

Årsredovisning 2024

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ)

Innehåll

	Sidan
Vd har ordet	3
2024 i siffror	6
Det här är KPA Pension	8
Förvaltningsberättelse	17
Finansiella rapporter	36
Noter	44
Underskrifter	138
Definitioner och begrepp	139
Revisionsberättelse	142

Informationen på följande sidorna 3–16 gäller för samtliga bolag inom KPA Pension.

Vd har ordet

I tider av oro är det våra kunder, de anställda i kommuner och regioner, som står i frontlinjen. Om det otänkbara händer är det kommuner och regioner som ansvarar för att upprätthålla välfärden och säkerställa medborgarnas trygghet. Detta kräver investeringar.

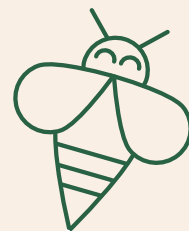
Med Sveriges Nato-anslutning kommer behovet av investeringar i infrastruktur att öka, och här tror vi att pensionskapitalet har en viktig roll att fylla. Investeringar i klimatomställning och klimatanpassning är bra exempel på hur vi skapar avkastning åt våra kunder samtidigt som deras tjänstepensioner bidrar till ett mer hållbart och robust samhälle. I vår rapport "Pensionskapital i beredskap", berättar vi hur vi kan göra mer för att stärka samhällets beredskap.

Trots ett turbulent år geopolitiskt har vi sett positiv utveckling på de finansiella marknaderna och våra kunder har fått en bra och konkurrenskraftig avkastning. Totalavkastning för KPA Tjänstepensionsförsäkring uppgick till 8,2 procent under helåret 2024 och avkastningsräntan för spartiden i premiebestämd traditionell försäkring till 10,6 procent. Under året har vi även kunnat betala ut 400 miljoner kronor i återbäring till över 1 000 arbetsgivare i kommuner och regioner rörande premiefrielseförsäkring inom avtalsområdena KAP-KL, PFA, PA-KFS och PA-KFSog. Ett överskott som har byggts upp genom flera år med positiva ekonomiska resultat.

Kommun- och regionsektorn står inför stora utmaningar när det gäller behovet av framtida arbetskraft. 1 januari 2025 var KPA först inom avtalsområdet AKAP-KR/KAP-KL med att införa möjligheten att kunna pausa pågående utbetalning av premiebestämd tjänstepension samt förlänga utbetalningstiden. En mer flexibel pensionering innebär fördelar för såväl sektorn som för den enskilde.

För att kunna ge våra kunder en så bra och trygg pension som möjligt har vi under året fortsatt att förbättra vårt förvalserbjudande. Genom att förlänga spartiden i den premiebestämda traditionella försäkringen ger vi pensionskapitalet mer tid att växa med en högre andel aktier, innan risken börjar trappas ner inför pensionen. För att göra utbetalningarna så trygga och förutsägbara som möjligt har vi även infört en regel som innebär att utbetalningarna inte kan minska mer än fem procent från ett år till ett annat.

Låga avgifter är avgörande för bra pensioner och vi erbjuder marknadens lägsta avgifter för traditionell försäkring för kommun- och regionanställda. En förutsättning för detta är att vi bedriver en konkurrenskraftig verksamhet. Under året har vi haft ett fortsatt fokus på att förbättrad kostnadseffektivitet vilket bidragit till att förvaltningskostnadsprocenten sänktes från 0,08 procent till 0,07 procent.

En kostnadseffektiv verksamhet skapar även förutsättningar för att hålla låga priser för våra tjänster till kommuner och regioner, vilket ger mer pengar över till välfärd.

För att kunna fortsätta erbjuda bra och trygga pensioner till våra kunder är våra medarbetare väldigt viktiga. Det är därför glädjande att vi erhåller bra betyg i medarbetareundersökningen High Performance Organization, med ett index på 85 procent som är klart över extern benchmark.

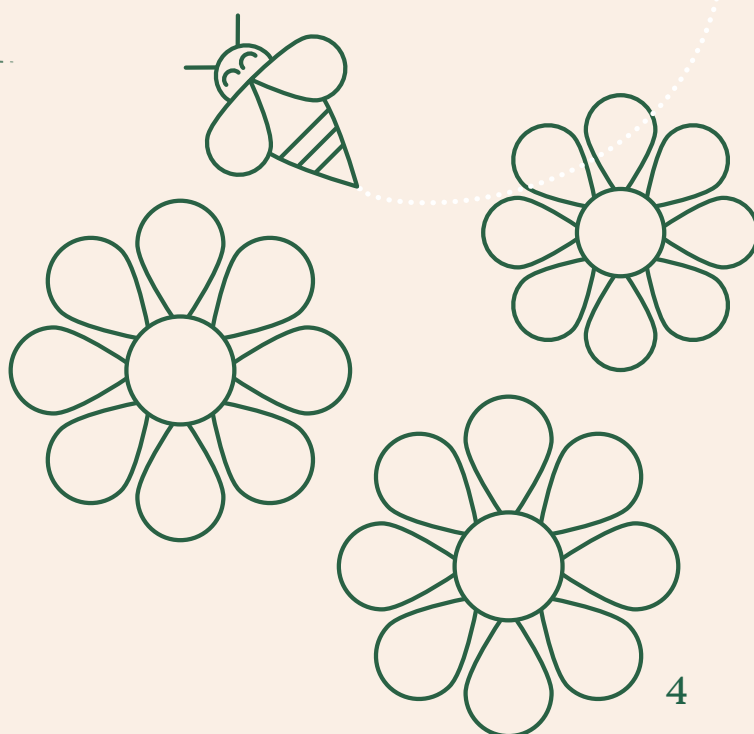
I början av året inledde Finansinspektionen en granskning, som fortfarande pågår, av KPA Tjänstepensionsförsäkrings investering i Heimstaden Bostad. När vi investerar våra kunders pengar har vi en lång investeringshorisont, och det är ännu för tidigt att utvärdera affären. Vår uppfattning är att det även framöver kommer att finnas en stor och stabil efterfrågan på hyresbostäder. Under 2024 har värdeutvecklingen på innehavet varit svagt positiv.

När jag träffar kommuner och regioner runt om i landet betonar jag KPA Pensions fortsatta engagemang för Parisavtalet och mångfald. Vårt mål är att våra portföljer ska ha nettonollutsläpp till år 2050. Vi har också satt ett första mål för biologisk mångfald, som är en viktig förutsättning för att klara klimatmålen samt förnyat vår HBTQI-certifiering.

Sist, men inte minst, vill jag passa på att tipsa om vår inspirerande podd "När alla vinner". Tillsammans med organisationen Suntarbetsliv har vi släppt tio avsnitt som lyfter erfarenheter och framgångar kring hur vi skapar friska arbetsplatser. För samhällets välfärd bygger på att de människor som bär upp den orkar. Dessutom är friskfaktorer förutsättningen för ett långt arbetsliv och bra pensioner.

Camilla Larsson,
vd KPA Pension

Året i korthet

Utbetald återbäring

Vi har betalat ut ett överskott på 400 miljoner kronor som återbäring till drygt 1000 arbetsgivare inom kommun- och regionsektorn. Överskottet har byggts upp i premiefrielseförsäkringen och återbäringen visar på vår finansiella styrka och att vi är ett tryggt och hållbart tjänstepensionsföretag för kommuner och regioner.

Konkurrenskraftig avkastning

Avkastningsräntan för avgiftsbestämd försäkring är åldersanpassad och baseras på en högre risknivå under spartid för att ge en högre förväntad avkastning. För året uppgick avkastningsräntan under spartid till 10,6 procent och är i toppen jämfört med likvärdiga aktörer.

Tryggare pension

Från och med 1 januari 2024 införde KPA Pension en förändring i den premiebestämda traditionella försäkringen vilket innebär att pensionsutbetalningarna endast kan minska med maximalt fem procent från ett år till ett annat. Detta som ett led i att göra pensionen tryggare och mer förutsägbar för våra kunder.

Sveriges mest hållbara pensionsbolag

För 13 året i rad har vi utsetts till Sveriges mest hållbara pensionsbolag av svenska konsumenter i Sustainable Brand Index årliga mätning. Resultatet bekräftas även i vår egen varumärkestracking som visar att varumärket står sig starkt i jämförelse med andra aktörer på marknaden.

Hållbara obligationer

Vi riktar i allt större utsträckning våra investeringar mot verksamheter som vi bedömer bidrar till en hållbar utveckling. Investeringar i hållbara obligationer är ett bra exempel. Under året har vi exempelvis investerat i en ny obligation som emitterats av Stockholm stad vars syfte bland annat är att finansiera investeringar i Stockholms vatteninfrastruktur. Vi har även investerat i en obligation emitterad av Region Skåne, som arbetar med satsningar som energieffektiva byggnader och kollektivtrafik.

Fastighetsförvärv

Flera fastighetsförvärv har gjorts i år, bland annat har vi förvärvat kontorsprojektet Yrket 4 i Solna stad av NCC för 3,6 miljarder kronor. Fastigheten ska utvecklas till ett nytt huvudkontor åt myndigheten Svenska kraftnät. Yrket 4 är ett bra exempel på hur KPA Pension skapar värde och ännu bättre förutsättningar för bra avkastning och pension åt kunderna under många år framöver.

2024 i siffror

Vi tar hand om
tjänstepensionen åt

2,3
miljoner kunder

2050

är året

då vi ska ha nettonollutsläpp från våra
investeringsportföljer

2030

är året

då vi ska ha nettonollutsläpp
från våra egna utsläpp

8,2

procent

i totalavkastning

340

miljarder kronor

i förvaltad kapital

49

procent

minskat CO₂-avtryck
på aktier sedan 2019

27

miljarder kronor

i pensionsutbetalningar

32

miljarder kronor

i premieinkomst

0,07

procent

i förvaltningskostnadsprocent,
avgiftsbestämd försäkring

Tjänstepensionsbolaget för kommuner och regioner

KPA Pension är pensionsbolaget för kommuner, regioner och deras anställda. Så har det varit i mer än hundra år. Det som en gång startade som en pensionskassa för elva städer är idag ett modernt pensionsbolag som ger kunderna trygga och hållbara tjänstepensioner till låga avgifter.

Vår vision

Våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld

Vår strategiska målbild

KPA Pension är det självklara och hållbara valet för tjänstepension i kommuner och regioner

Vår affärsidé

KPA Pension erbjuder pension, försäkring, administration och tjänster till kommunsektorn. Våra affärsförutsättningar skapas genom kollektivavtal och vi kombinerar trygga pensioner med hållbara placeringar.

Det här är KPA Pension

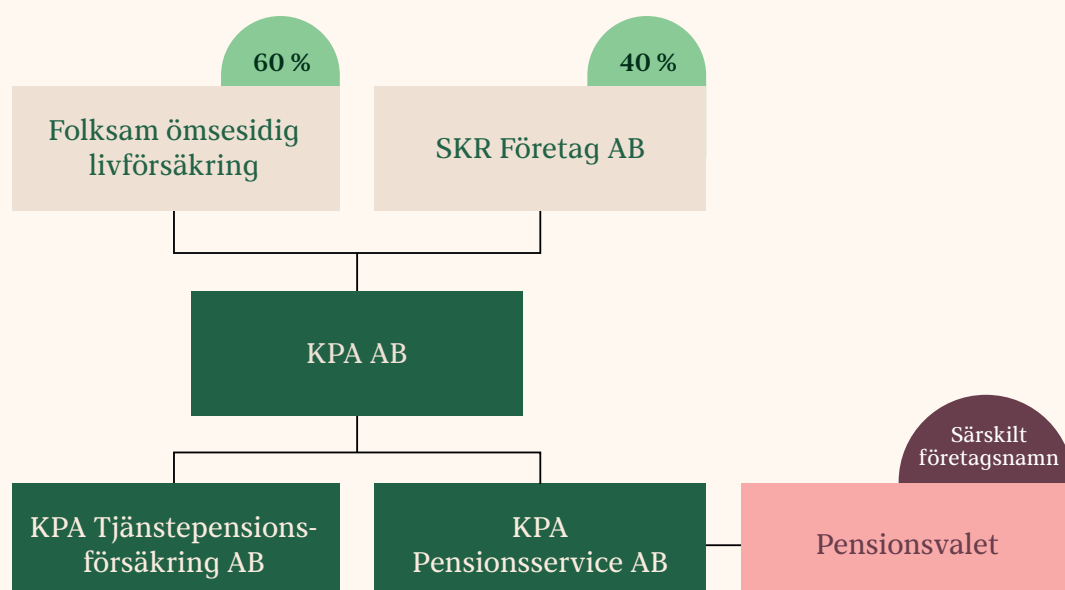
KPA Pension består av följande bolag:

- KPA AB
- KPA Tjänstepensionsförsäkring AB
- KPA Pensionservice AB

Samtliga bolag bedriver verksamhet under det gemensamma varumärket KPA Pension som erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, utbildning, konsulttjänster och valcentral.

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB bedriver verksamhet enligt ömsesidiga principer. Bolaget får inte dela ut vinst och konsolideras inte. Allt överskott återförs till försäkringsstagarna.

KPA Pension ägs till 60 procent av Folksam och till 40 procent av SKR (Sveriges kommuner och regioner). Verksamheten bedrivs i Stockholm och Sundsvall. På båda orterna delar vi kontorsyta med Folksam. KPA Pension har ingen verksamhet utanför Sverige.

Så skapar vi värde för:

Pensionsspararna

En av KPA Pensions viktigaste uppgifter är att se till att de som arbetar i kommuner, regioner och kommunala bolag får trygga och bra tjänstepensioner.

Arbetsmarknadens parter har KPA Pension som förvalsbolag för de kunder som inte själva gör ett val för sin tjänstepension. Deras pengar förvaltas i en traditionell försäkring med en garanterad del till marknadens lägsta avgift. För de kunder som istället vill ha ett fondsparande erbjuder vi externt förvaltade fonder som lever upp till högt ställda hållbarhetskrav. Genom kollektivavtal har dessutom ungefär en miljon anställda en tjänstegrupplivförsäkring hos oss.

Kommuner, regioner och kommunala bolag

Kommuner, regioner och kommunala bolag vänder sig till KPA Pension för pensionsadministration, försäkring och stöd i pensionsfrågor. I vårt utbud finns en val- och förmedlingstjänst, beräkning och utbetalning av olika pensionsförmåner, förmånsbestämd försäkring samt beräkning och prognos av pensionsskuld. Vi erbjuder även konsulttjänster och utbildning. Bland kunderna finns majoriteten av landets kommuner och regioner samt ett stort antal kommunala bolag.

Tillsammans med kommuner och regioner vill vi vara med att skapa förutsättningar för en grön omställning och bidra till deras arbete med att bygga hållbara städer och samhällen. Bland annat genom satsningar på infrastruktur eller projekt för att motverka eller förbereda för klimatförändringarna. Vi vill även bidra till social hållbarhet där jämställda pensioner och ett hållbart arbetsliv är viktiga frågor där vi kan bidra med ökad kunskap. Vi vill också medverka till att öka utbudet av sociala investeringar.

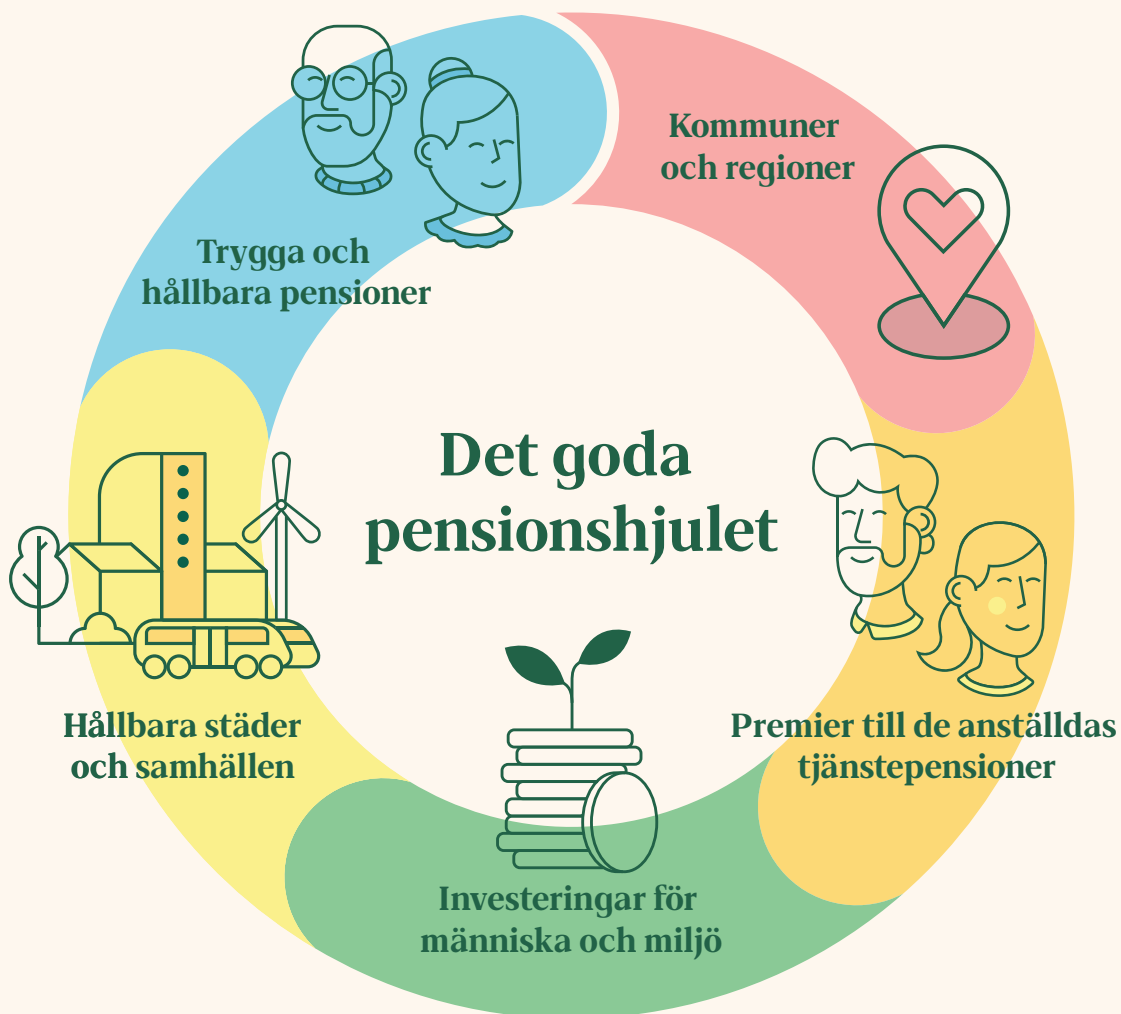
Samhälle, miljö- och klimat

KPA Pension har en samhällsbärande roll. Vår viktigaste uppgift är att förvalta och betala ut pensioner. Detta uppdrag ger oss både möjlighet och skyldighet att bidra till ett hållbart samhälle där klimatomställningen men även sociala aspekter av hållbarhet innebär utmaningar.

Störst skillnad gör vi genom att välja investeringar som är hållbara, välja bort investeringar som på olika sätt skadar människor eller klimat samt att vara aktiva ägare som ställer krav och påverkar i frågor som rör miljö, klimat och mänskliga rättigheter. Jämställdhet, mångfald och ett hållbart arbetsliv är också viktiga samhällsfrågor som vi arbetar med på olika sätt, både i egen verksamhet, i investeringar och genom samarbeten.

Pensionspengar som gör nytta här och nu

Kommuner och regioner betalar premier till de anställdas tjänstepensioner. Dessa pengar investerar vi i olika tillgångar som till exempel aktier, fastigheter och obligationer. Genom våra investeringar kan pensionspengar finansiera lokala projekt som bidrar till den gröna omställningen. Till exempel cykelvägar, solceller, återvinningsstationer eller satsningar på biologisk mångfald. Det är investeringar som kunderna har nytta av redan idag, samtidigt som de bidrar till trygga pensioner längre fram. Vi kallar det "Det goda pensionshjulet".

Nöjda kunder

Vi genomför kontinuerliga kundundersökningar där vi mäter kundnöjdhet hos målgrupperna pensionssparare, kommuner och regioner samt fack och arbetsgivarorganisationer.

Total kundnöjdhet	
Målgrupp	2024
Pensionssparare	67
Kommuner och regioner	87
Fack och arbetsgivarorganisationer	95

Siffrorna visar andel som gett betyget fyra eller fem på en femgradig skala.

Ett hållbarhetsarbete som tål att granskas

För att vårt hållbarhetsarbete ska leda till fler och nöjdare kunder samt öka vår attraktivitet som arbetsplats är det viktigt att hållbarhetsarbetet är känt och uppskattas av våra målgrupper. Det försöker vi uppnå genom att berätta om det i vår kommunikation. För att följa resultatet genomför vi löpande undersökningar hos de aktuella målgrupperna samt tar del och lär av externa granskningar.

Hållbarhetsmål från Agenda 2030

Vårt hållbarhetsarbete är organiserat i två övergripande målområden, människa och samhälle samt klimat och miljö. Inom dessa har vi prioriterat sex mål utifrån Agenda 2030 som utgår från vår väsentlighetsanalys där intressenterna, vår affär och vår påverkan på miljö och samhälle är centrala. Utifrån målområdena skapar verksamheten hållbarhetsmål där de viktigaste är att vi ska ha nettonollutsläpp i placeringsportföljerna till år 2050 och att våra egna utsläpp ska ner till nettonoll år 2030. Dessa och övriga mål följs upp i verksamheten men även i miljöledningssystemet ISO 14001.

Vi röstar, påverkar och ställer krav

Vi är aktiva ägare som arbetar för en hållbar utveckling i alla våra tillgångsslag. Dessutom är vi övertygade om att välskötta bolag som integrerar hållbarhet i sin affär överträffar bolag utan hållbarhetsfokus.

Påverkansdialoger

Våra påverkansdialoger syftar till att få våra portföljbolag att ta ett större ansvar i frågor som rör klimat och miljö, mänskliga rättigheter och antikorrupktion.

Under 2024 förde vi 138 påverkansdialoger inom flera olika ämnen. Exempel inkluderar klimatomställning i internationella storbanker, mänskliga rättigheter för bolag med verksamhet i arabvärlden samt dialog med Tesla om de anställdas möjligheter till facklig organisering.

Bolagsstämmor

Bolagsstämman är ett aktiebolags högsta beslutande organ. Det är ett bra tillfälle att ställa hållbarhetsfrågor till bolagen då både styrelse och ledning oftast finns på plats. Dessutom får bolaget en chans att berätta framför sina aktieägare vad det gör på området. KPA Pension närvarar och röstar på de svenska stämmorna. På de utländska stämmorna röstar vi genom ombud.

Under 2024 röstade vi vid 51 svenska bolagsstämmor där vi även ställde frågor kopplade till antikorrupktion. Hur vi röstat och vilka frågor vi ställde finns i bolagsstämmorapporten för 2024. KPA Pension var även representerat i valberedningen i Bilia, Telia, Trelleborg, SSAB, Volvo Cars och Swedbank.

Branschutvärderingar

Branschens bedömningar av pensionsbolagens hållbarhetsarbete är viktiga för oss. De bekräftar vårt hållbarhetsarbete samtidigt som vi får indikationer om hur vi kan bli bättre.

För trettonde året i rad har vi utsetts till Sveriges mest hållbara pensionsbolag av svenska konsumenter i Sustainable Brand Index årliga mätning. Resultatet bekräftas även i vår egen varumärkes-tracking som visar att varumärket står sig starkt i jämförelse med andra aktörer på marknaden.

Sustainable Finance

Sustainable Finance är EU-kommissionens handlingsplan för hållbara finanser. För att begränsa den globala uppvärmningen till max två grader, helst en och en halv grad, behöver vi ställa om finansiella flöden i en mer hållbar riktning. Sustainable Finance är till stora delar ett lagstiftningspaket som syftar till att tydliggöra vad som är en hållbar investering och ställer ytterligare informationskrav på finansiella aktörer som tillhandahåller hållbara produkter att informera om det på ett tydligt och enhetligt sätt.

KPA Pension har en helhetssyn på implementeringen av EU-kommissionens handlingsplan. Arbetet sker koncernövergripande och tvärfunktionellt. Eftersom ambitionen med regelverken handlar om att göra det lättare för kunderna att fatta mer välinformerade beslut kopplat till hållbara investeringar är vår ambition att implementera regelverken på ett så kundvänligt sätt som möjligt och följer aktivt kommissionens och de europeiska tillsynsmyndigheternas arbete.

Att KPA Pension lyckas med ett långsiktigt hållbarhetsarbete är avgörande och därför har vi tydligare än tidigare integrerat hållbarhetsfrågor i strategier och affärsplaneringsprocesser.

Viktiga intressenter

Arbetsmarknadens parter

De frågor som arbetsmarknadens parter definierar som väsentliga avspeglas i pensionsavtalen som styr vår verksamhet. Det är också parterna på arbetsmarknaden som utsett oss till förvalsbolag. Därför är parterna den intressentgrupp som har störst inverkan på vår verksamhet. Parterna har ett naturligt fokus på frågor som rör arbetsvillkor och ett hållbart arbetsliv.

Väsentliga områden

- Låga avgifter och god avkastning
- Goda arbetsförhållanden
- Öka kunskapen om pensionssystemet för att skapa förutsättningar för informerade och medvetna val

Medarbetare

Medarbetarnas engagemang och kompetens är avgörande för hur vi lyckas i vårt arbete. Att vi kan erbjuda en jämställd och inkluderande arbetsplats som främjar ett sunt arbetsliv är viktiga faktorer för att attrahera rätt kompetens.

Väsentliga områden

- Hållbart arbetsliv
- Jämställdhet och mångfald
- Goda arbetsförhållanden

Ägare och andra intressenter

Våra ägare SKR och Folksam, men även Finansinspektionen, lagstiftare, myndigheter och EU har ett stort inflytande på hur vi bedriver vår verksamhet. Finansinspektionen har en särskilt viktig roll i egenskap av tillsynsmyndighet och förväntar sig att vi lever upp till lagar och regler.

Väsentliga områden

- Lagar och regler
- Rapportering och transparens
- Social hållbarhet

Ansvarsfulla placeringar

KPA Pension investerar och förvaltar kundernas pengar med målet att främja långsiktig trygghet utifrån avkastning och hållbar utveckling. Den totala portföljen innefattar olika tillgångsslag placerade på flera marknader för god riskspridning. Kapitalet uppgår till sammanlagt 353 miljarder kronor.

Olika tillgångsslag ger tryggare pensioner

KPA Pensions viktigaste uppgift är att kunderna ska få trygga och bra pensioner. Genom att sprida riskerna ökar möjligheterna till bra och mer stabil avkastning i investeringarna. Målet är att erbjuda en konkurrenskraftig avkastning samtidigt som vi ska uppfattas som en ledande aktör inom ansvarsfull kapitalförvaltning. För att lyckas med detta arbetar vi utifrån de tre huvudprinciperna Ansvarsfull riskstyrning, Ansvarsfulla placeringar och Ansvarsfullt ägande. Fördelningen i tillgångsslagen enligt nedan avser traditionell försäkring per 31 december 2024.

Aktier

47 %

Aktier utgör 47 procent av vårt totala förvaltrade kapital och är det tillgångsslag där vi har arbetat längst med ansvarsfullt ägande, i över två decennier. Vi förvaltar en väldiversifierad aktieportfölj uppdelad i svenska och utländska aktiemarknader. Vår svenska aktieförvaltning består av ett urval av de största och mest handlade aktierna på Nasdaq Stockholm. Vår utländska aktieportfölj utgörs av stora och medelstora bolag världen över. Vi arbetar löpande med proaktivt påverkansarbete utifrån våra placeringskriterier.

Räntebärande instrument

33 %

Räntebärande tillgångar utgör basen i KPA Pensions totala tillgångsportföljer. De kännetecknas av hög kvalitet och låg risk. Ränteportföljen består av räntepapper utgivna av stater, kommuner, bostadsinstitut samt företag. Vi söker aktivt efter hållbara ränteplaceringar och investerar endast i ett fåtal länder i syfte att reducera såväl finansiella som hållbarhetsrelaterade risker.

Alternativa placeringar

11 %

Alternativa placeringar är ett komplement i KPA Pensions portföljer. Det är investeringar med lång placeringshorisont i onoterade tillgångar. Investeringar i infrastruktur, kredit och fastigheter har identifierats som särskilt intressanta. Här ser vi att det i första hand är inför en investering vi kan vara med och påverka, genom att säkerställa att den fond eller det bolag vi investerar i uppfyller våra placeringskriterier.

Fastigheter

9 %

Fastigheter är ett viktigt tillgångsslag. De senaste åren har vi satsat på nyförvärv av fastigheter och äger idag 53 fastigheter med 3 400 bostadslägenheter och cirka 228 000 kvadratmeter kommersiella lokaler. En stor del av fastigheterna finns i Stockholm men vi har även fastigheter i Skåneregionen och i övriga delar av landet. KPA Pension ska vara en långsiktig och ansvarstagande fastighetsägare. Satsning sker fortsatt på expansion av fastighetsportföljen med fokus på kontorsfastigheter i attraktiva lägen.

Förvaltningsberättelse

Ägarförhållanden och koncernstruktur

KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (KPA Tjänstepensionsförsäkring) med organisationsnummer 516401-6544 ägs till 100 procent av KPA AB med organisationsnummer 556527-7182. KPA AB ägs till 60 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring med organisationsnummer 502006-1585 och till 40 procent av Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, genom SKR Företag AB med organisationsnummer 556117-7535. KPA-gruppen består också av KPA Pensionsservice AB med organisationsnummer 556569-1077 med det särskilda företagsnamnet Pensionsvalet PV. Samtliga företag inom KPA har säte i Stockholm och benämns nedan KPA Pension.

KPA Tjänstepensionsförsäkring drivs enligt ömsesidiga principer. Företaget får inte dela ut vinst och konsolideras inte i moderföretaget Folksam ömsesidig livförsäkrings koncernredovisning. Allt överskott återförs till försäkringstagarna. Samverkan med Folksamgruppen sker inom bland annat IT, administration och kapitalförvaltning för att nå stordriftsfördelar till nytta för kunderna. För information om företagens dotterföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag samt övriga företag som det finns ett ägarintresse i, hänvisas till not 16 Aktier och andelar i koncernföretag, not 17 Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag samt not 18 Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i. En översikt finns även i not 42 Upplysningar om närstående.

Verksamhet

Samtliga KPA-företag bedriver verksamhet under det gemensamma varumärket KPA Pension och erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration och valcentral. KPA Tjänstepensionsförsäkring erbjuder traditionell försäkring och fondförsäkring för anställda i kommunal sektor (KAP-KL, AKAP-KR), där företaget är förvaltsalternativ. Företaget hanterar sedan 2018 familjeskydd åt hela kollektivet inom AKAP-KR. KPA Tjänstepensionsförsäkring förvaltar kollektivavtalad förmånsbestämd försäkring inom avtalsområde KAP-KL, AKAP-KR och PA-KFS. Företaget tillhandahåller även kompletta försäkringslösningar för arbetsgivarnas pensionsåtaganden. Sedan fusionen mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och KPA Tjänstepension den 1 november 2023 är även företaget försäkringsgivare och leverantör av kommunal tjänstegrupplivförsäkring (TGL-KL).

Marknadskommentarer

Inflationen har efter ett par år med höga nivåer nu kommit ner till att vara i närheten av Riksbankens mål om 2 procent. Riksbanken har agerat genom att sänka styrräntan flera gånger under 2024. Samtidigt har löneökningarna varit väsentligt lägre än inflationen under senaste åren vilket har inneburit lägre köpkraft för hushållen. För 2025 finns möjlighet att löneökningarna kommer överstiga inflationen vilket tillsammans med lägre räntekostnader kan bidra till stärkt köpkraft. Aktiemarknaderna har överlag utvecklats positivt, framför allt genom att de stora teknikbolagen i USA har stigit kraftigt. Räntebärande tillgångar har utvecklats positivt efter ett år med svängningar i räntenivåerna för längre löptider. Kreditspreadarna, den kompensation investerarare kräver för kreditrisken, har gått ner under året vilket gett ett positivt bidrag till kreditinvesteringar. Det geopolitiska läget är fortsatt osäkert med det pågående kriget i Ukraina, oroligheterna i mellanöstern och ny president i USA. Beroende på vilka av den nya presidentens tänkta förändringar som kommer att omsättas i praktiken och på vilket sätt de implementeras kan komma att ha stor betydelse för såväl ekonomiska som finansiella förhållanden globalt. På fastighetssidan har lägre styrräntor påverkat investeringarna positivt samtidigt som ökade vakanser på kontorsområdet påverkat negativt. För hyresbostäder är efterfrågan fortsatt god.

Väsentliga händelser under året

Verksamhet och affär

KPA Tjänstepensionsförsäkring har under året betalat ut 400 miljoner kronor i överskott som återbäring till drygt 1 000 arbetsgivare inom kommun- och regionsektorn. Överskottet har byggts upp genom flera år med positiva ekonomiska resultat i företagens premiebefrielseförsäkring inom avtalsområdena KAP-KL, PFA, PA-KFS samt PA-KFS09.

En förändring av den avgiftsbestämda traditionella försäkringen trädde i kraft den 1 januari 2024 som innebär att pensionsutbetalningarna endast ska kunna minska med maximalt fem procent från ett år till ett annat. Detta som ett led i att göra pensionen tryggare och mer förutsägbar.

Från och med den 1 januari 2025 blir det möjligt att pausa och förlänga utbetalningen av tjänstepension. Det ger kunderna större möjlighet att styra över sin pension. Detta avser premiebestämd tjänstepension inom avtalsområdet KAP-KL och AKAP-KR.

För trettonde året i rad rankas KPA Pension som Sveriges mest hållbara varumärke i kategorin pension av nordens största oberoende varumärkesstudie med fokus på hållbarhet, Sustainable Brand Index.

Den undersökning som Finansinspektionen inledde under våren 2024 om företagets investering i Heimstaden Bostad AB pågår. Finansinspektionen har ännu inte meddelat beslut i ärendet.

Regelverk

Digital operativ motståndskraft (DORA)

I slutet av 2022 antogs förordningen om digital operativ motståndskraft (Digital Operational Resilience Act, DORA). Förordningen ställer krav inom bland annat IT-säkerhet, incidenthantering, riskhantering, leverantörsstyrning, myndighetsrapportering, kontinuitetsshantering och testning. Förordningen ska tillämpas från och med januari 2025 och Folksamgruppen har etablerat ett program för implementering av förordningen.

Kapitalförvaltning och hållbarhet

KPA Tjänstepensionsförsäkring investerar i obligationer klassade som hållbara, och vid årets slut var totalt 11 811 miljoner kronor investerade i hållbara obligationer. Exempelvis investerades 1 012 miljoner kronor i en ny obligation som emitterats av Stockholms stad. Obligationen syftar bland annat till att finansiera investeringar i Stockholms vatteninfrastruktur, vilket är en del i ledet av Folksamgruppens strategi som avser att stötta klimat-anpassningen och en grön omställning. KPA Tjänstepensionsförsäkring har även investerat 266 miljoner kronor i en obligation emitterad av Region Skåne som arbetar med ett brett spektrum av satsningar som energieffektiva byggnader och kollektivtrafik. KPA Tjänstepensionsförsäkring investerade också 50 miljoner kronor i en obligation emitterad av Östersunds kommun. Kommunen strävar efter att bli klimatpositiv och att ta en ledande roll när det gäller att minska utsläppen av växthusgaser för att senast 2030 bli ett fossilfritt område.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har investerat 600 miljoner kronor i ett säkerställt lån tillsammans med en svensk bank. Låntagare är fastighetsbolaget Sagax och lånet är i två delar, en del i svenska kronor och en del i euro. De underliggande fastigheterna som refinansieras genom lånet har mycket bra lägen i närområden till Stockholm och Helsingfors. Hyresgästerna har verksamheter inom framför allt industri, lager, logistik och handel. De två delarna av lånet som KPA Tjänstepensionsförsäkring har investerat i löper på 5 år.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har också investerat 2,1 miljarder kronor i fonden Copenhagen Infrastructure Growth Markets Fund II, en infrastrukturfond fokuserad på energiomställningen i tillväxtekonomier. Fonden utvecklar storskalig infrastruktur inom förnybar energi, som till exempel vindkraftstillgångar på land och till havs samt solcellsparkar och energilagring och är mörkgrön enligt EU:s klassificeringssystem inom Sustainable Finance (SFDR). Investeringarna sker huvudsakligen i snabbväxande medelinkomstländer i Asien, Latinamerika och EMEA.

KPA Tjänstepensionsförsäkring förvärvade fastigheten Mentorn 1 av AMF Fastigheter AB för cirka 3 miljarder kronor. Fastigheten är belägen på Kungsbron/Kungsgatan samt delar av Östra Järnvägs-gatan i centrala Stockholm i ett strategiskt och bra läge nära Stockholms Centralstation. Den uthyrningsbara arean är cirka 17 800 kvm och består i huvudsak av moderna och flexibla kontor. Byggnaden är miljöcertifierad enligt BREEAM In-Use Very Good.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har under december 2024 tecknat ett avtal om förvärv av fastigheten Yrket 4 från NCC Property Development för cirka 3,6 miljarder kronor. Fastigheten är belägen i Solna Business Park och på fastigheten ska NCC kommande åren uppföra en kontorsbyggnad med en total uthyrbar area om cirka 48 300 kvm för att inhysa nytt huvudkontor för Svenska Kraftnät. Svenska Kraftnät har tecknat ett 20 årigt hyreskontrakt för hela byggnaden. Byggnaden ska certifieras enligt BREEAM New Construction Excellent. Tillträde och erläggande av köpeskilling sker under 2028.

Förändring styrelse och ledande befattningshavare

På årets ordinarie årsstämma utsågs Ossian Ekdahl till ordinarie styrelseledamot.

Ekonomisk översikt

Koncernen

Koncernens finansiella resultat och ställning avser främst verksamheten i KPA Tjänstepensionsförsäkring. I koncernen ingår även KPA Tjänstepensionsförsäkrings dotterföretag som i huvudsak utgörs av fastighetsföretag.

Koncernens tekniska resultat uppgick till 41 851 (25 769) miljoner kronor och koncernens resultat efter skatt blev 41 278 (25 335) miljoner kronor. Denna resultatförbättring jämfört med föregående år beror huvudsakligen på lägre försäkringstekniska avsättningar. Diskonteringsräntorna sjönk 2023, vilket ledde till ökade avsättningar, medan de ökade 2024 och därmed minskade avsättningarna.

Koncernens placeringstillgångar uppgick till 339 919 (293 077) miljoner kronor och balansomslutningen uppgick till 369 373 (327 522) miljoner kronor.

Moderföretaget

Resultaträkning

Företagets tekniska resultat uppgick till 41 288 (31 073) miljoner kronor och årets resultat efter skatt blev 41 323 (30 299) miljoner kronor.

Premieinkomsten för KPA Tjänstepensionsförsäkring ökade jämfört med föregående år och uppgick till 31 552 (28 938) miljoner kronor. Ökningen berodde främst på det nya pensionsavtalet, AKAP-KR, som har medfört en förändring inom premiebestämd affär. Under 2023 var avtalet endast i kraft under ett halvår, men 2024 har det fått en helårseffekt och bidrar till ökade premier. Inbetalda premier avseende fondförsäkringsverksamheten ökade och uppgick till 557 (530) miljoner kronor.

Företagets kapitalavkastning uppgick till 26 098 (26 751) miljoner kronor. Den goda avkastningen beror till stor del på uppgångarna på aktiemarknaderna i Sverige och i övriga världen. Se mer under avsnittet kapitalförvaltning och kapitalavkastning.

Driftskostnaderna har ökat marginellt med 1 procent under året jämfört med föregående år och uppgick till 489 (484) miljoner kronor exklusive kostnader för skadebehandling.

Utbetalda försäkringsersättningar är högre jämfört mot föregående år och uppgick till 4 889 (4 700) miljoner kronor. Ökningen berodde framför allt på fler förmånstagare. Utbetalad återbäring ökade under året och blev högre jämfört med föregående år och uppgick till 7 190 (5 255) miljoner kronor, vilket är en post som inte redovisas över resultaträkningen utan direkt mot eget kapital.

Balansräkning

Placeringsstillgångarna uppgick till 334 227 (287 831) miljoner kronor och fondförsäkringstillgångarna uppgick till 12 702 (11 676) miljoner kronor. För mer information om förändringen av företagets placeringsstillgångar hänvisas till avsnittet Kapitalförvaltning och kapitalavkastning.

Livförsäkringsavsättningar motsvarar det förväntade kapitalvärdet av företagets garanterade förpliktelser enligt försäkringsavtal efter avdrag för det förväntade kapitalvärdet av framtida premieinbetalningar. Kapitalvärdena beräknas med beaktande av antaganden om framtida ränta, dödlighet och sjuklighet, driftskostnader, utnyttjade optioner och skatter. Avsättningarna är beräknade utifrån aktsamma antaganden. Livförsäkringsavsättningar uppgick till 136 338 (127 279) miljoner kronor. Förändringen under året om 9 059 miljoner kronor berodde främst på nya premier vilka har ökat avsättningen med 14 388 miljoner kronor medan utbetalningar och påverkan på grund av flytt minskade livförsäkringsavsättningar med 5 134 miljoner kronor.

Ekonomisk ställning

Företagets kapitalbas uppgick till 203 611 (169 613) miljoner kronor och det riskkänsliga kapitalkravet (RKK) till 67 008 (58 341) miljoner kronor. KPA Tjänstepensionsförsäkring är välkonsoliderat utifrån de legala kapitalkraven. RKK-kvoten (kapitalbasen ställd i relation till kapitalkravet) uppgick per 31 december 2024 till 3,04 (2,91) vilket innebär att kapitalbasen med god marginal överstiger de kapitalkrav som ställs på verksamheten. Se avsnitt Femårsöversikt för mer information om företagets solvensnyckeltal.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har en stark finansiell ställning. Solvensgraden, som visar förhållandet mellan marknadsvärdet på företagets tillgångar och värdet på åtaganden till försäkrings-tagarna, uppgick per den 31 december 2024 till 248 (232) procent.

Kapitalförvaltning och kapitalavkastning

KPA Tjänstepensionsförsäkrings investeringar fördelas på olika tillgångsslag och marknader för att nå en god riskspridning och avkastning. Investeringar görs i räntebärande värdepapper, aktier, fastigheter och alternativa placeringar (onoterade tillgångar).

Företaget tillämpar ansvarsfull kapitalförvaltning. Detta innebär att samtliga tillgångar förvaltas utifrån ett långsiktigt ansvarsfullt perspektiv, avseende såväl etik som miljömässiga hänsyn, utan att göra avkall på avkastningskrav och lämplig risknivå.

KPA Pension har under 2024 fortsatt arbetet med att försöka påverka tillgångsportföljen i en mer hållbar riktning. Under året träffade KPA Pension ett stort antal representanter från innehaven för att diskutera frågor rörande klimat och miljö, mänskliga rättigheter och antikorrupktion.

Under 2024 fortsatte KPA Pension påverkansarbetet av portföljens största utsläppare av växthusgaser, i linje med delklimatmålen till 2025. Målen innebär att klimatavtrycket från aktier, företagsobligationer och fastigheter ska minska med 29 procent under de kommande åren, samtidigt som flera av KPA Pensions portföljers största utsläppare ska anta vetenskapligt förankrade klimatmål. Under 2024 beslutade KPA Pension om nya klimatrelaterade delmål för placeringsverksamheten, som ska gälla mellan år 2025–2030. Delmålen bygger vidare på de tidigare delmålen (2021-2025) och delas upp i tre delar; påverkansarbete, utsläppsreduktion i portföljen samt att främja gröna investeringars tillgänglighet.

Under året röstade KPA Pension vid 51 svenska årsstämmor. KPA Pension ställde frågor mot korruption vid samtliga fysiska stämmor i Sverige. Vidare röstade KPA Pension även vid 503 utländska årsstämmor, via elektronisk röstning och ombud. Företaget var även representerat i valberedningen i Bilia, Telia, Trelleborg, SSAB, Volvo Cars och Swedbank. KPA Pension har även varit med och lagt förslag till årsstämman för Tesla. Förslaget rörde fackliga rättigheter.

KPA Pension fortsatte under 2024 det pågående påverkansarbetet samtidigt som nya initiativ lanserades. I början av året anslöt sig KPA Pension till investerarsamarbetet Investor Action on Antimicrobial Resistance – ett globalt initiativ som koordineras av FAIRR, Access to Medicine Foundation samt Storbritanniens regeringsdepartement för hälsa och social omsorg. Samarbetet samlar investerare från flera delar av världen med syftet att hjälpa till att motverka spridningen av multiresistenta bakterier. Inom investerarnätverket Hållbart värdeskapande så har KPA Pension fokuserat på den svenska skogen och biologisk mångfald.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings kapitalavkastning

Företagets förvaltade kapital uppgick vid utgången av 2024 till 339 570 (296 414) miljoner kronor. Av detta utgjorde cirka 33 (33) procent räntebärande värdepapper utgivna av stater och kommuner och bostadsinstitut, eller motsvarande. Aktieportföljen, bestående av noterade svenska och utländska aktier, stod för 47 (46) procent av det förvaltade kapitalet. Fastigheter stod för 9 (9) procent av kapitalet och Alternativa placeringar, bestående av bland annat onoterade aktier, motsvarade 11 (12) procent. Valutaexponeringen var vid utgången av året cirka 13 (14) procent.

Hur avkastningen fördelas på avgiftsbestämd respektive förmånsbestämd traditionell försäkring styrs av hur respektive verksamhetsgren bidrar till det gemensamma riskutrymmet i tillgångsportföljen. Avgiftsbestämd traditionell försäkring erhåller därigenom en avkastningsränta som i jämförelse med den förmånsbestämda i större utsträckning härrör från aktieplaceringar. Avkastningsräntan för avgiftsbestämd försäkring är anpassad efter ålder, och avkastningsräntan redovisas därefter för spartid respektive utbetalningstid. Andelen aktier är högre under spartid jämfört med utbetalningstid. Avkastningsräntan under året var för spartid 10,6 (8,8) procent och för utbetalningstid 6,3 (6,3) procent och för förmånsbestämd försäkring 5,1 (5,5) procent.

Totalavkastningen för 2024 på företagets tillgångar var 8,2 (7,6) procent, motsvarande 24 740 (20 213) miljoner kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är företagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandenas art och företagets risktolerans. Mot bakgrund av vald tillgångsfördelning förklaras avkastningen främst av en positiv avkastning för aktier.

Totalavkastningstabell, Moderföretaget

Totalavkastning beräknas tidsviktad per dag och presenteras enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning.

Företagets placeringsriktlinjer utgör grund för de tillgångar som omfattas av beräkning och av indelning i portföljgrupper. Skillnad i värde mellan totalavkastning och balansräkning förklaras av poster som inte ingår i beräkning av totalavkastning, skillnad i prisprofiler och skillnad i värderingsmetoder.

Skillnad föreligger i klassificering mellan portföljgrupper respektive rader i balansräkningen. Portföljgrupper motsvarar i huvudsak de poster som i balansräkningen benämns Placerings-tillgångar, vissa poster i Övriga fordringar såsom likvidfordringar, delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som ingår i förvaltning och utvärdering till verkligt värde samt upplupna räntor, med avdrag för finansiella skulder som Derivat, Skulder till kreditinstitut och delar av Övriga skulder såsom likvidskulder.

Förutom skillnad i klassificering föreligger skillnader i värderingar. Sådana skillnader avser primärt att aktier i dotter- och intresseföretag värderas till verkligt värde vid beräkning av totalavkastning emedan de i moderföretagets balansräkning redovisas till anskaffningsvärde. Mindre skillnader föreligger avseende tillämpade prisprofiler.

Totalavkastning för portföljgrupper motsvarar resultaträkningens rader för Kapitalavkastning, intäkter respektive kostnader samt Orealiserade vinster och förluster, med avdrag för resultat i huvudsak hänförligt till fondförsäkring för vilka livförsäkrings-tagaren bär risk och annat resultat hänförligt till försäkringsrörelsen, samt tillägg för värdering till verkligt värde av aktier i dotter- och intresseföretag.

Mkr	Ingående marknadsvärde 2024-01-01	Utgående marknadsvärde 2024-12-31	Total-avkastning 2024	Total-avkastning 2024 %	Total-avkastning 2023 %	Total-avkastning 2022 %	Total-avkastning 2021 %	Total-avkastning 2020 %
Räntebärande placeringar ¹⁾	98 561	110 905	-2 577	-2,7	6,6	-11,7	-2,6	3,9
Aktier	135 871	159 361	25 568	18,9	17,1	-12,9	35,8	6,0
Alternativa placeringar	34 121	36 723	657	1,9	-9,8	20,3	10,8	2,2
Fastigheter	27 861	32 580	1 092	3,5	-4,0	4,0	10,1	4,7
Summa	296 414	339 570	24 740	8,2	7,6	-7,8	13,7	4,8

¹⁾ Valutaderivat är inkluderade i tillgångslaget Räntebärande placeringar.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Hållbarhet

KPA Pension har en lång tradition av att arbeta hållbart. Visionen är att kunderna ska känna sig trygga i en hållbar värld. Därför är hållbarhetsarbetet väl förankrat hos kunder och övriga intressenter och utformas i enlighet med internationella ramverk.

KPA Pension ska ha en stark varumärkesposition inom Hållbarhet. Hållbarhetsarbetet ska bidra till att skapa värden för intressenterna som utgörs av arbetsmarknadens parter, pensions-spararna, kommuner och regioner, medarbetare och ägare. Hållbarhet ska integreras i verksamhetens alla led och utgöra en del av affären.

Hållbarhet i den egna verksamheten

Det är viktigt att avtrycken från den egna verksamheten blir så små som möjligt. Framför allt ökar det trovärdigheten när företaget ställer krav och påverkar tillgångarna. Därför arbetar KPA Pension med en effektiv och tydlig hållbarhetsstyrning som omfattar alla delar av verksamheten och där ett av målen är nettonollutsläpp av växthusgaser från den egna verksamheten år 2030. Målet är gemensamt inom hela Folksamkoncernen. KPA Pension klimatkompenserar utsläpp från den egna verksamheten med det dubbla genom Vi-skogen. Från och med räkenskapsåret 2023 gör företaget även en uppskattning av utsläpp från medarbetare som arbetar med KPA Pensions affär, men som organisatoriskt tillhör gemensamma funktioner inom Folksam. Även dessa utsläpp kompenseras med det dubbla. Utsläppen från egen verksamhet redovisas kvartalsvis på www.kpa.se samt i den årliga hållbarhetsredovisningen.

För att vara en attraktiv och modern arbetsplats vill företaget ha en framskjutande position i frågor som rör jämställdhet och mångfald. 2019 blev KPA Pension det första hbtqi-certifierade företaget i finans- och försäkringsbranschen. Genom certifieringen vill KPA Pension säkerställa att både kunder och medarbetare bemöts med respekt utifrån egna villkor. Under året har arbetet fortsatt med de aktiviteter som ingår i handlingsplanen, vilken har upprättats i enlighet med certifikatet. Med KPA-flaggor i händerna deltog medarbetare från både Folksam och KPA Pension i pridetågen i Sundsvall och Stockholm.

Hållbarhetsstyrning

Styrelserna för företagen inom KPA Pension har det yttersta ansvaret för företagets hållbarhetsarbete och beslutar om KPA Pensions hållbarhetspolicy som anger vad som ska gälla för företagets arbete för en hållbar utveckling. Policyn ses över en gång per år och styrelserna får kontinuerlig avrapportering om hållbarhetsarbetet.

De etiska reglerna är ett av KPA Pensions viktigaste interna regelverk. Reglerna omfattar hela verksamheten och anger vilka rättigheter och skyldigheter medarbetarna har att förhålla sig till i olika situationer, inte minst i samspel med företagets omvärld.

Några av de andra interna styrdokument som är relaterade till hållbarhetsarbetet är hållbarhetspolicy, klagomålspolicy, skattepolicy, inköpsriktlinjer, uppförandekod för leverantörer (med krav gällande mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, antikorruption och miljö), åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och visseblåsning, resor och möten, arbetsmiljö och diskriminering och trakasserier.

Den koncerngemensamma funktionen Kapitalförvaltning och hållbarhet ansvarar tillsammans med KPA Pensions vd för att det operativa arbetet bedrivs inom de ramar styrelserna beslutat. KPA Pension finns också representerade i Folksamgruppens koncerngemensamma forum som arbetar tvärfunktionellt med hållbarhetsfrågor bland annat i syfte att ta fram beslutsunderlag till styrelser och ledningsgrupp.

KPA Pension står bakom flera internationella överenskommelser och ramverk som påverkar hållbarhetsarbetet. Några av dessa är:

- FN:s Global Compact
- FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (PRI)
- UN-Convened Net-Zero Asset Owner Alliance
- FN:s Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen
- FN:s miljöprogram för den finansiella sektorn (UNEP FI)
- Global Reporting Initiative (GRI)
- Montreal Carbon Pledge
- Green Bond Principles
- Task Force on Climate Related Financial Disclosures (TCFD)
- ICC:s regler för reklam och marknadskommunikation
- EU kommissionens handlingsplan för hållbara finanser, Sustainable Finance

Risker och riskhantering

Risk och riskhantering är en central del av verksamheten inom KPA Pension. KPA Pensions förmåga att uppfylla åtaganden mot kunderna, efterleva legala krav och nå målen för verksamheten påverkas av hur KPA Pension styr, hanterar och följer upp risker. Det finns därför interna regelverk som reglerar och stödjer en strukturerad och enhetlig riskhantering.

Inom KPA Pension kategoriseras risker i fyra övergripande kategorier som ingår i företagets riskhanteringssystem. Hållbarhetsrisker ingår i alla riskkategorier. Ett exempel är klimatförändringarna som kan ses som nutidens ödesfråga. Uppvärmningen måste begränsas till 1,5 grader för att inte konsekvenserna ska bli alltför svåra för människor, biologiska system och företag.

Som kapitalförvaltare analyserar företaget hur våra investeringar påverkas av klimatförändringar. Arbetet med risker och möjligheter omfattar noterade aktier, alternativa placeringar samt räntepaceringar. KPA Pension har klimatrelaterade mål för direktägda fastigheter.

Väsentliga frågor och målområden

Verksamhetens hållbarhetsarbete är organiserat i två övergripande målområden, *människa och samhälle samt klimat och miljö*. Inom dessa målområden har KPA Pension prioriterat sex mål inom Agenda 2030 utifrån KPA Pensions affär och påverkan på miljö och samhälle. Vad som är viktigast för företagets kunder och intressenter har också bidragit till urvalet. De utvalda målen ligger till grund för såväl det strategiska utvecklingsarbetet som för det operativa arbetet med att integrera hållbarhet i hela verksamheten.

KPA Pension är certifierade enligt ISO 14001 sedan 1998. Det är ett miljöledningssystem som syftar till ständig förbättring. Företagets hållbarhetsmål är centrala och följs upp vid de årliga revisionerna. Målen omfattar målområdet miljö och klimat och följs upp årligen i en extern revision.

Människa och Samhälle

God hälsa och välbefinnande: En viktig fråga för KPA Pension som arbetsgivare men också för företagets kunder. Hälsa är en förutsättning för ett hållbart arbetsliv (FN:s mål 3).

Jämställdhet och mångfald: KPA Pension motverkar diskriminering och främjar lika rättigheter och möjligheter. KPA Pension lyfter frågan om jämställda pensioner och arbetar aktivt med inkludering inom företagets hbtqi-certifiering (FN:s mål 5).

Främja god arbetsmiljö och mänskliga rättigheter: KPA Pension arbetar för anständiga arbetsvillkor och möjligheten att hålla ett helt arbetsliv. Det är också helt centralt för arbetsmarknadens parter (FN:s mål 8).

Miljö och klimat

Hållbara städer och samhällen: De pågående klimatförändringarna får konsekvenser i alla delar av samhället. KPA Pension vill bidra till en hållbar utveckling, bland annat genom att välja investeringar som syftar till klimatomställning (FN:s mål 11).

Hållbar produktion och konsumtion: En hållbar konsumtion och produktion innebär en effektiv användning av resurser och främjar biologisk mångfald. KPA Pension kan bidra genom investeringar men också genom den egna verksamheten (FN:s mål 12).

Bromsa klimatförändringarna: KPA Pension verkar för att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5-grad i linje med Parisavtalet (FN:s mål 13).

Om årlig hållbarhetsrelaterad information i enlighet med SFDR EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar (SFDR¹)

KPA Tjänstepensionsförsäkrings traditionella försäkringar främjar miljörelaterade och sociala egenskaper. Årlig information om i vilken utsträckning de uppnått egenskaperna finns i förvaltningsberättelsens hållbarhetsbilagor. På hållbarhetsbilagorna framgår vilka produkter som omfattas av respektive hållbarhetsbilaga. Var hållbarhetsbilagorna finns framgår av årsredovisningens innehållsförteckning.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings fondförsäkring främjar miljörelaterade och sociala egenskaper på produktnivå. För att kundens egen fondförsäkring ska leva upp till motsvarande krav krävs dock att minst en av de valda fonderna främjar dessa egenskaper eller har hållbara investeringar som mål. En sådan fond måste dessutom ingå under hela försäkringstiden. Fondbolagen tillhandahåller årlig hållbarhetsrelaterad information för respektive fond där det finns ytterligare information om egenskaperna. Fondbolagens hållbarhetsbilagor för årlig information publiceras på www.kpa.se senast den 31 maj 2025.

För närmare upplysningar om KPA Pensions hållbarhetsarbete hänvisas till KPA Pensions Hållbarhetsredovisning för 2024 (som även inkluderar klimatrapport) samt bolagsstämrapport för 2024. Rapporterna finns på www.kpa.se.

Medarbetare

KPA Pension ingår i Folksamgruppen som tillämpar tillika-anställning, vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom gruppen. I Folksamgruppen arbetar cirka 3 900 medarbetare på olika företag och orter i Sverige.

KPA Pension ska vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med goda utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraftiga erbjudanden.

Arbetsmiljö och arbetssätt

Under året ersattes KPA Pensions tidigare koncerngemensamma medarbetarundersökningar med två nya mätningar – en som berör bland annat områdena engagemang och ledarskap och en som fångar upp organisatorisk, social, fysisk och digital arbetsmiljö.

KPA Pensions sjuktal för helåret 2024 uppgick till 4,1 (4,6) procent. Trenden har under hela året varit stabil. KPA Pension har fortsatt arbeta för ökad hälsa, sänkta sjuktal och ett gemensamt lärande inom området. Under året fortsatte genomförandet av ett obligatoriskt e-lärande om systematiskt arbetsmiljöarbete och organisatorisk arbetsmiljö. E-lärandet ingår även i introduktionen för alla nyanställda medarbetare och chefer. Syftet är att säkerställa att medarbetarna har tillräckliga kunskaper om arbetsmiljö för att kunna arbeta på ett säkert sätt och förebygga risker för ohälsa eller olycksfall i arbetet. Uppföljning på individnivå avseende prestation, arbetsbelastning och välmående genomförs löpande inom ramen för processen Prester och utveckla.

KPA Pensions mötesplatser, arbetssätt och teknik ska främja samarbete, engagemang och effektivitet. För att bättre möta nya behov gällande både kontorsmiljöer och arbetssätt har KPA Pension under 2024 anpassat och moderniserat kontorsytorna på huvudkontoret i Stockholm.

Lärande och utveckling

Under 2024 har alla chefer i KPA Pension erbjudits en halvdagsutbildning i att leda i förändring. Syftet har varit att rusta ledarskapet i den roll de behöver ta inför de förändringar som KPA Pension står inför. Därtill har ett stödpaket tagits fram bestående av olika utbildningsmoduler som ska möta chefernas behov av stöd utifrån de situationer de kan ställas inför, exempelvis förändringskommunikation, ledarskap i komplexitet, samtal som gör skillnad, agera rätt som chef vid bristande prestationer samt leda i förändring och motstånd.

KPA Pension arbetar löpande med kompetensutveckling för att säkerställa regulatoriska kunskaps- och kompetenskrav, samt för att ge medarbetarna rätt förutsättningar i arbetet. Under 2024 har berörda medarbetare genomgått kompetensutveckling inom bland annat informationssäkerhet, incident- och riskrapportering, GDPR och finansiella sanktioner. Medarbetare och chefer som berörs av Försäkringsdistributionslagen samt lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism har genomgått utbildningar, kunskapstest och kontinuerlig fortbildning. Nya funktioner för att förenkla för medarbetare och chefer i uppföljningen av regelverkskraven har utvecklats.

För att tillgängliggöra och underlätta lärande har en lärhubb skapats på KPA Pensions intranät. Lärhubben är en samlingsplats för lärande och består av inspiration, övningar och verktyg för bland annat grupputveckling, ledarutveckling, ständigt lärande och att leda i förändring.

¹ Sustainable Finance Disclosure Regulation

Ett arbete har gjorts för att förenkla och förbättra processen Prestera och utveckla och dess koppling till lönekriterier. I samband med den årssummering som chef och medarbetare gör finns nu en tydlig koppling till medarbetarens prestation och löneutveckling. Introduktionsprocessen för nya medarbetare har utvecklats med ett förstärkt fokus på kundperspektivet.

Löner, ersättningar och övriga villkor

KPA Pension är genom medlemskapet i arbetsgivarorganisationen Fremia bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Enligt KPA Pensions ersättningspolicy ska lönerna vara individuella och differentierade, motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar. För att minimera överdrivet risktagande, samt undvika intressekonflikter där kundernas intressen inte tas tillvara med tillbörlig omsorg, utgår inga rörliga ersättningar, med undantag för Folksamgruppens gemensamma belöningsprogram.

Belöningsprogrammet syftar till att skapa gemensamt fokus och drivkraft att bidra till att uppnå övergripande mål, samt skapa engagemang hos medarbetarna och bidra till att vara en attraktiv arbetsgivare. Belöningsprogrammet omfattar samtliga medarbetare inom Folksamgruppens verksamhet förutom Folksam vd och koncernledning, vd i dotterföretagen samt cheferna för internrevision i Folksam Sak respektive Folksam Liv. Utfall från belöningsprogrammet betalas inte ut som kontant ersättning utan avsätts i en pensionsförsäkring. Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor upp till maximalt 20 000 kronor per medarbetare och år, beroende på grad av måluppfyllelse.

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas i not 43.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Resultatutvecklingen påverkas i hög grad av aktie- och valutakursers utveckling liksom av förändringar i det allmänna ränteläget. Året som gått har, förutom politiska val, präglats av räntesänkningar och geopolitisk turbulens. Även om det sistnämnda är synnerligen oroväckande påverkade det inte de finansiella marknaderna i någon större utsträckning under 2024. Utsikterna för 2025 är över lag goda men uppenbara risker finns. Exempelvis riskerar inflationen att förväna på uppsidan i USA och Europa att fastna i en miljö av svag tillväxt. Riskerna och de beslut som fattas för att hantera dessa påverkar företagets ekonomiska ställning och förmåga att nå dess mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut med beaktande av risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna trygga försäkrings- och sparandelösningar. Därför är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. En beskrivning av KPA Tjänstepensionsförsäkrings samlade risker och hur de styrs samt hanteras återfinns i not 2 Upplysningar om risker.

Framtida utveckling

Verksamhet

KPA Tjänstepensionsförsäkring verkar på en kollektivavtalad marknad. Genom att vara förvalsbolag för anställda inom kommun och region behöver företaget fortsätta leverera trygga och hållbara pensioner och en konkurrenskraftig avkastning tillsammans med låga avgifter. Företaget ska fortsätta sin satsning på att leverera kundvärde och en bra kundupplevelse. När kunder enkelt kan planera och ta ut sin pension via inloggade tjänster, ökar förväntningar på självbetjäningstjänster i mer specifika ärenden. Därför fortsätter det digitala utvecklingsarbetet med användarvänlighet och tillgänglighet i fokus. Ett framtida fokusområde är även att utveckla effektivare processer och digitala tjänster för att ge en effektivare administration och fortsätta kunna erbjuda låga avgifter. Här förväntas även den snabba utvecklingen inom AI ge framtida möjlighet.

Som en allt större investerare har KPA Pension en viktig roll att fylla för ett hållbart och tryggt samhälle. Under många år har det varit fokus varit på klimatfrågor och framgent kommer även miljö att läggas till vid investeringarna. Sedan länge har KPA Pension ett stort engagemang i sociala frågor som jämställdhet, mångfald och mänskliga rättigheter. Att också fortsätta bidra till ett hållbart arbetsliv, är en självklarhet. Den geopolitiska oron gör att totalförsvaret blir allt viktigare. Kommuner och regioner kommer att ha ett stort ansvar i det civila försvaret och KPA Pension utforskar om pensionskapitalet kan spela en roll i dessa investeringar.

Finansmarknaderna

Supervalåret 2024 kulminerade i valet av Donald Trump som president i USA, vilket också sätter tonen för 2025. Den föreslagna amerikanska politiken är förhållandevis extrem, inte minst avseende handel och migration, och Trump har ett stort mandat och goda möjligheter att genomföra politiken.

År 2024 har, förutom politiska val, präglats av räntesänkningar och geopolitisk turbulens. Även om det sistnämnda är synnerligen oroväckande har det inte påverkat finansiella marknader i någon större utsträckning. Det är istället räntepolitiken som har varit i fokus och i princip alla centralbanker, med Japan som ett slående undantag, har påbörjat räntesänkingscykeln i takt med att inflationen fallit mot målen. Räntesänkningarna förväntas också fortsätta under 2025 även om det inte nödvändigtvis blir lika många sänkningar.

Från ett tillväxtperspektiv har USA fortsatt att förvåna på uppsidan med en stark arbetsmarknad och en ekonomi som vuxit över sin potential. Europa och Sverige har haft en motsatt utveckling med en tillväxt som är under potential och som utvecklats svagare än väntat. Under 2025 förväntas den amerikanska ekonomin mattas något från hög nivå medan tillväxten i Europa och Sverige ser ut att kunna accelerera från låga nivåer.

Sammanfattningsvis är utsikterna för 2025 förhållandevis goda men riskerna är uppenbara och dominerar på negativa sidan. Inflationen riskerar att förvåna negativt i USA medan Europa riskerar att fastna i en miljö av svag tillväxt.

Kommande regelverksförändringar

Inom regelverksområdet pågår ett antal större förändringar vilka väsentligt kommer att prägla KPA Tjänstepensionsförsäkrings verksamhet. Kommande regelverksförändringar kan komma att påverka företagets risker och riskhantering. KPA Tjänstepensionsförsäkring bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk. De mest aktuella kommande regelverksförändringarna för företaget framgår enligt nedan. För regelverksförändringar gällande för räkenskapsår 2025 eller senare som ger väsentlig påverkan på KPA Tjänstepensionsförsäkrings redovisning, hänvisas till avsnitt 2.5 i not 1 Väsentliga redovisningsprinciper.

IORP II-översyn

EU-kommissionen initierade 2022 en översyn av tjänstepensionsdirektivet (IORP II) som reglerar tjänstepensionsföretag. Den europeiska tillsynsmyndigheten EIOPA överlämnade i september 2023 sin rapport med förslag (så kallad tekniska råd) till EU-kommissionen. Kommissionen väntas lägga fram ett förslag till ändringsdirektiv under innevarande mandatperiod 2024–2029.

Sustainable Finance

Sustainable Finance är EU-kommissionens handlingsplan för hållbara finanser. Ska vi kunna begränsa den globala uppvärmningen till max två grader, helst en och en halv grad, behöver vi ställa om finansiella flöden i en mer hållbar riktning.

Sustainable Finance är till stora delar ett lagstiftningspaket som syftar till att tydliggöra vad som är en hållbar investering och ställer ytterligare informationskrav på finansiella aktörer som tillhandahåller hållbara produkter att informera om det på ett tydligt och enhetligt sätt. KPA Pension har en helhetssyn för implementering av EU-kommissionens handlingsplan. Arbetet sker koncernövergripande och tvärfunktionellt. Eftersom ambitionen med regelverken handlar om att göra det lättare för kunderna att fatta mer välinformerade beslut kopplat till hållbara investeringar är det vår ambition att implementera regelverken på ett så kundvänligt sätt som möjligt.

Förordning om en ram för åtkomst till finansdata (FIDA)

EU-kommissionen har lagt fram ett förslag med reglering av informationsdelning på finansområdet (FIDA). Avsikten är bland annat att öka kundskyddet och transparensen kring användandet av kundinformation. Regleringen syftar även till att ge ökad tillsyn av de företag som använder informationen samt att bidra till utveckling av nya produkter. Förslaget innehåller regler om tillgång, delning och användande av kunduppgifter. Sakförsäkring liksom försäkringsbaserade investeringsprodukter omfattas. Enligt de uppgifter som finns tillgängliga i dagsläget uppskattar Folksamgruppen att FIDA ska tillämpas tidigast från 2027. Undantag kan komma att ske för tjänstepensioner vilket KPA Pension fortsatt kommer att bevaka.

Flexiblare regler för utbetalning från pensionsförsäkring

Finansdepartementet lämnade under 2023 ett förslag med ändrade regler för utbetalning från pensionsförsäkring. Förslaget var förankrat i riksdagens pensionsgrupp och innebär att det under de fem första åren ska vara möjligt att göra uppehåll i en påbörjad utbetalning av pension samt att det ska vara möjligt att ändra utbetalningstiden efter att pensionsutbetalning påbörjats. Syftet med de föreslagna ändringarna är att möjliggöra en mer flexibel pensionering. Enligt beslut i riksdagen träder bestämmelserna i kraft den 1 januari 2025.

Skattefri grundnivå

En skattefri grundnivå för sparande i bland annat kapitalförsäkring införs från och med den 1 januari 2025. Den skattefria grundnivån uppgår till högst 150 000 kronor under 2025 och höjs sedan från och med den 1 januari 2026 till 300 000 kronor. Syftet är att stimulera hushållens sparande och öka deras ekonomiska motståndskraft.

Femårsöversikt koncernen¹⁾

	2024	2023	2022	2021	2020
Resultat, Mkr					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	31 552	28 938	19 464	18 613	17 381
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	26 646	21 412	-22 159	34 703	11 183
Försäkringsersättningar	-5 066	-4 987	-4 698	-5 336	-4 688
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	41 851	25 769	15 655	45 256	11 891
Årets resultat	41 278	25 335	14 966	44 565	11 692
Ekonomisk ställning, Mkr					
Placeringsstillgångar till verkligt värde	352 621	304 753	263 120	274 465	232 708
Försäkringstekniska avsättningar	150 216	139 913	119 976	143 752	141 745
Konsolideringskapital	205 454	171 935	149 171	137 968	95 931
varav uppskjuten skatt	699	1 255	1 497	1 203	819
Solvens II²⁾					
Kapitalbas för gruppen	-	-	-	112 937	87 545
Solvenskapitalkrav för gruppen	-	-	-	34 257	27 398
IORP II²⁾					
Gruppbaserad kapitalbas ³⁾	118 405	107 182	94 774		
Gruppbaserat kapitalkrav	97 394	87 033	73 185		

¹⁾Uppgift om totalavkastning, direktavkastning samt förvaltningskostnadsprocent lämnas ej för koncern då förändringen från motsvarande nyckeltal i moderföretaget bedöms som marginell.

²⁾Solvensrelaterade beloppsuppgifter visas för Folksam ömsesidig livförsäkring vilken är den försäkringsgrupp som KPA Tjänstepensionsförsäkring ingår i. Denna försäkringsgrupps uppgifter om gruppens solvens beräknas enligt Solvens II-regleringen. För verksamhet som drivs i tjänstepensionsföretag, såsom KPA Tjänstepensionsförsäkring, gäller dock att solvensuppgifter ingående i gruppens solvensberäkningar beräknas enligt tjänstepensionsregleringen (IORP II).

³⁾Jämförelsetal för 2023-12-31 har, på grund av ett tidigare fel, räknats om. Till följd av omräkningen ökar uppgiften med +18mkr. Korrigeringen är i enlighet med de uppgifter som lämnats till Finansinspektionen i gruppstillsynsrapporteringen samt de uppgifter som offentliggjorts i gruppens solvens- och verksamhetsrapport.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Femårsöversikt moderföretaget

	2024	2023	2022	2021	2020
Resultat, Mkr					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	31 552	28 938	19 464	18 613	17 381
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	26 098	26 751	-25 957	32 274	10 462
Försäkringsersättningar	-5 066	-4 987	-4 698	-5 336	-4 688
Återbäring och rabatter	-270	-	-	-	-
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	41 288	31 073	11 806	42 778	11 130
Årets resultat	41 323	30 299	11 474	42 502	10 887
Ekonomisk ställning, Mkr					
Placeringstillgångar till verkligt värde	351 341	303 671	261 743	273 395	231 678
Försäkringstekniska avsättningar	150 215	139 913	119 976	143 752	141 744
Konsolideringskapital	203 038	169 666	146 858	136 213	94 531
varav övervärde i placeringar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag ¹⁾	4 412	4 164	9 248	5 924	3 921
varav uppskjuten skatt	-609	0	14	13	17
Solvens I²⁾					
Kapitalbas för företaget	-	-	-	136 191	94 522
Erforderlig solvensmarginal	-	-	-	5 641	5 562
IORP II					
Kapitalbas för företaget	203 611	169 613	146 808	-	-
Minimikapitalkrav för företaget	6 819	6 379	4 716	-	-
Risckänsligt kapitalkrav för företaget	67 008	58 341	51 174	-	-
Nyckeltal, procent³⁾					
Livförsäkringsrörelsen					
Förvaltningskostnadsprocent	0,15	0,18	0,14	0,14	0,17
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning	2,3	1,6	1,6	1,4	1,2
Totalavkastning	8,2	7,6	-7,8	13,7	4,8

¹⁾ Gällande uppgifter om övervärden i placeringar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag, lämnas upplysning om hur dessa innehavs verkliga värde beräknats i not 16 och not 17.

²⁾ KPA Tjänstepensionsförsäkring har sedan den 1 januari 2016 och till utgången av 2021 tillämpat övergångsbestämmelser för tjänstepensionsverksamhet i försäkringsföretag, vilket bland annat inneburit att företaget tillämpat den äldre regleringen vid beräkning av solvens ("Solvens I").

³⁾ Beräkning av nyckeltalen framgår i Definitioner och begrepp.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämman förfogande står enligt balansräkningen

Konsolideringsfond	157 763 122 342
Årets resultat	41 322 681 030
Totalt, kronor	199 085 803 372

Styrelsen och vd föreslår stämman att den för år 2024 redovisade vinsten 41 322 681 029,55 kronor förs över till konsolideringsfonden.

Bolagsstyrningsrapport

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att företag sköts hållbart, ansvarsfullt och så effektivt som möjligt. Bolagsstyrning inom KPA Tjänstepensionsförsäkring utgår från lagstiftning, främst lagen om tjänstepensionsföretag samt Finansinspektionens författningssamling i form av föreskrifter och allmänna råd.

KPA Tjänstepensionsförsäkring bedriver tjänstepensionsverksamhet och är sedan 2022 ett tjänstepensionsföretag.

För verksamheten gäller också interna regelverk som, i tillämpliga delar, omfattar såväl styrelseledamöter som anställda. Exempel på interna regelverk är bolagsordningen som anger verksamhetens ramar och ger en beskrivning av företaget samt arbetsordning för styrelsen, vilken bland annat tydliggör styrelsens respektive styrelseordförandens ansvar. Beslut om ändring av bolagsordningen sker på stämman. Ett beslut att ändra bolagsordningen är som huvudregel giltigt om två tredjedelar av samtliga röstande förenat sig om det. Ändring av § 6 andra och tredje stycke i bolagsordningen (bestämmelser om utseende av styrelseledamöter i företaget) är däremot giltigt endast om Sveriges Kommuner och Regioner lämnat samtycke till ändringen.

Den av styrelsen fastställda företagsstyrningspolicyn omfattar områden som företagsstyrningssystem, organisation, affärsstyrning, internkontrollsystem med mera. Bland de viktigare interna reglerna kan även nämnas företagens etiska riktlinjer som reglerar hur företrädare för KPA Tjänstepensionsförsäkring uppträder i olika situationer.

Det är styrelsen som ytterst ansvarar för företagens organisation och för förvaltningen av dess angelägenheter. Det är styrelsen som ansvarar för företagens interna styrning och kontroll, och som ansvarar för att det finns policyer och en organisation för det operativa arbetet kring detta.

Svensk kod för bolagsstyrning

Svensk kod för bolagsstyrning (Koden) vänder sig i första hand till företag noterade på en reglerad marknad i Sverige. Koden bygger på principen ”följ eller förklara”. De företag som tillämpar koden kan avvika från enskilda regler, men ska då lämna förklaringar till avvikelserna.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har många försäkrade kunder och hos dessa finns självklart ett stort och berättigat intresse att veta hur företaget sköts. Det ligger också i företagens intresse och affärsidé att vara så öppen som möjligt mot kunder och andra intressenter i gruppens företag. KPA Tjänstepensionsförsäkring

har därför valt att tillämpa koden främst för att tillgodose dessa intressen.

Avvikelser från bolagskoden

- Eftersom KPA Tjänstepensionsförsäkring endast har en ägare har kallelse till årsstämman med mera inte offentliggjorts på hemsidan.
- Avvikelse har gjorts från Kodens bestämmelser om närvaro för styrelsen, valberedningen samt företagens revisorer.
- Företagets revisorer granskar inte företagens halvårs- eller niomånadersrapport. Avvikelse från Kodens bestämmelser sker med hänsyn till att företaget inte är ett aktiemarknadsföretag.

Bolagsstämma

KPA Tjänstepensionsförsäkrings högsta beslutande organ är bolagsstämman vilken hölls den 21 maj 2024. På stämman utsågs styrelsens ordinarie ledamöter, vilka tillsätts enligt bestämmelser i bolagsordningen. Bolagsstämman utser även revisionsbolag och lekmannarevisorer. Ernst & Young valdes till revisionsbolag intill slutet av nästa årsstämma.

Valberedning

Valberedningens uppgift är att bereda tillsättning av styrelse och revisor i företaget. Valberedningen ska, med beaktande av bolagsordningens bestämmelser och av stämman fastställd process för lämplighetsprövning, föreslå stämman val av styrelseordförande, styrelseledamöter och revisorer. Vidare ska valberedningen lämna stämman förslag på arvoden som ska utgå till styrelseledamöter, revisorer och lekmannarevisorer. Valberedningens ledamöter intill slutet av nästa årsstämma är Katrin Röcklinger, Ylva Wessén, Palle Lundberg och Lena Dahl.

Styrelse

Styrelsen ansvarar för företagens övergripande organisation och förvaltningen av företagens angelägenheter inom de ramar som bolagsstämman och externa regelverk ger. Styrelsen fastställer årligen sin egen arbetsordning. Två av ledamöterna utses med stöd av bolagsordningen till ledamot av företagens styrelse med särskilt uppdrag att tillvarata försäkringstagarnas intressen. Ledamöterna utses av Svenska Kommunalarbetsförbundet och OFR (Offentliganställdas förhandlingsråd). På den ordinarie stämman omvaldes sju av styrelsens ledamöter.

Enligt Svensk kod för bolagsstyrning ska majoriteten av de stämvalda styrelseledamöterna vara oberoende i förhållande till företaget och företagsledningen. Minst två av dessa ska även vara oberoende i förhållande till företagets större direkta eller indirekta aktieägare. Såväl Lena Dahl, Peter Danielsson, Annika Wallenskog som Ossian Ekdahl bedöms vara oberoende enligt koden. Enligt valberedningen uppfylls därför detta krav av företaget.

Styrelsens arbete

För styrelsen gäller en strategisk dagordning som fastställs varje år i styrelsens arbetsordning. Enligt arbetsordningen ska styrelsen sammanträda minst fyra gånger per år. Vid varje sammanträde ska genomgång av föregående protokoll ske, öppna frågor från tidigare sammanträden följas upp och vd:n lämnar information om vad som skett i verksamheten sedan förra sammanträdet.

Styrelsen fastställer årligen affärsplan och budget. Rapportering sker av prognoser samt kvartals-, halvårs-, och helårsbokslut. Styrelsen behandlar bland annat aktuarierapporter, riskrapporter, compliancerapporter, regelverksgenomgång, rapport avseende granskning av ersättningspolicyn och dess tillämpning, interna revisionsrapporter och extern revisionsrapport. Styrelsen fastställer revisionsplan, riskplan och complianceplan för kommande år. Avrapportering sker även av utlagd verksamhet.

Varje år genomförs en styrelseutvärdering samt en utvärdering av vd. Översyn och fastställande av instruktioner och övriga regelverk sker regelbundet.

Antal sammanträden

Under året hölls åtta ordinarie styrelsemöten. Därutöver hölls det två möten med styrelseordförandena inom Folksam Liv-gruppen. Mötena hade till syfte att åstadkomma en bättre samverkan med dotterföretagen vad gäller processen för egen risk- och solvensbedömning där föreslagna scenarier och efterföljande resultat diskuterats. Det gjordes även en genomgång av de kapitalkvoter som rapporterats till Finansinspektionen under året. Ordförandena i risk- och kapitalutskott, för de företag som har detta, deltog också.

Utbildning av styrelseledamöter

En introduktionsdag för nyvalda styrelseledamöter i företagen inom KPA Pension ägde rum i september. Under året har styrelsen även haft utbildning inom hållbarhet och inom AI.

Styrelseseminarium

I maj genomfördes årets styrelseseminarie för ledamöterna i KPA AB, KPA Tjänstepensionsförsäkring och KPA Pensionservice. Styrelseseminarier syftar till kunskapsutbyte och nätverkande mellan styrelseledamöter samt kunskapspåfyllnad inom intressanta omvärldsfrågor. I 2024 års seminarium fokuserades på den demografiska utvecklingen och påverkan på makroekonomi och politik samt diskussion kring aktuella omvärldshändelser/trender som påverkar KPA Pensions verksamhet, bland annat med avseende på hållbarhet och omställning av affär.

Utvärdering av styrelsearbetet

Enligt Svensk kod för bolagsstyrning ska styrelsen årligen utvärdera styrelsearbetet med syfte att utveckla dess arbetsformer och effektivitet. Utvärdering av styrelsearbetet sker i enlighet med svensk kod för bolagsstyrning. En sådan utvärdering har under året genomförts i form av en webbenkät. Resultatet rapporterades och diskuterades på styrelsemötet i mars.

Ersättningsutskott

Styrelsen i KPA Tjänstepensionsförsäkring har beslutat att styrelsens ordförande, istället för ett ersättningsutskott, ska bereda frågorna och lämna förslag på ersättningar och andra anställningsvillkor för vd och andra ledande befattningshavare i företaget, inför beslut i styrelsen.

Revisions- och complianceutskott

Styrelsen i KPA Tjänstepensionsförsäkring har beslutat att styrelsen i dess helhet, istället för ett revisions- och complianceutskott, ska utföra de uppgifter som åligger ett revisions- och complianceutskott, exempelvis att säkerställa den finansiella rapporteringen, bedöma den interna styrningen, kontrollen och riskhanteringen, samt regelefterlevnaden.

Risk- och kapitalutskott

Utskottet bistår styrelsen i dess arbete med riskhantering, solvenskrav samt kapitalbehov och bidrar därigenom till att ytterligare utveckla företagets hantering av nämnda områden. Styrelsen fastställer en arbetsordning för utskottet. Utskottet ska bestå av minst tre styrelseledamöter och utses för en period om ett år. Ledamöter är Anders Henriksson, Lars Fresker och Maria Liljedahl.

Uppgifter om styrelseledamöter

Anders Henriksson

Ordförande. Invald 2023. Född 1961.

Nuvarande uppdrag

Ordförande i SKR samt SKR företag. Vice ordförande i KPA AB. Ordförande i Risk och Kapitalutskottet för KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Urval av tidigare uppdrag

Regionstyrelsens ordförande i region Kalmar län, Landstingsråd, Ledamot i Första AP-fonden samt SMER. Ordförande i Inera och KPA Tjänstepension AB. Ombudsman LO centralt.

Utbildning

Gymnasieskola samt ledarskapsutbildningar.

Lena Dahl

Invald 2011. Född 1966.

Nuvarande uppdrag

Vd SKR Företag. Styrelseordförande i Slussgården. Styrelseledamot i SOS Alarm, Adda och Inera. Adjungerad styrelseledamot i KPA AB.

Urval av tidigare uppdrag

Vice vd SKR Företag. Styrelseordförande i SKR Kapitalförvaltning och SKR Pensionsstiftelse. Tf vd Pacta och Pactarb. Tf vd SKR och SKR Företag. Controller SKR. Administrativ chef, Tyresö gymnasium.

Utbildning

Civilekonom, Uppsala universitet, MBA-examen Stockholms universitet.

Peter Danielsson

Invald 2023. Född 1974.

Nuvarande uppdrag

2:e vice ordförande SKR. Vice ordförande SKR företag AB. Ordförande Innovation Skåne AB.

Urval av tidigare uppdrag

Ordförande i SKR. Kommunalråd och kommunstyrelsens ordförande, Helsingborgs stad. Riksdagsledamot, Sveriges riksdag. Förste vice partiordförande, Moderaterna. Ordförande i Helsingborgs stads Förvaltnings AB samt Avfall Sverige. Vice ordförande i Business Region Skåne samt Ängelholms flygplats holding AB. Styrelseledamot i KPA AB, SKR, Inera AB samt PRV.

Utbildning

Fil kand, Lunds universitet.

Ossian Ekdahl

Invald 2024. Född 1961.

Övriga pågående uppdrag

Konsult Carivic AB. Forskare inom bolagsstyrning. Ordförande Transparency International Sverige. Ledamot Hållbarhetsråd, Nordic Credit Partner (NCP). Ledamot i Sjunde AP-fonden.

Urval av tidigare uppdrag

Ägaransvarig Första AP-fonden. Chef analysenhet Sveriges Riksbank. Departementssekreterare Finansdepartementet. Styrelseledamot Aros Bostadsutveckling och Styrelseakademin.

Utbildning

Ekon lic, Handelshögskolan Stockholm.

Lars Fresker

Invald 2023. Född 1963.

Nuvarande uppdrag

Styrelseledamot samt ledamot i risk- och revisionsutskottet, Ordförande Offentliganställdas Förhandlingsråd (OFR). Vice ordförande Kåpan Pensioner. Styrelseledamot Första AP-fonden, Omställningsfonden samt Kåpan Fastigheter AB.

Urval av tidigare uppdrag

Yrkesofficer, Försvarsmakten. Styrelseledamot KPA Tjänstepension AB och Bredden III Förvaltning samt förbundsordförande Officersförbundet.

Utbildning

Yrkesofficersutbildning (Officershögskolan), Försvarsmakten samt PA-utbildning.

Karin George af Klercker

Invald 2016. Född 1962.

Nuvarande uppdrag

Sektionschef IT Liv och Pension, Folksam. Styrelseledamot i KPA Pensionservice.

Urval av tidigare uppdrag

Sektionschef Strategi och Styrning Affärsområde Liv, Folksam. Affärschef Privat och Företagspension, Folksam. Sektionschef Produkt Liv, Folksam. Vice vd och administrativ chef, KPA Pension. Ekonomichef, KPA Pension. Controller, SEB Trygg Liv.

Utbildning

Ekonomiutbildning, Lunds universitet.

Johan Ingelskog

Invald 2022. Född 1977.

Nuvarande uppdrag

Avtalssekreterare Kommunal. Vice ordförande Omställningsfonden för KR-sektionen. Ledamot AFA styrelse samt i KR-delegationen på AFA försäkring, Omställningsfonden för KR-sektionen och KKP. Styrelseledamot/försäkringsrepresentant KPA AB och Prevent. Vice ordförande Suntarbetsliv.

Urval av tidigare uppdrag

Ombudsman LO. Enhetschef Kommunal. Vice ordförande LO-TCO rättskydd. Ledamot FN förbundets styrelse.

Utbildning

Europeisk och svensk arbetsrätt, Stockholms universitet. Ledarskapsutbildningar. Handelshögskolan Executive Management.

Maria Liljedahl

Invald 2023. Född 1962.

Nuvarande uppdrag

Strategisk rådgivare, Folksam Liv. Styrelseordförande i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag. Ledamot i Folksam LO Tjänstepension.

Urval av tidigare uppdrag

Avdelningschef samt Ansvarig aktuariefunktion, Folksam Liv-gruppen. Koncernchefsaktuarie, Folksam Livgruppen. Vice ordförande Svenska Aktuarieföreningen.

Utbildning

Examen i Matematisk statistik, Umeå universitet.

Katrin Röcklinger

Invald 2022. Född 1975.

Nuvarande uppdrag

Chef Affärsområde Liv, Folksam, samt ledamot i Folksam koncernledning. Styrelseordförande i Folksam LO Tjänstepension AB. Styrelseledamot i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag, Folksam Tjänstepension AB och KPA AB.

Urval av tidigare uppdrag

Vd Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Bolagsjurist, Folksam och AFA Försäkring. Advokat, Baker & McKenzie Advokatbyrå. Styrelseordförande i Svenska Pensionsstiftelsers förening. Styrelseledamot i Konsumentföreningen Stockholm, Folksam Service AB och Grön Bostad AB.

Utbildning

Jur kand, Stockholms universitet.

Annika Wallenskog

Invald 2015. Född 1959.

Nuvarande uppdrag

Chefsekonom SKR. Adjungerad ledamot AFA Försäkring. Styrelseledamot SKR Kapitalförvaltning. Ledamot SKR:s pensionsstiftelse. Vice ordförande i RKA, Rådet för främjande av kommunala analyser. Ledamot i insynsrådet i Swedac och insynsrådet i Statistiska Centralbyrån.

Urval av tidigare uppdrag

Sakkunnig Finansdepartementet. Kommundirektör, Vallentuna. Ekonomidirektör, Landstinget Uppsala län. Ekonomidirektör, Nacka kommun. Administrativ direktör, Stockholm Globe Arena. Ekonomichef Hälso- och Sjukvården, Västerås. Analyschef samt biträdande chefsekonom SKR.

Utbildning

Universitetsexamen Uppsala universitet.

Arbetstagarrepresentanter**Anette Nordlöf**

- Arbetstagarrepresentant sedan 2023.
- Född 1964.
- Utsedd av Forena.
- Anställd i KPA Pension sedan 1986.

Thomas Månsson

- Arbetstagarrepresentant sedan 2023.
- Född 1963.
- Utsedd av Forena.
- Anställd i KPA Pension sedan 2002.

Närvaro på styrelsemöten 2024			
Namn	Funktion i styrelsen	Styrelsemöte ¹⁾	Risk- och kapitalutskott
Anders Henriksson	ordförande	8 av 8	4 av 4
Lena Dahl	ledamot	8 av 8	
Peter Danielsson	ledamot	8 av 8	
Ossian Ekdahl ²⁾	ledamot	6 av 6	
Lars Fresker	ledamot	7 av 8	4 av 4
Karin George af Klercker	ledamot	8 av 8	
Johan Ingelskog	ledamot	7 av 8	
Maria Liljedahl	ledamot	8 av 8	2 av 2
Katrin Röcklinger	ledamot	8 av 8	
Annika Wallenskog	ledamot	7 av 8	
Malin Ohlsson-Leijon ³⁾	ledamot	3 av 3	2 av 2
Thomas Månsson	arbetstagarrepr	8 av 8	
Anette Nordlöf	arbetstagarrepr	8 av 8	

¹⁾ Totalt fyra ordinarie styrelsemöten (varav konstituerande möte i maj).

²⁾ Invald på årsstämman

³⁾ Avgick vid årsstämman

Ersättning till styrelsens ledamöter		
Arvodet beslutade av stämman 2024:	Årsarvode (kronor)	Sammanträdesarvode (kronor)
Styrelsens ordförande	138 000	9 100
Ledamot av Folksams koncernledning	inget	inget
Övriga ledamöter anställda i Folksam	inget	inget
Övriga styrelseledamöter	92 500	9 100
Ledamöter i Risk- och kapitalutskott	39 500	6 900

Centrala funktioner

Risk- och kontrollorganisationen i KPA Tjänstepensionsförsäkring följer en modell med tre ansvarslinjer vilket beskrivs i not 2.

Utöver de tre ansvarslinjerna utser stämman revisionsbolag och lekmannarevisorer som granskar årsredovisningen inklusive bolagsstyrningsrapport samt styrelsens och vd:s förvaltning (externrevision).

Företagets centrala funktioner består av en riskfunktion, en compliancefunktion, en aktuariefunktion och internrevision. Dessa funktioner är fristående från den operativa verksamhet som kontrolleras. Riskfunktionen, compliancefunktionen och aktuariefunktionen är underställda vd men rapporterar även till styrelsen.

Riskhanteringsfunktion

Riskhanteringsfunktionen ansvarar bland annat för att utveckla och förvalta (normera) riskhanteringssystemet samt stödja första ansvarslinjen i att genomföra riskhantering effektivt. Ansvarig för företagets riskfunktion är Alexander Rufelt Rönnlund. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna.

Compliancefunktion

Compliancefunktionen ansvarar bland annat för att identifiera, övervaka och rapportera risker kopplade till externa eller interna regler för den tillståndspliktiga försäkringsverksamheten. Compliancefunktionen kontrollerar, följer upp och utvärderar regelefterlevnaden i första ansvarslinjen samt utgör ett stöd för verksamheten och KPA Tjänstepensionsförsäkrings ledning i frågeställningar rörande efterlevnaden av näringsrättsliga regler och relevanta interna styrande regelverk. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Ansvarig för funktionen för regelefterlevnad är Catharina Bergström.

Aktuariefunktion

Aktuariefunktionen ansvarar för att samordna de försäkringstekniska beräkningarna, vilket bland annat innebär att säkerställa lämpligheten i använda metoder och antaganden samt att validera kvaliteten i beräkningar och underliggande data. Aktuariefunktionen ansvarar också för att bedöma risker i försäkringsrörelsen, bidra till företagets riskhanteringssystem och analysera nya lagar och föreskrifter som påverkar ansvarsområdet. Aktuariefunktionen är normgivande på det aktuariella området och har en stödjande roll gentemot övriga aktuariella resurser i företaget. Ansvar, mandat och uppgifter framgår av företagsstyrningsriktlinjerna. Företagets aktuariefunktion, tillika företagets ansvariga aktuarie, är David Persson.

Internrevision

Internrevisionen är en oberoende, objektivt granskande och rådgivande verksamhet. Internrevisionen stödjer företaget att nå sina mål genom att systematiskt och strukturerat utvärdera systemet för intern kontroll och andra delar av företagsstyrningssystemet samt lämna råd och synpunkter på desamma i syfte att bidra till ökad effektivitet i riskhantering, intern kontroll samt ledningsprocesser.

Internrevisionen är direkt underställd och rapporterar till styrelsen och är fristående från den verksamhet som granskas. Funktionens oberoende innebär att den normalt inte får delta i den operativa verksamheten eller vara involverad i det löpande arbetet med intern kontroll. Internrevisionens arbete bedrivs enligt god sed för internrevision som bland annat framgår av internationella standards, International Professional Practices Framework (IPPF). Internrevisionens uppdrag fastställs av styrelsen och regleras i Policy för Internrevision. Joni Heinonen är internrevisionschef, tillika ansvarig för funktionen Internrevision.

Externa revisorer

Revisionsbolaget Ernst & Young är vald till revisor intill slutet av nästa års stämma. Kenneth Strömberg och Anders Röhfors är valda till lekmannarevisorer intill slutet av nästa års stämma. Gun Alexandersson-Malm och Bjarne Hald har valts till suppleanter för samma tid.

Vd och företagsledning

KPA Tjänstepensionsförsäkrings vd är direkt underställd styrelsen. Vd svarar för den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. En skriftlig instruktion som styrelsen fastställer reglerar det ansvar och de befogenheter som gäller för vd.

Uppgifter om Vd

Camilla Larsson

Vd KPA Tjänstepensionsförsäkring AB

Född 1971.

Övriga pågående uppdrag

Inga pågående uppdrag.

Tidigare uppdrag

Enhetschef för Kund och Affär, Försäkring, samt Affärs- och verksamhetsstöd, AMF. Styrelseordförande AMF Fonder. Styrelseledamot i Fullmaktskollen och Standard for Insurance. Aktuarie, Alecta.

Utbildning

Matematik-Ekonomilinjen, Högskolan Karlstad.

Företagsledning

KPA Tjänstepensionsförsäkring

Camilla Larsson, vd KPA AB och KPA Tjänstepensionsförsäkring, född 1971.

Daniel Larsson, verksamhetsområde Chefsaktuarie och Premiebestämd försäkring, född 1982.

Fredrik Eklöf, affärsområde Parter och utbildning, född 1978.

Johan Sjöström, affärsområde Individ och ledningsstöd, född 1968.

Ninni Wibeck, affärsområde Arbetsgivare samt vd KPA Pensions-service AB, född 1973.

Robin Paulsson, verksamhetsområde Ekonomi och verksamhets-utveckling, född 1975.

Åsa Lindborg, sektionschef IT Liv och Pension, född 1963.

Karolina Håkansson, biträdande chef Kapitalförvaltning och hållbarhet, född 1976.

Principer för ersättning till ledningen

Lönesättningen för anställda inom KPA Pension ska vara marknads-mässig. Anställningsvillkor för vd:ar inom KPA Pension fastställs av respektive styrelse. Ingen rörlig ersättning utgår till vd:ar. För medlemmar i KPA Pensions företagsledning och övriga anställda inom KPA Pension som inte kan påverka företagens risknivå utgår ett generellt belöningsprogram baserat på Folksam övergripande mål fastställda av styrelserna för Folksam Liv och Folksam Sak och som gäller för alla anställda inom Folksam inklusive dotterföretag.

Styrelsens rapport om intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen 2024

Målsättningen med KPA Tjänstepensionsförsäkrings arbete med Intern kontroll finansiell rapportering (IKFR) är att bokslut och myndighetsrapportering ska vara tillförlitlig och i överensstämmelse med lag och gällande redovisningsregler. Internkontrollarbetet baseras på det ramverk som tagits fram av The Committee of Sponsoring Organisations of the Threadway Commission "COSO" och beskrivs nedan.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön utgör grunden för den interna kontrollen och är central för hur risker identifieras och hanteras baserat på den kultur och de värderingar som styrelse och ledning etablerat.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings kultur och värderingar har sin utgångspunkt i företagets etiska inriktning. Det tar sig uttryck i hur företaget placerar kundernas pensionsmedel samt i de etiska riktlinjer som är vägledande i det dagliga arbetet. Styrelsen har beslutat om denna inriktning. Förutom en stark förankring i företagets ledning och styrelse finns ett stort engagemang för den etiska inriktningen hos alla medarbetare.

Kontrollmiljön utgörs även av tydliga ansvar och roller. Ansvar och roller i den finansiella rapporteringen fastställs i styrande regelverk, vidare finns det styrande regelverk som fastställer roller och ansvar i arbetet med riskhantering och intern kontroll.

Internkontrollsystem

KPA Pension har ett företagsövergripande internkontrollsystem som säkerställer att metoder för att ta fram, införa och upprätthålla en väl avvägd och stabil kontrollstruktur i verksamheten finns. Intern kontroll i den finansiella rapporteringen är en del av KPA Pensions internkontrollsystem och syftar till att säkerställa tillförlitlighet och reducera risken för materiella fel i den finansiella rapporteringen genom att identifiera risker och kontroller i väsentliga processer som påverkar bokslut och myndighetsrapportering. Kontrollerna utvärderas regelbundet och resultatet analyseras för att bedöma risken för fel i den finansiella rapporteringen. Därutöver finns rutiner för att hantera de förbättringsmöjligheter som löpande framkommer i arbetet.

Informationssäkerhet

KPA Tjänstepensionsförsäkring är sedan 2012 certifierade enligt ISO 27001:2013. Ledningssystemet för informationssäkerhet är en del av företagets riskhantering och arbete med intern styrning och kontroll. Det innebär att företaget lever upp till de högt ställda krav på informationssäkerhet som standarden ställer. Genom systematiskt säkerhetsarbete förbättras skyddet av företagets informationstillgångar löpande, vilket gynnar kunderna genom exempelvis säkrare pensionsutbetalningar.

Riskbedömning

Årligen genomför alla affärsområden och enheter en självutvärdering av risker. Därutöver görs riskanalyser per process inom ramen för internkontrollsystemet. Risker för väsentliga fel i den finansiella rapporteringen ska beaktas i analyserna. Det är chefen för respektive verksamhetsområde eller processägaren för en process som är ansvarig för att genomföra självutvärderingen. Självutvärdering innebär att identifiera risker, bedöma sannolikheten för att risken ska inträffa, vilken påverkan risken kan få på verksamheten samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att hantera risken.

Riskåtgärder och kontroller

Åtgärdsplaner ska tas fram för de risker som verksamheten vill hantera genom förebyggande aktiviteter. Åtgärderna kan till exempel innebära att införa eller förbättra kontroller som syftar till tillförlitlig finansiell rapportering. Kontroller för att hantera risker avseende den finansiella rapporteringen är till exempel analyser och prognoser, avstämmningar av huvudbok mot försäkringssystem, bankkonton eller andra register och underlag. Andra kontroller som också påverkar den finansiella rapporteringen är de kontroller som utförs avseende försäkringsersättningar och driftskostnader, där det finns särskilda principer och rutiner såsom krav på dualitet och kontroll av större belopp samt slumpvisa utbetalningskontroller.

Information och kommunikation

För att säkerställa effektivt och korrekt informationsutbyte krävs att alla delar inom verksamheten kommunicerar och delar relevant information såväl inom och mellan verksamhetsområden som till och från styrelse och ledning. Informationsgivning från styrelsen och ledningen till chefer och medarbetare sker bland annat genom de styrande regelverken samt genom ledningsgrupper i verksamheten.

De principer som företaget ska följa har fastställts i styrande regelverk för extern rapportering och det finns tillgängligt för alla via företagets intranät. Det finns även en regelverksgrupp inom Ekonomi och finans som bevakar och informerar om regelverksförändringar som påverkar den finansiella rapporteringen.

Styrelsen får regelbunden återkoppling från verksamheten om aktuella redovisningsfrågor samt intern styrning och kontroll. Styrelsen har regelbundna möten med ekonomi, företagets externrevisorer samt de centrala funktionerna.

Uppföljning

Kontroller följs regelbundet upp inom ramen för KPA Pensions internkontrollsystem. Uppföljning görs genom att verksamheten genomför självutvärderingar av nyckelkontroller.

Därutöver genomför de centrala funktionerna granskningar och andra aktiviteter för att utvärdera den interna styrningen och kontrollen.

Ett annat stöd i arbetet med att identifiera risker och väsentliga händelser är det företagsövergripande risk- och incidenthanteringsystemet. I det systemet rapporteras oönskade händelser och verksamheten vidtar åtgärder för att förhindra att samma sak inträffar igen.

Finansiella rapporter

Koncernen och moderföretaget

Resultaträkning	37
Rapport över totalresultat	38
Resultatanalys, moderföretaget	39
Balansräkning	40
Rapport över förändringar i eget kapital, koncernen	42
Rapport över förändringar i eget kapital, moderföretaget	43

Noter

Not 1	Väsentliga redovisningsprinciper	44	Not 26	Fondförsäkringstillgångar och	
Not 2	Upplysningar om risker	50		fondförsäkringsåtaganden	99
Not 3	Premieinkomst	71	Not 27	Övriga fordringar	99
Not 4	Kapitalavkastning, intäkter	71	Not 28	Finansiella tillgångar och skulder	100
Not 5	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	72	Not 29	Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar	
Not 6	Övriga tekniska intäkter och kostnader			och skulder	110
	(efter avgiven återförsäkring)	72	Not 30	Aktiekapital	112
Not 7	Intäkter från avtal med kunder	73	Not 31	Obeskattade reserver	112
Not 8	Utbetalda försäkringsersättningar	74	Not 32	Livförsäkringsavsättning	113
Not 9	Driftskostnader	74	Not 33	Oreglerade skador	115
Not 10	Kapitalavkastning, kostnader	75	Not 34	Återbäring och rabatter	116
Not 11	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	75	Not 35	Pensioner och liknande förpliktelser	116
Not 12	Nettoresultat per kategori av finansiella		Not 36	Skulder till kreditinstitut	120
	instrument	76	Not 37	Övriga skulder	121
Not 13	Skatter	80	Not 38	Ställda säkerheter	121
Not 14	Andra immateriella tillgångar	84	Not 39	Eventualförpliktelser	122
Not 15	Byggnader och mark	85	Not 40	Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i	
Not 16	Aktier och andelar i koncernföretag	88		balansräkningen	122
Not 17	Aktier och andelar i intresseföretag och		Not 41	Leasing	122
	gemensamt styrda företag	90	Not 42	Upplysningar om närstående	124
Not 18	Aktier och andelar i övriga företag som		Not 43	Medelantal anställda samt löner och	
	det finns ett ägarintresse i	92		ersättningar	129
Not 19	Aktier och andelar	93	Not 44	Tvister	135
Not 20	Obligationer och andra räntebärande		Not 45	Disposition av företagets vinst eller förlust	135
	värdepapper	94	Not 46	Väsentliga händelser efter balansdagen	135
Not 21	Lån med säkerhet i fast egendom	94	Not 47	Hållbarhetsrapport	135
Not 22	Övriga lån	95	Not 48	Intäkter, kostnader samt förändring i	
Not 23	Utlåning till kreditinstitut	95		försäkringstekniska avsättningar för övrig	
Not 24	Derivat	95		försäkringsverksamhet	136
Not 25	Upplysningar om kvittning	97			

Årsredovisningens undertecknande	138
Definitioner och begrepp	139
Bolagsbenämningar	141
Revisionsberättelse	142
Hållbarhetsbilagor för årlig information	146

Resultaträkning

Mkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2024	2023	2024	2023
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen					
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)					
Premieinkomst	3	31 553	28 938	31 553	28 938
Premier för avgiven återförsäkring		-1	-1	-1	-1
Summa		31 552	28 938	31 552	28 938
Intäkter från investeringsavtal	7	4	4	4	4
Kapitalavkastning, intäkter ¹⁾	4	30 203	11 254	30 118	9 718
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5				
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringrisk					
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar		1 520	1 512	1 520	1 512
Värdeökning på övriga placeringstillgångar		14 980	20 053	13 790	20 445
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring) ²⁾	6, 7	81	69	81	56
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Utbetalda försäkringsersättningar	8, 9				
Före avgiven återförsäkring		-4 889	-4 700	-4 889	-4 700
Förändring i Avsättning för oreglerade skador	33	-177	-287	-177	-287
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)					
Livförsäkringsavsättning	32	-9 059	-17 670	-9 059	-17 670
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Fondförsäkringsåtaganden ²⁾		-1 520	-1 512	-1 520	-1 512
Återbäring och rabatter	34	-270	-	-270	-
Driftskostnader	7, 9	-489	-478	-489	-484
Kapitalavkastning, kostnader ¹⁾	9, 10	-18 853	-4 061	-18 886	-4 925
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	11				
Värdeminskning på övriga placeringstillgångar		-1 204	-7 346	-444	-
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring) ²⁾	6, 7	-43	-23	-43	-23
Andel i intresseföretags resultat		17	16	-	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		41 851	25 769	41 288	31 073
Icke-teknisk redovisning					
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		41 851	25 769	41 288	31 073
Övriga kostnader		-51	-27	-	-
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		41 800	25 742	41 288	31 073
Bokslutsdispositioner	31	-	-	399	-174
Resultat före skatt		41 800	25 742	41 687	30 899
Skatt på årets resultat ²⁾	13	-522	-406	-364	-600
Årets resultat		41 278	25 335	41 323	30 299
Hänförligt till:					
Försäkringstagarna		41 243	25 391	41 323	30 299
Innehav utan bestämmande inflytande		36	-56	-	-

¹⁾Presentation har ändrats av ränteutgifter och räntekostnader för derivatinstrument. Ändring medför ingen resultat effekt och jämförelsetal har ändrats.

²⁾Från och med 1 april 2024 har både avgiftsuttag och kostnaden för avkastningsskatt hänförlig till fondförsäkringstillgångar klassificerats om. Avgiftsuttaget avseende dessa poster redovisas nu som övrig teknisk intäkt och avkastningsskatten som övrig teknisk kostnad. Jämförelsetal har justerats. Se vidare not 1 avsnitt 2.4.3.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Rapport över totalresultat

Mkr	Not	Koncernen		Moderföretaget	
		2024	2023	2024	2023
Årets resultat		41 278	25 335	41 323	30 299
Poster som inte kan omföras till periodens resultat					
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		22	-51	-	-
Skatt hänförlig till poster som inte kan återföras till periodens resultat	13	0	1	-	-
Övrigt totalresultat för året efter skatt		22	-50	-	-
Årets totalresultat		41 300	25 285	41 323	30 299
Hänförligt till:					
Försäkringstagarna		41 265	25 341	41 323	30 299
Innehav utan bestämmande inflytande		36	-56	-	-

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Resultatanalys, moderföretaget

Mkr	Total	Förmåns- bestämd traditionell försäk- ring	Avgifts- bestämd traditio- nell för- säkring	Fondför- säkring	Tjänste- gruppliv- försäkring	Premie- befrielse- försäkring
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)						
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	31 553	5 605	25 652	2	282	11
Premier för avgiven återförsäkring	-1	0	-	-	0	-
	31 552	5 605	25 652	2	282	11
Intäkter från investeringsavtal	4	-	-	4	-	-
Kapitalavkastning, intäkter	30 118	1 999	27 664	8	440	7
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	15 310	915	12 670	1 520	202	3
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	81	0	0	81	-	-
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)						
Utbetalda försäkringsersättningar						
Före avgiven återförsäkring	-4 889	-1 570	-2 971	-18	-323	-7
Förändring i oreglerade skador	-177	-195	-	-	5	13
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	-10 579	-3 125	-5 953	-1 520	19	-
Återbäring och rabatter	-270	-	-	-	-270	-
Driftskostnader	-489	-212	-201	-24	-50	-2
Kapitalavkastning, kostnader	-18 886	-1 253	-17 345	-8	-276	-4
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-444	-29	-408	-	-6	0
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)	-43	-	-	-43	-	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	41 288	2 135	39 107	3	22	21
Avvecklingsresultat (före avgiven återförsäkring)	15	-	-	-	-	15
Försäkringstekniska avsättningar						
Livförsäkringsavsättning	136 338	29 043	107 060	-	235	-
Oreglerade skador	665	542	-	1	86	36
Återbäring och rabatter	504	-	-	-	504	-
Övriga försäkringstekniska avsättningar	7	7	-	-	-	-
	137 514	29 592	107 060	1	825	36
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk						
Fondförsäkringsåtaganden	12 702	-	-	12 702	-	-
	12 702	-	-	12 702	-	-
Konsolideringsfond ¹⁾	157 763	10 070	144 739	-	2 890	64

Resultatanalysen gäller direkt försäkring av svenska risker.

¹⁾ I maj 2024 beslutade Styrelsen om att uppsamlat värde för verksamhetsgrenen fondförsäkrings andel av företagens konsolideringsfond ska fördelas ut till de ömsesidiga verksamhetsgrenarna inom företaget vilket skedde i slutet på året och uppgick till 94 miljoner kronor.

Balansräkning

Tillgångar		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	Not	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Immateriella tillgångar					
Andra immateriella tillgångar	14	36	53	36	53
Summa		36	53	36	53
Placeringstillgångar					
Byggnader och mark	15	33 815	28 821	-	-
Placeringar i koncernföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i					
Aktier och andelar i koncernföretag	16	-	-	41 722	36 917
Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	17	422	405	207	207
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	18	385	410	385	410
Summa		34 622	29 636	42 314	37 534
Andra finansiella placeringstillgångar					
Aktier och andelar	19	184 835	159 923	171 497	146 828
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	20	109 212	90 072	109 212	90 072
Lån med säkerhet i fast egendom ⁹⁾	21	1 344	750	1 344	750
Övriga lån ⁹⁾	22	6 272	5 873	6 227	5 825
Utlåning till kreditinstitut	23	3 543	752	3 543	752
Derivat	24	90	6 070	90	6 070
Summa		305 297	263 441	291 914	250 297
Summa placeringstillgångar		339 919	293 077	334 227	287 831
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk					
Fondförsäkringstillgångar	26	12 702	11 676	12 702	11 676
Fordringar					
Fordringar avseende direkt försäkring		208	43	208	43
Aktuell skattefordran		151	140	68	84
Uppskjuten skattefordran	13	616	8	609	-
Övriga fordringar	27	4 143	4 139	4 122	4 116
Summa		5 118	4 330	5 007	4 243
Andra tillgångar					
Kassa och bank		10 502	17 717	8 922	16 165
Summa		10 502	17 717	8 922	16 165
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränteintäkter		931	550	928	616
Övriga förutbetalda kostnader		164	121	18	12
Summa		1 095	670	946	628
Summa tillgångar		369 373	327 522	361 841	320 596

⁹⁾Lån med säkerhet i fast egendom har flyttats från rad "Övriga lån" till rad "Lån med säkerhet i fast egendom". Ändringen har inte föränlett någon effekt i resultaträkningen, balansräkningen eller i värderingsprinciper. Föregående års siffror har justerats med denna ändring.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Balansräkning

Eget kapital, avsättningar och skulder		Koncernen		Moderföretaget	
Mkr	Not	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Eget kapital					
Aktiekapital	30	1	1	1	1
Konsolideringsfond		157 925	135 114	157 763	134 637
Andra fonder		251	251	36	53
Balanserad vinst/förlust		4 199	8 788	-	-
Årets resultat		41 243	25 391	41 323	30 299
Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna		203 619	169 544	199 123	164 990
Innehav utan bestämmande inflytande		1 136	1 137	-	-
Summa eget kapital		204 755	170 681	199 123	164 990
Obeskattade reserver	31	-	-	113	512
Försäkringstekniska avsättningar					
Livförsäkringsavsättning	32	136 338	127 279	136 338	127 279
Oreglerade skador	33	664	487	664	487
Återbäring och rabatter	34	504	464	504	464
Övriga försäkringstekniska avsättningar		7	7	7	7
Summa		137 514	128 237	137 514	128 237
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Fondförsäkringsåtaganden	26	12 702	11 676	12 702	11 676
Andra avsättningar					
Pensioner och liknande förpliktelser	35	12	29	-	-
Aktuell skatteskuld		447	120	362	91
Uppskjuten skatteskuld	13	1 315	1 263	-	-
Summa		1 775	1 412	362	91
Skulder					
Skulder avseende direkt försäkring		310	87	310	87
Skulder till kreditinstitut	36	36	6 675	36	6 675
Derivat	24	3 460	579	3 460	579
Övriga skulder	37	8 361	7 929	8 166	7 725
Summa		12 166	15 269	11 971	15 065
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		461	248	56	26
Summa		461	248	56	26
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		369 373	327 522	361 841	320 596

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Rapport över förändringar i eget kapital

Koncernen, Mkr	Eget kapital hänförligt till försäkringstagarna						Eget kapital hänförligt till försäkringstagare	Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
	Bundet eget kapital								
	Aktiekapital	Konsolideringsfond		Andra fonder		Balanserad vinst eller förlust inkl årets resultat			
Konsolideringsfond		Eget kapitalandel i obeskattade reserver	Fond för utvecklingsutgifter ¹⁾	Kapitalandelsfond					
Ingående balans 2023-01-01	300	125 720	134	36	206	20 432	146 828	764	147 592
Vinstdisposition 2023	-	11 474	-	-	-	-11 474	-	-	-
Minskning av aktiekapital	-299	-	-	-	-	-	-	-	-299
Fusion ²⁾	1	2 745	214	11	-	-	2 630	-	2 971
Fusionsresultat ²⁾	-1	-41	-	-	-	-	-	-	-42
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-	-5 255	-	-	-	-	-5 255	-	-5 255
Förändring eget kapitalandel i obeskattade reserver	-	-	129	-	-	-129	-	-	-
Förändring i intresseföretags eget kapital	-	-	-	-	-23	23	-	-	-
Utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	-	-	-	-	-	-	-	-21	-21
Aktieägartillskott från innehav utan bestämmande inflytande	-	-	-	-	-	-	-	449	449
Avsättning till fond för utvecklingsutgifter	-	-11	-	11	-	-	-	-	-
Återföring till konsolideringsfonden	-	5	-	-5	-	-	-	-	-
Årets resultat	-	-	-	-	16	25 375	25 391	-56	25 335
Årets övrigt totalresultat	-	-	-	-	-	-50	-50	-	-50
Årets totalresultat	-	-	-	-	16	25 325	25 341	-56	25 285
Utgående balans 2023-12-31	1	134 637	477	53	198	34 178	169 544	1137	170 681
Ingående balans 2024-01-01	1	134 637	477	53	198	34 178	169 544	1137	170 681
Vinstdisposition 2024	-	30 299	-	-	-	-30 299	-	-	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-	-7 190	-	-	-	-	-7 190	-	-7 190
Förändring eget kapitalandel i obeskattade reserver	-	-	-315	-	-	315	-	-	-
Utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	-	-	-	-	-	-	-	-36	-36
Avsättning till fond för utvecklingsutgifter	-	-6	-	6	-	-	-	-	-
Återföring till konsolideringsfonden	-	22	-	-22	-	-	-	-	-
Årets resultat	-	-	-	-	17	41 226	41 243	36	41 278
Årets övrigt totalresultat	-	-	-	-	-	22	22	-	22
Årets totalresultat	-	-	-	-	17	41 248	41 265	36	41 300
Utgående balans 2024-12-31	1	157 763	162	36	215	45 442	203 619	1136	204 755

¹⁾Fond för utvecklingsutgifter får inte användas till förlusttäckning.

²⁾ Återbetalning per den 27 september 2023 till KPA Tjänstepension AB för tidigare insatt kapital.

³⁾ Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Rapport över förändringar i eget kapital

Moderföretaget, Mkr	Bundet eget kapital				Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Konsolideringsfond	Fond för utvecklingsutgifter ¹⁾	Årets resultat ²⁾	
Ingående balans 2023-01-01	300	125 720	36	11 474	137 530
Föregående års vinstdisposition	-	11 474	-	-11 474	-
Minskning av aktiekapital ³⁾	-299	-	-	-	-299
Fusion ⁴⁾	1	2 745	11	-	2 757
Fusionsresultat ⁴⁾	-1	-41	-	-	-42
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-	-5 255	-	-	-5 255
Avsättning till fond för utvecklingsutgifter	-	-11	11	-	-
Återföring till konsolideringsfonden	-	5	-5	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	30 299	30 299
Utgående balans 2023-12-31	1	134 637	53	30 299	164 990
Ingående balans 2024-01-01	1	134 637	53	30 299	164 990
Föregående års vinstdisposition	-	30 299	-	-30 299	-
Under räkenskapsåret tilldelad återbäring	-	-7 190	-	-	-7 190
Avsättning till fond för utvecklingsutgifter	-	-6	6	-	-
Återföring till konsolideringsfonden	-	22	-22	-	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	41 323	41 323
Utgående balans 2024-12-31	1	157 763	36	41 323	199 123

¹⁾Fond för utvecklingsutgifter får inte användas till förlusttäckning.

²⁾Då KPA Tjänstepensionsförsäkring har vinstutdelningsförbud förs årets resultat till konsolideringsfonden och kan därmed ses som bundet kapital.

³⁾Återbetalning per den 27 september 2023 till KPA Tjänstepension AB för tidigare insatt kapital.

⁴⁾ Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

KPA Tjänstepensionsförsäkring är ett icke vinstutdelande tjänstepensionsföretag och en konsolideringsfond har inrättats under eget kapital där årsvinsten skall avsättas. Det primära syftet med konsolideringsfonden är att ligga till grund för förlusttäckning i företaget samt att i olika grader finansiera framtida försäkringspremier i form av premierabatt och förändringar av försäkringsvillkoren. De samlade medlen i konsolideringsfonden tjänar således både som riskkapital i företaget och som återbäringskapital till försäkringstagarna.

Noter

Not 1. Väsentliga redovisningsprinciper

Innehållsförteckning

- 1 Allmän information
  - 1.1 Läsanvisningar
- 2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna
  - 2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag
  - 2.2 Förutsättningar vid upprättande av KPA Tjänstepensionsförsäkrings finansiella rapporter
  - 2.3 Väsentliga uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna
  - 2.4 Väsentligt ändrade redovisningsprinciper i årsredovisningen 2024
  - 2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt övriga regelverk för räkenskapsår 2025 eller senare
  - 2.6 Koncernredovisning
  - 2.7 Utländsk valuta
  - 2.8 Försäkringsavtal

1 Allmän information

Årsredovisningen avser KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (KPA Tjänstepensionsförsäkring) med organisationsnummer 516401-6544 med säte i Stockholm, adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 85 Stockholm, Sverige. KPA Tjänstepensionsförsäkring drivs enligt ömsesidiga principer, vilket innebär att företaget inte får dela ut vinst utan allt överskott överförs till försäkringstagarna. KPA Tjänstepensionsförsäkring ägs till 100 procent av KPA AB med organisationsnummer 556527-7182 med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 85 Stockholm, Sverige.

1.1 Läsanvisningar

Övergripande redovisningsprinciper, väsentliga uppskattningar och bedömningar samt nya och förändrade redovisningsprinciper beskrivs nedan. Övriga väsentliga redovisningsprinciper såsom fastigheter, finansiella instrument, försäkringstekniska avsättningar samt pensioner och liknande förpliktelser beskrivs i anslutning till respektive not i syfte att ge ökad förståelse för respektive redovisningsområde.

2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna

2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernens och moderföretagets årsredovisning är upprättad enligt lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2019:23) om årsredovisning i försäkringsföretag och tjänstepensionsföretag, och dess ändringsföreskrifter.

Tillämpning sker även av Rådet för hållbarhets- och finansiell rapporterings (Rådet) rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk person. Både koncernen och moderföretaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av ÅRFL, RFR 2 samt FFFS 2019:23. Detta innebär att samtliga EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt det är möjligt.

2.2 Förutsättningar vid upprättande av KPA Tjänstepensionsförsäkrings finansiella rapporter

KPA Tjänstepensionsförsäkrings funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontals kronor. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Siffror inom parentes avser föregående år. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår under avsnitt 2.4 Väsentligt ändrade redovisningsprinciper i årsredovisningen 2024.

2.3 Väsentliga uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS görs uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse på de finansiella rapporterna framgår i tabellen nedan och presenteras närmare i anslutning till respektive not enligt tabellens hänvisning.

Väsentliga uppskattningar och bedömningar	Not ¹⁾	
Fastigheter	2, 15	Upplysningar om risker, Byggnader och mark
Finansiella instrument	2, 28	Upplysningar om risker, Finansiella tillgångar och skulder
Försäkringstekniska avsättningar	2, 32, 33	Upplysningar om risker, Livförsäkringsavsättningar, Oreglerade skador
Pensioner och liknande förpliktelser	35	Pensioner och liknande förpliktelser

¹⁾ Känslighetsanalyser framgår i not 2 Upplysningar om risker

2.4 Väsentligt ändrade redovisningsprinciper i årsredovisning 2024

2.4.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB

KPA Tjänstepensionsförsäkring har bedömt att nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsåret 2024 inte har haft någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering.

2.4.2 Nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen

KPA Tjänstepensionsförsäkring har bedömt att nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen för räkenskapsåret 2024 inte har haft någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering.

2.4.3 Ändringar i övriga regelverk

2.4.3.1 Tilläggsskatt för stora koncerner

Lagen om tilläggsskatt trädde i kraft den 1 januari 2024. Lagen är en implementering av EU:s minimibeskattningsdirektiv och innebär att en nationell tilläggsskatt införs för att uppnå en effektiv minimibeskattning av enheter som ingår i stora koncerner. Enligt lagen ska koncerner med en årlig intäkt motsvarande minst 750 miljoner euro, under minst två av de fyra räkenskapsår som föregår det aktuella räkenskapsåret, vara föremål för en effektiv skatt om minst 15 procent på en särskilt definierad skattebas. Vissa enheter är undantagna från lagens tillämpningsområde, vilket exempelvis gäller för pensionsfonder. Enligt regeringen uppfyller bland annat svenska pensionsstiftelser och tjänstepensionsföretag kriterierna för att vara en pensionsfond. Även andra enheter som ägs av undantagna enheter kan under vissa förutsättningar behandlas som undantagna. Därutöver finns lätttnadsregler som innebär att en enhets tilläggsskatt i vissa fall ska sättas ned till noll under en övergångsperiod om högst fem år.

KPA Pension arbetar med att analysera lagstiftningen och hur den ska implementeras av de företag som berörs inom KPA Tjänstepensionsförsäkring koncernen. Moderföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring bedöms möta kriterierna för att utgöra en "pensionsfond". Vidare bedöms flertalet enheter som ägs av denna undantagna enhet också kunna behandlas som undantagna, dock kan KPA Pension i nuläge inte slutligt bedöma att samtliga enheter i koncernen kommer att undantas från tilläggsskatt, i den frågan fortgår ännu utredning.

I nuläget bedöms för KPA Tjänstepensionsförsäkring koncernen samtliga berörda enheter kunna tillämpa nämnda lätttnadsregler under övergångsperioden om högst fem år.

När lätttnadsreglerna inte längre är tillämpliga kan det inte uteslutas att det uppkommer en kostnad för tilläggsskatt för vissa av koncernens berörda enheter. På grund av lagstiftningens komplexitet och att det i delar ännu saknas tydlig vägledning är det i nuläget inte möjligt att med rimlig säkerhet uppskatta dessa framtida kvantitativa effekter. Reglerna är föränderliga och mycket kan komma att påverka den slutliga utformningen.

Lagens ikraftträdande under 2024 har medfört följande effekter på de finansiella rapporterna:

- Att KPA Tjänstepensionsförsäkring koncern, KPA Tjänstepensionsförsäkring moderföretag samt koncernens övriga ingående enheter använder sig av de obligatoriska undantagen från att redovisa och upplysa om uppskjuten skatt avseende tilläggsskatt.
- Då ingen aktuell skatt i nuläget bedöms utgå under de fem första räkenskapsåren lätttnadsreglerna tillämpas så väntas inte lagändringarna som trätt i kraft under året i övrigt ge någon väsentlig påverkan på de finansiella rapporternas utformning och innehåll för KPA Tjänstepensionsförsäkring koncernen, KPA Tjänstepensionsförsäkring moderföretag eller någon av koncernens övriga ingående enheter (då särskilt med avseende på de upplysningar som lämnas i not med upplysningar avseende "Skatter", se not 13).

2.4.3.2 Omklassificering av avkastningsskatten hänförlig till fondförsäkringstillgångar

För att ge en mer rättvisande och korrekt bild av fondförsäkringsrörelsen har KPA Tjänstepensionsförsäkring per den 1 april 2024 klassificerat om både avgiftsuttaget och kostnaden för avkastningsskatten. Innan omklassificeringen redovisades avgiftsuttaget som "Förändring i fondförsäkringsåtaganden" i det tekniska resultatet medan kostnaden redovisades som "Skatt på årets resultat" i det icke-tekniska resultatet. Efter omklassificeringen redovisas avgiftsuttaget som "Övriga tekniska intäkter" och kostnaden redovisas som "Övriga tekniska kostnader". Omklassificeringen har i övrigt inte föranlett någon kvantitativ effekt varken i resultat- eller balansräkningen.

Föregående års siffror har justerats med denna ändring (till följd av denna ändring har följande ändrats i resultaträkningen: ett belopp om 23 miljoner kronor har omklassificerats till följd av att avgiftsuttaget redovisas som övrigt teknisk intäkt, medan ett belopp om 23 miljoner kronor omklassificerats i resultaträkningen då avkastningsskatten redovisas som övrig teknisk kostnad).

2.4.3.3 Ändrad hantering och omklassificering av avräkningsbar utländsk skatt

KPA Tjänstepensionsförsäkring har, enligt lagen om avräkning av utländsk skatt, rätt att sätta ned svensk inkomstskatt och avkastningsskatt genom avräkning av utländsk skatt, se mer information i Redovisningsprinciper i not 13 "Skatter".

Av försiktighetsskäl har KPA Tjänstepensionsförsäkring under tidigare år inte bokat upp någon uppskjuten skattefordran avseende avräkningsbar utländsk skatt eftersom det funnits en osäkerhet om hur stor del av beloppet som kan nyttjas i framtiden för att sätta ned svensk skatt. Det är dock företagets bedömning att ändrade marknadsförhållande, särskilt med avseende på det ändrade ränteläget, bidragit till att det är mer sannolikt än inte att en fordran faktiskt kommer att resultera i en nedsättning av svensk skatt, varför KPA Tjänstepensionsförsäkring med utgångspunkt från detta, per den 1 juli 2024 börjat boka upp uppskjuten skattefordran.

Ändringen i den finansiella redovisningen innebar en ändrad uppskattning och bedömning och har därmed hanterats framåtriktat.

Utöver de ändringar som framgår av avsnitten 2.4.3.1 – 2.4.3.3, har KPA Tjänstepensionsförsäkring bedömt att ändringar i övriga regelverk för räkenskapsåret 2024 inte har haft någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering.

2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt övriga regelverk för räkenskapsår 2025 eller senare

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder i kraft för räkenskapsår som börjar efter den 1 januari 2025 eller senare och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen förväntas få på den finansiella rapporteringen.

2.5.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB

2.5.1.1 IFRS 18 Presentation and Disclosure in Financial Statements

IASB har i april 2024 publicerat en ny standard som ska ersätta IAS 1 Utformning av finansiella rapporter. Den nya standarden bygger på, och för i stor utsträckning vidare vad som idag står i IAS 1, men introducerar även nya principer och krav. Standarden inför nya krav på presentation av intäkter och kostnader i fem olika kategorier i resultaträkningen, generella principer på presentation av information i såväl rapporter som i noter samt krav på upplysningar om utvalda nyckeltal. Ikraftträdande uppges bli den 1 januari 2027, med retroaktiv tillämpning. Tidigare tillämpning kommer att tillåtas. Den nya standarden är ännu inte godkänd av EU.

Folksamns initiala bedömning är att standarden kommer att få begränsad påverkan på KPA Tjänstepensionsförsäkring då företaget tillämpar lagbegränsad IFRS i juridisk person samt i koncernredovisningen. De svenska årsredovisningslagarna ställer krav på att de uppställningsformer som anges ska användas samt att posterna ska tas upp i den ordningsföljd som anges. Det är tillåtet att ta upp andra poster än de som framgår av lagens uppställningsformer, dock får de nya posternas innehåll inte täckas av de poster som anges i uppställningsformerna.

Kravet på lagbegränsad IFRS kommer från Finansinspektionens redovisningsföreskrifter. Finansinspektionen har ännu inte offentliggjort i vilken utsträckning IFRS 18 bör tillämpas. Folksam fortsätter att följa och bevaka utvecklingen av denna fråga.

Utöver detta, har KPA Tjänstepensionsförsäkring bedömt att nya och ändrade redovisningsstandarder och tolkningar från IASB inte kommer att få någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering den period de tillämpats första gången.

2.5.2 Ändrade redovisningsföreskrifter från Finansinspektionen

KPA Tjänstepensionsförsäkring har bedömt att nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd från Finansinspektionen inte kommer att få någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering den period de tillämpats första gången.

2.5.3 Ändringar i övriga regelverk

2.5.3.1 Lagkrav för hållbarhetsrapportering

EU:s direktiv om företagens hållbarhetsrapportering – Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) reglerar hur vissa företag ska rapportera information om hållbarhet i årsredovisningen. CSRD ersätter det tidigare rapporteringsdirektivet – Non Financial Reporting Directive (NFRD). CSRD är ett ändringsdirektiv som till största delen införts genom anpassning av årsredovisningslagarna. CSRD ändrar ett antal direktiv och förordningar där bland redovisningsdirektivet. Ändringen gäller från och med den 1 juli 2024.

Enligt direktivet ska hållbarhetsinformationen offentliggöras i ett särskilt och tydligt identifierbart avsnitt i förvaltningsberättelsen. Det innebär att företagen inte längre har möjlighet att lämna hållbarhetsinformationen i en separat rapport, skild från årsredovisningen. CSRD innehåller flera andra viktiga skillnader mot tidigare, vilket bland annat innebär att fler företag kommer att omfattas av kravet på hållbarhetsrapportering, hållbarhetsrapporten ska i större utsträckning granskas av en revisor, mer detaljerade rapporteringskrav och särskilda upplysningsstandarder (ESRS) som ska förbättra jämförbarheten. Dessutom krävs det att informationen ska vara digital och märkt/taggad för att kunna vara maskininläsbar. Kravet på att hållbarhetsinformationen ska vara digital innebär att hela årsredovisningen kommer att behöva upprättas i samma elektroniska rapporteringsformat.

För att kraven på märkning/taggning ska få rättsverkan krävs att kommissionen antar den särskilda taxonomin avseende märkning/taggning av hållbarhetsrapporten. Kommissionen antagande av denna taxonomi förväntas ske under 2025 genom en ändring av Esef-förordningen. Folksam bedömer att den nya taxonomin först blir tillämplig räkenskapsåret 2026 eller senare.

KPA Tjänstepensionsförsäkring träffas inte av reglerna då tjänstepensionsföretag inte omfattas, och ingår heller inte i Folksam Livs hållbarhetsrapport för koncernen då KPA Tjänstepensionsförsäkring inte konsolideras.

För mer information hänvisas till Kommande regelverksförändringar i Förvaltningsberättelsen avsnitt Sustainable Finance.

2.5.3.2 Årsredovisningens datering

Från och med räkenskapsår 2025 införs, via nya bestämmelser i ÅRL/ÅRFL, krav på att årsredovisningen ska dateras. Bestämmelser gäller i tillägg till befintliga krav på att årsredovisningen ska innehålla uppgift om den dag då den undertecknades.

Dateringen av årsredovisningen bör ange den tidpunkt då de företrädare som ska underteckna årsredovisningen är överens och har fattat beslut om årsredovisningens slutliga innehåll. Efter att årsredovisningen är daterad ska den skrivas under av dessa företrädare. Detta kan ske antingen samma dag som årsredovisningen är daterad eller, om det inte är möjligt, i efterhand. Därmed gäller att en årsredovisning får anses vara färdigställd först när den är såväl daterad som vederbörligen undertecknad.

Utöver detta, har KPA Tjänstepensionsförsäkring bedömt att ändringar i övriga regelverk inte kommer att få någon väsentlig inverkan på företagets finansiella rapportering den period de tillämpats första gången.

2.6 Koncernredovisning

I avsnitten 2.6.1–2.6.3 lämnas upplysningar om tillämpade konsolideringsprinciper i koncernredovisningen gällande för KPA Tjänstepensionsförsäkrings innehav i dotterföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag samt övriga företag i vilka det finns ett ägarintresse i.

Där skillnader är förekommande, lämnas kompletterande information om hur innehaven redovisas i moderföretagets finansiella rapporter i *Not 16 Aktier och Andelar i koncernföretag*, *Not 17 Aktier och Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag* samt *Not 18 Aktier och andelar i övriga företag* som det finns ett ägarintresse i.

Moderföretag och dotterföretag utgör tillsammans en "koncern" och i årsredovisningen används emellanåt begreppet "koncernföretag" för att syfta till dessa företag.

2.6.1 Hantering av dotterföretag i koncernredovisningen

KPA Tjänstepensionsförsäkring (moderföretaget) klassificerar som dotterföretag de företag som det (direkt och/eller indirekt) innehar mer än hälften av rösterna för. Vid bedömningen av om sådana förhållanden föreligger, beaktas även potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

KPA Tjänstepensionsförsäkring konsoliderar normalt samtliga av sina dotterföretag då företaget genom sin rösträttsandel anses utöva ett bestämmande inflytande i dessa företag. Detta gäller så till vida att inte dotterföretagets ringa storlek bedöms vara utan väsentlig betydelse för koncernens resultat och ställning eller då särskilda skäl föreligger.

Dotterföretags finansiella rapporter konsolideras i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten, med vilket avses den tidpunkt som det bestämmande inflytandet först erhålls. Dotterföretag fortsätter att konsolideras fram till den tidpunkt när det bestämmande inflytandet upphör. Vid konsolidering av dotterföretag tillämpas förvärvsmetoden samt enhetssynen.

För delägda dotterföretag tillämpas två alternativ för att redovisa innehav utan bestämmande inflytande: att antingen redovisa innehav utan bestämmande inflytandes andel av proportionella nettotillgångar alternativt att innehav utan bestämmande inflytande redovisas till verkligt värde, vilket innebär att innehav utan bestämmande inflytande har andel i goodwill. Förluster hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande fördelas även i de fall innehav utan bestämmande inflytande kommer att vara negativt.

Aktier och andelar i dotterföretag som inte konsolideras redovisas i koncernredovisningen till anskaffningsvärde efter avdrag för erforderliga nedskrivningar, konsekvent med hur innehaven redovisas i moderföretagets finansiella rapporter. Dotterföretag som är under likvidation konsolideras inte (dotterföretag som tidigare konsoliderats upphör att göra det från den tidpunkt de trätt i likvidation, då KPA Tjänstepensionsförsäkrings bestämmande inflytande i dotterföretaget därmed anses upphöra).

2.6.2 Hantering av intresseföretag och gemensamt styrda företag i koncernredovisningen

Intresseföretag är de företag i vilka koncernen anses utöva ett betydande inflytande och där företaget vidare inte uppfyller villkoren på att utgöra antingen ett dotterföretag eller ett gemensamt styrt företag. Med ett betydande inflytande menas att KPA Tjänstepensionsförsäkring kan utöva ett inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen i intresseföretaget. Betydande inflytande erhålls vanligtvis då KPA Tjänstepensionsförsäkring innehar rösträttsandel på mellan 20 och 50 procent.

Gemensamt styrda företag är de företag i vilka koncernen tillsammans med andra anses utöva ett gemensamt bestämmande inflytande och där företaget vidare inte uppfyller villkoren på att utgöra antingen ett dotterföretag eller ett intresseföretag. Med ett gemensamt bestämmande inflytande menas att KPA Tjänstepensionsförsäkring samäger företaget tillsammans med någon annan (en eller flera parter) och med vilka de gemensamt kan utöva ett bestämmande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen i företaget. Gemensamt bestämmande inflytande erhålls vanligen via respektive ägares rösträttsandel och/eller via särskilda avtal som reglerar hur det gemensamma styret går till i företaget.

Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet respektive gemensamt bestämmande inflytandet erhålls i dessa företag redovisas andelar i intresseföretag samt gemensamt styrda företag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet respektive gemensamt bestämmande inflytandet upphör.

2.6.3 Hantering av innehav i övriga företag som det finns ett ägarintresse i

I koncernredovisningen gäller att de företag i vilka antingen moderföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring eller enskilt övriga koncernföretag innehar en direktägd kapitalandel som uppgår till minst 20 procent av kapitalet i företaget, men där företaget i övrigt inte utövar inflytande i innehavet och där innehavet därmed inte uppfyller villkoren på att utgöra ett dotter-, intresse- eller gemensamt styrt företag enligt ovan kriterier, utgör de innehav som i koncernredovisningen upptas som "övriga företag som det finns ett ägarintresse i". Innehaven i dessa företag värderas i koncernredovisningen förenligt med de värderingsprinciper som också tillämpas för företagets övriga innehav i Aktier och andelar.

2.7 Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Vid värdering av monetära och icke-monetära tillgångar och skulder utländsk valuta värderade till verkligt värde används balansdagens stängningskurser. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Valutakursförändringar omfattar såväl realiserade som orealiserade resultat och redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter respektive Kapitalavkastning, kostnader. Värdeförändringar hänförliga till valutakursförändringar presenteras åtskilt från förändringar i verkligt värde exklusive valutakurseffekter.

2.8 Försäkringsavtal

2.8.1 Hantering av försäkringsavtal

Försäkringsavtal med traditionell förvaltning och garanti, vilket inkluderar både avtal med utjämnad återbäring eller pensions-tillägg samt avtal med daglig avkastningstilldelning, innehåller betydande inslag av diskretionära delar. Med diskretionära delar avses i detta fall ytterligare försäkringsförmåner utöver de garanterade (till exempel återbäring eller pensionstillägg). Dessa delar redovisas som en del av konsolideringsfonden till dess att de tilldelats försäkringstagarna eller annan förmånsberättigad. Tilldelning av återbäring redovisas som minskning av eget kapital. Detta då KPA Tjänstepensionsförsäkring förfogar över beslutanderätten till de diskretionära delarna, såväl när det gäller tidpunkt som belopp.

Samtliga fondförsäkringsavtal uppdelas i redovisningen i en försäkringsdel och en investeringsdel. Uppdelningen ger en tydlig redovisning av hur stor del av inbetalningarna som går till verksamhet med risk respektive till sparandeverksamhet. In- och utbetalningar för investeringsdel redovisas över balansräkningen som insättningar och uttag (inom fondförsäkringsåtaganden). Intäkter för investeringsdelen består främst av de avgifter som tas ut för förvaltning av avtalen samt de rabatter som erhålles från respektive fondbolag. Dessa intäkter redovisas i resultaträkningen som Intäkter från investeringsavtal respektive Övriga tekniska intäkter. Som försäkringsdel redovisas följande: Avtal med negativ risksumma delas upp – frigjord risksumma redovisas som premieinkomst och arvsvinst som en försäkringsersättning. För avtal med positiv risksumma gäller på motsvarande sätt att riskpremie redovisas som premieinkomst och tillskjuten risksumma som en försäkringsersättning. Mer information gällande företagets intäkter från dessa avtal framgår av not 6 och not 7.

Premiefrielseförsäkring samt avgiven återförsäkring redovisas i sin helhet som försäkringsavtal.

För väsentliga redovisningsprinciper gällande försäkringstekniska avsättningar, se not 32, Livförsäkringsavsättning, not 33, Oreglerade skador, not 34, Återbäring och rabatter. Gällande försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk, se not 26, Fondförsäkringstillgångar och Fondförsäkringsåtaganden.

Not 2. Upplysningar om risker

Innehållsförteckning

- 1 Riskhantering, organisation och ansvar samt kapitalhantering
- 2 Försäkringsrisker
- 3 Finansiella risker
  - 3.1 Marknadsrisker
  - 3.2 Kreditrisker
  - 3.3 Finansiell koncentrationsrisk
  - 3.4 Likviditetsrisker
- 4 Operativa risker och affärsrisker

Denna not beskriver KPA Tjänstepensionsförsäkrings riskhantering och lämnar kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker, operativa risker och affärsrisker.

1 Riskhantering, organisation och ansvar samt kapitalhantering

Företagets riskhantering

Riskstrategi i sammandrag

KPA Tjänstepensionsförsäkrings riskstrategi är att risk ska tas medvetet och att risktagandet ska styras som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Företaget ska ta risker som förväntas addera sådant värde att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte önskas men som är en oundviklig konsekvens av verksamheten, exempelvis operativa risker, ska begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Företaget ska vidare enbart ta risk inom områden där det finns ett stort kunnande och kapacitet att hantera risk.

KPA Tjänstepensionsförsäkring bedrivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att företagets risker ytterst bärs av försäkringstagarkollektivet. Eftersom syftet med företagets verksamhet är att garantera att företagets åtaganden uppfylls och att skapa värde för ägarna, dvs kunderna, är riskhantering en central komponent i KPA Tjänstepensionsförsäkrings verksamhetsstyrning.

Riskhanteringssystem

KPA Tjänstepensionsförsäkrings riskhanteringssystem syftar till att skapa struktur och stöd för verksamheten i arbetet med att hantera risker. Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, analyseras, hanteras, övervakas och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat. Riskhanteringssystemet är formaliserat genom styrande regelverk i form av policyer, riktlinjer och instruktioner.

För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar KPA Tjänstepensionsförsäkring kontinuerligt med att följa upp och stärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering.

Riskbaserad verksamhetsstyrning

KPA Tjänstepensionsförsäkrings riskhanteringssystem baseras på principen om riskbaserad verksamhetsstyrning. Detta innebär att förändringar i företagets riskexponering, som kan uppstå till följd av beslut på olika nivåer, styrs genom att riskerna på ett strukturerat och transparent sätt identifieras, analyseras, hanteras, övervakas och rapporteras. Detta görs samordnat med övriga analyser som genomförs i verksamheten. Särskilt väsentliga områden som omfattas av riskbaserad verksamhetsstyrning är företagets strategi- och affärsplanering, förvaltning av kapital, produkt- och erbjudandehantering samt hantering av andra väsentliga verksamhetsförändringar.

Riskaptitramverket

Företagets riskaptitramverk, som beslutas årligen av styrelsen, är ett stöd för verksamheten vid styrning av företagets risktagande. Viktiga komponenter i riskaptitramverket är riskaptit, risktolerans, uppföljning och rapportering samt eskalering. Riskaptiten uttrycker styrelsens syn på vilka risker, i art och omfattning som företaget önskar exponera sig mot och risktoleransen uttrycker vilken nivå på dessa risker som styrelsen bedömer vara en nivå som företaget är villig att acceptera. Företagets riskexponering följs löpande upp och om risktoleransen bryts, eller riskerar att brytas, sker en eskalering enligt beslutade rutiner vilka anger de processer som ska initieras och vilka åtgärder som ska övervägas vid sådana situationer.

Riskaptitramverket binder samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Resultatet av företagets strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egen risk- och solvensbedömning, ska stämmas av med gällande riskaptitramverk. Företagets egen risk- och solvensbedömning utgör även underlag för eventuell uppdatering av riskaptitramverkets utformning.

Egen risk- och solvensbedömning

Den samlade effekten som KPA Tjänstepensionsförsäkrings övergripande strategier och affärsplaner har på riskexponering och kapitalbehov analyseras och stäms av mot riskaptiten genom en egen risk- och solvensbedömning. Styrelsen ges information om huruvida de långsiktiga mål och strategier samt affärsplaner och aktiviteter som föreslås, är förenliga med företagets riskaptit och kapitalisering både på kort och lång sikt. Styrelsen beslutar årligen vilka analyser som ska utföras och den rapport som sammanfattar den egna risk- och solvensbedömningen.

Företaget har under året genomfört en egen risk- och solvensbedömning för perioden 2025 till 2029. Det övergripande syftet med den egna risk- och solvensbedömningen är att utifrån företagets strategier, affärsplaner och exponeringar bedöma företagets solvensbehov samt säkerställa att företaget klarar att möta riskerna och det regulatoriska kapitalkravet.

Riskhanteringsprocessen

Företagets riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och består av de olika steg som beskrivs nedan.

Risker på både kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder beroende på kategorier av risk. Syftet med riskidentifieringen är att kartlägga vilka händelser som kan inträffa med negativ inverkan på företaget och vad konsekvenserna blir om dessa inträffar.

Alla materiella försäkringsrisker och finansiella risker analyseras och värderas medan identifierade operativa risker och affärsrisker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras, kategoriseras och analyseras genom en bedömning av deras sannolikhet och konsekvens. Värdering av konsekvens görs avseende kund- och varumärkespåverkan, ekonomisk påverkan och påverkan på regelefterlevnad.

Företagets riskaptitramverk är vägledande för beslut om hantering och risktagandet begränsas av företagets risktolerans. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens art, omfattning och komplexitet. Beslut tas om riskerna ska accepteras, reduceras, ökas eller elimineras. Verksamheten genomför beslutade åtgärder samt följer upp att åtgärderna får avsedd effekt. Riskhanteringsfunktionen övervakar och stödjer första ansvarslinjen och följer upp och utvärderar riskhanterande åtgärder.

Den egna risk- och solvensbedömningen visar att företaget har en stabil finansiell situation och är tillräckligt kapitaliserat för att genomföra sin affärsplan.

För kvantitativa upplysningar se avsnitt femårsöversikt i förvaltningsberättelsen.

De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive riskhanteringsfunktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori. Enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet rapporterar kontinuerligt till vd och styrelse i enlighet med krav på innehåll och periodicitet som ställs i placeringspolicyn och placeringsriktlinjerna. Rapporteringens syfte är att utgöra underlag för bedömningar av och beslut om placeringsverksamheten.

Minst två gånger per år sammanställer riskhanteringsfunktionen en riskrapport där en samlad bild av riskläget återges till vd och styrelse. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ information samt information om företagets risker samt övergripande status på riskhanterande åtgärder. Därutöver rapporterar riskhanteringsfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvarliga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets risk- eller kapitalposition.

Organisation och ansvar

Styrelsen i KPA Tjänstepensionsförsäkring har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Ansvaret för riskhantering inom företaget följer i övrigt principen om de tre ansvarslinjerna.

Styrelsens ansvar

Styrelsen ansvar innebär bland annat att säkerställa att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Styrelsen ansvarar även för uppföljning av att företagets riskhanteringssystem fungerar i enlighet med styrelsens avsikter. Styrelsen beslutar om företagets riskaptit och risktolerans och säkerställer att riskaptiten och principerna för riskhantering ligger i linje med företagets långsiktiga mål, strategier och affärsplaner. Styrelsen ska även säkerställa att den får tillgång till information om och har förståelse för de materiella risker som företaget är eller kan bli exponerat för. Slutligen ska styrelsen säkerställa att information från riskhanteringssystemet beaktats vid styrelsebeslut och dokumenteras.

Styrelsen för KPA Tjänstepensionsförsäkring har utsett ett risk- och kapitalutskott. Utskottet har bland annat till uppgift att utvärdera riskhanteringssystemet och företagets väsentliga risker.

Verkställande direktörens ansvar

Vd ska leda företaget i enlighet med de regelverk styrelsen fastställt. Vd ska därutöver fastställa de styrande regelverk som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering.

Första ansvarslinjen

Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten där riskerna tas, vilket även innebär ansvar för att riskerna hanteras. Inom första ansvarslinjen är affärsområdeschefer och chefer för centrala enheter ansvariga för att identifiera, analysera och värdera, hantera, övervaka och rapportera risker inom sina ansvarsområden. Detta innefattar även eventuell utlagd verksamhet. I chefsansvaret ingår att säkerställa god intern kontroll genom att se till att de processer och rutiner som används möjliggör ett medvetet risktagande. Detta sker genom kontroller och övervakning av processer. Chefer på alla nivåer ansvarar för att den verksamhet de leder bedrivs enligt fastställda principer för riskhantering. Alla medarbetare i företaget har, inom ramen för sina arbetsuppgifter, eget ansvar för att identifiera, hantera och rapportera risker. Medarbetarna ska även rapportera incidenter såväl som väsentliga brister, limitöverträdelser och andra avvikelser till närmaste chef och/eller till funktionerna i andra ansvarslinjen i enlighet med vid var tid gällande rutiner. Första ansvarslinjen ska ge andra och tredje ansvarslinjen tillgång till den information dessa behöver för att kunna genomföra kontroller och analyser av företagets riskexponering.

Andra ansvarslinjen

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, riskhanterings- och compliancefunktionerna. Dessa funktioner är underställda vd och stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för riskhantering, intern kontroll och regelefterlevnad i företaget. Inom andra ansvarslinjen har riskhanteringsfunktionen ansvar för att utveckla och förvalta riskhanteringssystemet i enlighet med de krav och principer som anges i företagsstyrningspolicyn och övriga styrande regelverk för riskhantering. Riskhanteringsfunktionen ska stödja, övervaka och vid behov utmana första ansvarslinjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. När det gäller försäkringsrisker ansvarar aktuariefunktionen för motsvarande aktiviteter. Riskhanteringsfunktionen och aktuariefunktionen ska även tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd och stödja första ansvarslinjen vid tillämpningen av dessa. Ansvar, uppgifter och rapporteringsrutiner för andra ansvarslinjens funktioner fastställs i styrande regelverk.

Tredje ansvarslinjen

Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevisionen som arbetar på styrelsens uppdrag. Internrevisionen granskar och utvärderar riskhanteringssystemet, samt första och andra ansvarslinjens arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskhantering. Ansvar och uppgifter för internrevisionen fastställs av styrelsen i styrande regelverk.

Kapitalhantering

I kapitalhanteringspolicyn fastställer styrelsen de övergripande principerna för kapital- och likviditetshantering i KPA Tjänstepensionsförsäkring. Policyn utgör styrelsens verktyg för styrning av företaget avseende hantering av kapitalbas och likviditet.

Kapitalhanteringen är samordnad med KPA Tjänstepensionsförsäkrings affärsplanering, egen risk- och solvensbedömning samt riskhantering. Kapitalhanteringen ska vara ändamålsenlig för styrning och måluppfyllnad, samt uppfylla alla gällande regelverkskrav.

Med ändamålsenlig kapitalisering avses den storlek på kapitalbas och dess poster som vid var tidpunkt möjliggör att klara den dagliga driften, täcka risker och åtaganden i verksamheten, genomföra beslutade strategier och affärsplaner och skapa god avkastning, i samtliga fall uppfyllande alla gällande regelverkskrav.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings ändamålsenliga kapitalisering regleras främst genom dess överskottshantering och riskapitramverk.

Kapitalbas

Förenligt med tjänstepensionsregleringen, ingår i KPA Tjänstepensionsförsäkrings kapitalbas aktiekapital, konsolideringsfond, övriga fonder, årets resultat, obeskattade reserver samt öppet redovisade övervärden (netto) i tillgångar. Avdrag görs för immateriella tillgångar.

Kapitalkrav

Förenligt med tjänstepensionsregleringen, och såväl externt som internt, rapporterar KPA Tjänstepensionsförsäkring kapitalkrav beräknade i enlighet med det riskkänsliga kapitalkravet. Internt rapporteras även ett internt kapitalkrav (ICR) för mätning och uppföljning av vissa risker.

Risker i KPA Tjänstepensionsförsäkring

KPA Tjänstepensionsförsäkrings risker delas in i fyra övergripande riskkategorier:

- Försäkringsrisker
- Finansiella risker
- Operativa risker
- Affärsrisker

Dessa riskkategorier är i sin tur indelade i olika underliggande riskkategorier och risker. I kommande avsnitt beskrivs KPA Tjänstepensionsförsäkrings försäkringsrisker, finansiella risker, operativa risker samt affärsrisker.

2 Försäkringsrisker

Målet för KPA Tjänstepensionsförsäkrings försäkringsverksamhet är att vara det marknadsledande pensionsföretaget inom kommunal sektor. KPA Tjänstepensionsförsäkring ska vara ett ansvarstagande och pålitligt företag med god kontroll av försäkringsriskerna.

KPA Tjänstepensionsförsäkring erbjuder tjänstepensionsförsäkringar som utgörs av både olika former av sparande-försäkring (förmånsbestämd och avgiftsbestämd traditionell försäkring samt fondförsäkring) och av riskförsäkring.

Den övergripande styrningen av försäkringsriskerna fastställs i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller bland annat principer för hur premier bestäms, försäkringstekniska avsättningar beräknas och hur överskott fördelas. Riktlinjerna beslutas av styrelsen och är styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, som beslutas av vd, anges vilka antaganden och beräkningsmetoder som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas. Aktuariefunktionen föreslår förändringar av försäkringstekniska riktlinjer medan chefsaktuarien föreslår förändringar av försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

Hantering av försäkringsrisk

Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla tjänstepensionsföretag. Produktutbudet exponerar KPA Tjänstepensionsförsäkring för en mängd olika försäkringsrisker, vilka hänger samman med försäkrade händelser och produkternas utformning. Konsekvenser av dessa risker beaktas när försäkringsvillkor utformas, premier och åtaganden fastställs, försäkringstekniska avsättningar beräknas och överskott fördelas till försäkringsavtalen. Såväl risker som principer och verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av försäkringskontrakt. Ett brett produktutbud och stort försäkringstagarkollektiv bidrar till en utjämning av de olika riskerna.

Dödlighetsrisk

Med dödlighetsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en ökad eller minskad dödlighet bland de försäkrade. Om dödligheten överskattas vid tecknande av sparandeprodukter kan det leda till att för höga ersättningar utlovas. En överskattad dödlighet medför också att de beräknade avsättningarna blir otillräckliga, liksom att fördelningen av överskott blir felaktig. Risk för underskattad dödlighet finns för vissa riskprodukter.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp, och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. I samband med skadereglering av dödsfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Sjuklighetsrisk

Med sjuklighetsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades sjukillstånd.

Risken hanteras genom att sjukligheten i bestånden följs upp, och genom att sjuklighetsantaganden uppdateras. Sjuklighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring.

Driftskostnadsrisk

Med driftskostnadsrisk avses risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas av förändringar av drifts-, anskaffnings- och skadebehandlingskostnader. Underskattade driftskostnader kan till exempel medföra förluster på grund av att för höga ersättningar utlovas, att premierna inte täcker försäkringarnas driftskostnader eller att otillräckliga avsättningar beräknas. Även fördelning av överskott påverkas av belastning för driftskostnader. Förutsättningar för hantering av driftskostnadsrisken skapas genom uppföljning och utveckling av förbättrade metoder för att fördela driftskostnader.

Optionsrisk

Många försäkringsprodukter, främst produkter med sparande-inslag, innehåller optioner att avsluta försäkringen på grund av flytt eller att avsluta premiebetalningen. En del av optionsrisken är annullationsrisk, vilket avser risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings finansiella resultat och ställning påverkas till följd av att premiebetalningar upphör och/eller att försäkringskapital flyttas eller återköps.

Försäkringstagaren har även en option att ändra till exempel utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd. I optionsrisk ingår, förutom annullationsrisk, även risken att KPA Tjänstepensionsförsäkring inte når sina mål på grund av att nyttjandet av dessa optioner avviker från vad som är förväntat. Dessa optionsrisker regleras i första hand genom försäkringsvillkor och ändringsregelverk. Målen är att avgiftsstrukturen ska vara utformad så att lönsamheten kan bibehållas och finansiell stabilitet upprätthållas även vid nyttjande av optioner. Vidare bör det säkerställas att avsättningarna har aktuella antaganden om annullationer samt att annullationer inte medför att en oskäligen andel av överskottet utbetalas så att kvarvarande/övriga kunder drabbas negativt.

Katastrof- och koncentrationsrisk

Med katastrofrisk avses risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har ett återförsäkringsprogram som omfattar katastrofåterförsäkring för olyckshändelser med mer än ett dödsfall.

Koncentrationsrisk avser risken för att KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker inom och mellan verksamhetsgrenar. Koncentrationsrisk kan även uppstå om KPA Tjänstepensionsförsäkring är ensidigt exponerat mot till exempel ett begränsat produktutbud eller ett enskilt avtalsområde.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings försäkringsverksamhet är inriktad på stora kollektiv. Inom ett och samma kollektiv adderas en stor mängd oberoende risker vilket ger en risktjänning i form av en större förutsägbarhet om den totala ersättningens omfattning. För kollektivavtalad försäkring har KPA Tjänstepensionsförsäkring begränsad möjlighet att styra över riskspridningen, men de stora bestånd som KPA Tjänstepensionsförsäkring försäkrar reducerar denna risk.

Katastrof- och koncentrationsriskerna utvärderas löpande och återförsäkringsprogrammet justeras vid behov.

Övrigt

Utöver ovan nämnda försäkringsrisker så kan förändringar i lagar och externa regelverk samt inflationsökning också få betydelse för KPA Tjänstepensionsförsäkrings möjlighet att nå sina mål. Dessa hanteras bland annat genom omvärldsbevakning och justerad prissättning.

Mätning av och exponering mot försäkringsrisk

För att mäta hur exponerat företaget är mot försäkringsrisker görs stresstester och framåtblickande analyser. Dessutom beräknas ett internt kapitalkrav. De största försäkringsriskerna företaget är exponerat för är ökad längdlevnad (minskad dödlighet) samt ett ökat utnyttjande av optioner.

Mätning av försäkringsrisk sker även genom uppföljning. Bland annat sker uppföljning av det så kallade riskresultatet och driftskostnadsresultatet. Uppföljning sker också av använda antaganden och av hur känsliga avsättningarna är för en förändring av dessa. Avsättningarnas känslighet visas under rubriken "Känslighetsanalyser". Där illustreras hur resultatet och det egna kapitalet skulle påverkas vid en förändring av antaganden samt indikerar graden av exponering för olika typer av försäkringsrisker.

Koncentrationer av försäkringsrisk analyseras under rubriken "Koncentrationer av försäkringsrisk".

Rapportering av försäkringsrisk

Som ett led i KPA Tjänstepensionsförsäkrings interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsriskerna. I riskrapporten, riskhanteringsfunktionens rapport om risker till vd och styrelse, ges en samlad bild av riskläget, inklusive försäkringsrisker. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av risker.

I aktuarierapporten rapporterar aktuariefunktionen till styrelsen om förändrade metoder och modeller för hantering av försäkringsrisk i samband med tecknande av försäkring, överskottshantering och beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Extern rapportering sker i form av Aktuarieredogörelsen, i årsrapporten till Finansinspektionen, vilken innehåller en analys av årets legala riskresultat och driftresultat. I KPA Tjänstepensionsförsäkrings egna risk- och solvensbedömning beskrivs de risker som KPA Tjänstepensionsförsäkring är, eller kommer att bli, exponerad för under perioden 2025–2029.

Känslighetsanalyser för försäkringsrisk

I tabellen nedan visas hur de försäkringstekniska avsättningarna skulle förändras om antaganden om dödlighet, driftskostnader eller utnyttjandet av optioner förändrades. De försäkringstekniska avsättningarnas känslighet för ränteförändringar framgår av avsnittet om finansiella risker.

Antagandena om framtida dödlighet för sparförsäkring baseras på aktuell erfarenhet inom företaget kompletterat med antagna framtida dödlighetsreduktioner. I känslighetsanalysen antas att dödlighetsreduktionerna ökas med 50 procent. En minskad dödlighet ger ökade avsättningar för sparandeförsäkringar.

Känsligheten för utnyttjande av optioner visas genom att de antaganden om andelen försäkringar som annulleras minskar med 50 procent och ändrar utbetalningstid ökar med 10 procent.

Känsligheten i avsättningarna för driftskostnader visas genom att kostnadsinflationen ökas med 1 procentenhet.

De försäkringstekniska avsättningarna är även känsliga för förändringar i antaganden om sjuklighet för sjuk- och premiebefrielseförsäkring och ökad dödlighet för vissa riskförsäkringar, men effekterna på avsättningarna är i sammanhanget marginella. Denna bedömning får en påverkan på tabellen nedan.

Analyserna är gjorda för respektive antagande oberoende från varandra.

Känslighetsanalys för försäkringsrisk

	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Moderföretaget 2024, Mkr			
Försäkringstekniska avsättningar	150 216	-	-
Långlevnadsrisk - dödlighetsreduktion	152 079	-1 863	-1 863
Optioner - ändring av utbetalningstid	151 100	-884	-884
Optioner - annullation	154 507	-4 291	-4 291
Kostnadsinflation	150 810	-594	-594

	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Moderföretaget 2023, Mkr			
Försäkringstekniska avsättningar	139 913	-	-
Långlevnadsrisk - dödlighetsreduktion	141 551	-1 638	-1 638
Optioner - ändring av utbetalningstid	140 741	-828	-828
Optioner - annullation	143 911	-3 998	-3 998
Kostnadsinflation	140 462	-549	-549

Koncentrationer av försäkringsrisk

Koncentration av försäkringsrisk uppstår om riskexponeringen är koncentrerad till ett fåtal försäkrade eller viss geografisk plats. Försäkringar med risk för förhöjd dödlighet eller sjuklighet är geografiskt spridda över Sverige. De är även spridda på ett stort antal olika försäkringar. Detta illustreras i nedanstående tabell som visar antal försäkringsavtal som är exponerade mot en förhöjd dödlighet eller sjuklighet och försäkrat belopp i olika beloppsintervall.

Moderföretaget, Mkr	2024		2023	
	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp
Försäkrat belopp som betalas ut i händelse av dödsfall eller sjukfall				
Dödsfall				
Mindre än 20 prisbasbelopp	2 566 167	691 629	2 261 690	576 331
20-30 prisbasbelopp	2	3	6	6
30-45 prisbasbelopp	1	2	1	2
Mer än 60 prisbasbelopp	1	3	1	3
Summa	2 566 171	691 637	2 261 698	576 342
Sjukfall				
Mindre än 20 prisbasbelopp	7 180	2 725	5 151	3 605
20-30 prisbasbelopp	735	1 026	2 235	2 843
30-45 prisbasbelopp	459	949	1 219	2 313
45-60 prisbasbelopp	198	588	436	1 168
Mer än 60 prisbasbelopp	146	665	399	1 688
Summa	8 718	5 954	9 440	11 618

3 Finansiella risker

Finansiell risk avser risken för förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom aktiekursfall eller förändring av marknadsräntor men även andra finansiella händelser som förändrad kreditvärdighet eller fallissemang hos motparter.

Den övervägande delen av KPA Tjänstepensionsförsäkrings finansiella risker hänför sig till tillgångsförvaltningen även om exempelvis ränterisk och motpartsrisk föreligger för försäkringsverksamheten. Målet för förvaltningen av tillgångarna är att uppnå en långsiktigt konkurrenskraftig avkastning samt att över tid förbättra tillgångsportföljens kvalitet ur ett hållbarhetsperspektiv. KPA Tjänstepensionsförsäkring ska uppfattas som det ledande pensionsföretaget inom trygg pension och etiska placeringar. Ett steg i detta arbete är att företaget ställer etiska krav på de företag där placeringar görs. Valet av tillgångsportfölj görs med utgångspunkten att företaget ska tåla en mycket svag utveckling på de finansiella marknaderna. Ytterligare begränsningar vid valet av sammansättningen av tillgångsportföljer är att regulatoriska krav, så som solvens, ska uppfyllas med en marginal beslutat av styrelsen.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings bedriver utöver ovan också fondförsäkringsverksamhet, men den verksamheten är mer ringa till sin omfattning. Företaget är indirekt exponerat för finansiella risker via kundernas fondinnehav då intäkterna är beroende av storleken på fondförsäkringstillgångarna. Värdet på kundernas fondinnehav påverkas av de (direkta och indirekta) marknadsrisker fonderna är exponerade mot. Företaget arbetar inte aktivt med riskhantering avseende risker hänförliga till förändringar i värdet på kundernas investeringar eller de som uppkommer på grund av valutakursförändringar i dessa.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagens tillgångar och anger ramar och limiter för exponeringar samt vad verksamheten i övrigt ska förhålla sig till. Vd ansvarar för att förvaltningen av företagens tillgångar sker inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna. Finanskommittén är vd:s forum för styrning och uppföljning av placeringsverksamheten.

Vid valet av placeringsriktning beaktas tillgångarnas och skuldernas egenskaper såsom förväntad avkastning, risk och korrelation, prognoser för försäkringsrörelsens utveckling samt möjlighet att använda tillgångarna för skuldtäckning. Därutöver gör företaget en miljö- och etikanalys av de företag där placeringar görs. Den placeringsriktning som fastställs ger ramar för tillgångsförvaltningen. Inom dessa ramar och limiter ansvarar enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet för den löpande förvaltningen och för spridningen mellan olika tillgångs- slag såsom aktier, obligationer, valutor, fastigheter samt andra placeringar (såsom hedgefonder eller placeringar i syfte att uppnå en exponering mot råvaror och infrastruktur).

Placeringar sköts både internt och genom externt utlagda förvaltningsuppdrag. Löpande aktie- och ränteförvaltning samt värdepappersadministration har lagts ut till Swedbank Robur. Placeringar vars huvudsyfte är att matcha placeringsrisker i åtagandena eller justera portföljens risknivå hanteras internt inom enheten för kapitalförvaltning och hållbarhet. Detta gäller även alternativa placeringar och placeringar i fastigheter.

Hantering av finansiella risker

Inom traditionell försäkring med avkastningsgaranti är utvecklingen på de finansiella marknaderna och avkastningen på placeringstillgångarna av stor betydelse, inte bara för försäkrings- tagarna/förmånstagarna utan även för företaget som helhet.

Aktuariefunktionen ansvarar för att löpande avstämningar av garantinivåerna görs mot aktuella marknadsnoteringar, speciellt marknadsräntorna, för att säkerställa att framtida garantier är förenliga med avkastningsmålen samt följa att utbetalning av överskott är lämplig i förhållande till kort- och långsiktig avkastning eller legala krav (kontributionsprincipen).

Företagets kapitalförvaltning ansvarar för att styra, följa upp och utvärdera hur de utlagda förvaltningsuppdragen sköts. Swedbank Robur ansvarar för daglig kontroll av efterlevnaden av gällande placeringsriktlinjer samt att resultatet av utförd kontroll rapporteras till Riskhanteringsfunktionen och företagets kapital- förvaltning. Riskhanteringsfunktionen genomför självständig uppföljning av exponeringar på daglig basis av de limiter som fastställts av styrelsen. Rapportering sker regelbundet till vd och styrelse avseende utvecklingen av de finansiella riskerna.

I placeringsriktlinjerna anges principerna för vilka instrument, emittenter och motparter som är tillåtna att använda i förvaltningen av placeringstillgångarna. Den totala tillgångs- portföljen i KPA Tjänstepensionsförsäkring är sammansatt av fem delpportföljer: aktier, räntor, fastigheter, alternativa placeringar och säkringsinstrument. Derivat används för att effektivisera förvaltningen eller reducera risker och ska ses som en integrerad del av placeringsverksamheten. De finansiella risker som uppstår via derivatpositioner ska således inte ses isolerat utan tillsammans med motsvarande risker genererade genom placeringar i annat än derivat.

Känslighetsanalyser av finansiella risker i årsredovisningen

Nedan avsnitt med känslighetsanalyser berör främst de finansiella risker där företagen inom koncernen KPA Tjänstepensions- försäkring bär marknadsrisken. De placeringstillgångar där försäkringstagarna står den finansiella risken vilket i all väsentlighet motsvarar företagets fondförsäkringsverksamhet – ingår inte i analyser avsnitten 3.1–3.3. Kvantitativ analys av likviditetsrisker i avsnitt 3.4 omfattar hela koncernens verksamhet, inklusive risker som härrör från fondförsäkrings- verksamheten.

3.1 Marknadsrisker

Marknadsrisk avser risken för förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av svängningar i nivå eller volatiliteten när det gäller marknadspriserna för tillgångar, skulder och finansiella instrument. Marknadsrisken är en betydande risk för KPA Tjänste- pensionsförsäkring och delas i sin tur in i ränterisk, aktiekursrisk, fastighetsprisrisk, spreadrisk samt valutarisk. Dessa risker mäts och följs upp med det regulatoriska kapitalkravet, men även med ett internt kapitalkrav (ICR), känslighetsanalyser och stresstester.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk avser risken för förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för ändringar av nivåerna på marknadspriserna för aktier eller dessas volatilitet.

Värdering av tillgångar överensstämmer mellan redovisade värden i finansiella rapporter respektive regulatoriska kapitalkravsberäkningar, med undantag för aktier i koncernföretag, vilka ingår i känslighetsanalysen till verkliga värden.

Aktiekursrisk uppstår huvudsakligen i placeringsverksamheten.

Känslighetsanalys av aktiekursrisk

Känslighetsanalys visar effekten av förändringar i aktiepriser, dels på resultat före skatt dels för eget kapital med hänsyn till skatt, vid en nedgång om 10 procent i marknadsvärdet. För aktiederivat redovisas risken som värdeförändringen på derivatpositionen då den underliggande tillgången minskar i värde med 10 procent.

Känslighetsanalys aktiekursrisk	2024		2023	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Koncernen, Mkr				
Aktier	174 648	-17 465	148 730	-14 873
Investeringsfonder	-	-	5 708	-571
Aktier i koncernföretag och intresseföretag ¹⁾	664	-66	405	-40
Övriga lån	3 692	-369	2 440	-244
Övrigt ²⁾	-	-18	329	49
Nettopåverkan resultat före skatt		-17 918		-15 679
Nettopåverkan eget kapital		-18 289		-15 625

¹⁾ Avser aktieinnehav exklusive innehav i koncernföretag och intresseföretag som är fastighetsföretag, vilka omfattas av fastighetsprisrisk.

²⁾ Kapitalandelsbevis och derivat.

Jämförelsevärden 2023 för Nettopåverkan eget kapital har räknats om p g a fel vid tidigare års beräkning av den estimerade skatteeffekten.

Känslighetsanalys aktiekursrisk	2024		2023	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Moderföretaget, Mkr				
Aktier	161 552	-16 155	135 635	-13 564
Investeringsfonder	4 274	-427	5 708	-571
Aktier i koncernföretag och intresseföretag ¹⁾	13 760	-1 376	13 501	-1 350
Övriga lån ²⁾	3 692	-369	2 440	-244
Övrigt ³⁾	-	-18	329	49
Nettopåverkan resultat före skatt		-18 345		-15 679
Nettopåverkan eget kapital		-18 289		-15 625

¹⁾ Avser aktieinnehav exklusive innehav i koncernföretag och intresseföretag som är fastighetsföretag, vilka omfattas av fastighetsprisrisk.

²⁾ Kapitalandelsbevis

³⁾ Derivat.

Jämförelsevärden 2023 för Nettopåverkan eget kapital har räknats om p g a fel vid tidigare års beräkning av den estimerade skatteeffekten.

Fastighetsprisrisk

Fastighetsprisrisk avser risken för förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för ändringar av nivåerna på marknadspriserna för fastigheter eller dessas volatilitet.

Fastighetsprisrisken uppstår genom företagets placeringar i förvaltningsfastigheter och innehav i dotterföretag som förvaltar fastigheter och lån till dessa. För ytterligare information se not 15. Byggnader och mark, avsnitt fastställande av verkligt värde.

Känslighetsanalys av fastighetsprisrisk

Känslighetsanalys visar effekten av förändringar i fastighetspriser, dels på resultat före skatt dels för eget kapital med hänsyn till skatt, vid en nedgång om 10 procent i marknadsvärdet.

Värdering av tillgångar överensstämmer mellan redovisade värden i finansiella rapporter respektive regulatoriska kapitalkravsberäkningar, med undantag för aktier i koncernföretag, vilka ingår i känslighetsanalysen till verkliga värden.

Skillnad i utfall mellan koncernen och moderföretaget är liten och av den anledningen lämnas upplysningar enbart för moderföretaget. Huvudsakliga skillnader består av fastigheter som ägs via dotterföretag, i moderföretaget ingår de som aktier i koncernföretag för att i koncernen klassificeras som förvaltningsfastigheter.

Känslighetsanalys fastighetsprisrisk	2024		2023	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Moderföretaget, Mkr				
Aktier och andelar i koncernföretag ¹⁾	32 561	-3 256	27 787	-2 779
Lån till koncernföretag	-	-	74	-7
Nettopåverkan resultat före skatt		-3 256		-2 786
Nettopåverkan eget kapital		-3 246		-2 777

¹⁾ Aktier och andelar i koncernföretag avser aktieinnehav i fastighetsföretag, i koncernens balansräkning klassificeras dessa som Byggnader och mark, för ytterligare upplysningar se not 15 Byggnader och mark.

Jämförelsevärden 2023 för Nettopåverkan eget kapital har räknats om p g a fel vid tidigare års beräkning av den estimerade skatteeffekten.

Ränterisk

Ränterisk avser risken för förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för ändringar i de durationsberoende räntesatserna eller deras volatilitet.

Värderingen av företagets åtaganden är av stor betydelse för det finansiella resultatet och företagets stabilitet. I de känslighetsanalyser företaget genomför, är det mest ofördelaktigt för KPA Tjänstepensionsförsäkring med fallande marknadsräntor eftersom den framtida kostnaden för att infria åtagandena ökar mer än vad värdet av räntebärande placeringar ökar. Tillgångarnas räntekänslighet justeras löpande till önskad nivå genom justering av utlagda räntemandat och genom handel med räntederivat.

Känslighetsanalys av ränterisk

I tabellerna nedan presenteras en känslighetsanalys som visar effekten av ett ränteskifte i marknadsräntorna med +/- 1 procentenhet, dels på resultat före skatt dels för eget kapital med hänsyn till skatt.

För försäkringsåtaganden sker känslighetsanalys av ränterisken genom att tillämpa respektive diskonteringsränta som uppstår vid ränteförskjutning av marknadsräntorna.

Skillnad i utfall mellan koncernen och moderföretaget är liten och av den anledningen lämnas upplysningar enbart för moderföretaget. Huvudsakliga skillnader består av Kassa och bank i dotterföretag.

Känslighetsanalys ränterisk	2024		2023	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Moderföretaget, Mkr				
Ökning av marknadsräntan				
Räntebärande tillgångar	118 114	-4 748	100 385	-4 176
Försäkringstekniska avsättningar	150 216	10 600	139 913	9 924
Nettopåverkan resultat före skatt		5 852		5 748
Nettopåverkan eget kapital		5 834		5 728
Minskning av marknadsräntan				
Räntebärande tillgångar	118 114	4 748	100 385	4 176
Försäkringstekniska avsättningar	150 216	-11 937	139 913	-11 242
Nettopåverkan resultat före skatt		-7 189		-7 066
Nettopåverkan eget kapital		-7 167		-7 042

Från och med 2024 visas både ofördelaktigt och fördelaktigt utfall vilket medfört att jämförelsetal för fördelaktigt utfall har inkluderats. Jämförelsevärden 2023 för Nettopåverkan eget kapital har räknats om p g a fel vid tidigare års beräkning av den estimerade skatteeffekten.

Räntebindningstider

Ränterisk uppstår huvudsakligen inom placeringsverksamheten och i försäkringsverksamheten, för den del av försäkringstekniska avsättningar som är kassaflödesuppdelad, se tabell nedan. Ränterisker uppkommer till följd av att placeringar löper med en annan räntebindningstid jämfört med den del av försäkringstekniska som berörs av räntebindning. Ränterisken för företagets egna placeringar hanteras bland annat genom ränteswappar. Tabell illustrerar hur företaget är exponerat för ränterisk utifrån räntebärande tillgångar och skulders räntebindningstid.

Skillnad i utfall mellan koncernen och moderföretaget är liten och av den anledningen lämnas upplysningar enbart för moderföretaget.

Räntebindningstider för tillgångar och skulder

Ränteexponering						
Moderföretaget 2024, Mkr	≤ 1 år	> 1-3 år	> 3-5 år	> 5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 250	46 296	47 038	11 182	446	109 212
Lån med säkerhet i fast egendom	1 344	-	-	-	-	1 344
Övriga lån	3 692	-	-	2 536	-	6 227
Andra räntebärande finansiella instrument ¹⁾	12 465	-	-	-	-	12 465
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	21 751	46 296	47 038	13 717	446	129 249
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar ²⁾	4 823	11 085	11 087	53 164	57 204	137 363
Övriga skulder ³⁾	36	-	-	-	-	36
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	4 859	11 085	11 087	53 164	57 204	137 399
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	16 893	35 212	35 951	-39 447	-56 758	-8 150
Nominellt värde räntederivat	-10 442	4 370	5 208	865	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	6 451	39 581	41 159	-38 582	-56 758	-8 150

Ränteexponering						
Moderföretaget 2023, Mkr	≤ 1 år	> 1-3 år	> 3-5 år	> 5-15 år	> 15 år	Totalt
Tillgångar						
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 808	40 238	35 689	8 878	459	90 072
Lån med säkerhet i fast egendom	750	-	-	-	-	750
Övriga lån	2 873	360	-	2 593	-	5 825
Andra räntebärande finansiella instrument ¹⁾	16 917	-	-	-	-	16 917
Summa tillgångar före ekonomisk säkring med derivat	25 348	40 597	35 689	11 471	459	113 564
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar ²⁾	4 404	10 064	10 009	49 931	54 710	129 119
Övriga skulder ³⁾	6 675	-	-	-	-	6 675
Summa skulder före ekonomisk säkring med derivat	11 079	10 064	10 009	49 931	54 710	135 794
Netto, tillgångar och skulder före ekonomisk säkring med derivat	14 269	30 534	25 679	-38 460	-54 252	-22 229
Nominellt värde räntederivat	-7 857	6 006	548	1 303	-	-
Nettoexponering efter ekonomisk säkring med derivat	6 412	36 540	26 227	-37 157	-54 252	-22 229

¹⁾Avser Kassa och bank samt Utlåning kreditinstitut.

²⁾Avser den del av livförsäkringstekniska avsättningar och oregrerade skador som är kassaflödesuppdelad.

³⁾Avser Skulder till kreditinstitut.

Jämförelsetal har ändrats med hänsyn till att Lån med säkerhet i fast egendom har separerats från Övriga lån.

Duration

I tabellen nedan framgår uppgifter om genomsnittlig löptid (duration) för försäkringstekniska avsättningar per försäkringsgren, som komplettering till tabellen Rängebindingstider, där upplysning om löptid framgår enbart för den del av försäkringstekniska avsättningar som är kassaflödesuppdelad och för vilken diskontering sker med marknadsräntor.

Den genomsnittliga durationen för försäkringstekniska avsättningar i moderföretaget uppgick till 15 (15) år. Uppgiften omfattar 91 (91) procent av de försäkringstekniska avsättningarna. Duration har inte beräknats för livförsäkring där avsättningar beräknas utan kassaflödesvärdering inklusive livförsäkring där försäkringstagaren bär placeringsrisk. Dessa avsättningar ligger under "Övrigt" i tabellen.

Durationen per försäkringsgren framgår av nedanstående tabell.

	2024		2023	
	Sammanlagda avsättningar, brutto	Duration, år	Sammanlagda avsättningar, brutto	Duration, år
Moderföretaget, Mkr				
Förmånsbestämd försäkring	30 072	12	26 272	12
Avgiftsbestämd traditionell försäkring	107 060	16	101 107	16
Sjuk- och premiebefrielseförsäkring	31	7	49	8
Övrigt	13 053	-	12 486	-
Totalt	150 216	15	139 913	15

Valutarisk

Valutarisk avser risken för förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för ändringar av nivåerna på valutakurserna eller dessas volatilitet.

I de fall tillgångar eller skulder är denominerade i utländsk valuta, det vill säga en annan valuta än svenska kronor, uppstår valutarisk. Valutaexponering får endast förekomma mot de valutor där exponering kan uppstå i placeringsverksamheten eller där exponeringen har sitt ursprung i försäkringsåtagandena.

Valutaexponeringen begränsas genom fastställda limiter och styrs främst genom nyttjandet av valutaterminer och valutaswappar. Företagets försäkringsåtaganden är enbart fastställda i svenska kronor

Skillnad i utfall mellan koncernen och moderföretaget är liten och av den anledningen lämnas upplysningar enbart för moderföretaget.

Valutakursexponering

Företagets valutaexponering före och efter säkring med derivat redovisas i nedanstående tabell.

Valutakursexponering							
Moderföretaget 2024, Mkr	CAD	CHF	EUR	GBP	JPY	USD	Övrigt
Placeringstillgångar							
Aktier och andelar	3 175	2 168	14 437	3 445	5 106	71 680	3 289
Obligationer och andra räntebärande	-	-	14 134	-	-	463	-
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	280	-	-	-	-
Övriga lån	-	-	3 015	-	-	-	-
Övriga tillgångar	22	12	1 077	19	15	252	111
Summa tillgångar	3 198	2 180	32 943	3 464	5 121	72 395	3 400
Övriga skulder och avsättningar	-	-	-	-	-	-	-
Summa skulder och avsättningar	-	-	-	-	-	-	-
Nettoexponering före ekonomisk säkring	3 198	2 180	32 943	3 464	5 121	72 395	3 400
Nominellt värde valutaterminer ¹⁾	-	-	-33 910	-590	-	-50 485	-5 309
Nettoexponering efter ekonomisk säkring	3 198	2 180	-967	2 874	5 121	21 910	-1 909
Moderföretaget 2023, Mkr							
Placeringstillgångar							
Aktier och andelar	2 645	2 055	13 017	3 009	4 584	53 224	6 133
Obligationer och andra räntebärande	-	-	9 090	-	-	8 744	-
Övriga tillgångar	17	11	388	15	13	302	6 908
Summa tillgångar	2 662	2 066	22 495	3 024	4 597	62 270	13 041
Övriga skulder och avsättningar	-	-	6	-	-	698	6 825
Summa skulder och avsättningar	-	-	6	-	-	698	6 825
Nettoexponering före ekonomisk säkring	2 662	2 066	22 489	3 024	4 597	61 572	6 216
Nominellt värde valutaterminer	-	-	-23 106	-554	-	-43 313	-5 662
Nettoexponering efter ekonomisk säkring	2 662	2 066	-616	2 470	4 597	18 259	554

¹⁾Avser valutaterminer FX Forwards med syfte att minska valutaexponering.

För 2024 presenteras Lån med säkerhet i fast egendom respektive Övriga lån på egna rader. Jämförelsetal har inte ändrats då belopp anses vara ej materiella. Det innebär att för 2023 inkluderas Lån med säkerhet i fast egendom och Övriga lån i Övriga tillgångar.

Känslighetsanalys för valutarisk

Tabellen visar hur en ogynnsam förändring med tio procent av företagens nettoexponering mot respektive valuta (efter ekonomisk säkring med derivat) påverkar resultat före skatt och eget kapital.

Känslighetsanalys valutarisk		2024		2023	
Mkr	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet	
CAD	3 198	-320	2 662	-266	
CHF	2 180	-218	2 066	-207	
EUR	-967	-1 090	-616	62	
GBP	2 874	-287	2 470	-247	
JPY	5 121	-512	4 597	-460	
USD	21 910	-2 333	18 259	-1 826	
Övriga	-1 909	191	554	-55	
Nettopåverkan resultat före skatt		-4 569		-2 999	
Nettopåverkan eget kapital		-4 555		-2 989	

Jämförelsevärden 2023 för Nettopåverkan eget kapital har räknats om p g a fel vid tidigare års beräkning av den estimerade skatteeffekten.

Spreadrisk

Spreadrisk avser risken för förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som direkt eller indirekt orsakas av känsligheten hos värdena av tillgångar, skulder och finansiella instrument för kreditspreaden över den riskfria räntan.

För företaget omfattar spreadrisk tillgångar som obligationer exklusive emitterade av stat kommun, vidare ingår ränteterminer, tillgångar i genomlysta fonder och lån som inte hänförs till aktiekursrisk eller fastighetsprisrisk.

Företaget har som policy att endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet.

Känslighetsanalys för spreadrisk

Känslighetsanalys visar effekten av en ökning av spreaden med 10 baspunkter dels på resultat före skatt dels för eget kapital med hänsyn till skatt.

Känslighetsanalys spreadrisk		2024		2023	
Moderföretaget, Mkr	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	82 770	-281	65 311	-229	
Lån med säkerhet i fast egendom	1 344	-8	750	-	
Övriga lån	2 536	-15	3 767	-29	
Nettopåverkan resultat före skatt		-304		-258	
Nettopåverkan eget kapital		-303		-257	

Jämförelsetal har ändrats med hänsyn till att Lån med säkerhet i fast egendom har separerats från Övriga lån.

Jämförelsevärden 2023 för Nettopåverkan eget kapital har räknats om p g a fel vid tidigare års beräkning av den estimerade skatteeffekten.

3.2 Kreditrisk

Kreditrisk avser risken för förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen till följd av svängningar i kreditvärdigheten hos emittenter, motparter och gäldenärer.

Företaget har som policy att i huvudsak endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet och för en förteckning över godkända emittenter och motparter. Kreditrisk uppstår i placeringsverksamheten, men även i förekommande fall inom återförsäkring.

Kreditrisk i derivat

Kreditrisk för positiva marknadsvärden begränsas av att företaget har ingått ramavtal om nettning, dessa ramavtal innebär att derivatinstrument regleras netto i händelse av fallissemang hos motparten. För derivattillgångar inklusive upplupna räntor kan säkerheter erhållas i form av finansiella instrument, såsom statsobligationer eller företagsobligationer av hög kvalitet samt kontantsäkerheter som härrör från balansräkningens rad Skulder till kreditinstitut. För ytterligare information se not 25 Upplysningar om kvittning.

Mätning av kreditrisk

Kreditriskexponering före avdrag för säkerheter och eventuella förlustreserver presenteras i tabell kreditkvalitet exklusive återförsäkring, med separata upplysningar för återförsäkring. Kreditriskerna bedöms vara små.

Skillnad i utfall mellan koncernen och moderföretaget är liten och av den anledningen lämnas upplysningar enbart för moderföretaget. Huvudsakliga skillnader består av Kassa och bank i dotterföretag.

Säkerheter

Erhållna säkerheter är primärt hänförliga till lånefordringar och derivat. Mindre belopp för säkerheter är hänförliga till lån med säkerheter i fast egendom och erhållna borgensåtaganden för övriga lån. Säkerheter erhålls också för derivat, se ovan avsnitt ”Kreditrisk i derivat”.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring

Moderföretaget, Mkr, 2024

Låg-hög kreditrisk	Låg kreditrisk					Normal rating		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ³⁾	Brutto före kvittning och förlusträserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Tillgångsklass											
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	92 444	4 781	4 360	5 503	-	-	2 125	-	-	-	109 212
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	-	-	-	-	1 345	-	-	-	1 345
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	6 227	-	-	-	6 227
Utlåning kreditinstitut	3 349	195	-	-	-	-	-	-	-	-	3 543
Derivat	-	42	48	-	-	-	-	-	-	-	90
Fordringar ²⁾	-	-	-	-	4 110	-	1	-	-	-	4 111
Kassa och bank	-	-	8 922	-	-	-	-	-	-	-	8 922
Upplupna ränteintäkter	690	51	69	78	40	-	-	-	-	-	928
Övriga upplupna ränteintäkter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa i balansräkningen	96 483	5 068	13 398	5 581	4 150	-	9 698	-	-	-	134 379
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	3 590	-	-	-	3 590
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	3 590	-	-	-	3 590
Summa	96 483	5 068	13 398	5 581	4 150	-	13 288	-	-	-	137 969
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen</i>	-	-	1 840	-	166	-	1	-	-	-	2 007
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1

¹⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

²⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

³⁾ Upplysning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Kreditkvalitet exkl. återförsäkring

Moderföretaget, Mkr, 2023

Låg-hög kreditrisk	Låg kreditrisk					Normal rating		Hög kreditrisk		Förfallna, nedskrivna, omförhandlade fordringar ³⁾	Brutto före kvittning och förlust-reserveringar
	AAA	AA	A	BBB	Utan rating	BB	Utan rating	B-CCC	Utan rating		
Tillgångsklass											
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	76 873	5 305	4 363	2 108	-	-	1 421	-	-	-	90 072
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	-	-	-	-	750	-	-	-	750
Övriga lån	-	-	-	-	-	-	5 825	-	-	-	5 825
Utlåning kreditinstitut	-	752	-	-	-	-	-	-	-	-	752
Derivat	-	131	5 939	-	-	-	-	-	-	-	6 070
Fordringar ²⁾	-	-	-	-	4 103	-	4	-	-	-	4 107
Kassa och bank	-	-	16 165	-	-	-	-	-	-	-	16 165
Upplupna ränteintäkter	407	21	65	39	85	-	-	-	-	-	616
Summa i balansräkningen	77 281	6 209	26 532	2 147	4 188	-	8 000	-	-	-	124 358
Åtagande											
Kreditlöften	-	-	-	-	-	-	5 022	-	-	-	5 022
Summa utanför balansräkningen	-	-	-	-	-	-	5 022	-	-	-	5 022
Summa	77 281	6 209	26 532	2 147	4 188	-	13 022	-	-	-	129 380
<i>Varav tillgångar med avtalsenliga kassaflöden i balansräkningen</i>	-	-	6 974	-	166	-	4	-	-	-	7 144
<i>Verkligt värde för tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som inte har låg kreditrisk</i>	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	4

¹⁾ Avser räntebärande värdepapper exklusive räntefonder.

²⁾ Fordringar avser övriga fordringar, exklusive skattefordringar som avser t.ex. mervärdesskatt.

³⁾ Upplupning om förfallna, nedskrivna och omförhandlade fordringar lämnas för finansiella tillgångar med avtalsenliga kassaflöden som värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Jämförelsetal har ändrats med hänsyn till att Lån med säkerhet i fast egendom har separerats från Övriga lån.

Kreditrisk i fordringar på återförsäkrare

Av KPA Tjänstepensionsförsäkrings interna regelverk för återförsäkring framgår att avtal endast får ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre.

Återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att säkerställa att det beslutade återförsäkringsskyddet upprätthålls. Per balansdagen finns inga fordringar på återförsäkrare.

3.3 Finansiell koncentrationsrisk

Finansiell koncentrationsrisk avser risken för förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen som härrör från bristande diversifiering av tillgångsportföljen, exempelvis avseende tillgångsklasser, sektorer eller emittenter.

Koncentrationsrisk mäts och följs upp för väsentliga koncentrationer i placeringsverksamheten, för en enda emittent eller en grupp av emittenter med inbördes anknytning. Finansiell koncentrationsrisk omfattar exponeringar som hänförs till tillgångsportföljen som exempelvis aktier och räntebärande placeringar. För upplysningar om totala kreditkoncentrationer per kreditbetyg, se avsnitt 3.2 Kreditrisk och tabeller för kreditkvalitet.

Koncentrationsrisk beaktas vid valet av placeringsinriktning, dels genom fastställda limiter per placeringsportfölj dels sammantaget per emittent eller grupp av emittenter med inbördes anknytning.

Finansiella koncentrationer bedöms vara låga tack vare den diversifiering som ges av företagets placeringsinriktning.

Väsentliga koncentrationer, Mkr

Koncernen, 2024	Kredit- exponeringar	Varav säkerställda bostadsobligationer	Aktier	Derivat	Total
Handelsbanken	19 796	19 753	1 476	-	21 272
Swedbank	11 732	6 042	4 238	14	15 984
SEB	11 891	8 733	2 214	13	14 119
Heimstaden Bostad AB	-	-	13 338	-	13 338
Nordea	11 214	9 582	822	-	12 036
Summa	54 633	44 110	22 088	27	76 749

Koncernen, 2023	Kredit- exponeringar	Varav säkerställda bostadsobligationer	Aktier	Derivat	Total
Swedbank	18 279	6 210	3 891	51	22 220
Handelsbanken	15 188	15 131	1 498	-	16 686
Heimstaden Bostad AB	-	-	13 095	-	13 095
Nordea	9 236	7 665	1 543	-	10 778
JP Morgan	7 864	-	623	2	8 488
Summa	50 567	29 006	20 650	53	71 267

Moderföretaget, 2024	Kredit- exponeringar	Varav säkerställda bostadsobligationer	Aktier	Derivat	Total
Handelsbanken	19 796	19 753	1 476	-	21 272
Swedbank	10 152	6 042	4 238	14	14 404
SEB	10 312	8 733	2 214	13	12 539
Kommuninvest	10 624	-	-	-	10 624
Nordea	9 634	9 582	822	-	10 456
Summa	60 518	44 110	8 750	27	69 295

Moderföretaget, 2023	Kredit- exponeringar	Varav säkerställda bostadsobligationer	Aktier	Derivat	Total
Swedbank	16 727	6 210	3 891	51	20 669
Handelsbanken	15 188	15 131	1 498	-	16 686
Nordea	7 685	7 665	1 543	-	9 228
JP Morgan	7 864	-	623	2	8 488
Svenska Staten	7 507	-	-	-	7 507
Summa	54 971	29 006	7 555	53	62 578

3.4 Likviditetsrisker

Likviditetsrisk avser risken för förlust eller negativ förändring avseende den finansiella ställningen till följd av att finansiella transaktioner inte kan fullgöras eller endast till avsevärd merkostnad eller oönskad riskeponering.

Företaget hanterar likviditetsrisk med hjälp av buffertar som står i proportion mot prognoser av likviditetsbehov på kort och lång sikt. Likviditetsbehov på kort sikt hanteras genom att hålla en tillräcklig kassa i form av banktillgodohavanden. Likviditetsbehov på lång sikt hanteras genom att säkerställa att en tillräckligt hög andel av företagets tillgångar består av likvida värdepapper. Avseende försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk, såsom fondförsäkring, hanteras risken för att inte kunna genomföra finansiella transaktioner genom att tillgångarna placeras i fondandelar i de fonder som de försäkrade/försäkringstagarna erbjuds, eller i fonder med god likviditet som kan avyttras utan föregående avisering. Vid årsskiftet var andelen likvida tillgångar 59,6 (61,7) procent i förhållande till marknadsvärderade tillgångar i placeringsverksamheten. Vid beräkning av andelen likvida värdepapper gör KPA Tjänstepensionsförsäkring dels en bedömning av den dagliga omsättningen i berörda marknader, samt dels en bedömning av hur stor del av berörda innehav som företaget kan sälja under ett halvårs tid utan att påverka marknaden. Minskningen av andelen likvida värdepapper på -2,1 procentenheter vid jämförelse mot föregående år beror främst på valutaterminernas värdeförändring. För derivat har handel i huvudsak skett i marknader med god likviditet.

Företaget mäter och följer upp likviditetsrisk med hjälp av likviditetsriskkvoter. Kvoten för likviditetsrisk på kort sikt baseras på banktillgodohavanden, in- och utflöden. Likviditetsrisken på lång sikt mäter andelen likvida tillgångar i relation till företagets försäkringstekniska avsättningar.

Företagets likviditetsrisk anses vara av ringa betydelse i den totala riskbilden.

I översikt för löptider fördelas återstående avtalade odiskonterade kassautflöden avseende finansiella skulder, det innebär att beloppen kan skilja sig åt jämfört med balansräkningen som utgår från diskonterade belopp. Kassautflöden där motparten kan välja när skulden betalas hänförs till det tidigaste tidpunkten då betalning kan krävas och presenteras som "På anmodan". För kassautflöden utan avtalad löptid eller för vilka betalningstidpunkt inte kan fastställas presenteras som "Utan löptid".

Uppgift om försäkringsåtagandenas genomsnittliga löptid framgår av ovan avsnitt 3.1 Marknadsrisker, Duration.

Moderföretaget 2024, Mkr	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	≤1 år	>1-5 år	>5 år	Utan löptid	
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	12 702	-	-	-	-	12 702
Derivat	-	3 335	88	37	-	3 460
Andra finansiella skulder	36	8 025	10	19	-	8 090
Summa balansräkning	12 738	11 360	98	56	-	24 252
Kreditlöften	3 590	-	-	-	-	3 590
Summa utanför balansräkningen	3 590	-	-	-	-	3 590
Summa	16 329	11 360	98	56	-	27 842

Moderföretaget 2023, Mkr	Återstående löptider					Summa
	På anmodan	≤1 år	>1-5 år	>5 år	Utan löptid	
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	11 676	-	-	-	-	11 676
Derivat	-	159	345	75	-	579
Andra finansiella skulder	6 675	7 584	-	-	-	14 259
Summa balansräkning	18 350	7 743	345	75	-	26 513
Kreditlöften	5 022	-	-	-	-	5 022
Summa utanför balansräkningen	5 022	-	-	-	-	5 022
Summa	23 372	7 743	345	75	-	31 535

För upplysningar om förväntade löptider, se not 29 Förväntade återvinningstidpunkter.

4 Operativa risker och affärsrisker

Operativ risk

Med operativ risk avses risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i den löpande verksamhetens genomförande, orsakade av otillräckliga eller fallerade processer, medarbetare, system eller av externa händelser.

Affärsrisk

Affärsrisk avser risken för förlust till följd av strategiska eller affärsrelaterade beslut eller av händelser utanför företagets direkta kontroll. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar. Affärsrisk delas in i omvärldsrisk (händelser utanför företagets direkta kontroll), beslutsrisk (att strategiska och affärsrelaterade beslut baseras på otillräckliga underlag och analyser) samt varumärkes- och ryktesrisk.

Hantering av operativ risk och affärsrisk

En grundläggande princip inom företaget är att risk tas medvetet och att riskhanteringen är en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Riskhanteringen i företaget sker därför systematiskt både i verksamhetsprocesserna (löpande verksamheten) som i affärsplanering samt inför beslut om väsentliga förändringar.

Vid riskidentifiering är utgångspunkten verksamhetens mål, en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning, informationsklassning samt incidenter. Omvärldsanalysen ska innefatta bevakning av nya riskområden.

Riskhanteringsprocessen för operativ risk och affärsrisk följer i allt väsentligt den process som beskrivs under rubrik "Riskhanteringsprocessen". Rapportering av operativ risk och affärsrisk sker två gånger per år till vd och styrelse i den riskrapport som sammanställs av riskhanteringsfunktionen.

Incidenthantering

Incidenter rapporteras av alla medarbetare, åtgärder dokumenteras och följs upp. Rapporterade incidenter kategoriseras och värderas.

Kontinuitetsplanering

Om händelser inträffar trots att riskreducerande åtgärder har vidtagits begränsas konsekvensen av dessa händelser med hjälp av kontinuitetsplaner och krisberedskap. Kris- och kontinuitetsplaner är upprättade inom företaget och övas i syfte att kunna hantera en eventuell krissituation och begränsa effekterna av negativa händelser. Styrelsens övergripande mål och krav när det gäller kontinuitetshantering tydliggörs i interna regelverk.

Not 3. Premieinkomst

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Livförsäkringsrörelse				
Inbetalda och tillgodoförda premier	31 125	28 444	31 125	28 444
Premieskatt	-39	-37	-39	-37
Summa inbetalda premier	31 086	28 406	31 086	28 406
Indexeringspremier från överskottsfonden ¹⁾	228	218	228	218
Premiereduktion premiefrielseförsäkring	7	6	7	6
Premiereduktion tjänstegrupplivförsäkring	230	305	230	305
Summa premier från tilldelad återbäring	464	529	464	529
Frigjord risksumma livförsäkringsrörelse ²⁾	2	3	2	3
Summa övriga premier	2	3	2	3
Totalt premieinkomst	31 553	28 938	31 553	28 938
Premieinkomst för inbetalda och tillgodoförda premier				
Premier för individuell livförsäkring	0	1	0	1
Gruppförsäkringspremier	31 125	28 443	31 125	28 443
Premieinkomst för inbetalda och tillgodoförda premier				
Periodiska premier	1 271	1 067	1 271	1 067
Engångspremier	29 854	27 377	29 854	27 377

¹⁾ Överskottsfonden är en del av konsolideringsfonden dit överskott från försäkringstagarna överförs. Finns det ett överskott kvar när värdesäkringar gjorts kan fonden användas till att betala premier för försäkringsavtal avseende tryggnad av förmånsbestämda pensionsförmåner.

²⁾ Som premie för avtal med investeringsdel redovisas frigjord risksumma som uppstår då hela eller delar av fondvärdet tillfaller företaget vid försäkrades dödsfall.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 4. Kapitalavkastning, intäkter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Hysesintäkter från byggnader och mark ¹⁾	1 600	1 389	-	-
Utdelning på aktier och andelar	3 680	4 015	4 573	3 534
Ränteintäkter m m	3 433	2 739	3 369	3 073
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 752	2 072	2 752	2 072
Derivat ²⁾	338	309	338	309
Övriga ränteintäkter	344	358	280	692
Valutakursvinst netto	-	515	-	515
Återförda nedskrivningar, aktier i koncernföretag ³⁾	-	-	686	-
Realisationsvinster, netto	21 490	2 596	21 490	2 596
Aktier och andelar	2 888	2 596	2 888	2 596
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	18 601	-	18 601	-
Summa	30 203	11 254	30 118	9 718

¹⁾ Hysesintäkter från byggnader och mark inkluderar mindre belopp för erhållet statligt stöd och lämnade hyresrabatter, relaterade till covid-19.

²⁾ Presentation har ändrats av ränteintäkter och räntekostnader för derivatinstrument. Företaget använder derivat för riskhantering (ekonomiska säkringar) och derivaten kvalificerar sig inte för säkringsredovisning. Det innebär att ränteintäkter och räntekostnader, hänförliga till ränteswappar som skyddar räntebärande tillgångar, presenteras som ränteintäkter om netto per kontrakt är ränteintäkt och som räntekostnad om netto per kontrakt är räntekostnad. Ränteintäkter för övriga derivatinstrument som skyddar räntebärande tillgångar presenteras som ränteintäkt respektive räntekostnad med utgångspunkt från det enskilda kontraktet. Ränteintäkter respektive räntekostnader presenteras på separat rad för tillgångsslag och skuldslag Derivat. Jämförelsetal har ändrats.

³⁾ För upplysning om belopp för återförda nedskrivningar per tillgångsslag se not 16 Aktier och andelar i koncernföretag samt not 17 Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 5. Orealiserade vinster på placeringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Byggnader och mark	508	-	-	-
Lån till koncernföretag	-	-	-	392
Aktier och andelar	13 140	14 678	12 458	14 678
Obligationer	1 332	5 375	1 332	5 375
Fondförsäringstillgångar	1 520	1 512	1 520	1 512
Summa	16 500	21 565	15 310	21 957

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 6. Övriga tekniska intäkter och kostnader (efter avgiven återförsäkring)

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Övriga tekniska intäkter				
Avgiftsuttag för avkastningsskatt fondförsäkring ¹⁾	43	23	43	23
Fondrabatt från fondförvaltare	37	33	37	33
Övrigt ²⁾	0	13	0	-
Summa övriga tekniska intäkter	81	69	81	56
Övriga tekniska kostnader				
Avkastningsskatt fondförsäkring ¹⁾	-43	-23	-43	-23
Summa övriga tekniska kostnader	-43	-23	-43	-23

¹⁾ Omklassificering av avkastningsskatten hänförlig till fondförsäringstillgångar har gjorts 2024, se not 1 avsnitt 2.4.3.2. Detta har medfört att föregående års siffror justerats.

²⁾ Övriga intäkter inkluderar mindre belopp för erhållet statligt elstöd.

Not 7. Intäkter från avtal med kunder

Noten nedan visar till största delen intäkter från avtal inom KPA Tjänstepensionsförsäkrings fondförsäkringsverksamhet och avser enbart en marginell del av försäkringsbeståndet. Det innebär att avtal med en kund i detta sammanhang inte avser leasingavtal, försäkringsavtal eller avtal kopplat till finansiella instrument.

KPA Tjänstepensionsförsäkring har kategoriserat intäkterna utifrån typ av tjänst. De olika tjänsterna är provisioner, administrationsavgift, flyttavgift samt övriga intäkter.

Redovisningsprinciper

De olika typer av avgifter som debiteras kunderna för förvaltning intäktsförs i takt med att företaget tillhandahåller förvaltnings-tjänster till innehavarna av avtalen. Tjänsterna tillhandahålls jämnt fördelade under avtalens löptid. Avgifter som debiteras kunderna vid specifika tillfällen, exempelvis fondbyte, flytt till annan försäkringsgivare eller återköp, intäktsförs i samband med händelsen. För dödsfalls- och sjukfallsrisker tas premier ut genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital en gång per månad. För långlevnadsrisker tas premier ut genom att hela eller delar av fondvärdet/försäkringskapitalet tillfaller företaget vid försäkrads dödsfall.

Provisioner

För fondverksamheten erhåller KPA Tjänstepensionsförsäkring provision eller rabatt från respektive fondbolag, vilken beräknas i procent av respektive fonds nettoförvaltningsavgift och baseras på det totala värdet av innehavet i fonderna. Med nettoförsäljningsavgift avses gällande förvaltningsavgifter med avdrag för schablonkostnader samt avdrag för kostnader för externa förvaltare. Förvaltningsavgifterna kan variera från fond till fond. Rabatten regleras månadsvis eller kvartalsvis, efter utgången av aktuell månad eller kvartal och beräknas dagligen. En viss del av provisionerna kan utbetalas till kunderna i form av rabatter.

Administrationsavgift

I fondförsäkringsverksamheten uppkommer kostnader för bland annat administration, försäljning och kapitalförvaltning. Kostnadstäckning sker bland annat genom avdrag på premier eller genom inlösen av fondandelar. Administrationsavgift belastar fondvärdet månadsvis genom inlösen av fondandelar och kan bestå av ett fast belopp och/eller en viss procent av fondvärdet.

Flyttavgift

För att täcka kostnader tas en fast avgift ut i samband med utflytt från KPA Tjänstepensionsförsäkring och dras vid utflytts-tillfället.

Övriga intäkter

Här redovisas övriga intäkter såsom erhållen försäkrings-ersättning för direkt pension.

Tabellen nedan visar intäkter per typ av tjänst:

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Typ av tjänst				
Provisioner	37	33	37	33
Administrationsavgift	3	3	3	3
Flyttavgifter	1	1	1	1
Övriga intäkter	-	0	-	0
Summa	41	37	41	37

Not 8. Utbetalda försäkringsersättningar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Utbetalda försäkringsersättningar	-4 838	-4 644	-4 838	-4 644
Arvsvinst ¹⁾	-4	-4	-4	-4
Skaderegleringskostnader	-34	-41	-34	-41
Rabatter till försäkringstagarna	-13	-11	-13	-11
Summa	-4 889	-4 700	-4 889	-4 700

¹⁾ Som utbetald försäkringsersättning för avtal med investeringsdel redovisas den arvsvinst som under räkenskapsåret tillförts försäkringar där återbetalningsskydd saknas.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 9. Driftskostnader

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Anskaffningskostnader	-70	-87	-70	-87
Administrationskostnader	-419	-391	-419	-397
Summa	-489	-478	-489	-484
Övriga driftskostnader				
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-34	-41	-34	-41
Kostnader för kapitalförvaltning ingående i Kapitalavkastning, kostnader	-119	-113	-119	-113
Summa	-153	-154	-153	-154
Summa driftskostnader	-642	-632	-642	-638

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Personalkostnader	-299	-321	-298	-327
Lokalkostnader	-33	-26	-33	-26
Av- och nedskrivningar	-28	-16	-28	-16
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-282	-269	-282	-269
Summa	-642	-632	-642	-638

Tkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Ernst & Young AB				
Revisionsuppdrag ¹⁾	-2 824	-1 812	-2 824	-1 812
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-	-172	-	-172
Andra uppdrag	-	-122	-	-122

¹⁾ Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av års- och koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och vd:s förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagens revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 10. Kapitalavkastning, kostnader

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Driftskostnader för byggnader och mark	-400	-400	-	-
Kapitalförvaltningskostnader	-119	-113	-119	-113
Räntekostnader m m ¹⁾	-1 675	-1 923	-1 649	-1 892
Aktier och andelar	-25	-34	-25	-34
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-3	-3	-3	-3
Derivat ²⁾	-1 597	-1 840	-1 597	-1 840
Övriga räntekostnader	-50	-46	-24	-15
Valutakursförluster, netto	-16 658	-	-16 658	-
Nedskrivning aktier koncernföretag ³⁾	-	-	-460	-1 295
Realisationsförlust, netto	-	-1 625	-	-1 625
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-1 625	-	-1 625
Summa	-18 853	-4 061	-18 886	-4 925

¹⁾Räntekostnader mm inkluderar transaktionskostnader hänförliga till placeringstillgångar.

²⁾ Presentation har ändrats av ränteintäkter och räntekostnader för derivatinstrument. Företaget använder derivat för riskhantering (ekonomiska säkringar) och derivaten kvalificerar sig inte för säkringsredovisning. Det innebär att ränteintäkter och räntekostnader, hänförliga till ränteswappar som skyddar räntebärande tillgångar, presenteras som ränteintäkter om netto per kontrakt är ränteintäkt och som räntekostnad om netto per kontrakt är räntekostnad. Ränteintäkter för övriga derivatinstrument som skyddar räntebärande tillgångar presenteras som ränteintäkt respektive räntekostnad med utgångspunkt från det enskilda kontraktet. Ränteintäkter respektive räntekostnader presenteras på separat rad för tillgångsslag och skuldslag Derivat. Jämförelsetal har ändrats.

³⁾För upplysning om belopp per tillgångsslag se not 16 Aktier och andelar i koncernföretag och not 17 Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 11. Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Byggnader och mark	-320	-2 415	-	-
Aktier och andelar	-441	-4 931	-	-
Övriga lån	-444	-	-444	-
Summa	-1 204	-7 346	-444	-

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2024, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde	Summa
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa		
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	1	26 585	26 586	-	26 586
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	3 748	3 748	-	3 748
Lån med säkerhet i fast egendom ¹⁾	-	69	69	-	69
Övriga lån ^{1) 2)}	-	-56	-56	-	-56
Utlåning till kreditinstitut	-	-100	-100	-	-100
Fondförsäkringstillgångar	-	1 520	1 520	-	1 520
Övriga fordringar	-	14	14	0	14
Kassa och bank	-	-24	-24	34	10
Summa	1	31 756	31 756	35	31 791
Finansiella skulder					
Fondförsäkringsåtaganden ³⁾	-	-1 520	-1 520	-	-1 520
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-2	-2
Derivat, netto	-6 388	-	-6 388	-	-6 388
Övriga skulder	-	-	-	-17	-17
Summa	-6 388	-1 520	-7 907	-19	-7 926
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-6 387	30 236	23 849	16	23 865

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar

35

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder

-9

¹⁾ Lån med säkerhet i fast egendom har flyttats från rad "Övriga lån" till rad "Lån med säkerhet i fast egendom". Ändringen har inte föranlett någon effekt i resultaträkningen, balansräkningen eller i värderingsprinciper. Föregående års siffror har justerats med denna ändring.

²⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

³⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader, Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar samt Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Koncernen 2023, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde	Summa
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa		
Finansiella tillgångar					
Lån till koncernföretag	-	780	780	-	780
Aktier och andelar	0	15 085	15 085	-	15 085
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	4 026	4 026	-	4 026
Lån med säkerhet i fast egendom ¹⁾	-	35	35	-	35
Övriga lån ¹⁾²⁾	-	282	282	-	282
Utlåning till kreditinstitut	-	128	128	-	128
Derivat, netto	1 831	-	1 831	-	1 831
Fondförsäkringstillgångar	-	1 512	1 512	-	1 512
Övriga fordringar	-	16	16	2	18
Kassa och bank	-	53	53	34	86
Summa	1 831	21 916	23 748	35	23 783
Finansiella skulder					
Fondförsäkringsåtaganden ³⁾	-	-1 512	-1 512	-	-1 512
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-1	-1
Övriga skulder	-	-	-	-422	-422
Summa	-	-1 512	-1 512	-422	-1 934
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	1 831	20 404	22 235	-387	21 848

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar

35

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder

-415

¹⁾Lån med säkerhet i fast egendom har flyttats från rad "Övriga lån" till rad "Lån med säkerhet i fast egendom". Ändringen har inte föranlett någon effekt i resultaträkningen, balansräkningen eller i värderingsprinciper. Föregående års siffror har justerats med denna ändring.

²⁾Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

³⁾Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader, Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar samt Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Moderföretaget 2024, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde	Summa
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa		
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	1	26 289	26 290	-	26 290
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	3 748	3 748	-	3 748
Lån med säkerhet i fast egendom ¹⁾	-	69	69	-	69
Övriga lån ¹⁾²⁾	-	-56	-56	-	-56
Utlåning till kreditinstitut	-	-100	-100	-	-100
Fondförsäkringstillgångar	-	1 520	1 520	-	1 520
Övriga fordringar	-	14	14	0	14
Kassa och bank	-	-24	-24	34	10
Summa	1	31 459	31 460	35	31 495
Finansiella skulder					
Fondförsäkringsåtaganden ³⁾	-	-1 520	-1 520	-	-1 520
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-2	-2
Derivat, netto	-6 388	-	-6 388	-	-6 388
Övriga skulder	-	-	-	-13	-13
Summa	-6 388	-1 520	-7 907	-15	-7 922
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	-6 387	29 940	23 553	20	23 573

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar

35

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder

-5

¹⁾Lån med säkerhet i fast egendom har flyttats från rad "Övriga lån" till rad "Lån med säkerhet i fast egendom". Ändringen har inte föranlett någon effekt i resultaträkningen, balansräkningen eller i värderingsprinciper. Föregående års siffror har justerats med denna ändring.

²⁾ Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

³⁾ Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader, Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar samt Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument forts.

Moderföretaget 2023, Mkr	Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde	Summa
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa		
Finansiella tillgångar					
Lån till koncernföretag	-	795	795	-	795
Aktier och andelar	0	19 315	19 314	-	19 314
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	4 026	4 026	-	4 026
Lån med säkerhet i fast egendom ¹⁾	-	35	35	-	35
Övriga lån ¹⁾²⁾	-	282	282	-	282
Utlåning till kreditinstitut	-	128	128	-	128
Derivat, netto	1 831	-	1 831	-	1 831
Fondförsäkringstillgångar	-	1 512	1 512	-	1 512
Övriga fordringar	-	16	16	2	18
Kassa och bank	-	53	53	34	86
Summa	1 831	26 161	27 992	35	28 027
Finansiella skulder					
Fondförsäkringsåtaganden ³⁾	-	-1 512	-1 512	-	-1 512
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-1	-1
Övriga skulder	-	-	-	-18	-18
Summa	-	-1 512	-1 512	-19	-1 531
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	1 831	24 649	26 480	17	26 496

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella tillgångar

35

Räntor enligt effektivräntemetoden Finansiella skulder

-11

¹⁾Lån med säkerhet i fast egendom har flyttats från rad "Övriga lån" till rad "Lån med säkerhet i fast egendom". Ändringen har inte föranlett någon effekt i resultaträkningen, balansräkningen eller i värderingsprinciper. Föregående års siffror har justerats med denna ändring.

²⁾Inkluderar lån värderade till verkligt värde vilka värderas genom att kurs erhålls som ligger till grund för värdering av underliggande fond, det innebär att förändring i sin helhet hänförs till marknadsrisk.

³⁾Värdet på fondförsäkringsåtaganden motsvaras av värdet på fondförsäkringstillgångarna och har därför liten påverkan på resultatet.

I noten ingår resultatposterna Kapitalavkastning intäkter och kostnader, Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar samt Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk. Ej fördelbara finansiella poster och icke finansiella poster ingår ej.

Not 13. Skatter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Skatt på årets resultat				
Aktuell skattekostnad	-1 087	-760	-973	-676
varav avkastningsskatt	-776	-373	-776	-373
varav inkomstskatt	-114	-197	0	-113
varav utländsk källskatt	-197	-190	-197	-190
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	565	354	609	75
Aktuell skattekostnad redovisad i skatt på årets resultat	-522	-406	-364	-600
Avkastningsskatt fondförsäkring ¹⁾	-43	-23	-43	-23
Aktuell skattekostnad redovisad som övrig teknisk kostnad	-43	-23	-43	-23
Aktuell skattekostnad totalt för bolaget	-565	-429	-408	-623
Aktuell skattekostnad avseende avkastningsskatt				
Periodens skattekostnad traditionell försäkring före avräkning	-1 088	-554	-1 088	-554
Avräkning utländsk källskatt	312	181	312	181
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	-	-	0	-
Justering avräkning utländsk källskatt tidigare år	-	-	0	-
Avkastningsskatt redovisad i skatt på årets resultat	-776	-373	-776	-373
Avkastningsskatt fondförsäkring ¹⁾	-43	-23	-43	-23
Avkastningsskatt redovisad som övrig teknisk kostnad	-43	-23	-43	-23
Avkastningsskatt totalt för bolaget	-819	-396	-819	-396
Aktuell skattekostnad avseende inkomstskatt				
Periodens inkomstskatt före avräkning	-113	-194	-	-116
Avräkning utländsk källskatt	-	3	-	3
Utländsk källskatt	-223	-214	-223	-214
Restitutioner	25	24	25	24
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	-1	-6	0	-0
Justering avräkning utländsk källskatt tidigare år	-	-	0	-
Summa	-311	-387	-197	-303
Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader andra finansiella placeringstillgångar	-191	75	-191	76
Uppskjuten skatt avseende förändring i skattesats	1	1	-	-
Uppskjuten skatt avseende underskottsavdrag	183	-	183	-
Uppskjuten skatt övriga temporära skillnader	-128	312	0	0
Uppskjuten skatt avseende avräkningsbar utländsk källskatt ²⁾	616	-	616	-
Uppskjuten skatt avseende obeskattade reserver	84	-34	-	-
Summa	565	354	609	75
Skatt avseende inkomstskatt				
Aktuell skatt avseende inkomstskatt	-311	-387	-197	-303
Uppskjuten skatt ²⁾	565	354	609	75
Summa totalt för bolaget	254	-33	411	-227
Avgår utländsk källskatt avräkningsbar mot avkastningsskatt	194	187	194	187
Avgår uppskjuten skatt avseende utländsk källskatt avräkningsbar mot avkastningsskatt	-616	-	-616	-
Skatt som avgår från inkomstbeskattad verksamhet	-422	187	-422	187
Summa skatt avseende inkomstbeskattad verksamhet	-168	154	-11	-40

¹⁾ Från och med 1 april 2024 redovisas avkastningsskatt på fondförsäkring som övrig teknisk kostnad. Se vidare not 1 avsnitt 2.4.3

²⁾ Från och med 2024 aktiveras uppskjuten skattefordran avseende avräkningsbar utländsk källskatt vilket påverkar dessa rader. 417 miljoner kronor av den uppskjutna skattefordran avser utländsk avräkningsbar skatt som betalats tidigare år. Se vidare not 1 avsnitt 2.4.3

Not 13. Skatter forts.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt				
Resultat före skatt	41 800	25 742	41 687	30 899
Avgår resultat i avkastningsbeskattad verksamhet	-41 245	-30 679	-41 245	-30 679
Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet	555	-4 937	442	220
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretag, 20,6%	-114	1 017	-91	-45
Utländsk källskatt avräkningsbar mot inkomstskatt	-3	-3	-3	-3
Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter ¹⁾	-52	-858	83	5
Skatteeffekt hänförlig till tidigare år samt ändrade skattesatser	1	-6	0	0
Utländsk skatt avräknad mot inkomstskatt	-	3	-	3
Summa	-168	154	-11	-40
Effektiv skatt	30,3%	3,1%	2,5%	18,2%

¹⁾Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter i koncernen avser till största delen resultat i kommanditbolag.

Skatt hänförlig till övrigt totalresultat	2024			2023		
	Före skatt	Skatt	Efter skatt	Före skatt	Skatt	Efter skatt
Koncernen						
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	22	0	22	-51	1	-50

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Uppskjutna skattefordringar (-) och skatteskulder (+)				
Andra immateriella och materiella tillgångar	-1	-	-1	0
Byggnader och mark	1 261	1 133	-	-
Aktier och andelar ¹⁾	202	-	202	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-1	-	-1	-
Derivat	-10	-	-10	-
Övriga finansiella placeringstillgångar	-0	-	-0	-
Obeskattade reserver	52	128	-	-
Avsättning för pensionsförpliktelser utanför tryggandelag	0	-1	-	-
Försäkringstekniska avsättningar	-	-	-	-
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	1	-	-
Avräkningsbar utländsk skatt	-616	-	-616	-
Underskottsavdrag	-183	0	-183	-
Övriga temporära skillnader	-5	-6	-	-
Summa	699	1 254	-609	-0
Uppskjuten skattefordran	616	8	609	0
Uppskjuten skatteskuld	1 315	1 263	-	-
	699	1 254	609	-0

¹⁾ Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i ingår i tillgångsslaget Aktier och andelar. Innehaven har samma skattemässiga hantering och med hänsyn till materialitet presenteras de inte på separata rader.

Samtliga förändringar mellan åren i posten uppskjuten skatt har redovisats som uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt i resultaträkningen.

Uppskjuten skatt avseende placeringstillgångar som uppkommit under 2024 beror på att företaget under året har valt att övergå till att värdera lager av finansiella instrument till det samlade anskaffningsvärdet inkomstskattemässigt. En värdering till det samlade anskaffningsvärdet innebär att orealiserade värdeförändringar inte inkomstbeskattas löpande, vilket resulterar i en uppskjuten skatteskuld avseende lagret vid utgången av året. Föregående år valde företaget att värdera lager av finansiella instrument till det verkliga värdet inkomstskattemässigt, varför någon uppskjuten skatteskuld avseende lagret inte fanns vid utgången av det året.

Not 13. Skatter forts.

Redovisningsprinciper

Koncernens och moderföretagets skattekostnad för perioden utgörs av svensk inkomstskatt (aktuell skatt, uppskjuten skatt), svensk avkastningsskatt samt utländsk källskatt. Aktuell skatt och uppskjuten skatt redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital då tillhörande skatteeffekt redovisas på motsvarande sätt. Kostnaden för avkastningsskatten redovisas under raden Skatt på årets resultat med undantag för avkastningsskatt hänförlig till fondförsäkring som redovisas under raden övrig teknisk kostnad. KPA Tjänstepensionsförsäkring är skattskyldig för inkomstskatt på sin verksamhet inom premiebefrielseförsäkring samt TGL. Verksamhet avseende övriga produkter inklusive sparprodukter avkastningsbeskattas.

Aktuell skatt

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. I aktuell skatt ingår även utländsk skatt inklusive utländsk källskatt på erhållna utdelningar (med beaktande av beräknad avräkning).

I moderföretaget ligger resultat efter bokslutsdispositioner per inkomstbeskattad produkt till grund för inkomstskatteberäkningen. I samband med skattemässiga justeringar tillämpas fördelningsnycklar. En tillämpbar nyckel är driftskostnadsnyckeln som är en procentuell andel av driftkostnaderna som avser de inkomstbeskattade produkterna. Ytterligare en tillämpbar nyckel är kapitalavkastningsnyckeln som är en procentuell andel av kapitalavkastningen som avser de inkomstbeskattade produkterna. I de fall det är möjligt att direkt härleda skattepliktiga justeringar till en specifik produkt tillämpas den metoden i första hand.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt är inkomstskatt som avser framtida räkenskapsår till följd av tidigare händelser. Uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar redovisas på temporära skillnader som uppstår mellan redovisade respektive skattemässiga värden för tillgångar och skulder, för förväntad avräkning av utländska skatter mot framtida inkomstskatt och avkastningsskatt, samt för övriga skattemässiga avdrag eller underskott. Uppskjutna skattefordringar netto redovisas mot uppskjutna skatteskulder endast om det finns legal kvittningsrätt, kan betalas med ett nettobelopp eller om tillgångarna realiserats samtidigt som skulderna regleras. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade på balansdagen. Effekter av förändringar i gällande skattesatser resultatförs i den period förändringen lagstodades. Uppskjutna skattefordringar redovisas som Fordringar och uppskjutna skatteskulder redovisas som Avsättningar i balansräkningen. I moderföretaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld medan i koncernredovisningen delas obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Utländsk källskatt

Utländsk källskatt avser huvudsakligen utländsk källskatt på erhållna utländska utdelningar och klassificeras som inkomstskatt.

Avkastningsskatt

KPA Tjänstepensionsförsäkring betalar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskatt är inte en skatt på KPA Tjänstepensionsförsäkrings resultat, utan en skatt på en schablonmässig avkastning som huvudsakligen beräknas baserat på nettotillgångarna som hänförs till avkastningsbeskattade produkter.

Underlaget för avkastningsskatt beräknas i två steg. Först beräknas ett kapitalunderlag och därefter ett skatteunderlag. Kapitalunderlaget utgörs av värdet av bolagets samtliga tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. Värdet på tillgångarna och skulderna som ligger till grund för beräkningen av kapitalunderlaget kan skilja sig från deras bokförda värden. Kapitalunderlaget för avkastningsskatt fördelas huvudsakligen utifrån försäkringsprodukternas andel av eget kapital och försäkringstekniska avsättningar. Kapitalunderlag som hänför sig till inkomstbeskattade produkter avkastningsbeskattas inte.

Not 13. Skatter forts.

KPA Tjänstepensionsförsäkrings samtliga avkastningsbeskattade produkter klassificeras som pensionsförsäkring. Skatteunderlaget beräknas genom att kapitalunderlaget multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan för kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, dock lägst 0,5 procent av kapitalunderlaget. Skatteunderlaget multipliceras sedan med skattesatsen som är 15 procent.

Beskattningsbart kapital räknas huvudsakligen fram genom att använda produkternas andel av eget kapital och försäkrings- tekniska avsättningar. Tillgångsposterna har inte samma kompletta produktfördelning. Avkastningsbeskattade produkters procentuella andel av totala tillgångsmassan uppgick under 2024 till cirka 98 procent.

Avräkningsbar utländsk skatt

KPA Tjänstepensionsförsäkring har, enligt lagen om avräkning av utländsk skatt, rätt att sätta ned svensk inkomstskatt och avkastningsskatt genom avräkning av utländsk skatt. Avräkning för utländsk skatt ett visst beskattningsår medges med det lägsta av beloppet för avräkningsbar utländsk skatt och det så kallade spärrbeloppet. Avräkningsbar utländsk skatt och spärrbelopp beräknas separat för inkomstskatt och avkastningsskatt. Avräkningsbar utländsk skatt är summan av årets utländska skatt och så kallade carry forward-belopp. Med årets utländska skatt avses de utländska skatter som enligt huvudregeln ska avräknas under beskattningsåret. Huvudregeln för avräkning mot inkomstskatt är att utländsk skatt ska avräknas det beskattningsår som den utländska inkomsten beskattas i Sverige och huvudregeln för avräkning mot avkastningsskatt är att utländsk skatt ska avräknas det beskattningsår som följer närmast efter det kalenderår som den utländska skatten betalades. Ett carry forward-belopp uppkommer om avräkning inte kan medges för hela årets utländska skatt på grund av att den avräkningsbara utländska skatten överstiger spärrbeloppet. Avräkning medges då med ett belopp motsvarande spärrbeloppet och den del av årets utländska skatt som inte kan avräknas blir ett carry forward-belopp. Om avräkning begärs för utländsk skatt som är hänförlig till olika år, ska utländsk skatt hänförlig till tidigare år avräknas före skatt som är hänförlig till senare år. Avräkning för carry forward-belopp kan medges fem beskattningsår efter det beskattningsår som den utländska skatten ska avräknas enligt huvudregeln. Om avräkning inte har medgetts för hela carry forward-beloppet under de fem följande beskattningsåren faller den överskjutande delen av beloppet bort.

Redovisningen av framtida avräkning mot avkastningsskatt är inte särskilt reglerad i IFRS, men då KPA Tjänstepensionsförsäkrings bedömning är att rätten till framtida avräkning till sin karaktär liknar framtida avdrag från inkomstskatt enligt IAS 12, redovisas fordran för framtida avräkning som en uppskjuten skattefordran även om den framför allt kommer att avräknas mot avkastningsskatt.

Not 14. Andra immateriella tillgångar¹⁾

	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Internt upparbetat	Separat förvärvat	Summa immateriella tillgångar	
Moderföretaget, Mkr	2024		2023		2024	2023
Ackumulerade anskaffningsvärden						
Ingående balans	63	33	39	33	96	72
Fusion ²⁾	-	-	13	-	-	13
Investeringar ³⁾	6	-	13	-	6	13
Utrangeringar ³⁾	-16	-	-3	-	-16	-3
Utgående balans	53	33	63	33	86	96
Ackumulerade av- och nedskrivningar						
Ingående balans	-10	-33	-3	-33	-43	-36
Fusion ²⁾	-	-	-2	-	-	-2
Årets avskrivningar	-6	-	-5	-	-6	-5
Årets nedskrivningar ^{3,4)}	-16	-	-3	-	-16	-3
Utrangeringar ³⁾	16	-	3	-	16	3
Utgående balans	-16	-33	-10	-33	-49	-43
Redovisade värden	36	-	53	-	36	53
Årets av- och nedskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen						
Driftskostnader	-22	-	-8	-	-22	-8

Avskrivningstider

Typ av immateriell tillgång	Nyttjande period	Avskrivnings- metod
Internt upparbetat - IT-system	10 år	Linjär
Internt upparbetat – Tjänstepensionsreglering	5 år	Linjär

Under 2024 har moderföretaget kostnadsfört 6 (5) miljoner kronor avseende utgifter för forskning, samt 39 (35) miljoner kronor avseende utgifter för utveckling. Utgifter för forskning och utveckling innefattar samtliga utgifter som direkt kan hänföras till forsknings- eller utvecklingsinvesteringar.

¹⁾Koncernen har samma värde som moderföretaget.

²⁾Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

³⁾Under åren 2022-2024 har aktivering skett av immateriell tillgång kopplat till ett IT-system som skulle hantera utbetalningsflöden. I juni 2024 fattades beslut om att avbryta införandet av det nya utbetalningssystemet vilket innebar att systemet inte skulle tillföra någon ekonomisk nytta framöver och skrevs således ned i sin helhet med 15 746 tkr och utrangerades. Under 2023 aktiverades 3 miljoner kronor avseende en för året ny egenutvecklad immateriell tillgång. Under kvartal fyra gjordes en ny bedömning som resulterade i att tillgången skrevs ned med 100 procent och samtidigt utrangerades.

⁴⁾Under det första kvartalet 2023 aktiverades 1 miljon kronor felaktigt avseende Ny Tjänstepensionsreglering IORP, vilket uppmärksammades efterföljande kvartal och föranledde en nedskrivning av det felaktigt aktiverade beloppet.

Nedskrivningsprövning

Nedskrivningsprövning sker genom att jämföra det redovisade värdet med återvinningsvärdet. Återvinningsvärdet motsvarar det högsta av tillgångens verkliga värde och dess nyttjandevärde. Nyttjandevärdet beräknas genom att diskontera framtida kassaflöden som tillgången väntas ge upphov till. Om det redovisade värdet är högre än återvinningsvärdet ska tillgången skrivas ned så att det motsvarar återvinningsvärdet. För KPA Tjänstepensionsförsäkring motsvarar återvinningsvärde nyttjandevärdet, då det inte är möjligt att få fram ett verkligt värde på egenutvecklade immateriella tillgångar eftersom det saknas ett tillförlitligt pris mellan marknadsaktörer under aktuella marknadsförhållanden vid värderingstidpunkten.

Immateriella tillgångar under användning

Vid varje bokslutstillfälle prövar KPA Tjänstepensionsförsäkring om det finns indikationer för nedskrivningsbehov avseende immateriella tillgångar som är under användning. Om det finns en eller flera indikationer på en värdeminskning jämförs tillgångens redovisade värde med återvinningsvärdet. Under 2024 har inga nedskrivningar genomförts. År 2023 skrevs 768 tusen kronor ned till följd av en felaktig aktivering under samma år.

Not 14. Andra immateriella tillgångar forts.

Immateriella tillgångar under pågående utveckling

Inom Folksam pågår ett arbete med att ta fram en ny modell för nedskrivningsprövningar av immateriella tillgångar under pågående utveckling.

De tillgångar inom KPA Tjänstepensionsförsäkring som är under utveckling uppgår till 0,3 (11,4) miljoner kronor och går under namnet KPP. Utvecklingen syftar till att utveckla ny funktionalitet i utsett målsystem, detta för att möjliggöra flytt av affärsavtal som idag administreras på en tekniskt föråldrad plattform och i förlängningen uppnå synergier med andra avtalsområden och dess processer. En kvantitativ nedskrivnings-

prövning har genomförts under året genom att värdera värdet av ingångna kundavtal som tillgången KPP stödjer. Värdet av dessa kundavtal överstiger med marginal värdet av tillgången. I och med detta har Folksam inte kunnat identifiera några indikationer på att nedskrivningsbehov skulle föreligga.

I juni 2024 fattades beslut om att avbryta införandet av ett nytt utbetalningssystem. Därav identifierades ett nedskrivningsbehov av den immateriella tillgången kopplat till detta IT-system.

Tillgången hade aktiverats under åren 2022-2024 och skrevs ned i sin helhet med 16 miljoner kronor.

Not 15. Byggnader och mark

Mkr	Koncernen	
	2024	2023
Marknadsvärde		
Redovisat värde vid årets ingång	28 821	30 262
Fastighetsförvärv ¹⁾	4 797	901
Justering som följd av förvärv ¹⁾	-110	-13
Investeringar i befintliga fastigheter ¹⁾	185	125
Utrangeringar och kostnadsförda projekt ¹⁾	-66	-39
Orealiserade värdeförändringar ^{1),2)}	188	-2 415
Redovisat värde vid årets utgång	33 815	28 821
Förvaltningsfastigheter		
Anskaffningsvärde vid årets ingång	25 055	24 081
Fastighetsförvärv ¹⁾	4 797	901
Justering som följd av förvärv ¹⁾	-110	-13
Investeringar i befintliga fastigheter ¹⁾	185	125
Utrangeringar och kostnadsförda projekt ¹⁾	-66	-39
Anskaffningsvärde vid årets utgång	29 861	25 055
Redovisat värde vid årets utgång	33 815	28 821
Taxeringsvärden		
Byggnader	11 728	9 879
Mark	6 196	5 319
Summa	17 924	15 198

¹⁾ Ny rad har lagts till för Justering som följd av förvärv och rad Utrangeringar och kostnadsförda projekt, det har medfört att belopp har ändrats för rad Fastighetsförvärv, rad Investeringar i befintliga fastigheter och rad Orealiserade värdeförändringar. Ändringar medför ingen resultat effekt och jämförelsetal har ändrats.

²⁾ Orealiserade värdeförändringar bokförs i resultaträkningen i posterna orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar.

Ingen av den uthyrningsbara ytan används i Folksams verksamhet. Samtliga fastigheter har därmed klassats som förvaltningsfastigheter och marknadsvärderats.

Mkr	Koncernen	
	2024	2023
Påverkan på periodens resultat		
Hyresintäkter	1 600	1 389
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden	-400	-400
Summa	1 200	989

Not 15. Byggnader och mark forts.

Bedömt marknadsvärde

Geografisk marknad, Mkr	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra ¹⁾	Driftsöverskott ²⁾	Direktavkastning ³⁾	Marknadsvärde	Marknadsvärde ⁴⁾	Avkastningskrav
Koncernen 2024							
Stockholm med närförorter	Bostäder ⁶⁾	163	118	3,7%	3 172	44 683	2,9-4,9%
	Kommersiella fastigheter	1 239	995	3,9%	25 495	122 325	4,0-4,5%
Övriga Sverige	Bostäder ⁶⁾	329	233	4,5%	5 148	28 873	3,6-5,5%
Summa		1 731	1 346	4,0%	33 815	73 879	2,9-5,5%

Geografisk marknad, Mkr	Typ av fastighet	Kontrakterad årshyra ¹⁾	Driftsöverskott ²⁾	Direktavkastning ³⁾	Marknadsvärde	Marknadsvärde ⁴⁾	Avkastningskrav
Koncernen 2023							
Stockholm med närförorter	Bostäder ⁶⁾	159	116	3,6%	3 191	44 942	2,6-4,7%
	Kommersiella fastigheter	1 000	801	3,9%	20 533	115 783	4,0-4,5%
Övriga Sverige	Bostäder ⁶⁾	315	222	4,4%	5 097	28 602	3,4-5,3%
Summa		1 473	1 139	4,0%	28 821	67 569	2,6-5,3%

¹⁾ Hyreskontrakt per 1 januari omräknat till helår.

²⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari.

³⁾ Driftsöverskott omräknat med hyreskontrakt per 1 januari i förhållande till marknadsvärde.

⁴⁾ Marknadsvärde i kronor per kvm lokalarea (exkl garage).

⁵⁾ Vid värderingarna antaget direktavkastningskrav för bedömning av restvärde.

⁶⁾ Vårdboende ingår i kategori bostäder.

Not 15. Byggnader och mark forts.

Fastställande av verkligt värde

Marknadsvärdebedömningarna har genomförts i enlighet med riktlinjer framtagna av RICS "The red book" och har utförts av externa oberoende värderingsmän auktoriserade av Samhällsbyggarna. Marknadsvärdet har bedömts med en marknadsanpassad flerårig kassaflödesanalys. Kalkylperioden uppgår till 5 alternativt 10 år. Metoden innebär en analys av de förväntade framtida betalningsströmmar (hyror, vakans, drift- och underhållskostnader med mera) som en förvaltning av fastigheten kan antas generera. I kassaflödeskalkylen görs en nuvärdesberäkning av de bedömda framtida betalningsströmmarna och

nuvärdet av beräknat restvärde. Som grund för bedömningar om marknadens avkastningskrav ligger ortsprisanalyser av genomförda jämförbara fastighetsköp.

Det verkliga värdet baseras halvårsvis på värderingar, vid kvartalsboks slutens första respektive tredje kvartal värderas fastigheterna internt.

Balansposten har kategoriserats som tillhörande nivå 3 i värderingshierarkin.

Koncernen, 2024	Stockholm	Stockholm	Övriga Sverige
	Kommersiella fastigheter	Bostäder (inkl vårdboende)	Bostäder
Värderingsantaganden			
Viktat inflationsantagande År 1	2,0%	2,0%	2,0%
Viktad kalkylränta restvärde	6,1%	5,6%	6,5%
Viktat direktavkastningskrav restvärde	4,2%	3,6%	4,5%
Långsiktig vakansgrad	4,4%	0,50%	0,3%
Drift & Underhållskostnader År 1	500 kr/kvm	549 kr/kvm	512 kr/kvm
Investeringar År 1 (i genomsnitt)	792 kr/kvm	2 kr/kvm	20 kr/kvm
Marknadshyra vid noll vakans (i genomsnitt)	6095 kr/kvm	2249 kr/kvm	1839 kr/kvm

Koncernen, 2023	Stockholm	Stockholm	Övriga Sverige
	Kommersiella fastigheter	Bostäder (inkl vårdboende)	Bostäder
Värderingsantaganden			
Viktat inflationsantagande År 1	2,0%	2,0%	2,0%
Viktad kalkylränta restvärde	6,2%	5,5%	6,4%
Viktat direktavkastningskrav restvärde	4,2%	3,5%	4,4%
Långsiktig vakansgrad	4,3%	0,5%	2,9%
Drift & Underhållskostnader År 1	493 kr/kvm	521 kr/kvm	494 kr/kvm
Investeringar År 1 (i genomsnitt)	1009 kr/kvm	112 kr/kvm	33 kr/kvm
Marknadshyra vid noll vakans (i genomsnitt)	5811 kr/kvm	2178 kr/kvm	1763 kr/kvm

Känslighetsanalys

Det uppskattade verkliga värdet skulle minska om:

- Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter var lägre;
- Förväntade drifts- och underhållskostnader var högre;
- Direktavkastningskravet var högre.

Nedan presenteras en känslighetsanalys som visar effekter på verkligt värde om väsentliga antaganden skulle förändras.

Antaganden, Mkr	2024	2024	2023	2023
	Förändring antagande	Effekter på verkligt värde	Förändring antagande	Effekter på verkligt värde
Koncernen				
Förväntade marknadsmässiga hyresintäkter	-5%	-1 672	-5%	-1 407
Förväntade drifts- och underhållskostnader	+5%	-277	+5%	-257
Direktavkastningskrav	+50 punkter	-2 399	+50 punkter	-2 076

Väsentliga uppskattningar och bedömningar vid klassificering och värdering av förvaltningsfastigheter

Vid klassificering av fastighet görs bedömning utifrån syftet med innehavet, förvaltningsfastigheter innehåses i placeringsverksamheten för att generera hyresintäkter.

Förvaltningsfastigheter värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Vid värdering till verkligt värde görs bedömning i samband med val av värderingsmetod och vilken indata som används, se ovan avsnitt "Fastställande av verkligt värde".

Not 16. Aktier och andelar i koncernföretag¹⁾

							Moderföretaget	
Mkr	Organisationsnummer	Typ av verksamhet	Antal aktier och andelar	Ägarandel ²⁾ %	Resultat 2024 ³⁾	Eget kapital 2024 ³⁾	Bokfört värde 2024	Bokfört värde 2023
Koncernföretag								
Fastighets KB Adonis 2	969796-3685	Fastighetsbolag	999	99,9	2	236	232	228
Fastighets KB Adonis 16	969795-6457	Fastighetsbolag	999	99,9	8	1 000	999	1 029
Fastighets AB Kungsbrohus	556891-1670	Fastighetsbolag	700	70	119	3 788	1 498	1 498
Fastighets KB Limhamns Sjöstad	969778-3117	Fastighetsbolag	999	99,9	20	388	340	347
Fastighets KB Lommanian	969778-3380	Fastighetsbolag	999	99,9	12	238	221	225
Fastighets KB Majfisken 1	969790-9720	Fastighetsbolag	999	99,9	4	70	78	78
Fastighets KB Mariaporten	969771-7156	Fastighetsbolag	999	99,9	6	221	178	182
Fastighets KB Sejen	969778-3158	Fastighetsbolag	999	99,9	9	118	122	125
Fastighets KB Spårvagnen	969778-3125	Fastighetsbolag	999	99,9	4	83	80	82
Fastighets KB Tesarom 24	969796-3701	Fastighetsbolag	999	99,9	24	625	618	627
Hyresbostäder i Pålsjö KB	969778-3414	Fastighetsbolag	999	99,9	9	156	147	156
Hyresbostäder Sköndal KB	969770-9542	Fastighetsbolag	999	99,9	24	543	391	399
KB Sandspridaren	969747-2950	Fastighetsbolag	99	99	20	456	230	235
KPA Pension Specialplaceringar AB	559230-0858	Värdepappersholdingföretag	50 000	100	241	13 338	13 338	13 096
Litreb III AB ⁴⁾	559062-0984	Fastighetskoncern	50 000	100	821	64 663	22 322	17 626
Litreb Fridhem Fastigheter KB	969790-9753	Fastighetsbolag	99	99	11	203	234	238
Stopstorp KB	969715-6249	Fastighetsbolag	99	99	42	1 032	694	746
Summa bokfört värde							41 722	36 917
Summa verkligt värde							45 918	40 883

¹⁾ Säte för samtliga koncernföretag är Stockholm. Röstandelen är densamma som ägarandelen. Samtliga aktier och andelar är onoterade.

²⁾ Med ägarandel avses moderföretagets kapitalandel i företagen i tabellen.

³⁾ Resultat och eget kapital visar koncernmässiga värden beräknad enligt lagbegränsad IFRS samt justerat till koncernens redovisningsprinciper. För information om resultat och eget kapital i juridisk person hänvisas till årsredovisningarna för respektive företag.

⁴⁾ Företaget är moderföretag till en koncern, som konsolideras in i koncernredovisningen för det överordnade moderföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Not 16. Aktier och andelar i koncernföretag forts.

Mkr	Moderföretaget	
	Bokfört värde 2024	Bokfört värde 2023
Akkumulerade anskaffningsvärden¹⁾		
Ingående balans	36 917	26 371
Aktieägartillskott ²⁾	4 698	12 105
Resultatandelar		
Erhållna utdelningar	-120	-264
Utgående balans	41 495	38 212
Akkumulerade nedskrivningar		
Ingående balans	-	-
Årets nedskrivningar ³⁾⁴⁾	-19	-1 295
Årets återförda nedskrivningar ⁵⁾	246	
Utgående balans	227	-1 295
Summa bokfört värde	41 722	36 917
Summa verkligt värde	45 918	40 883

¹⁾Ränta är inte inräknat i anskaffningsvärdet

²⁾Samtliga koncerninterna fastighetslån har konverterats till aktieägartillskott 2023

³⁾Merparten av nedskrivningarna 2023 är hänförlig till KPA Pension Specialplaceringar AB (1 268 Mkr) som en följd av värdeminskningen på innehavet i Heimstaden Bostad AB.

⁴⁾Merparten av årets nedskrivningarna är hänförlig till Adonis 16 KB (19 Mkr).

⁵⁾Årets återföring är främst hänförlig till tidigare nedskrivning av innehavet i KPA Pension Specialplaceringar AB (241 Mkr) som nu har justerats till följd av återhämtning i värde på innehavet i Heimstaden Bostad AB.

Redovisningsprinciper: Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

Principerna för koncernredovisningen finns i not 1 Väsentliga redovisningsprinciper avsnitt 2.6.

Aktier i dotterföretag definieras i moderföretaget förenligt med koncernredovisningen och redovisas i moderföretaget till anskaffningsvärden efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. Aktieägartillskott som lämnas som kapitaltillskott bokförs som en höjning av andelsvärdet i balansräkningen.

Om det verkliga värdet på balansdagen bedöms understiga anskaffningsvärdet, skrivs tillgången ned. Nedskrivningen redovisas i resultaträkningen. Om värdet bedöms öka igen, återförs nedskrivningen (via resultaträkningen).

Redovisningsprinciper: tilläggsupplysningar om innehavens verkliga värde

I de tilläggsupplysningar som lämnas i ovan tabeller, beräknas uppgifter om innehavens verkliga värde utifrån substansvärde. I samband med förvärv eller andra strukturella förändringar görs en djupare analys av företagets värde som även tar hänsyn till kassaflöde, framtida vinster, varumärke och värdering av kundstocken.

Klassificering och överväganden

KPA Tjänstepensionsförsäkrings ägarintressen i koncernföretag bedöms inte vara av strategisk eller operativ väsentlig betydelse för KPA Tjänstepensionsförsäkring, utan syftet med att äga dessa innehav är endast att erhålla god avkastning till gagn för försäkringstagaren.

Tabellen ovan visar endast direktägda dotterföretag. För mer information om indirektägda dotterföretag hänvisas till Folksam Livskoncernens Solvens- och verksamhetsrapport (SFCR) som finns på www.folksam.se. Litreb III AB är moderföretag i en fastighetskoncern, som konsolideras in i koncernredovisningen för det överordnade moderföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Åtaganden och övrigt ansvar till förmån för koncernföretag finns i not 39 Eventualförpliktelser samt not 40 Ekonomisk arrangemang som inte redovisas i balansräkningen. För övrigt finns inga betydande begränsningar för ovan innehav.

Information om närstående och transaktioner med närstående finns i not 42 Upplýsningar om närstående. Där framgår även företagets bedömningar och åtaganden i samband med transaktioner, utestående mellanhavanden samt åtaganden.

Not 17. Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag¹⁾

Mkr	Organisations- nummer	Typ av verksamhet	Antal aktier och andelar	Ägar- andel ²⁾ %	Resultat 2024 ³⁾	Total- resultat 2024	Eget kapital 2024 ³⁾	Koncernen		Moderföretaget	
								Bokfört värde 2024	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2024	Bokfört värde 2023
Intresseföretag											
Sinoma Fastighets AB ⁴⁾	559161-0836	Fastighetskoncern	11 700	23	72	72	1 803	422	405	207	207
Summa bokfört värde								422	405	207	207
Summa verkligt värde								422	405	422	405

¹⁾Säte är i Stockholm. Röstandelen är densamma som ägarandelen. Samtliga aktier och andelar är onoterade.

²⁾Med ägarandel avses moderföretagets kapitalandel i företaget i tabellen.

³⁾Resultat, totalresultat och eget kapital visar koncernmässiga värden beräknad enligt lagbegränsad koncernredovisning. För information och resultat- och balansräkning i juridisk person hänvisas till årsredovisningarna för respektive företag. Koncernens andel av resultatet och totalresultat uppgår till 72 (66) miljoner kronor.

⁴⁾Företaget är moderföretag till en koncern, som ingår i koncernredovisningen för det överordnande moderföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring.

Not 17. Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag forts.

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	Bokfört värde 2024	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2024	Bokfört värde 2023
Akkumulerade anskaffningsvärden¹⁾²⁾				
Ingående balans	405	413	319	319
Resultatandelar	17	15	-	-
Erhållna utdelningar		-23	-	-
Utgående balans	422	405	319	319
Akkumulerade nedskrivningar				
Ingående balans	-	-	-112	-112
Utgående balans	-	-	-112	-112
Summa bokfört värde	422	405	207	207
Summa verkligt värde	422	405	422	405

¹⁾ Ränta är inte inräknat i anskaffningsvärdet

²⁾ Gällande det bokförda värdet, är samtliga innehav i moderföretaget redovisat till anskaffningsvärde efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. I koncernredovisningen är innehaven redovisade enligt kapitalandelsmetoden.

Redovisningsprinciper: Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

Principerna för koncernredovisningen finns i not 1 Väsentliga redovisningsprinciper avsnitt 2.6.

Aktier i intresse- och gemensamt styrda företag definieras i moderföretaget förenligt med koncernredovisningen och redovisas i moderföretaget till anskaffningsvärden efter avdrag för erforderliga nedskrivningar. Aktieägartillskott som lämnas som kapitaltillskott bokförs som en höjning av andelsvärdet i balansräkningen.

Om det verkliga värdet på balansdagen bedöms understiga anskaffningsvärdet, skrivs tillgången ned. Nedskrivningen redovisas i resultaträkningen. Om värdet bedöms öka igen, återförs nedskrivningen (via resultaträkningen).

Redovisningsprinciper: tilläggsupplysningar om innehavens verkliga värde

I de tilläggsupplysningar som lämnas i ovan tabeller framgår uppgifter om innehavens verkliga värde. Se Not 16 för ytterligare upplysningar om principer tillämpade vid beräkning av dessa upplysningar.

Klassificering och överväganden

KPA Tjänstepensionsförsäkrings ägarintressen i intresseföretag bedöms inte vara av strategisk eller operativt väsentlig betydelse för KPA Tjänstepensionsförsäkring utan syftet med att äga dessa innehav är endast att erhålla god avkastning till gagn för försäkringstagarna.

Åtaganden och övrigt ansvar till förmån för intresseföretag finns i not 39 Eventualförpliktelser samt not 40 Ekonomisk arrangemang som inte redovisas i balansräkningen. För övrigt finns inga betydande begränsningar för ovan innehav.

Information om närstående och transaktioner med närstående finns i not 42 Upplysningar om närstående. Där framgår även företagets bedömningar och antaganden i samband med transaktioner, utestående mellanhavanden samt åtaganden.

Not 18. Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i¹⁾

Mkr	Organisations- nummer	Typ av verksamhet	Ägarandel % ²⁾	Resultat- andel % ³⁾	Resultat 2024	Eget kapital 2024	Koncernen		Moderföretaget	
							Bokfört värde 2024	Bokfört värde 2023	Bokfört värde 2024	Bokfört värde 2023
Övriga företag som det finns ett ägarintresse i⁴⁾										
AIPP Folksam Europe II KB	969778-3281	Alternativ- investeringsbolag	24,39	40,00	-78	924	385	410	385	410
Summa bokfört värde							385	410	385	410
Summa anskaffningsvärde							371	362	371	362

¹⁾Säte för AIPP Folksam Europe II KB är Stockholm. KPA Tjänstepensionsförsäkring har inga röstandelar i företagen. Andelarna är onoterade.

²⁾Ägarandelen motsvarar initial insats i enlighet med kommanditbolagsavtalet registrerat hos Bolagsverket.

³⁾Resultatandel motsvarar andel av investerat kapital.

⁴⁾Övriga företag som det finns ett ägarintresse i avser sådana innehav där konsoliderade koncernföretags ägarandel uppgår till minst 20 procent, men där ägarintresset förenligt med ÅRL/ÅRFL inte klassificeras som dotterföretag, intresseföretag eller gemensamt styrt företag.

Not 18. Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i forts.

Redovisningsprinciper: Skillnader mellan koncernens och moderföretagets redovisningsprinciper

KPA Tjänstepensionsförsäkring äger 24,39 (24,39) procent av AIPP Folksam Europe II KB.

Med anledning av att KPA Tjänstepensionsförsäkrings innehav uppgår till minst 20 procent av kapitalet i företaget ska innehavet anses utgöra övrigt ägarintresse och redovisas som "Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i". Till skillnad från definitionen tillämpad i koncernredovisningen i not 1 Väsentliga redovisningsprinciper avsnitt 2.6.3 gäller i moderföretagets redovisning att definitionen enbart tillämpas för de företag i vilka KPA Tjänstepensionsförsäkring innehar en direkt-ägd kapitalandel som uppgår till minst 20 procent av kapitalet i företaget och där innehavet i övrigt inte uppfyller villkoren på att utgöra en placering enligt kriterier i not 1 Väsentliga redovisningsprinciper avsnitt 2.6.1–2.6.2, då varken bestämmande, gemensamt bestämmande eller betydande inflytande föreligger.

Till skillnad från aktier och andelar i koncernföretag och intresse- eller gemensamt styrda företag redovisas innehavet i AIPP Folksam Europe II KB till verkligt värde i enlighet med IFRS 9 Finansiella instrument. Detta innebär att innehavet upptas enligt samma värderingsprinciper i moderföretaget som på koncernnivå.

Not 19. Aktier och andelar

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Svenska och utländska				
Anskaffningsvärde	121 841	115 967	105 299	99 426
Verkligt värde	184 835	159 923	171 497	146 828
varav:				
Noterade aktier	158 505	135 066	158 505	135 066
Onoterade aktier	26 330	24 857	12 992	11 762

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 20. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Upplupet anskaffningsvärde				
Svenska staten	10 151	8 196	10 151	8 196
Svenska kommuner	17 698	11 309	17 698	11 309
Svenska bostadsinstitut	51 917	42 659	51 917	42 659
Övriga svenska emittenter	11 305	6 959	11 305	6 959
Utländska stater	-	5 560	-	5 560
Övriga utländska emittenter	18 275	16 603	18 275	16 603
Summa	109 346	91 286	109 346	91 286
varav:				
Noterade	107 548	89 937	107 548	89 937
Onoterade	1 798	1 349	1 798	1 349
Verkligt värde				
Svenska staten	9 883	7 921	9 883	7 921
Svenska kommuner	17 650	11 062	17 650	11 062
Svenska bostadsinstitut	52 019	42 199	52 019	42 199
Övriga svenska emittenter	11 383	6 889	11 383	6 889
Utländska stater	-	5 476	-	5 476
Övriga utländska emittenter	18 277	16 524	18 277	16 524
Summa bokfört värde	109 212	90 072	109 212	90 072
varav:				
Noterade	107 313	88 650	107 313	88 650
Onoterade	1 899	1 421	1 899	1 421
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	1 859	1 773	1 859	1 773
Negativ skillnad till följd av att bokfört värde understiger nominella värden	-2 853	-3 954	-2 853	-3 954

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 21. Lån med säkerhet i fast egendom

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Verkligt värde				
Lån med säkerhet i fast egendom ¹⁾	1 344	750	1 344	750
Summa	1 344	750	1 344	750
Summa bokfört värde	1 344	750	1 344	750
Upplupet anskaffningsvärde för tillgångar bokförda till verkligt värde	1 345	750	1 345	750

¹⁾Omklassificering har gjorts från balansräkningens rad Övriga lån till Lån med säkerhet i fast egendom, jämförelsetal har ändrats.

Not 22. Övriga lån

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Verkligt värde				
Efterställda aktieägarlån	2 536	2 593	2 536	2 593
Vinst- och kapitalandelslån	3 692	2 873	3 692	2 873
Övriga lån ¹⁾	45	408	-	360
Summa	6 272	5 873	6 227	5 825
Summa bokfört värde	6 272	5 873	6 227	5 825
Upplupet anskaffningsvärde för tillgångar bokförda till verkligt värde	5 973	5 628	5 928	5 580

¹⁾Omklassificering har gjort från balansräkningens rad Övriga lån till Lån med säkerhet i fast egendom, jämförelsetal har ändrats.

Övriga lån omfattar lån till externa motparter utan lån med säkerhet i fast egendom. Avtalen utgörs av enkla skuldebrev som inte är omsättningsbara.

Not 23. Utlåning till kreditinstitut

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Verkligt värde				
Kreditinstitut Sverige	1 860	380	1 860	380
Kreditinstitut inom EU	1 683	372	1 683	372
Summa	3 543	752	3 543	752
Summa bokfört värde	3 543	752	3 543	752
Upplupet anskaffningsvärde för tillgångar bokförda till verkligt värde	3 543	752	3 543	752

Posten avser kontantsäkerheter.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 24. Derivat

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Derivatinstrument med positiva värden				
Verkligt värde				
Aktieterminer	-	2	-	2
Ränteswappar	42	129	42	129
Ränteterminer	0	1	0	1
Valuteterminer	48	5 939	48	5 939
Summa verkligt värde	90	6 070	90	6 070
Derivatinstrument med negativa värden				
Verkligt värde				
Aktieterminer	0	6	0	6
Ränteswappar	199	497	199	497
Ränteterminer	6	4	6	4
Valuteterminer	3 255	71	3 255	71
Summa verkligt värde	3 460	579	3 460	579

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 24. Derivat forts.

Nominellt belopp/återstående kontraktstid, Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Derivatinstrument med positiva värden				
Under 1 år				
Aktieterminer	0	0	0	0
Ränteswappar	1 127	-	1 127	-
Ränteterminer	2 146	541	2 146	541
Valuteterminer	8 696	73 815	8 696	73 815
Summa	11 969	74 357	11 969	74 357
1-5 år				
Ränteswappar	2 007	1 832	2 007	1 832
Summa	2 007	1 832	2 007	1 832
Över 5 år				
Ränteswappar	597	2 588	597	2 588
Summa	597	2 588	597	2 588
Derivatinstrument med negativa värden				
Under 1 år				
Aktieterminer	0	1	0	1
Ränteswappar	4 155	10 313	4 155	10 313
Ränteterminer	14 722	28 606	14 722	28 606
Valuteterminer	81 142	10 177	81 142	10 177
Summa	100 019	49 097	100 019	49 097
1-5 år				
Ränteswappar	9 290	7 998	9 290	7 998
Summa	9 290	7 998	9 290	7 998
Över 5 år				
Ränteswappar	2 742	1 829	2 742	1 829
Summa	2 742	1 829	2 742	1 829

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Derivat används för att effektivisera förvaltningen eller reducera risker och ska ses som en integrerad del av placeringsverksamheten. De finansiella risker som uppstår via derivatpositioner ska således inte ses isolerat utan tillsammans med motsvarande risker genererade genom placeringar i annat än derivat. Genom att ingå derivatkontrakt skyddas kassaflöden och marknadsvärden på finansiella tillgångar och skulder i placeringsverksamheten från förändringar hänförliga till svängningar i marknaden. Det verkliga värdet bestäms av underliggande tillgångar som till exempel räntor, aktier eller valutor, för ytterligare information se not 28 Finansiella tillgångar och skulder. Företaget tillämpar inte säkringsredovisning utan derivatinstrumenten utgör så kallade ekonomiska säkringar.

Tabellen visar verkligt värde fördelat på positiva och negativa marknadsvärden med tillhörande nominella belopp. Positiva marknadsvärden redovisas som tillgång i balansräkningen och negativa marknadsvärden som tas upp som skuld. Upplupna ränteintäkter och upplupna räntekostnader hänförliga till derivat ingår i balansräkningens rader för upplupna intäkter respektive kostnader. Nominella belopp avser det belopp som är hänförligt till derivatinstrumentets underliggande tillgång och är det belopp som ligger till grund för beräkning av kassaflöden och värdering.

För upplysningar om marknadsrisker, kreditrisker och likviditetsrisker se not 2 Upplysningar om risker. Upplysningar om kvittning och säkerheter för derivat lämnas i efterföljande not.

Not 25. Upplysningar om kvittning

Mkr	Föremål för kvittning eller ramavtal om nettning och liknande avtal			Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen men som omfattas av ramavtal för nettning eller liknande avtal				Netto-belopp
	Brutto-belopp	Kvittade belopp i balans-räkningen ¹⁾	Redovisat värde i balans-räkningen ²⁾	Finansiella instrument			Redovisat värde som inte har kvittats i balans-räkningen	
				Nettnings-avtal ³⁾	Erhållna eller ställda säkerheter - Värdepapper ⁴⁾	Erhållna eller ställda säkerheter - Kontantsäkerheter ⁴⁾		
Koncernen 2024								
Finansiella tillgångar								
Derivat	89	-	89					
Upplupna ränteintäkter	9	-	9					
Summa	98	-	98	-99	-	-	-99	-
Finansiella skulder								
Derivat	3 455	-	3 455					
Upplupna räntekostnader	23	-	23					
Summa	3 478	-	3 478	-99	-204	-3 153	-3 456	22
Koncernen 2023								
Finansiella tillgångar								
Derivat	6 067	-	6 067					
Upplupna ränteintäkter	51	-	51					
Summa	6 118	-	6 118	-250	-	-5 868	-6 118	-
Finansiella skulder								
Derivat	568	-	568					
Upplupna räntekostnader	68	-	68					
Summa	636	-	636	-250	-386	-	-636	-

¹⁾ KPA Tjänstepensionsförsäkring kvittar inte belopp mellan två eller flera derivat i balansräkningen, sådan kvittningsrätt förutsätter legal rätt att kvitta beloppen och avsikt att reglera posterna netto i den normala affärsverksamheten.

²⁾ Företaget har ingått rättsligt bindande ramavtal om nettning, dessa ramavtal innebär att alla finansiella instrument som omfattas av ramavtalet regleras netto i händelse av fallissemang hos motparten, sådana avtal kvalificeras inte för att kvitta derivat i balansräkningen. Vid kvittning av derivat enligt ramavtal omfattas derivatets marknadsvärde inklusive upplupna räntor, ett derivat med positivt marknadsvärde (tillgång) kan ha en negativ upplupen ränta (skuld), och ett derivat med negativt marknadsvärde (skuld) kan ha en positiv upplupen ränta (tillgång). Vid nettningsförfarandet beaktas marknadsvärde för respektive derivatinstrument med tillhörande upplupna räntor, det innebär att belopp för redovisat värde i denna tabell inte behöver överensstämma med positiva och negativa marknadsvärden i balansräkningen.

³⁾ "Finansiella instrument nettningsavtal" består av det värde som är nettningsbart mellan kontraktets positiva marknadsvärde (tillgång) och negativa marknadsvärde (skuld). Nettningsbart belopp för kontrakt per motpart motsvarar det värde som är lägst i absoluta tal av det positiva respektive negativa marknadsvärdet med beaktande av upplupna räntor.

⁴⁾ Säkerheter för nettoexponeringar för kvittade belopp avser finansiella instrument, såsom statsobligationer eller företagsobligationer av hög kvalitet samt kontantsäkerheter. För derivattillgångar inklusive upplupna räntor erhålls säkerheter och för derivatskulder inklusive upplupna räntors ställs säkerheter. Erhållna kontantsäkerheter härrör från balansräkningens rad Skulder till kreditinstitut, och ställda kontantsäkerheter härrör från Utlåning till kreditinstitut.

Not 25. Upplysningar om kvittning forts.

Mkr	Föremål för kvittning eller ramavtal om nettning och liknande avtal			Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen men som omfattas av ramavtal för nettning eller liknande avtal				Nettobelopp
	Bruttobelopp	Kvittade belopp i balansräkningen ¹⁾	Redovisat värde i balansräkningen ²⁾	Finansiella instrument			Redovisat värde som inte har kvittats i balansräkningen	
				Nettningsavtal ³⁾	Erhållna eller ställda säkerheter - Värdepapper ⁴⁾	Erhållna eller ställda säkerheter - Kontantsäkerheter ⁴⁾		
Moderföretaget 2024								
Finansiella tillgångar								
Derivat	89	-	89					
Upplupna ränteintäkter	9	-	9					
Summa	98	-	98	-99	-	-	-99	-
Finansiella skulder								
Derivat	3 455	-	3 455					
Upplupna räntekostnader	23	-	23					
Summa	3 478	-	3 478	-99	-204	-3 153	-3 456	22
Moderföretaget 2023								
Finansiella tillgångar								
Derivat	6 067	-	6 067					
Upplupna ränteintäkter	51	-	51					
Summa	6 118	-	6 118	-250	-	-5 868	-6 118	-
Finansiella skulder								
Derivat	568	-	568					
Upplupna räntekostnader	68	-	68					
Summa	636	-	636	-250	-386	-	-636	-

¹⁾ KPA Tjänstepensionsförsäkring kvittar inte belopp mellan två eller flera derivat i balansräkningen, sådan kvittningsrätt förutsätter legal rätt att kvitta beloppen och avsikt att reglera posterna netto i den normala affärsverksamheten.

²⁾ Företaget har ingått rättsligt bindande ramavtal om nettning, dessa ramavtal innebär att alla finansiella instrument som omfattas av ramavtalet regleras netto i händelse av fallissemang hos motparten, sådana avtal kvalificeras inte för att kvitta derivat i balansräkningen. Vid kvittning av derivat enligt ramavtal omfattas derivatets marknadsvärde inklusive upplupna räntor, ett derivat med positivt marknadsvärde (tillgång) kan ha en negativ upplupen ränta (skuld), och ett derivat med negativt marknadsvärde (skuld) kan ha en positiv upplupen ränta (tillgång). Vid nettningsförfarandet beaktas marknadsvärde för respektive derivatinstrument med tillhörande upplupna räntor, det innebär att belopp för redovisat värde i denna tabell inte behöver överensstämma med positiva och negativa marknadsvärden i balansräkningen.

³⁾ "Finansiella instrument nettningsavtal" består av det värde som är nettningsbart mellan kontraktets positiva marknadsvärde (tillgång) och negativa marknadsvärde (skuld). Nettningsbart belopp för kontrakt per motpart motsvarar det värde som är lägst i absoluta tal av det positiva respektive negativa marknadsvärdet med beaktande av upplupna räntor.

⁴⁾ Säkerheter för nettoexponeringar för kvittade belopp avser finansiella instrument, såsom statsobligationer eller företagsobligationer av hög kvalitet samt kontantsäkerheter. För derivattillgångar inklusive upplupna räntor erhålls säkerheter och för derivatskulder inklusive upplupna räntors ställs säkerheter. Erhållna kontantsäkerheter härrör från balansräkningens rad Skulder till kreditinstitut, och ställda kontantsäkerheter härrör från Utlåning till kreditinstitut.

Not 26. Fondförsäkringstillgångar och fondförsäkringsåtaganden

Fondförsäkringstillgångar	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Mkr				
Aktiebaserade tillgångar ¹⁾	12 647	11 630	12 647	11 630
Räntebaserade tillgångar	56	45	56	45
Summa Verkligt värde/Bokfört värde	12 702	11 676	12 702	11 676

¹⁾ Blandfonder inkluderas i summan för Aktiebaserade tillgångar.

Fondförsäkringsåtagande	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Mkr				
Ingående balans	11 676	10 520	11 676	10 520
Inbetalningar	557	530	557	530
Utbetalningar ¹⁾	-1 018	-873	-1 018	-873
Avgifter	-3	-3	-3	-3
Värdeförändring på placeringstillgångar	1 520	1 512	1 520	1 512
Rabatter till försäkringstagarna	13	11	13	11
Avkastningsskatt	-43	-23	-43	-23
Övrigt	2	1	2	1
Utgående balans	12 702	11 676	12 702	11 676

¹⁾ Varav 686 (595) miljoner kronor hänför sig till Smart Pension, vilket innebär att innehav i fondförsäkring flyttar över till traditionell livförsäkring i företaget.

Redovisningsprinciper

Fondförsäkringsåtaganden utgör en försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk. Såväl försäkringsdelen som investeringsdelen redovisas som fondförsäkringsåtagande. Avsättningarna värderas till verkligt värde på de fonder som är kopplade till avtalen. Värdeförändringar redovisas över resultaträkningen. Det verkliga

värdet fastställs med hjälp av aktuella fondvärden som speglar det verkliga värdet på de finansiella tillgångarna som finns i de fonder till vilka skulderna är länkade, multiplicerat med antalet andelar som tillräknas försäkringstagaren på balansdagen. Om de förväntade framtida intäkterna i en specifik portfölj är lägre än förväntade rörliga kostnader, måste en avsättning för förluster för denna portfölj göras.

Not 27. Övriga fordringar

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Mkr				
Fordringar på koncernföretag	167	170	167	170
Fordringar på övriga närstående företag	0	-	0	-
Hysesfordringar	6	6	-	-
Sålida ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	3 943	3 933	3 943	3 933
Övriga fordringar	27	30	13	13
Summa	4 143	4 139	4 122	4 116

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 28. Finansiella tillgångar och skulder

Innehållsförteckning

1	Värderingskategorier för finansiella instrument	2.1.3	Nivå 1 – Tillgångar och skulder
1.1	Redovisningsprinciper – Finansiella instrument	2.1.4	Nivå 2 – Tillgångar och skulder
2	Information om finansiella instruments verkliga värden	2.1.5	Nivå 3 – Tillgångar och skulder
2.1	Finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultatet	2.1.6	Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3
2.1.1	Noterade och icke-noterade finansiella instrument	2.2	Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde
2.1.2	Fastställande av verkligt värde – värderingshierarki		

1 Värderingskategorier för finansiella instrument

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2024	Verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffningsvärde			Nivåindelning Verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt		
	Innehav för handelsändamål	Andra affärsmodeller	Summa				Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Mkr					Redovisat värde	Verkligt värde			
Tillgångar									
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	385	385	-	385	385	-	-	385
Aktier och andelar	-	184 835	184 835	-	184 835	184 835	158 505	-	26 330
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	109 212	109 212	-	109 212	109 212	107 313	313	1 586
Lån med säkerhet i fast egendom ¹⁾	-	1 344	1 344	-	1 344	1 344	-	-	1 344
Övriga lån ¹⁾	-	6 272	6 272	-	6 272	6 272	-	-	6 272
Utlåning till kreditinstitut	-	3 543	3 543	-	3 543	3 543	3 543	-	-
Derivat	90	-	90	-	90	90	-	89	-
Fondförsäkringstillgångar	-	12 702	12 702	-	12 702	12 702	12 702	-	-
Övriga fordringar	1	3 949	3 951	181	4 132	4 132	3 951	-	-
Kassa och bank	-	7 082	7 082	3 420	10 502	10 502	7 082	-	-
Upplupna ränteutgifter	31	900	931	-	931	931	893	31	6
Övriga upplupna intäkter	-	10	10	1	11	11	10	-	-
Summa finansiella tillgångar	122	330 235	330 357	3 602	333 959	333 959	293 999	434	35 924
Byggnader och mark ²⁾	-	-	-	-	33 815	33 815	-	-	33 815
Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	422	422	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	1 176	1 176	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	35 414	35 414	-	-	33 815
Summa tillgångar	122	330 235	330 357	3 602	369 373	369 373	293 999	434	69 739
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	-	12 702	12 702	-	12 702	12 702	-	12 702	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	36	36	36	-	-	-
Derivat	3 460	-	3 460	-	3 460	3 460	6	3 453	-
Övriga skulder	92	-	92	8 102	8 194	8 194	92	-	-
Övriga upplupna kostnader	45	-	45	415	460	460	-	45	-
Summa finansiella skulder	3 596	12 702	16 298	8 553	24 852	24 852	98	16 201	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	139 766	139 766	-	-	-
Summa skulder	3 596	12 702	16 298	8 553	164 618	164 618	98	16 201	-

¹⁾Lån med säkerhet i fast egendom har flyttats från rad "Övriga lån" till rad "Lån med säkerhet i fast egendom". Ändringen har inte föränlett någon effekt i resultaträkningen, balansräkningen eller i värderingsprinciper. Föregående års siffror har justerats med denna ändring.

²⁾För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not 15 Byggnader och mark.

Not 28. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen 2023	Verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt						Nivåindelning Verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt		
	Innehav för handels- ändamål	Andra affärs- modeller	Summa	Upplupet anskaffnings- värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar									
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	410	410	-	410	410	-	-	410
Aktier och andelar	-	159 923	159 923	-	159 923	159 923	135 066	-	24 857
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	90 072	90 072	-	90 072	90 072	88 650	329	1 092
Lån med säkerhet i fast egendom ¹⁾	-	750	750	-	750	750	-	-	750
Övriga lån ¹⁾	-	5 873	5 873	-	5 873	5 873	-	-	5 873
Utlåning till kreditinstitut	-	752	752	-	752	752	752	-	-
Derivat	6 070	-	6 070	-	6 070	6 070	3	6 068	-
Fondförsäkringstillgångar	-	11 676	11 676	-	11 676	11 676	11 676	-	-
Övriga fordringar	-	3 943	3 943	187	4 129	4 129	3 943	-	-
Kassa och bank	-	9 191	9 191	8 526	17 717	17 717	9 191	-	-
Upplupna ränteintäkter	-17	567	550	-	550	550	556	-17	11
Övriga upplupna intäkter	-	8	8	2	10	10	8	-	-
Summa finansiella tillgångar	6 054	283 164	289 218	8 715	297 932	297 932	249 844	6 380	32 994
Byggnader och mark ²⁾	-	-	-	-	28 821	28 821	-	-	28 821
Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	405	405	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	364	364	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	29 590	29 590	-	-	28 821
Summa tillgångar	6 054	283 164	289 218	8 715	327 522	327 522	249 844	6 380	61 814
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	-	11 676	11 676	-	11 676	11 676	-	11 676	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	6 675	6 675	6 675	-	-	-
Derivat	579	-	579	-	579	579	10	568	-
Övriga skulder	86	-	86	7 676	7 762	7 762	86	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	247	247	247	-	-	-
Summa finansiella skulder	665	11 676	12 340	14 598	26 938	26 938	96	12 244	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	129 903	129 903	-	-	-
Summa skulder	665	11 676	12 340	14 598	156 841	156 841	96	12 244	-

¹⁾Lån med säkerhet i fast egendom har flyttats från rad "Övriga lån" till rad "Lån med säkerhet i fast egendom". Ändringen har inte föranlett någon effekt i resultaträkningen, balansräkningen eller i värderingsprinciper. Föregående års siffror har justerats med denna ändring.

²⁾För upplysning om värderingstekniker och indata hänvisas till not 15 Byggnader och mark.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 28. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget 2024	Verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt			Upplupet anskaffnings- värde			Nivåindelning Verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt		
	Innehav för handels- ändamål	Andra affärs- modeller	Summa				Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Mkr					Redovisat värde	Verkligt värde			
Tillgångar									
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	385	385	-	385	385	-	-	385
Aktier och andelar	-	171 497	171 497	-	171 497	171 497	158 505	-	12 992
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	109 212	109 212	-	109 212	109 212	107 313	313	1 586
Lån med säkerhet i fast egendom ¹⁾	-	1 344	1 344	-	1 344	1 344	-	-	1 344
Övriga lån ¹⁾	-	6 227	6 227	-	6 227	6 227	-	-	6 227
Utlåning till kreditinstitut	-	3 543	3 543	-	3 543	3 543	3 543	-	-
Derivat	90	-	90	-	90	90	0	89	-
Fondförsäkringstillgångar	-	12 702	12 702	-	12 702	12 702	12 702	-	-
Övriga fordringar	1	3 943	3 944	167	4 111	4 111	3 944	-	-
Kassa och bank	-	7 082	7 082	1 840	8 922	8 922	7 082	-	-
Upplupna ränteutgifter	31	897	928	-	928	928	890	31	6
Övriga upplupna intäkter	-	10	10	-	10	10	10	-	-
Summa finansiella tillgångar	122	316 842	316 965	2 007	318 971	318 971	293 990	434	22 541
Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	41 929	46 340	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	941	941	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	42 869	47 281	-	-	-
Summa tillgångar	122	316 842	316 965	2 007	361 841	366 253	293 990	434	22 541
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	-	12 702	12 702	-	12 702	12 702	-	12 702	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	36	36	36	-	-	-
Derivat	3 460	-	3 460	-	3 460	3 460	6	3 453	-
Övriga skulder	92	-	92	7 907	7 999	7 999	92	-	-
Övriga upplupna kostnader	45	-	45	11	56	56	-	45	-
Summa finansiella skulder	3 596	12 702	16 298	7 954	24 252	24 252	98	16 201	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	138 353	138 353	-	-	-
Summa skulder	3 596	12 702	16 298	7 954	162 605	162 605	98	16 201	-

¹⁾Lån med säkerhet i fast egendom har flyttats från rad "Övriga lån" till rad "Lån med säkerhet i fast egendom". Ändringen har inte föranlett någon effekt i resultaträkningen, balansräkningen eller i värderingsprinciper. Föregående års siffror har justerats med denna ändring.

Not 28. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget 2023	Verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt						Nivåindelning Verkligt värde via resultaträkningen Obligatoriskt		
	Innehav för handels- ändamål	Andra affärs- modeller	Summa	Upplupet anskaffnings- värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar									
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	410	410	-	410	410	-	-	410
Aktier och andelar	-	146 828	146 828	-	146 828	146 828	135 066	-	11 762
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	90 072	90 072	-	90 072	90 072	88 650	329	1 092
Lån med säkerhet i fast egendom ¹⁾	-	750	750	-	750	750	-	-	750
Övriga lån ¹⁾	-	5 825	5 825	-	5 825	5 825	-	-	5 825
Utlåning till kreditinstitut	-	752	752	-	752	752	752	-	-
Derivat	6 070	-	6 070	-	6 070	6 070	3	6 068	-
Fondförsäkringstillgångar	-	11 676	11 676	-	11 676	11 676	11 676	-	-
Övriga fordringar	0	3 937	3 937	170	4 107	4 107	3 937	-	-
Kassa och bank	-	9 191	9 191	6 974	16 165	16 165	9 191	-	-
Upplupna ränteintäkter	-17	633	616	-	616	616	548	-17	85
Övriga upplupna intäkter	-	8	8	-	8	8	8	-	-
Summa finansiella tillgångar	6 054	270 082	276 135	7 144	283 279	283 279	249 830	6 380	19 925
Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	-	-	-	37 124	41 288	-	-	-
Övriga icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	193	193	-	-	-
Summa icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	37 317	41 481	-	-	-
Summa tillgångar	6 054	270 082	276 135	7 144	320 596	324 761	249 830	6 380	19 925
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	-	11 676	11 676	-	11 676	11 676	-	11 676	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	6 675	6 675	6 675	-	-	-
Derivat	579	-	579	-	579	579	10	568	-
Övriga skulder	86	-	86	7 473	7 559	7 559	86	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	25	25	25	-	-	-
Summa finansiella skulder	665	11 676	12 340	14 173	26 513	26 513	96	12 244	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	128 582	128 582	-	-	-
Summa skulder	665	11 676	12 340	14 173	155 095	155 095	96	12 244	-

¹⁾Lån med säkerhet i fast egendom har flyttats från rad "Övriga lån" till rad "Lån med säkerhet i fast egendom". Ändringen har inte föränlett någon effekt i resultaträkningen, balansräkningen eller i värderingsprinciper. Föregående års siffror har justerats med denna ändring.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 28. Finansiella tillgångar och skulder forts.

1.1 Redovisningsprinciper – Finansiella instrument

Klassificering och värdering

Vid klassificering och värdering av finansiella tillgångar föreligger ett tydligt samband med företagets affärsmodeller för förvaltning, indelning görs i följande värderingskategorier:

- Upplupet anskaffningsvärde
- Verkligt värde via resultaträkningen, obligatoriskt
  - Innehav för handel
  - Andra affärsmodeller

Finansiella skulder redovisas som huvudregel till upplupet anskaffningsvärde, med undantag för till exempel derivat som ska värderas till verkligt värde:

- Upplupet anskaffningsvärde
- Verkligt värde via resultaträkningen.

Affärsmodell finansiella tillgångar

De affärsmodeller som tillämpas för finansiella tillgångar har betydelse för klassificering och värdering. Affärsmodeller identifieras och fastställs på portföljnivå utifrån hur verksamheten förvaltar och utvärderar finansiella tillgångar, bedömning omfattar hur kassaflöden erhålls, rapportering till ledning, utvärdering av avkastning, styrdokument, risker och orsak till köp och försäljningar samt omfattning av försäljningar.

För finansiella tillgångar som är skuldinstrument görs bedömning utifrån avtalsvillkor om kontraktuella kassaflöden enbart avser kapitalbelopp och ränta. Om den finansiella tillgången har avtalsvillkor som inte uppfyller definition på kapitalbelopp och ränta, utan villkoren innebär att andra risker eller volatilitet ska beaktas, medför det att kriterier inte är uppfyllda för att kassaflödena enbart ska anses bestå av kapitalbelopp och ränta.

Finansiella tillgångar som är skuldinstrument klassificeras som värderade till upplupet anskaffningsvärde om affärsmodellen syftar till att inkassera kontraktuella kassaflöden och kassaflödena avser kapitalbelopp och ränta. För andra affärsmodeller värderas innehaven obligatoriskt till verkligt värde baserat på en affärsmodell som innebär att de förvaltas och utvärderas på verkliga värden eller att de innehas för handel, denna värderingskategori kan avse både skuld- och egetkapitalinstrument. Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori Innehav för handel.

Efter att affärsmodeller har fastställts på portföljnivå görs gruppering på tillgångsslag. Finansiella tillgångar som är skuldinstrument består av tillgångsslag som obligationer, lånefordringar och bankkonton, egetkapitalinstrument avser aktier och andelar i till exempel fonder, derivatinstrument utgör ett separat tillgångsslag.

Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde och kreditförlustreserveringar

Finansiella tillgångar i värderingskategorin består huvudsakligen av mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Övriga fordringar och delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som inte ingår i förvaltning och utvärdering till verkligt värde.

Vid första redovisningstillfället redovisas innehaven till verkligt värde inklusive transaktionskostnader. Efterföljande värdering utgörs av nuvärdet av framtida betalningar, diskonterade med avtalets effektivränta vid anskaffningstillfället. De poster som företaget har i kategori Upplupet anskaffningsvärde avser huvudsakligen Kassa och bank och kortfristiga fordringar vilket innebär att de tas upp till nominella belopp.

Reserv för förväntade kreditförluster ska redovisas för tillgångens återstående löptid. Företaget utför inte beräkning av förväntade kreditförluster, posterna avser mindre belopp hänförliga till balansräkningens rad Övriga fordringar och delar av belopp hänförliga till rad Kassa och bank som inte ingår i förvaltning och utvärdering till verkligt värde, samtliga fordringar har kort löptid alternativt är betalbara vid anfordran.

Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar som är skuldinstrument och som inte uppfyller kraven för att klassificeras till värderade till upplupet anskaffningsvärde, eller till verkligt värde via övrigt totalresultat, ska värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Skuldinstrument och egetkapitalinstrument klassificeras till obligatoriskt verkligt värde via resultaträkningen om affärsmodellen innebär att tillgångarna förvaltas och utvärderas baserat på verkliga värden, vilket avser den huvudsakliga delen av företagets placeringstillgångar eftersom företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden. Vidare ingår placeringstillgångar för vilka försäkrings-tagarna bär risken såsom fondförsäkringstillgångar. Oavsett affärsmodell hänförs alltid derivat och repor till kategori Innehav för handel.

Vid första redovisningstillfället och för efterföljande värderingar, redovisas innehaven till verkligt värde med transaktionskostnader redovisade i resultaträkningen.

För ytterligare information om verkligt värde se nedan avsnitt 2.

Not 28. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Finansiella skulder till upplupet anskaffningsvärde

Finansiella skulder värderas som huvudregel till upplupet anskaffningsvärde, enligt motsvarande metod beskriven ovan för Finansiella tillgångar till upplupet anskaffningsvärde, dock beaktas inte affärsmodell eller eventuell förlustreserv.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet omfattar för företaget finansiella skulder som innehas för handelsändamål, vilket alltid inkluderar derivat.

Andra finansiella skulder till verkligt värde via resultatet avser fondförsäkringsåtaganden, verkligt värde ska motsvara det verkliga värdet för placeringstillgångar för vilka försäkrings-tagarna bär risken.

Finansiella garantiavtal

Finansiella instrument omfattar utfärdade finansiella garantier som innebär ett åtagande att ersätta innehavaren för en förlust, som denne ådrar sig på grund av att en angiven låntagare inte fullgör betalning vid förfall, som till exempel borgensförbindelser.

Finansiella garantier, som inte är till förmån för dotter- och intresseföretag, redovisas till verkligt värde, initialt motsvarande mottagen premie och med efterföljande värdering motsvarande det högsta av mottagen periodiserad premie och förlustreserv. Posten tas upp på balansräkningens rad Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter, vilket motsvaras av mottagen premie.

Finansiella garantier utfärdade till förmån för dotter- och intresseföretag redovisas som en avsättning i balansräkning när det är sannolikt att det befintliga åtagandet kommer att regleras, i annat fall lämnas upplysningar om borgensåtaganden i not Eventualförpliktelser.

Väsentliga uppskattningar och bedömningar vid klassificering och värdering av finansiella instrument

Vid klassificering av finansiella instrument görs bedömningar i samband med identifiering av tillämplade affärsmodeller. Vid bedömning av affärsmodell beaktas hur verksamheten förvaltar och utvärderar finansiella tillgångar, i det omfattas bedömning av hur kassaflöden erhålls, rapportering till ledning, utvärdering av avkastning, styrdokument, risker och beaktande av orsak till köp och försäljning samt omfattning av försäljningar.

Klassificering av finansiella instrument påverkar hur värdering utförs. Huvuddelen av de finansiella instrumenten klassificeras och värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Vid värdering till verkligt värde görs bedömning i samband med val av värderingsmetod och vilken indata som används, redogörelse för lämnas i efterföljande avsnitt 2 ”Information om finansiella instruments verkliga värde”.

Resultaträkning

Intäkter från finansiella tillgångar omfattar erhållna utdelningar och ränteintäkter, realiserade och orealiserade valutakurseffekter samt realisationsresultat. Kostnader för finansiella skulder avser räntekostnader, realiserade och orealiserade valutakurseffekter samt realisationsresultat.

Valutakurseffekter omfattar såväl realiserade som orealiserade resultat, värdeförändringar hänförliga till valutakursförändringar presenteras åtskilt från förändringar i verkligt värde exklusive valutakurseffekter.

Realisationsresultat för finansiella tillgångar som i balansräkning hänförs till Placeringstillgångar motsvarar skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet.

Orealiserade vinster och förluster

Orealiserat resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde, exklusive orealiserade valutakursförändringar vilka redovisas i not 4 Kapitalavkastning, intäkter och not 10 Kapitalavkastning, kostnader. Vid försäljning av placeringstillgångar redovisas tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under orealiserat resultat.

För placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk, såsom fondförsäkringstillgångar ingår såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar.

Not 28. Finansiella tillgångar och skulder forts.

2 Information om finansiella instruments verkliga värden

2.1 Finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Verkligt värde definieras som det pris som vid värderingstidpunkten skulle erhållas vid försäljning av en tillgång eller betalas vid överlåtelse av en skuld genom en ordnad transaktion mellan marknadsaktörer.

2.1.1 Noterade och icke-noterade finansiella instrument

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med noterade ojusterade priser på en aktiv marknad för samma instrument.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Värderingstekniker används för följande klasser av finansiella instrument; derivat, vissa innehav i sk alternativa placeringar som onoterade aktier och andelar i investeringsfonder, obligationer, lån till alternativa investeringsfonder i form av kapitalandelsbevis/Vinstandelsbevis, placeringar som består av en kombination av instrument även benämnt investment combo samt fondförsäkringsåtaganden.

2.1.2 Fastställande av verkligt värde – värderingshierarki

I ovan tabeller "Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument" kategoriseras finansiella instrument värderade till verkligt värde fördelat utifrån en värderingshierarki på tre nivåer. Det är graden av transparens i det indata som används i värderingstekniker som styr till vilken nivå innehaven hänförs.

- Nivå 1: Noterade ojusterade priser på en aktiv marknad för samma instrument.
- Nivå 2: Justerade eller ojusterade noterade priser för samma instrument på ej aktiva marknader eller noterade priser för liknande instrument på aktiva eller ej aktiva marknader. Beräkning av verkligt värde kan också göras med metoder och modeller som har marknadsbekräftade indata, under förutsättning att ej observerbara indata inte har betydande påverkan på det verkliga värdet.
- Nivå 3: Indata som inte är observerbara på marknaden. Bedömning görs om justeringar behöver utföras av värderingsparametrar eller erhållna värderingar.

Inga betydande överföringar mellan nivå 1, 2 och 3 har skett under året.

2.1.3 Nivå 1 – Tillgångar och skulder

Aktier och andelar

Aktier och andelar som är officiellt noterade och handlas på en aktiv marknad värderas med hjälp av senaste officiella köpkurs, i lokal valuta.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper med officiell handel som handlas aktivt marknadsvärderas dagligen med hjälp av senaste officiella köpkurs i lokal valuta.

Derivat

Börshandlade ränte- och aktieterminer tas upp till det verkliga värdet utifrån senaste officiella köp- eller säljkurs.

Fondförsäkringstillgångar

Tillgångar där kunden står värdeförändringsrisken avser fondförsäkringstillgångar som består av fondandelar som handlas på aktiv marknad. Det aktuella marknadspriset motsvaras av officiell köpkurs (NAV) för fonden.

Not 28. Finansiella tillgångar och skulder forts.

2.1.4 Nivå 2 – Tillgångar och skulder

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Innehav hänförliga till nivå 2 omfattar primärt kapitalandels- och vinstandelslån. Kapitalandelsbevis/vinstandelsbevis avser lån till alternativa investeringsfonder, värdering baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren som följer värderingsprinciper enligt årsredovisningslagen. Fonderna offentliggör substansvärdet per andel för kapitalandelsbevisen respektive vinstandelsbevisen och innehaven är noterade på Nordic Growth Market NGM i Stockholm för NDX-segmentet. Bedömning görs om justeringar behöver utföras av NAV för att reflektera egenskaper hos innehavet som en marknadsaktör skulle prissätta.

Derivat

Ränteswappar värderas med värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras med indata från marknadsräntor. Värdering görs med hjälp av avkastningskurvor baserade på köp- och säljkurs, som tar hänsyn till instrumentets löptid.

Valutaterminer värderas med indata från noterad köp- eller säljkurs mot svenska kronor för aktuell valuta, värdering görs med hjälp av avkastningskurvor för de två valutorna med hänsyn till aktuell löptid.

Fondförsäkringsåtaganden

Fondförsäkringsåtaganden utgör försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk. Avsättningarna värderas till verkligt värde utifrån de fonder som är kopplade till avtalen. Fondförsäkringsåtaganden hänförs till nivå 2 i värderingshierarkin eftersom värderingen motsvarar värdet på fondförsäkringstillgångarna dvs värderingen utgår från indirekt observerbara marknadsdata.

2.1.5 Nivå 3 – Tillgångar och skulder

Till nivå 3 hänförs onoterade aktier och andelar i investeringsfonder, lån, samt placeringar som består av en kombination av instrument även benämnt investment combo. Det verkliga värdet påverkas huvudsakligen av icke observerbara indata. Centralt för bedömning är att beakta nyligen genomförda transaktioner. Nedan ges ytterligare detaljer kring värdering utifrån typ av investering.

Värderingsprocessen för finansiella instrument, där handeln inte är frekvent och det verkliga värdet därför är mindre transparent objektivt, innebär i varierande utsträckning att företaget gör bedömningar beroende på likviditet, koncentrationer, osäkerheter beträffande marknadsfaktorer, prisantaganden och andra risker som påverkar ett specifikt instrument. Dessa bedömningar kan leda till att justeringar behöver göras för till exempel erhållna Nav-värderingar för att reflektera egenskaper hos innehavet som en marknadsaktör skulle prissätta. Företaget har ett värderingsforum för att följa upp värdering av primärt finansiella tillgångar som klassificeras enligt nivå 3.

Aktier och andelar

Onoterade aktier

Med undantag för aktier som ingår i ”Kombination av olika egetkapitalinstrument”, se efterföljande avsnitt nedan, värderas innehaven enligt lämplig metod för respektive innehav, till exempel antingen med hjälp av prognosticerade diskonterade kassaflöden med icke noterade indata som input, substansvärdering eller med värderingsmetoder baserat på nyligen genomförda transaktioner.

Kombination av olika egetkapitalinstrument som värderas som sammanhängande oskiljbar enhet

Placeringar som består av en kombination av instrument, benämnt investment combo, avser innehav som består av en kombination av olika egetkapitalinstrument. Vid handel och värdering hanteras dessa innehav som en sammanhängande oskiljbar enhet. Innehaven värderas i enlighet med INREVs principer (Investors in Non-listed Real Estate Vehicles), som är en sammanslutning för investerare i sektorn för onoterade fastighetsföretag.

Värdering utgår från erhållen värdering (andel av NAV) från emittent och utgår från senast kända kurs/NAV, för vilken substansvärdering av emittenten utgör grund. NAV beräknas som redovisat eget kapital enligt IFRS justerat för uppskjuten skatt, vilket reflekterar nettot av marknadsvärderade tillgångar med avdrag för skulder.

Onoterade investeringsfonder

Innehaven omfattar tillgångsslag som presenteras i balansräkningen på rad för Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i, respektive rad för Aktier och andelar.

För innehav i private equityfonder och private equity-fond-i-fond baseras värdering på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren. Utgångspunkt för värdering av onoterade innehav i enlighet med IPEVs principer baseras på hur en marknadsaktör skulle genomföra transaktionerna. Värdering av fastighetsfond-i-fond baseras på kurser och andelsvärden (NAV) som erhålls från fondförvaltaren och följer INREVs principer.

Not 28. Finansiella tillgångar och skulder forts.

För innehav i onoterade andelar som avser kreditfonder utgår värdering utifrån underlag erhållet från fondförvaltaren eller annan extern part utsedd av fondförvaltaren. Underliggande tillgångar värderas till nominella belopp med tillägg för upplupen ränta justerat för kreditförluster, det nominella beloppet bedöms vara en lämplig approximation av verkligt värde.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper

För lån till kreditfonder som löpande emitteras och återköps till nominella belopp med avdrag för nedskrivningar, anses det nominella beloppet vara bästa approximation på verkligt värde. Skillnad mellan upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde är försumbar.

Lån med säkerhet i fastighet och Övriga lån

Samtliga lån hänförs till nivå 3. Lån som avser Lån till alternativa investeringsfonder avser vinst-och kapitalandelslån vilka värderas med hjälp av NAV (verkligt värde) som erhålls från respektive fondförvaltare, värderingar följer principer från IPEV (Investors in Non-listed Real Estate Vehicles) eller IVSC (The International Valuations Standards Council). Andra lån såsom Lån med säkerhet i fastighet och Övriga lån värderas till nominella belopp vilket anses vara bästa approximation på verkligt värde.

2.1.6 Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3

I tabellerna nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara marknadsdata (nivå 3).

Mkr	Ingående balans	Årets resultat ¹⁾	Fusion ³⁾	Anskaffningsvärde förvärv	Försäljningslikvid	Andra erhållna betalningar	Utgående balans	Varav orealiserade resultat ²⁾
Koncernen 2024								
Aktier och andelar ⁴⁾	25 267	433	-	1 088	-73	-	26 715	433
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 092	1	-	493	-	-	1 586	1
Lån med säkerhet i fast egendom	750	66	-	598	-3	-60	1 351	66
Övriga lån	5 884	-112	-	761	-207	-54	6 272	-112
Totalt	32 994	387	-	2 940	-283	-114	35 924	387
Koncernen 2023								
Aktier och andelar ⁴⁾	27 742	-5 038	0	2 807	-244	-	25 267	-5 021
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 201	-0	-	-	-108	-	1 092	-0
Lån med säkerhet i fast egendom	-	32	-	750	-	-32	750	32
Övriga lån	4 773	257	-	912	-103	45	5 884	322
Totalt	33 715	-4 749	0	4 469	-455	13	32 994	-4 667

¹⁾ Totalt redovisade vinster och förluster redovisade i årets resultat.

²⁾ Redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen.

³⁾ Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

⁴⁾ I belopp för Aktier och andelar ingår Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i.

Not 28. Finansiella tillgångar och skulder forts.

Mkr	Ingående balans	Årets resultat ¹⁾	Fusion ³⁾	Anskaffningsvärde förvärv	Försäljningslikvid	Andra erhållna betalningar	Utgående balans	Varav orealiserade resultat ²⁾
Moderföretaget 2024								
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	74	-	-	-	-	-74	-	-
Aktier och andelar ⁴⁾	12 172	192	-	1 086	-73	-	13 377	192
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 092	1	-	493	-	-	1 586	1
Lån med säkerhet i fast egendom	750	66	-	598	-3	-60	1 351	66
Övriga lån	5 836	-112	-	761	-207	-51	6 227	-112
Totalt	19 925	146	-	2 938	-283	-185	22 541	146
Moderföretaget 2023								
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	10 952	795	-	-	-11 296	-377	74	64
Aktier och andelar ⁴⁾	10 360	-122	0	2 178	-244	-	12 172	-105
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 201	-0	-	-	-108	-	1 092	-0
Lån med säkerhet i fast egendom ³⁾	-	32	-	750	-	-32	750	32
Övriga lån	4 773	257	-	912	-103	-3	5 836	257
Totalt	27 286	962	0	3 840	-11 751	-412	19 925	249

¹⁾Totalt redovisade vinster och förluster redovisade i årets resultat.

²⁾Redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen.

³⁾Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

⁴⁾I belopp för Aktier och andelar ingår Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i.

2.2 Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde

Bokfört värde för finansiella tillgångar och skulder, klassificerade till upplupet anskaffningsvärde, anses reflektera det verkliga värdet. Finansiella tillgångar och skulder klassificerade till upplupet anskaffningsvärde avser betalningsmedel hänförliga till kassa och bank samt kortfristiga finansiella fordringar och skulder. De poster som företaget har i kategori Upplupet anskaffningsvärde avser huvudsakligen Kassa och bank och kortfristiga fordringar vilket innebär att de tas upp till nominella belopp.

Not 29. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

	2024			2023		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Koncernen, Mkr						
Tillgångar						
Andra immateriella tillgångar	-	36	36	-	53	53
Byggnader och mark	-	33 815	33 815	-	28 821	28 821
Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	422	422	-	405	405
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	385	385	-	410	410
Aktier och andelar	82 081	102 754	184 835	60 833	99 090	159 923
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 199	107 013	109 212	2 575	87 497	90 072
Lån med säkerhet i fast egendom ¹⁾	-	1 344	1 344	-	750	750
Övriga lån ¹⁾	-	6 272	6 272	-	5 873	5 873
Utlåning till kreditinstitut	3 543	-	3 543	752	-	752
Derivat	60	29	90	5 941	129	6 070
Fondförsäkringstillgångar	774	11 929	12 702	698	10 978	11 676
Fordringar avseende direkt försäkring	208	-	208	43	-	43
Aktuell skattefordran	151	-	151	140	-	140
Uppskjuten skattefordran	192	424	616	-	8	8
Övriga fordringar	4 143	-	4 143	4 139	-	4 139
Kassa och bank	10 502	-	10 502	17 717	-	17 717
Upplupna ränteintäkter	931	-	931	550	-	550
Övriga förutbetalda kostnader	164	-	164	121	-	121
Summa tillgångar	104 948	264 425	369 373	93 509	234 013	327 522
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar						
Livförsäkringsavsättning	5 168	131 170	136 338	4 755	122 524	127 279
Oreglerade skador	138	526	664	145	342	487
Återbäring och rabatter	140	364	504	305	159	464
Övriga försäkringstekniska avsättningar	-	7	7	-	7	7
Fondförsäkringsåtaganden	774	11 929	12 702	698	10 978	11 676
Pensioner och liknande förpliktelser	-	12	12	-	29	29
Aktuell skatteskuld	447	-	447	120	-	120
Uppskjuten skatteskuld	-	1 315	1 315	-	1 263	1 263
Skulder avseende direkt försäkring	310	-	310	87	-	87
Skulder till kreditinstitut	36	-	36	6 675	-	6 675
Derivat	3 335	125	3 460	159	420	579
Övriga skulder	8 361	-	8 361	7 929	-	7 929
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	461	-	461	248	-	248
Summa skulder och avsättningar	19 170	145 447	164 618	21 120	135 722	156 841

¹⁾ Lån med säkerhet i fast egendom har flyttats från rad "Övriga lån" till rad "Lån med säkerhet i fast egendom". Ändringen har inte föranlett någon effekt i resultaträkningen, balansräkningen eller i värderingsprinciper. Föregående års siffror har justerats med denna ändring.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 29. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder forts.

	2024			2023		
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Moderföretaget, Mkr						
Tillgångar						
Andra immateriella tillgångar	-	36	36	-	53	53
Aktier och andelar i koncernföretag	-	41 722	41 722	-	36 917	36 917
Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	207	207	-	207	207
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	385	385	-	410	410
Aktier och andelar	82 081	89 416	171 497	60 833	85 995	146 828
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 199	107 013	109 212	2 575	87 497	90 072
Lån med säkerhet i fast egendom ¹⁾	-	1 344	1 344	-	750	750
Övriga lån ¹⁾	-	6 227	6 227	-	5 825	5 825
Utlåning till kreditinstitut	3 543	-	3 543	752	-	752
Derivat	60	29	90	5 941	129	6 070
Fondförsäkringstillgångar	774	11 929	12 702	698	10 978	11 676
Fordringar avseende direkt försäkring	208	-	208	43	-	43
Aktuell skattefordran	68	-	68	84	-	84
Uppskjuten skattefordran	192	417	609	-	0	0
Övriga fordringar	4 122	-	4 122	4 116	-	4 116
Kassa och bank	8 922	-	8 922	16 165	-	16 165
Upplupna ränteintäkter	928	-	928	616	-	616
Övriga förutbetalda kostnader	18	-	18	12	-	12
Summa tillgångar	103 115	258 726	361 841	91 837	228 760	320 596
Skulder och avsättningar						
Försäkringstekniska avsättningar						
Livförsäkringsavsättning	5 168	131 170	136 338	4 755	122 524	127 279
Oreglerade skador	138	526	664	145	342	487
Återbäring och rabatter	140	364	504	305	159	464
Övriga försäkringstekniska avsättningar	-	7	7	-	7	7
Fondförsäkringsåtaganden	774	11 929	12 702	698	10 978	11 676
Aktuell skatteskuld	362	-	362	91	-	91
Skulder avseende direkt försäkring	310	-	310	87	-	87
Skulder till kreditinstitut	36	-	36	6 675	-	6 675
Derivat	3 335	125	3 460	159	420	579
Övriga skulder	8 166	-	8 166	7 725	-	7 725
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	56	-	56	26	-	26
Summa skulder och avsättningar	18 485	144 120	162 605	20 665	134 429	155 095

¹⁾ Lån med säkerhet i fast egendom har flyttats från rad "Övriga lån" till rad "Lån med säkerhet i fast egendom". Ändringen har inte föranlett någon effekt i resultaträkningen, balansräkningen eller i värderingsprinciper. Föregående års siffror har justerats med denna ändring.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 30. Aktiekapital

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Antal aktier	72	72	72	72
Kvotvärde, kronor	10 000	10 000	10 000	10 000

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Ingående balans	1	300	1	300
Minskning aktiekapital ¹⁾	-	-299	-	-299
Fusion	-	-	-	-
Utgående balans	1	1	1	1

¹⁾Återbetalning per den 27 september 2023 till KPA Tjänstepension AB för tidigare insatt kapital.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 31. Obeskattade reserver

Mkr	2024	2023
Säkerhetsreserv		
Ingående balans	136	-
Avsättning	-	-
Upplösning	23	-
Fusion	-	136
Utgående balans	113	136
Periodiseringsfond		
Ingående balans	376	66
Avsättning ¹⁾	-	88
Upplösning	376	-13
Fusion	-	235
Utgående balans	-	376
Summa obeskattade reserver	113	512
Periodiseringsfond	2024	2023
Avsättning 2018	-	11
Avsättning 2019	-	12
Avsättning 2020	-	48
Avsättning 2021	-	67
Avsättning 2022	-	51
Avsättning 2023	-	187
Avsättning 2024	-	-
Summa	-	376

¹⁾ Exklusive avsättning fusionerat från KPA Tjänstepension.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 32. Livförsäkringsavsättning

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Ingående balans	127 279	109 333	127 279	109 333
Fusion ¹⁾	-	313	-	313
Effekt av ändrade modellantaganden för diskonteringsränta ²⁾	1 316	803	1 316	803
Premiernas påverkan på avsättning	14 388	10 378	14 388	10 378
Utbetalningar	-4 480	-4 349	-4 480	-4 349
Effekt på livförsäkringsavsättningen på grund av flytt	-653	-212	-653	-212
Riskresultat	27	-23	27	-23
Uppräkning diskonteringsränta	3 969	4 231	3 969	4 231
Effekt av ändrade marknadsräntor	-4 611	7 822	-4 611	7 822
Avgiftsbelastning	-536	-454	-536	-454
Avkastningsskatt	-424	-426	-424	-426
Tekniska ändringar som påverkar reserven	110	-48	110	-48
Andra förändringar	-47	-87	-47	-87
Utgående balans	136 338	127 279	136 338	127 279

¹⁾Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

²⁾Effekt av att den långsiktiga terminsräntan (UFR) den 1 januari 2024 sänkts till 3,75% från 3,90%.

Redovisningsprinciper

Livförsäkringsavsättningar, traditionell försäkring

Livförsäkringsavsättningar beräknas som skillnaden mellan förväntat nuvärde av beräknade framtida utgifter och förväntat nuvärde av beräknade framtida intäkter. Samtliga förpliktelser och ingångna avtal vid rapporteringstillfället ska ingå i beräkningen.

Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell ränta (per balansdag). Utöver antagande om diskonteringsräntan görs antaganden även om dödlighet, driftskostnader, avkastningsskatt och utnyttjade optioner (se nedan avsnitt Väsentliga uppskattningar och bedömningar).

Livförsäkringsavsättningar, tjänstegrupplivförsäkring

Livförsäkringsavsättningar är avsedda att täcka de framtida kostnaderna för riskskyddet som de försäkrade åtnjuter enligt 9§ i KPA Tjänstepensionsförsäkrings försäkringsvillkor. Riskskyddet utgör det efterskydd som ges vid avgång ur tjänst vid arbetsoförmåga, arbetslöshet, ny anställning utan jämförbar försäkring och ålderspensionering. Företagets aktuarie beräknar avsättningarna med hjälp av statistiska och aktuariella metoder som anpassats till företagets historiska erfarenheter och observationer i försäkringsbeståndet. Vid beräkning tillämpas aktsamma antaganden.

Förlustprövning

KPA Tjänstepensionsförsäkrings tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar innebär automatiskt en prövning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

Not 32. Livförsäkringsavsättning forts.

Väsentliga uppskattningar och bedömningar vid beräkning av livförsäkringsavsättning, traditionell försäkring

Vid beräkning av livförsäkringsavsättning tillämpas aktsamma antaganden för samtliga livförsäkringar.

Ränteantaganden

Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell aktsam ränta (per balansdag). KPA Tjänstepensionsförsäkring utgår vid diskontering från den aktsamma räntekurva som framgår av FFFS 2019:21. Metoden bakom bestämningen av nivån på den långsiktiga terminsräntan (UFR) är förenlig med Eiopas metodik för beräkning av UFR, anpassning till metodiken sker dock gradvis till utgången av 2026 på så sätt att UFR nivån vid utgången av 2021 är 4,2 procent och ändras successivt till den nivån som gäller år 2026.

Dödlighetsantaganden

KPA Tjänstepensionsförsäkring tillämpar köns- och födelseårsberoende dödlighetsantagande vid beräkning av livförsäkringsavsättning. De dödlighetsantaganden som tillämpas vid beräkningen av livförsäkringsavsättning motsvarar aktuell erfarenhet inom KPA Tjänstepensionsförsäkring, kompletterade med årliga procentuella dödlighetsreduktioner för att uppskatta den framtida dödligheten. Dödlighetsreduktionerna är framtagna av SCB för hela befolkningen.

Driftskostnadsantaganden

Driftskostnadsantaganden är beräknade med utgångspunkt i aktuella driftskostnader. Avsättningen beräknas med procentuella belastningar på premie, avsättning och utbetalning.

Skattekostnadsantaganden

För att bestämma antagandet om statslåneränta vid beräkningen av avkastningsskatt används den statsobligationsränta som har en löptid närmast 10 år, dock minst 0,5 procent.

Optionsantaganden

Vid beräkning av livförsäkringsavsättning tillämpas antaganden om försäkringstagarnas utnyttjande av optioner att premieannullera eller ändra utbetalningstiden. De antaganden som tillämpas baseras på försäkringstagarnas beteende i KPA Tjänstepensionsförsäkring. Antagandet om ändrad utbetalningstid innebär att hänsyn tas till att en andel av försäkringstagarna, vid tidpunkten för utbetalning, förändrar den tidsperiod under vilken pensionen betalas ut. Antaganden om premieannullation avser enbart annullation av äkta löpande premier, eftersom framtida engångspremier i serie inte ingår i beräkning av livförsäkringsavsättning.

Osäkerhet vid tillämpning av uppskattningar och bedömningar

Värderingen av de försäkringstekniska avsättningarna innehåller flera bedömningar och antaganden, vilket kan medföra osäkerhet i beräkningen. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av livförsäkringsavsättningarna beskrivs i not 2. Upplysningar om risker.

Not 33. Oreglerade skador

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Ingående balans rapporterade skador	326	81	326	81
Ingående balans inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	162	35	162	35
Ingående balans	487	116	487	116
Fusion ¹⁾	-	84	-	84
Kostnad för skador som inträffat innevarande år	272	253	272	253
Utbetalt/överfört till försäkringsskulder	-82	-35	-82	-35
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-15	-12	-15	-12
Ränteeffekter	1	-	1	-
Andra förändringar	1	80	1	80
Utgående balans brutto	664	487	664	487
Utgående balans rapporterade skador	559	326	559	326
Utgående balans inträffade ännu ej rapporterade skador (IBNR)	105	162	105	162
Avsättning för oreglerade skador	664	487	664	487
Total förändring	177	371	177	371

¹⁾Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Redovisningsprinciper

Oreglerade skador, tjänstegrupplivförsäkring

Avsättning för oreglerade skador är avsedda att täcka de framtida kostnaderna för riskskyddet som de försäkrade åtnjuter enligt 9§ i KPA Tjänstepensionsförsäkrings försäkringsvillkor. Avsättningar görs för försäkringsfall som har rapporterats men inte reglerats samt för inträffade men ännu ej rapporterade försäkringsfall (IBNR). Storleken på avsättningarna beror på företagets erfarenhet. Oreglerade skador inklusive IBNR beräknas med en schablonmetod och fastställs vid ingående av året, utan diskontering. Denna reserv sätts utifrån aktsamma antaganden som baseras på statistik från tidigare skadeår.

Oreglerade skador, övriga avtal

Avsättning för oreglerade skador består i övrigt av ersättningsreserver för kända, och okända, inträffade skador, sjukreserver samt skadebehandlingsreserv (se nedan avsnitt Väsentliga uppskattningar och bedömningar, för uppgifter om de antaganden som tillämpas vid beräkning av dessa avsättningar).

Förlustprövning

KPA Tjänstepensionsförsäkrings tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar innebär automatiskt en prövning av att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

Väsentliga uppskattningar och bedömningar vid beräkning av avsättning för oreglerade skador, ersättningsfall med premiebefrielse

Vid beräkning av avsättning avseende pågående ersättningsfall med premiebefrielse har följande beräkningsantaganden använts:

Ränteantaganden

Förväntade kassaflöden diskonteras med ett antagande om aktuell aktsam ränta (per balansdag), enligt samma metod som tillämpas för livförsäkringsavsättningen, se not 32.

Sjuklighetsantaganden

För premiebefrielsesreserver baseras beräkningen på antagande om sannolikheten för avveckling genom tillfrisknande eller dödsfall. En avsättning görs även för inträffade men ännu inte inrapporterade skador baserad på KPA Tjänstepensionsförsäkrings historiska erfarenheter och skadeutfall.

Osäkerhet vid tillämpning av uppskattningar och bedömningar

Värderingen av de försäkringstekniska avsättningarna innehåller flera bedömningar och antaganden, vilket kan medföra osäkerhet i beräkningen. Känsligheten i de antaganden som ligger till grund för värderingen av avsättning för oreglerade skador beskrivs i not 2 Upplysningar om risker.

Not 34. Återbäring och rabatter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Ingående balans	464	-	464	-
Fusion	-	464	-	464
Premiereduktion tjänstegrupplivförsäkring	-230	-	-230	-
Årets avsättning för ej förfallen återbäring	270	-	270	-
Utgående balans	504	464	504	464

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Redovisningsprinciper

Avsättning för tilldelad återbäring består av återbäring som tilldelats försäkringstagarna men vid bokslutstillfället ännu ej fördelats till betalning. Denna avsättning är kopplad till försäkringsgrenen Tjänstegrupplivförsäkring. Avsättning för tilldelad återbäring används bland annat för att finansiera framtida premier.

Not 35. Pensioner och liknande förpliktelser

Koncernen, Mkr	2024	2023
Pensionsförpliktelser		
Nuvärde av helt eller delvis fonderade förpliktelser	318	321
Totalt nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser	318	321
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	305	292
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer i balansräkning (negativt värde=fordran)	12	29
Nettobeloppet för förmånsbestämda planer redovisas i följande poster i balansräkning		
Avsättningar till pensioner (negativt värde=fordran)	12	29
Nettobeloppet i balansräkning (negativt värde=fordran)	12	29
Förändring av nuvärdet för fonderade förpliktelser		
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 januari	321	247
Fusionerade förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 1 november	-	40
Utbetalda ersättningar	-15	-14
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	4	3
Räntekostnad	10	11
Omvärderingar:		
Aktuariella vinster och förluster avseende ändrade finansiella antaganden	-2	34
Effekt av ändrad fördelningsmodell inom Folksamkoncernerna	-	-
Förpliktelser för förmånsbestämda planer per den 31 december	318	321
Nuvärdet av förpliktelsen fördelar sig på planerna / medlemmar enligt följande	2024	2023
Aktiva medlemmar	17%	18%
Fribrevsinnehavare	42%	41%
Pensionärer	41%	41%
Koncernen, Mkr	2024	2023
Förändringar av förvaltningstillgångarnas verkliga värde		
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 1 januari	291	254
Fusionerade förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 1 november	-	41
Avgifter från arbetsgivaren	3	17
Utbetalda ersättningar	-15	-14
Ränteintäkt redovisad i resultatet	9	11
Reduceringar och regleringar	1	-9
Avkastning på förvaltningstillgångar exklusive ränteintäkt	16	-9
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde per den 31 december	305	291

Not 35. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Koncernen, Mkr	2024	%	2023	%
Förvaltningstillgångarna består av följande				
Egetkapitalinstrument	110	36%	102	35%
Skuldinstrument	150	49%	146	50%
Fastigheter	37	12%	38	13%
Alternativa placeringar	9	3%	6	2%
Summa	305	100%	291	100%
Skuldinstrument				
Bostadsobligationer	73	24%	67	23%
Statsobligationer	55	18%	50	17%
Realränteobligationer	3	1%	12	4%
Företagsobligationer	12	4%	9	3%
Kassa	6	2%	9	3%
Summa	150	49%	146	50%
varav				
Noterade innehav	150	100%	146	100%
Eget kapitalinstrument				
Sverige	43	14%	41	14%
Nordamerika	52	17%	41	14%
Europa exkl. Sverige	9	3%	12	4%
Japan	3	1%	3	1%
Asien exkl. Japan	3	1%	3	1%
Utvecklingsmarknader	0	0%	3	1%
Summa	110	36%	102	35%
varav				
Noterade innehav	110	100%	102	100%

Förvaltningstillgångar

Pensionsstiftelsens tillgångar utgör förvaltningstillgångar för pensioner och värderas till marknadsvärde. Pensionsstiftelsen investerar på sådant sätt att likviditeten för pensionsstiftelsen är säkrad. Investeringstiden är långsiktig och ska täcka ökningarna av pensionsförpliktelser. Den genomsnittliga löptiden på pensionsförpliktelserna uppgår till cirka 15 (15) år.

Förvaltningen av Folksam:s tillgångar i pensionsstiftelsen har en fördelning där tillgångsfördelningen är cirka 49 (50) procent skuldinstrument, cirka 36 (35) procent eget kapitalinstrument och cirka 12 (13) procent fastigheter, samt cirka 3 (2) procent alternativa placeringar. Alla fastigheter är belägna i Sverige.

Investeringsplaner beslutas av styrelsen för Pensionsstiftelsen och en gång per år görs en översyn av strategierna och tillgångsfördelningen.

Not 35. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Koncernen	2024	2023
Kostnad redovisad i årets resultat		
Kostnader avseende tjänstgöring innevarande period	3	12
Netto ränteintäkt/räntekostnad	1	0
Nettokostnad (+) / Intäkt (-) avseende förmånsbestämda pensionsplaner	4	11
Nettokostnad (+) / Intäkt (-) avseende avgiftsbestämda pensionsplaner	9	8
Total pensionskostnad i årets resultat	13	20
Kostnaden redovisas i följande rader ingående i årets resultat		
Administrationskostnader	12	20
Kapitalavkastning intäkter	-9	-11
Kapitalavkastning kostnader	10	11
Summa	13	20
Verklig avkastning på förvaltningstillgångar	24	16
Kostnad redovisad i övrigt totalresultat		
Aktuariella vinster (-) och förluster (+) inkl löneskatt	7	-55
Skillnad mellan faktisk avkastning och avkastning enligt diskonteringsräntan på förvaltningstillgångarna	15	4
Netto redovisat i övrigt totalresultat	22	-51

Aktuariella antaganden

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser	2024	2023
Diskonteringsränta	3,30%	3,10%
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	3,30%	3,10%
Framtida löneökning	3,30%	3,10%
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	3,30%	3,10%
Framtida ökning av pensioner (inflation)	1,80%	1,60%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%
Livslängdsantaganden	DUS23 Tjänstemän	DUS21 Tjänstemän

Den aktuariella beräkningen av pensionsförpliktelser och pensionskostnader baseras på följande antaganden.

Not 35. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Livslängd

Antagandena om livslängd följer Dödlighetsundersökningen 2023 (DUS23) utgiven av Svensk Försäkring. Tabellen nedan visar förväntad återstående livslängd för män och kvinnor i olika åldrar. Samma antaganden om livslängd används för KPA Tjänstepensionsförsäkring samtliga pensionsplaner.

Förväntad återstående livslängd, år

Ålder	Man	Kvinna
30	60	61
50	38	40
70	18	20

Diskonteringsränta

För att bestämma diskonteringsräntan använder KPA Tjänstepensionsförsäkring den marknadsmässiga avkastningen på balansdagen som erhålles på svenska bostadsobligationer med en löptid som motsvarar längden på pensionsförpliktelsen.

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar

Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar sätt per definition till samma procent som diskonteringsräntan.

Framtida löneökning

Framtida löneökning avspeglar förväntade framtida procentuella löneökningar som en sammansatt effekt av inflation, tjänsteålder och befordran.

Inflation

KPA Tjänstepensionsförsäkring använder den förväntade inflationen på balansdagen. Denna bestäms som skillnaden mellan nominella och reala nollkupongsräntor– statsobligationer.

Framtida ökning av pensioner

Inflationsantaganden används för uppräknig av framtida ökning av pensioner.

Inkomstbasbeloppet

Inkomstbasbeloppet fastställs årligen av regeringen och används bland annat för att bestämma taket i pensionsgrundande lön i det allmänna pensionssystemet. KPA Tjänstepensionsförsäkring använder antaganden om framtida löneökningar för att bestämma framtida ökning av inkomstbasbeloppet.

Känslighetsanalys

Koncernen, Mkr	Ökning	Minskning
Diskonteringsränta 1% förändring på pensionsskuld	-19	21
Framtida löneökning 1% förändring på pensionsskuld	2	-2

Känslighetsanalyserna baseras på en förändring i ett antaganden medan det andra antagandet är konstant.

Finansiering

Koncernen uppskattar att 2 (9) miljoner kronor blir betalda under 2025 till fonderade och ofonderade förmånsbestämda planer.

Fördelning mellan Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna

Aktuariella beräkningar görs för Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna på förmånsbestämda pensionsavsättningar enligt IAS 19. Beräkningarna görs per pensionsplan och arbetsgivare.

KTP planens förmånsbestämda ålderspension, som är den största pensionsplanen inom Folksam, är tryggad i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse. Folksam Sak har betalningsansvaret för pensionsplanen för samtliga anställda inom Folksam.

Inom Folksam fördelas kostnaderna och åtaganden inom respektive koncern enligt en fördelningsnyckel baserad på lönesummor för respektive företag som ingår i Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna. Detta görs för att återspegla en så korrekt bild som möjligt av kostnader och åtaganden inom koncernerna.

Lönesummorna varierar mellan åren varför den procentuella fördelningen av utgående pensionsavsättningen ändras mellan Folksam Liv- och Folksam Sak-koncernerna. Fördelningsnyckeln avseende ingående pensionsskuld baseras på ett vägt tal av historisk data medan fördelningsnyckeln avseende årets avsättning baseras på årets fördelade lönekostnader. Mer om pensionsplaner och pensionsåtaganden finns att läsa i not 43 Medelantal anställda samt löner och ersättningar.

Not 35. Pensioner och liknande förpliktelser forts.

Redovisningsprinciper

Förmånsbestämda pensionsplaner

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder; denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en svensk bostadsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method. Vidare beräknas det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar per rapportdagen. Koncernens nettoförpliktelse utgörs av nuvärdet av förpliktelsen, minus verkligt värde på förvaltningstillgångarna justerat för eventuella tillgångsbegränsningar. Räntekostnaden/intäkten netto på den förmånsbestämda förpliktelsen/tillgången redovisas i resultaträkningen. Räntenettot är baserat på den ränta som uppkommer vid diskontering av nettoförpliktelsen, det vill säga ränta på förpliktelsen, förvaltningstillgångar och ränta på effekt av eventuella tillgångsbegränsningar.

Omvärderingseffekter utgörs av aktuariella vinster och förluster, skillnad mellan faktisk avkastning på förvaltningstillgångar och den summa som inkluderas i räntenettot och eventuella ändringar av effekter av tillgångsbegränsningar (exklusive ränta som inkluderas i räntenettot). Omvärderingseffekterna redovisas i övrigt totalresultat. När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till det lägsta av överskottet i planen och tillgångsbegränsningen beräknad med hjälp av diskonteringsräntan. Tillgångsbegränsningen utgörs av nuvärdet av de framtida ekonomiska fördelarna i form av minskade framtida avgifter eller kontant återbetalning. Ändringar eller reduceringar av en förmånsbestämd plan redovisas vid den tidigaste av följande tidpunkter; I, när ändringen i planen eller reduceringen inträffar eller II, när företaget redovisar relaterade omstruktureringskostnader och ersättningar vid uppsägning. Ändringarna/reduceringarna redovisas direkt i årets resultat.

Särskilda löneskatten hänförlig till koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer redovisas som upplupen kostnad. Den del av särskild löneskatt som är beräknad utifrån tryggandelagen i juridisk person redovisas som upplupen kostnad. Avkastningsskatt redovisas löpande i resultatet för den period skatten avser och ingår därmed inte i skuldberäkningen. Vid fonderade planer belastar skatten avkastningen på förvaltningstillgångar och redovisas i övrigt totalresultat.

Not 36. Skulder till kreditinstitut

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Kreditinstitut Sverige	36	3 500	36	3 500
Kreditinstitut inom EU	-	3 175	-	3 175
Totalt	36	6 675	36	6 675

Posten avser i sin helhet kontantsäkerheter hos kreditinstitut.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 37. Övriga skulder

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Skulder till koncernföretag	10	7	10	7
Skulder till övriga närstående företag	41	20	41	20
Leverantörsskulder	19	24	15	16
Köpta ej likviderade aktier, andelar och räntebärande värdepapper	7 835	7 409	7 835	7 409
Andra skatteskulder än aktuell och uppskjuten skatt	167	166	167	166
Övriga skulder	288	303	98	108
Summa	8 361	7 929	8 166	7 725

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 38. Ställda säkerheter

Mkr	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar				
Aktier och andelar i koncernföretag	41 722	36 917	41 722	36 917
Aktier och andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	207	-	207
Aktier och andelar i övriga företag som det finns ett ägarintresse i	385	410	385	410
Aktier och andelar	171 497	146 828	171 497	146 828
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	108 319	89 128	108 319	89 128
Lån med säkerhet i fast egendom ¹⁾	1 344	750	1 344	750
Övriga lån ¹⁾	6 227	5 825	6 227	5 825
Derivat	-3 370	5 492	-3 370	5 492
Kassa och bank	4 987	6 011	4 987	6 011
Upplupna räntor och hyresintäkter	878	610	878	610
Fondförsäkringstillgångar	12 702	11 676	12 702	11 676
Summa	344 691	303 853	344 691	303 853
För andras räkning pantsatta tillgångar				
Aktier och andelar	13 338	13 095	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	899	950	899	950
Likvida medel	3 543	752	3 543	752
Summa	17 780	14 798	4 442	1 703
Totalt ställda säkerheter	362 471	318 650	349 133	305 555

¹⁾ Lån med säkerhet i fast egendom har flyttats från rad "Övriga lån" till rad "Lån med säkerhet i fast egendom". Ändringen har inte föranlett någon effekt i resultaträkningen, balansräkningen eller i värderingsprinciper. Föregående års siffror har justerats med denna ändring.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Ställda säkerheter

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i KPA Tjänstepensionsförsäkrings egendom som finns i ett särskilt skuldtäckningsregister. Företaget har rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som tillgångarna, enligt Lag om tjänstepensionsföretag, överstiger de åtaganden som företaget har mot försäkringstagarna.

Belopp i tabell avser redovisade värden för ställda säkerheter i juridisk person, vilka har aggregerats till i koncernen upptagna belopp.

För andras räkning pantsatta tillgångar avser obligationer och/eller likvida medel pantsatta för positioner i börshandlade derivat och OTC-derivat. Pantsättning är ett krav från clearing-instituten och således en förutsättning för handel. Företagets derivatinstrument omfattas av ISDA-avtal och avtal Client cleared OTC Derivatives Addendum ("Addendum"). Marginalsäkerheter ställs vid derivatkontraktets ingående och under löptiden med hänsyn till marknadsvärdeförändringar. Vidare har företaget via ISDA-avtalet ingått CSA-avtal vilket reglerar rätten till utväxling av säkerheter för att eliminera den exponering som uppstår vid värdeförändringar i ingångna derivatkontrakt. För ytterligare information se not 25 Upplysningar om kvittning.

Not 39. Eventualförpliktelser

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Mkr				
Solidariskt betalningsansvar för skulder i handelsbolag	-	-	55	42
Summa	-	-	55	42
Varav till förmån för koncernföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	-	55	42

Under eventualförpliktelser redovisas förpliktelser som härrör från inträffade händelser som inte uppfyller krav på att redovisas som skuld eller avsättning. Detta då det inte är troligt att en kostnad kommer att uppstå och/eller att förpliktelsen inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Tillsynsfrågor

Som framgår i förvaltningsberättelsen har Finansinspektionen en pågående undersökning om företagets investering i Heimstaden Bostad. Det kan inte uteslutas att tillsynsändret kan leda till en varning eller sanktion. I enlighet med lag om tjänstepensionsföretag kan en sanktionsavgift lägst fastställas till 5 miljoner kronor och högst 50 miljoner kronor.

Not 40. Ekonomiska arrangemang som inte redovisas i balansräkningen

	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Mkr				
Avtalad, ännu ej utbetalat lån	3 590	5 022	3 590	5 022
Avtalad, ännu ej investerat riskkapital	9 178	8 229	9 178	8 229
Avtalad, ännu ej investerad del i fastighet	3 650	1 832	3 650	-
Summa	16 418	15 083	16 418	13 251
Varav till förmån för koncernföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-	-	-	-

För upplysningar om åtaganden för operationella leasingavtal, se not 41 Leasing, avsnitt Likviditetsrisker - framtida leasingavgifter.

Not 41. Leasing

Operationella leasingavtal - företaget är leasegivare

Operationella leasingavtal - leasegivare

Avtal klassificeras som operationella leasingavtal. De underliggande tillgångarna som hyrs ut avser förvaltningsfastigheter, se balansräkning rad Byggnader och mark. Upplysningar lämnas i not Byggnader och mark om värdering av förvaltningsfastigheterna till verkligt värde, kriterier för klassificering, begränsningar och förpliktelser.

Leasingintäkter från operationella leasingavtal

Leasingintäkter för lokaler omfattar avgifter som till sin substans är fasta, hit förs lokalhyra och variabla avgifter för fastighetsindex. Hyresintäkter inkluderar även variabla avgifter som inte beror på index, det avser tillägg för t.ex. underhåll, el, vatten och avgift för fastighetsskatt, försäkringar och underhåll.

Hyresintäkter inklusive tillägg aviseras i förskott och redovisas linjärt som hyresintäkt i resultaträkningen över kontraktperiodens längd. I not Kapitalavkastning, intäkter, benämns leasingintäkter som Hyresintäkter från byggnader och mark. Lämnade rabatter uppgår till mindre belopp och kvittas därför mot hyresintäkter i stället för att presenteras under Kapitalavkastning, kostnader.

Direkta kostnader för förvaltningsfastigheter

Upplysning om driftskostnader för förvaltningsfastigheter lämnas i not Kapitalavkastning, kostnader på rad Driftskostnader för byggnader och mark. Kostnaderna omfattar bl a fastighetsförvaltning, underhåll, hyresgästanpassningar och fastighets-skatt.

Not 41. Leasing forts.

Periodens leasingintäkter	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Mkr				
<i>Förvaltningsfastigheter</i>				
Leasingavgifter	1 600	1 389	-	-
varav variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	209	191	-	-

Löptidsanalys framtida leasingintäkter	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Mkr				
<i>Förvaltningsfastigheter</i>				
Inom ett år	1 288	1 073	-	-
2 år	1 037	838	-	-
3 år	795	671	-	-
4 år	560	530	-	-
5 år	387	386	-	-
Senare än 5 år	919	1 162	-	-
Summa leasingavgifter exkl. variabla leasingavgifter som inte beror på index eller ränta	4 987	4 660	-	-

Leasingavtal - företaget är leasetagare

Operationella leasingavtal - leasetagare

Avtal klassificeras som operationella leasingavtal. En väsentlighetsbedömning har gjorts i samband med upplysningar om leasingavtal där företaget är leasetagare, uppgifter presenteras endast för tomrättsavtal.

Löptider leasingavtal - leasetagare

Förvaltningsfastigheter - tomrätter

Löptiden anses vara evig för hyresavtal för tomrätter.

Tomrättshavaren (leasetagaren) har inte rätt att säga upp avtalet. Fastighetsägare (leasegivare) får däremot säga upp avtalet vid bestämda tidpunkter. Betalning görs vanligtvis kvartalsvis i förskott. Avgäld (leasingavgift) är oförändrad under bestämda perioder (avgäldsperioder), vanligtvis med en löptid på tio år men kan vara längre, efter avgäldsperioden görs en omprövning av avgälden.

Leasingavgifter - leasetagare

Förvaltningsfastigheter - tomrätter

Leasingavgift motsvarar tomrättsavgäld och redovisas inom driftsnettot.

Redovisningsprinciper

Leasingavgifter för operationella leasingavtal redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden och ingår i not 9 Driftskostnader.

Leasingkostnader - leasetagare	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Mkr				
Fasta (bashyra) och variabla leasingavgifter (index)	20	20	-	-
Summa	20	20	-	-

Avtalade belopp	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Mkr				
Inom ett år	20	20	-	-
Längre än ett år är men högst 5 år	80	80	-	-
Senare än 5 år	19 926	19 880	-	-
Summa fasta leasingavgifter och variabla avgifter kopplade till index eller ränta	20 026	19 980	-	-

Not 42. Upplysningar om närstående

Närstående parter

Noten innehåller beskrivningar av transaktioner och utestående mellanhavanden inklusive åtaganden mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och närstående enligt definitionen i IAS 24, Upplysningar om närstående.

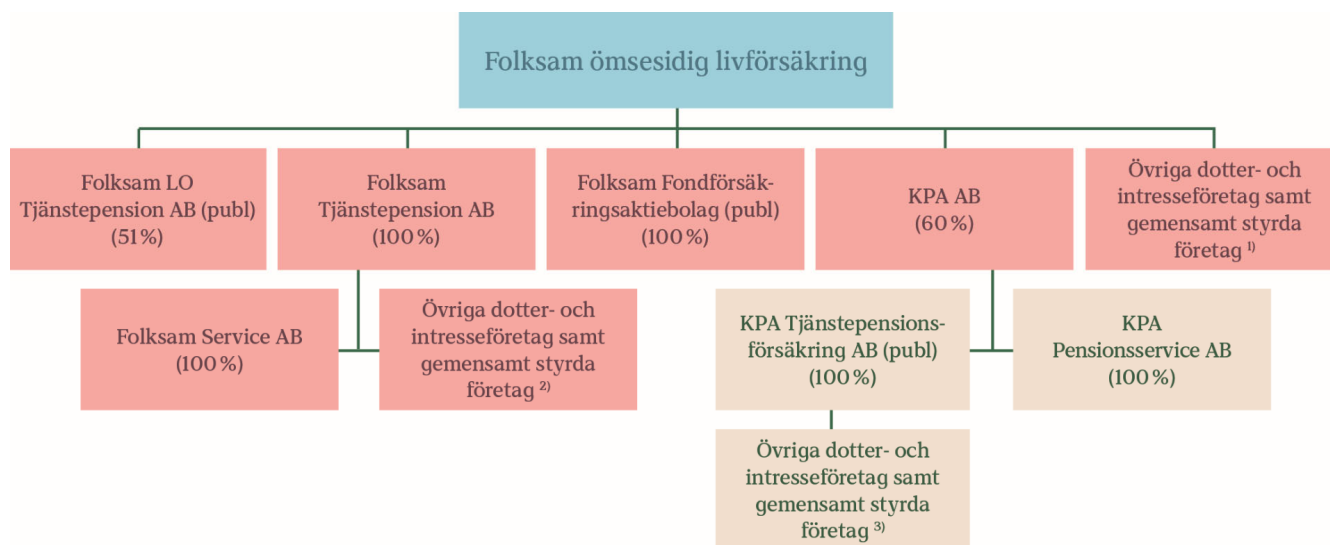
KPA Tjänstepensionsförsäkring betraktar följande juridiska och fysiska personer som närstående enligt denna definition:

- Samtliga företag i Folksam (Folksam Sak-koncernen samt Folksam Liv-koncernen inklusive KPA Pension)
- Nyckelpersoner i ledande ställning, vilka överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysningar lämnas i not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar.
- Nyckelpersoners nära familjemedlemmar
- Samtliga företag i SKR-koncernen
- Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Företag eller fysiska personer anses inte vara närstående enbart på grund av normala kund- eller affärskontakter på marknads-mässiga villkor. Som närstående räknas inte de organisationer som har styrelserepresentation i företag i Folksamgruppen. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar försäkrings-tagarna.

Bolagsstruktur i Folksam

Folksam består av två koncerner. Folksam Liv-koncernen inklusive KPA Pension och Folksam Sak-koncernen. Bilden nedan visar legal struktur för Folksam Liv-koncernen. Detaljerad redovisning av samtliga Folksam Sak-koncernföretag finns i Folksam ömsesidig sakförsäkrings årsredovisning och detaljerad redovisning av samtliga Folksam Liv-koncernföretag finns i Folksam ömsesidig livförsäkrings årsredovisning. Årsredovisningarna finns på www.folksam.se.

¹⁾ Detaljerad redovisning av andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 17-18 i årsredovisningen för Folksam Liv.

²⁾ Detaljerad redovisning av andelar i koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 15-16 i årsredovisning för Folksam Tjänstepension AB.

³⁾ Detaljerad redovisning av koncernföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag finns i not 16-17 i årsredovisning för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ).

Not 42. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om hur transaktioner, mellan-havanden samt åtaganden ingås och följs upp

Varje år beslutar styrelsen om en affärsplan som bland annat beskriver nyttjandet av gemensamma resurser. Affärsplanen ska vara på tre års sikt och uppdateras årligen, eller då väsentliga behov uppstår. Vd ska regelbundet redovisa utfall gentemot affärsplanen för styrelsen. I samband med affärsplanen antar styrelsen även en budget för det kommande kalenderåret, inklusive fördelning av kostnader för gemensamma resurser.

Gemensam operativ organisation

Folksam Liv-koncernen tillsammans med Folksam Sak-koncernen bedriver sin verksamhet i samverkan med en i huvudsak gemensam operativ organisation samt delvis gemensam infrastruktur (IT, inventarier, immateriella rättigheter med mera). Beskriven samverkan gäller de företag som namnges i bilden ovan, ej namngivna företag i kategorin Övriga dotter- och intresseföretag ingår inte.

En central del av samverkan mellan Folksam Liv- och Sak-koncernerna är de gemensamma personalresurserna i form av tillikaanställning, vilket innebär att medarbetarna är anställda i samtliga företag, med vissa undantag. Utgångspunkten är att de samlade personalresurserna över tid ska vara lämpligt dimensionerade för att kostnadseffektivt kunna tillgodose personalbehovet för moder- och dotterföretag i båda koncernerna. Tillikaanställningen medför att företagen som delar operativ organisation inte köper och säljer tjänster som tillhandahålls av den tillikaanställda personalen, annat än i undantagsfall där det är särskilt motiverat. Istället tillämpas fördelning av kostnader enligt principerna som beskrivs i avsnitt *Principer för kostnadsfördelning* nedan.

Gemensamma inköp

Mot bakgrund av den samverkan som bedrivs mellan koncernerna kan även inköp samordnas. Inköp till fler än ett företag ska som huvudregel ingås med Folksam Liv, Folksam Sak respektive KPA Tjänstepensionsförsäkring, som part och inköpsföretag för respektive berörd koncern. Avtal kan ingås separat för varje inköpsföretag eller i ett för dessa företag gemensamt avtal. Samäganderätt uppstår vid gemensamma förvärv av tillgångar.

Kostnader för gemensamma inköp fördelas enligt de generella principer som beskrivs i avsnitt *Principer för kostnadsfördelning* nedan.

Principer för kostnadsfördelning

Respektive företag, verksamhetsgren och produkt ska bära sina direkt eller indirekt hänförliga driftskostnader kopplade till den gemensamma operativa organisationen samt gemensam infrastruktur. Vidare ska respektive företag endast belastas med

de kostnader som uppstår baserat på faktiskt nyttjande, om inte en annan fördelning är särskilt motiverad i det enskilda fallet.

Baserat på behoven i affärsplanen upprättas interna överenskommelser om kostnadsfördelning mellan enhet och företag inom ramen för budgetprocessen. Överenskommelserna dokumenteras och innehåller specifikation per avdelning/kostnadsställe, samt uppgifter om hur uppföljning ska utföras. Fördelning av kostnader per företag sker sedan i varje månadsbokslut, utifrån procentuell andel av månadsvis utfall på kostnadsställe eller ordernummer.

Fördelade kostnader och mottagna kostnader

Kostnader som fördelas mellan företagen inom Folksam består bland annat av personalkostnader, lokalkostnader, marknadsförings- och försäljningskostnader samt IT-kostnader såsom datautrustning, drift, utveckling av system. I det avlämnande företaget uppstår en koncernintern intäkt och i det mottagande företaget uppstår en koncernintern kostnad. Både intäkten och kostnaden redovisas under raden Driftskostnader i resultaträkningen. I samband med kostnadsfördelningen uppstår en koncernintern fordran och en koncernintern skuld mellan företagen inom Folksam. Utöver driftskostnader fördelas skadehanteringskostnader och andra försäkringsadministrativa kostnader samt kapitalförvaltningskostnader.

Pensionsvalet

KPA Pensionservice administrerar val och förmedling av pensionspremier inom AKAP-KR, KAP-KL, PFA, PA-KFS och de kooperativa avtalen. Pensionsvalet hanterar även kapitalflyttar, värdebesked och övrig förmedlingsadministration så som fakturering. Pensionsvalet är ett så kallat särskilt företagsnamn inom KPA Pensionservice, som är oberoende och arbetar helt neutralt mot de olika försäkringsföretagen och tjänstepensionsföretagen.

Transaktioner mellan Pensionsvalet och KPA Tjänstepensionsförsäkring

KPA Tjänstepensionsförsäkring är valbart bolag inom AKAP-KR, KAP-KL, PFA, PA-KFS och de kooperativa avtalen. Transaktioner mellan Pensionsvalet och KPA Tjänstepensionsförsäkring är bland annat följande; Förmedling av premier, Transaktioner i samband med kapitalflyttar samt Fakturering för utfört uppdrag enligt avtal. KPA Tjänstepensionsförsäkring har administrativa kostnader mot KPA Pensionservice för de tjänster som Pensionsvalet utför åt företaget. De administrativa kostnaderna överensstämmer ej med motsvarande intäkter i KPA Pensionservice eftersom företagen har olika avdragsrätt för moms.

Not 42. Upplysningar om närstående forts.

Administrativa kostnader

KPA Tjänstepensionsförsäkring har kostnader för de tjänster som Pensionsvalet utför åt företaget, för mer information se rubrik *Transaktioner mellan Pensionsvalet och KPA Tjänstepensionsförsäkring*. KPA Pensionservice fakturerar även KPA Tjänstepensionsförsäkring för kostnader avseende ett system ägt av KPA Pensionservice som båda företagen nyttjar. De administrativa kostnaderna överensstämmer ej med motsvarande intäkter i KPA Pensionservice eftersom företagen har olika avdragsrätt för moms.

Koncerninterna fordringar och skulder samt ränta

Ränta på mellanhavandet beräknas månadsvis och Folksam tillämpar STIBOR 1 vecka. Reglering av mellanhavanden sker dagligen, veckovis, månadsvis eller kvartalsvis beroende på rörelse och belopp. Vid behov kan även fordringarna regleras vid anfordran.

Koncerninterna lånefordringar konverteras till aktieägartillskott

Moderföretaget KPA Tjänstepensionsförsäkring har lämnat lån till direkt- och indirektägda fastighetsdotter- och intresseföretag i samband med fastighetsinvesteringar. Samtliga koncerninterna fastighetslån konverterades till aktieägartillskott 2023.

Samtliga lån har varit amorteringsfria och haft marknadsmässig fast ränta om 3,34–4,35 procent. Belåningsgrad och storleken på ränta har varit olika beroende på fastighet. Räntan har erlagts kvartalsvis i efterskott. Räntan redovisas under raden Kapitalavkastning, intäkter i resultaträkningen samt under raden Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter i balansräkningen.

Återbäring betalats ut till KPA AB

KPA Tjänstepensionsförsäkring har under andra kvartalet 2024 betalat ut överskott om 3 097 tkr från premiebefrielseförsäkringen. Överskottet betalades ut som återbäring i form av en engångsutbetalning. Återbäringen har minskat konsolideringsfonden. Mer information finns under väsentliga händelser under året i förvaltningsberättelsen.

Fusion

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För mer information om fusionen hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Övriga transaktioner

Övriga transaktioner mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och närstående består av lämnat aktieägartillskott i samband med investeringar. Övriga transaktioner från närstående till KPA Tjänstepensionsförsäkring består av lämnade utdelningar eller lämnade resultatandelar.

Eventualförpliktelser

Solidariskt betalningsansvar för handelsbolagets skulder redovisas bland ansvarsförbindelser. För mer information hänvisas till not 39.

Transaktioner, utestående mellanhavanden och åtaganden mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och SKR-koncernen

Det har inte skett några transaktioner med företagen i SKR-koncernen under perioden. Det finns heller inga utestående mellanhavanden eller åtaganden mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och företagen i SKR-koncernen.

Transaktioner, utestående mellanhavanden och åtaganden mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och Konsumentkooperationens pensionsstiftelse

Det har inte skett några transaktioner med Konsumentkooperationens pensionsstiftelse under perioden. Det finns heller inga utestående mellanhavanden eller åtaganden mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och Konsumentkooperationens pensionsstiftelse.

Not 42. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om transaktioner mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och närstående inom:

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
2024, Tkr							
Fördelade kostnader	160	42 593	-	274	17	-	-
Mottagna kostnader	-90 121	-1 512	-	-368 178	-	-	-
Administrativa kostnader	-	-16 277	-	-	-	-	-
Ränteintäkter	-	162	-	-	-	-	-
Räntekostnader	-258	-7	-	-1 046	-	-	-
Lämnade aktieägartillskott	-	-4 697 820	-	-	-	-	-
Erhållna utdelningar	-	784 000	11 628	-	-	-	-
Erhållna resultatandelar	-	216 657	-	-	-	-	-
Summa	-90 219	-3 672 204	11 628	-368 949	17	-	-

Upplysningar om KPA Tjänstepensionsförsäkrings utestående mellanhavanden och åtaganden till närstående per 31 december

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
2024, Tkr							
Fordringar	-	166 575	-	-	7	-	-
Skulder	10 076	0	-	40 535	-	-	-
Upplupna ränteintäkter	-	-	-	-	-	-	-
Eventualförpliktelser	-	55 467	-	-	-	-	-
Summa	10 076	222 042	-	40 535	7	-	-

Not 42. Upplysningar om närstående forts.

Upplysningar om transaktioner mellan KPA Tjänstepensionsförsäkring och närstående inom:

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
2023, Tkr							
Fördelade kostnader	337	36 705	-	-	-	-	-
Mottagna kostnader	-73 302	-1 146	-	-401 534	-	-	-
Administrativa kostnader	-	-16 445	-	-	-	-	-
Ränteintäkter	0	404 661	-	-	-	-	-
Räntekostnader	-221	-5	-	-1 075	-	-	-
Lämnade aktieägartillskott	-	-12 101 752	-	-	-	-	-
Erhållna utdelningar	-	264 000	11 743	-	-	-	-
Erhållna resultatandelar	-	137 877	-	-	-	-	-
Summa	-73 185	-11 276 104	11 743	-402 609	-	-	-

Upplysningar om KPA Tjänstepensionsförsäkrings utestående mellanhavanden och åtaganden till närstående per 31 december

	Folksam Liv-koncernen			Folksam Sak-koncernen			Övriga närstående
	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	Moder-företag	Koncern-företag	Intresse- och gemensamt styrda företag	
2023, Tkr							
Fordringar	-	169 835	-	-	-	-	-
Skulder	6 577	-	-	19 640	-	-	-
Upplupna ränteintäkter	-	74 443	-	-	-	-	-
Eventualförpliktelser	-	41 689	-	-	-	-	-
Summa	6 577	285 968	-	19 640	-	-	-

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Medelantal anställda ¹⁾

Medelantalet anställda uppgick i koncernen till 1 (2) tjänstemän. Andelen män uppgick till 0 (0) procent och andelen kvinnor till 100 (100) procent. I moderföretaget uppgick medelantalet anställda till 1 (2) tjänstemän. Andelen män uppgick till 0 (0) procent och andelen kvinnor till 100 (100) procent.

¹⁾ Företagen inom Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att medarbetaren är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställen inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda i KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) 283 (238) personer.

Fördelning kvinnor och män, styrelse och ledande befattningshavare Antal, Koncernen	2024		2023	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelse	6	6	6	7
Vd	1	-	1	-
Andra ledande befattningshavare	3	4	-	4
Summa kvinnor och män, styrelse och ledande befattningshavare	10	10	7	11

Löner, ersättningar och övriga förmåner, Tkr ¹⁾	Koncernen		Moderföretaget	
	2024	2023	2024	2023
Styrelse	-1 333	-2 372	-1 333	-2 372
Vd	-2 491	-2 353	-2 491	-2 353
Andra ledande befattningshavare	-4 790	-4 422	-4 790	-4 422
Summa ledande befattningshavare	-8 614	-9 147	-8 614	-9 147
Tjänstemän	-188 038	-171 530	-188 038	-171 530
Summa	-196 652	-180 677	-196 652	-180 677
Sociala kostnader	-88 092	-83 973	-88 092	-83 973
varav pensionskostnader vd, inklusive löneskatt.	-919	-900	-919	-900
varav pensionskostnader andra ledande befattningshavare, inklusive löneskatt.	-1 622	-2 125	-1 622	-2 125
varav pensionskostnader tjänstemän, inklusive löneskatt.	-24 587	-24 071	-24 587	-24 071

¹⁾ Vd är även vd i andra KPA-företag. Lönekostnaderna fördelas därför mellan dessa företag. Ledande befattningshavare består av företagsledningen, som är tillika engagerad av samtliga företag i KPA Pension. Därför fördelas lönerna mellan företagen.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättningspolicy

Folksams ersättningspolicy är gemensam för samtliga företag inom Folksam och utgår från de grundläggande värderingarna inom Folksam och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att KPA Tjänstepensionsförsäkring når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på KPA Tjänstepensionsförsäkring. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

För att minimera överdrivet risktagande samt undvika intressekonflikter där kundens intressen inte tas till vara med tillbörlig omsorg ska ingen rörlig ersättning utgå i KPA Tjänstepensionsförsäkring, med undantag för ett företagsgemensamt belöningsprogram. Belöningsprogrammet utgår från Folksamgruppens strategiska inriktning och är kopplad till övergripande mål som fastställs i affärsplanen. För vd och tillikaanställd chef för internrevision utgår ingen rörlig ersättning.

Beslutsgång för ersättningspolicy

Folksams ersättningspolicy är fastställd av KPA Tjänstepensionsförsäkrings styrelse.

Ersättningsutskott

Inom KPA Tjänstepensionsförsäkring har styrelseordföranden ersättningsutskottets roll.

Anställda som kan påverka risknivån i KPA Tjänstepensionsförsäkring

KPA Tjänstepensionsförsäkring har identifierat de anställda som väsentligen kan påverka risknivån i företaget. Denna grupp av anställda utvärderas löpande och kan ändras beroende på den påverkan de har från tid till annan. Anställda som kan påverka risknivån i KPA Tjänstepensionsförsäkring är vd samt tillikaanställd chef för internrevision.

Folksam belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksam inklusive dotterföretag utom vd, koncernledning, vd i dotterföretag och chef för internrevision. Syftet med belöningsprogrammet 2024 var att skapa ett gemensamt fokus och drivkraft till att uppnå övergripande mål, samt att skapa engagemang hos medarbetarna och att bidra till att vara en attraktiv arbetsgivare. De belöningsgrundande målen i programmet utgjordes av Folksams övergripande mål att ha försäkrings- och pensionssparandebansens mest nöjda kunder samt att ha en lönsam tillväxt. Folksamgruppens årligen fastställda driftskostnadsram utgjorde ett tröskelvärde i belöningsprogrammet. Om den årliga tröskeln för driftkostnader överskrids är huvudregeln att inget utfall i belöningsprogrammet lämnas, även om de belöningsgrundade målen har uppnåtts.

Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor till maximalt 20 000 kronor per medarbetare och år beroende på grad av målluppfyllelse. Utfallet för respektive medarbetare beräknas proportionellt baserat på närvaro och tjänstgöringsgrad. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning i en individuell tjänstepensionsförsäkring.

Not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättning styrelse och utskott					
2024, Tkr	Styrelse- arvode	Risk- och kapital- utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ¹⁾	Totalt
Styrelsens ordförande					
Anders Henriksson	-225	-66	0	-91	-382
Övriga styrelseledamöter					
Lena Dahl	-162	-	0	-51	-214
Karin George af Klercker ²⁾	-	-	0	0	-1
Annika Wallenskog	-160	-	0	-50	-211
Johan Ingelskog , Försäkringstagarrepresentant	-160	-	0	-50	-211
Katrin Röcklinger ²⁾	-	-	0	0	-1
Lars Fresker, Försäkringstagarrepresentant	-154	-66	0	-69	-289
Peter Danielsson	-169	-	0	-53	-223
Maria Liljedahl ²⁾	-	-	0	0	-1
Malin Ohlsson-Leijon ^{2) 3)}	-	-	0	0	0
Ossian Ekdahl ⁴⁾	-116	-	0	-37	-154
Arbetstagarrepresentanter					
Thomas Månsson	-28	-	0	-9	-37
Anette Nordlöf	-28	-	0	-9	-37
Summa ersättning styrelse och utskott	-1 202	-132	-6	-421	-1 760

¹⁾ Varav inga pensionskostnader.

²⁾ Interna ledamöter erhåller inget arvode.

³⁾ Avgick 2024-05

⁴⁾ Invald 2024-05

Not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättning styrelse och utskott					
2023, Tkr	Styrelse- arvode	Risk- och kapital- utskott	Övriga förmåner	Sociala kostnader ¹⁾	Totalt
Styrelsens ordförande					
Sture Nordh ²⁾	-188	-56	-	-25	-269
Styrelsens ordförande					
Anders Henriksson ³⁾	-84	-19	-	-11	-114
Övriga styrelseledamöter					
Lena Dahl	-146	-56	-	-63	-265
Eva Fagerberg ²⁾	-120	-56	-	-55	-231
Karin George af Klercker ⁴⁾	-	-	-	-	-
Anna-Karin Laurell ²⁾⁴⁾	-	-	-	-	-
Ulf Olsson ²⁾	-129	-	-	-41	-170
Annika Wallenskog	-146	-	-	-46	-192
Helene Odenjung ²⁾	-112	-	-	-35	-147
Johan Ingelskog	-137	-	-	-43	-180
Katrin Röcklinger ⁴⁾	-	-	-	-	-
Lars Fresker ³⁾	-53	-	-	-17	-70
Anna-Britta Åkerlind ³⁾	-53	-	-	-17	-70
Peter Danielsson ³⁾	-9	-	-	-	-9
Maria Liljedahl ³⁾⁴⁾	-	-	-	-	-
Malin Ohlsson-Leijon ³⁾⁴⁾	-	-	-	-	-
Arbetsstagarrepresentanter					
Thomas Månsson ³⁾	-3	-	-	-1	-4
Anette Nordlöf ³⁾	-3	-	-	-1	-4
Styrelseledamöter KPA Tjänstepension fram till fusion 1 november 2023					
Anders Henriksson	-113	-37	-	-47	-197
Per Holmström	-129	-50	-	-56	-235
Jeanette Hedberg	-138	-	-	-43	-181
Lars Fresker	-93	-	-	-29	-122
Boel Godner	-137	-	-	-43	-180
Anna-Britta Åkerlind	-84	-	-	-26	-110
Tomas Norderheim	-129	-56	-	-58	-243
Thomas Månsson, arb.t.rep	-18	-	-	-6	-24
Anette Nordlöf, arb.t.rep	-18	-	-	-6	-24
Per Martinsson ⁴⁾	-	-	-	-	-
Mats Häggglund ⁴⁾	-	-	-	-	-
Summa ersättning styrelse och utskott	-2 042	-330	-	-669	-3 041

¹⁾ Varav inga pensionskostnader.

²⁾ Avgick 2023-10

³⁾ Tillträdde 2023-11

⁴⁾ Interna ledamöter erhåller inget arvode.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Arvodesnivåer styrelsen, Tkr	2024	2023
Styrelseordförande, fast årsarvode	-135	-133
Övriga ex vd, fast årsarvode	-91	-89
Sammanträdesarvode per tillfälle	-9	-9

Arvoden till ledamöter i Risk- och kapitalutskott	2024	2023
Ordinarie ledamot	-39	-3
Sammanträdesarvode per tillfälle	-7	-7

Not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Löner, ersättningar, arvoden och förmåner, Tkr	Grundlön	Övriga förmåner och ersättningar ¹⁾	Pensionskostnad ²⁾	Summa	Rörlig ersättning ³⁾	Avgiftsbestämda pensionskostnader
Moderföretaget, 2024						
Vd						
Camilla Larsson Vd	-2 481	-10	-919	-3 410	-	-919
Andra ledande befattningshavare 4 personer varav 0 personer med rörlig ersättning ^{4), 5)}	-4 750	-40	-1 622	-6 412	-	-307
Övriga tjänstemän						
Övriga anställda 278 personer varav 278 personer med rörlig ersättning	-185 715	-2 323	-24 587	-212 625	-	-6 027
Summa	-192 946	-2 373	-27 128	-222 447	-	-7 253
Moderföretaget, 2023						
Vd						
Camilla Larsson Vd	-2 346	-7	-900	-3 253	-	-900
Andra ledande befattningshavare 3 personer varav 3 personer med rörlig ersättning ^{4), 5)}	-4 382	-40	-2 125	-6 547	-28	-309
Övriga tjänstemän						
Övriga anställda 233 personer varav 233 personer med rörlig ersättning	-168 968	-2 563	-24 071	-195 602	-1 121	-5 424
Summa	-175 696	-2 610	-27 096	-205 402	-1 149	-6 633

¹⁾Övriga förmåner och ersättningar avser huvudsakligen tjänstebil.

²⁾Pensionskostnader avser kostnader hänförligt till respektive år.

³⁾Rörlig ersättning avser Folksam belöningsprogram.

⁴⁾Vd och ledande befattningshavare tillhör även KPA Pensions företagsledning. Lönekostnaderna fördelas därför mellan KPA Pensions företag.

⁵⁾Ledande befattningshavare består av koncernens företagsledning som är tillika engagerad av samtliga företag i KPA Pension.

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Övrig information om ersättningar till anställda enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2019:23

Övriga ersättningar till anställda, Tkr	2024	2023
Belöningsprogrammet ¹⁾		
Utbetalning belöningsprogrammet (inklusive löneskatt)	-	-2 845
Upplösning av belöningsprogram avsatt tidigare år, ej utbetalt (inklusive löneskatt)	1 586	-
Avsättning belöningsprogrammet innevarande år (inklusive löneskatt)	-1 843	-1 748
Avgångsvederlag ^{2) 3)}		
Kostnadsförda avgångsvederlag	-5 365	-272
Utbetalda avgångsvederlag	-237	-424
Återstående avgångsvederlag för utbetalning kommande år	5 241	110

¹⁾ Belöningsprogrammet är inte föremål för uppskjuten skatt

²⁾ I överenskommelserna om avgångsvederlag har alla haft individuella behov. I avgångsvederlagen ingår ingen tidigare anställd i ledande position

³⁾ Under slutet av 2024 genomförde Folksam ett projekt med riktade erbjudanden till medarbetare som mot ett avgångsvederlag lämnade sin anställning.

Not 43. Medelantal anställda samt löner och ersättningar forts.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Principer

Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive arbetstagarrepresentanter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Ersättningen till vd och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner och tjänstepension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till vd. För övriga ledande befattningshavare utgår inga rörliga ersättningar utöver Folksam's belöningsprogram.

Med andra ledande befattningshavare avses de 3 personer som tillsammans med vd utgör KPA Pensions företagsledning. För företagsledningens sammansättning, se ovan.

Pensioner

Pensionsåldern för vd är 65 år. Vd har en premiebaserad pensionsförmån med en premieavsättning som motsvarar 31 procent av den årliga bruttolönen. Övriga ledande befattningshavare omfattas av den kollektivavtalade tjänstepensionsplanen. Pensionsålder för övriga ledande befattningshavare är 65 år.

Avgångsvederlag

Avgångsvederlag utgår för vd med 12 månadslöner och uppsägningstiden är 6 månader från företagets sida. Inga avtal om avgångsvederlag eller liknande förmåner finns för andra ledande befattningshavare utan dessa har i likhet med alla anställda 6 månaders uppsägningstid enligt kollektivavtal.

Pensionsupplysningar (moderföretag)

KPAs pensionsåtagande till anställda för kollektivavtalade tjänstepensioner tryggas i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse sedan 1 juli 2011. Pensionsplanen, KTP-planen, består av en förmånsbestämd plan för de som är födda 1 juli 1978 eller tidigare eller en avgiftsbaserad plan för de som är födda senare än 1 juli 1978.

Premierna för de förmånsbestämda och avgiftsbestämda delarna redovisas löpande som kostnader i arbetsgivaren KPA ABs resultaträkning. Kostnaden för särskild löneskatt på pensionskostnader periodiseras i takt med att de uppstår i KPA ABs resultaträkning. Pensionsåtagandena redovisas inte i KPA ABs balansräkning.

Tidigare intjänade pensionsrätter (åtaganden) enligt pensionsavtalet KPA-plan tryggas med försäkring. KPA Pension har även tryggt pensionsrätter i KPA ABs Pensionsstiftelse för före detta anställda enligt pensionsavtalet PA-KL och några äldre kommunala pensionsbestämmelser. Även dessa pensionsåtaganden tryggas via försäkring.

Vid redovisning av pensionsåtaganden i juridisk person tillämpas reglerna i tryggandelagen och Finansinspektionens föreskrifter. Tillämpning av tryggandelagen är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. Reglerna i IAS 19 avseende förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas därför inte utan upplysningar lämnas enligt relevanta delar av vad som anges i IAS 19. Pensionsberäkningarna bygger på löne- och pensionsnivåer på balansdagen.

Tkr	Koncernen och moderföretaget	
	2024	2023
Specifikation av redovisade pensionskostnader i KPA Pension, pensionering genom försäkring		
Försäkringspremier	1 174	834
Särskild löneskatt på pensionskostnader	285	202
Årets pensionskostnad	1 459	1 036

Den 1 november 2023 fusionerades KPA Tjänstepension in i KPA Tjänstepensionsförsäkring. För detaljerad information hänvisas till Förvaltningsberättelsen samt not 50 Upplysningar om fusion i årsredovisningen 2023 på www.kpa.se.

Not 44. Tvister

Det förekommer inte några tvister som i väsentligt avseende kan påverka företagets finansiella ställning.

Not 45. Disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsens förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står enligt balansräkningen

Konsolideringsfond	157 763 122 342
Årets resultat	41 322 681 030
Totalt, kronor	199 085 803 372

Styrelsen och vd föreslår stämman att den för år 2024 redovisade vinsten 41 322 681 029,55 kronor förs över till konsolideringsfonden.

Not 46. Väsentliga händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har ägt rum efter balansdagens slut.

Not 47. Hållbarhetsrapport

KPA Tjänstepensionsförsäkring upprättar enligt ÅRL (ÅRFL) inte någon lagstadgad hållbarhetsrapport utan hänvisar till hållbarhetsredovisningen som upprättats av KPA AB där KPA Tjänstepensionsförsäkring ingår. KPA AB har organisationsnummer 556527-7182 och sitt säte i Stockholm. Hållbarhetsredovisningen finns tillgänglig på www.kpa.se.

Not 48. Intäkter, kostnader samt förändring i försäkringstekniska avsättningar för övrig försäkringsverksamhet

KPA Tjänstepensionsförsäkring har per den 1 januari 2022 omvandlats från ett försäkringsföretag till ett tjänstepensionsföretag. Från det datumet följer därmed företaget den nya rörelse-regleringen för tjänstepensionsföretag. KPA Tjänstepensionsförsäkring bedriver till största delen tjänstepensionsverksamhet men till viss del bedriver företaget även verksamhet avseende försäkringar som inte är tjänstepensionsförsäkringar enligt den nya lagen för tjänstepensionsföretag. Av punkten 3 i övergångsbestämmelserna till lag (2019:742) om tjänstepensionsföretag framgår att ett tjänstepensionsföretag under vissa förutsättningar får driva verksamhet avseende andra försäkringar än tjänstepensionsförsäkringar som avses i 1 kap. 4§ samma lag. Det gäller endast till utgången av år 2034 och under förutsättningen att verksamheten avseende de försäkringar som inte är tjänstepensionsförsäkringar utgör mindre än fem procent av företagets verksamhet. Per den 31 december 2024 (2023) utgör övrig försäkringsverksamhet cirka 0,5 (0,5) procent av KPA

Tjänstepensionsförsäkrings totala försäkringstekniska avsättningar och eget kapital.

Ett tjänstepensionsföretag som tillämpar punkten 3 i övergångsbestämmelserna till lag (2019:742) om tjänstepensionsföretag ska i noter till balansräkningen specificera förändringen i försäkringstekniska avsättningar och förutbetalda anskaffningskostnader som härrör från försäkringar som inte är tjänstepensionsförsäkringar. I noter till resultaträkningen ska även intäkter och kostnader specificeras som härrör från försäkringar som inte är tjänstepensionsförsäkringar.

Nedan har KPA Tjänstepensionsförsäkring specificerat de poster i resultat- och balansräkningen som är aktuella för övrig försäkringsverksamhet. Uppgifterna lämnas inte för koncernen då förändringen från motsvarande poster i moderföretaget bedöms som marginell.

Resultaträkning

Mkr	Moderföretaget			
	2024	Varav Övrig livförsäkring	2023	Varav Övrig livförsäkring
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen				
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	31 552	0	28 938	1
Intäkter från investeringsavtal	4	1	4	1
Kapitalavkastning, intäkter ¹⁾	30 118	153	9 718	53
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	15 310	94	21 957	136
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring) ²⁾	81	1	56	1
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-5 066	-67	-4 987	-73
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	-9 059	56	-17 670	20
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk ²⁾	-1 520	-25	-1 512	-25
Återbäring och rabatter	-270	-	-	-
Driftskostnader	-489	-2	-484	0
Kapitalavkastning, kostnader ¹⁾	-18 886	-96	-4 925	-27
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-444	-2	-	-
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring) ²⁾	-43	-1	-23	0
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	41 288	113	31 073	85
Icke-teknisk redovisning				
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	41 288	113	31 073	85
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	41 288	113	31 073	85
Bokslutsdispositioner	399	0	-174	-
Resultat före skatt	41 687	113	30 899	85
Skatt på årets resultat ²⁾	-364	-	-600	-3
Årets resultat	41 323	113	30 299	82

¹⁾ Presentation har ändrats av ränteintäkter och räntekostnader för derivatinstrument. Ändring medför ingen resultateffekt och jämförelsetal har ändrats.

²⁾ Omklassificering av avkastningsskatten hänförlig till fondförsäkringstillgångar har gjorts 2024, se not 1 avsnitt 2.4.3.2. Detta har medfört att föregående års siffror justerats.

Not 48. Intäkter, kostnader samt förändring i försäkringstekniska avsättningar för övrig försäkringsverksamhet forts.

Livförsäkringsavsättning

Mkr	Moderföretaget Övrig livförsäkring	
	2024	2023
Ingående balans	754	774
Effekt av ändrade modellantaganden för diskonteringsränta ¹⁾	0	0
Premiernas påverkan på avsättning	0	1
Utbetalningar	-66	-71
Utbetalningar på grund av flytt	2	3
Riskresultat	0	0
Uppräkning diskonteringsränta	22	28
Effekt av ändrade marknadsräntor	-12	26
Avgiftsbelastning	-1	-2
Avkastningsskatt	-2	-3
Tekniska ändringar som påverkar reserven	0	-1
Andra förändringar	0	0
Utgående balans brutto	698	754

¹⁾Avser de årliga ändringar som sker i nivån på den långsiktiga terminsräntan (UFR) - se mer information om UFR i not 31 Livförsäkringsavsättning.

Fondförsäkringsåtaganden

Mkr	Moderföretaget Övrig livförsäkring	
	2024	2023
Fondförsäkringsåtagande		
Ingående balans	188	171
Inbetalningar	0	0
Utbetalningar	-8	-7
Avgifter	-1	-1
Värdeförändring på placeringstillgångar	24	25
Rabatter till försäkringstagarna	0	0
Avkastningsskatt	-1	0
Övrigt	0	0
Utgående balans	203	188

Årsredovisningens undertecknande

Stockholm, det datum som framgår nedan

Anders Henriksson 25 mars 2025
Ordförande

Lars Fresker 25 mars 2025

Johan Ingelskog 25 mars 2025

Katrín Röcklinger 25 mars 2025

Ossian Ekdahl 25 mars 2025

Annika Wallenskog 25 mars 2025

Peter Danielsson 25 mars 2025

Lena Dahl 25 mars 2025

Karin George af Klercker 25 mars 2025

Maria Liljedahl 25 mars 2025

Thomas Månsson 25 mars 2025
Arbetsstagarrepresentant

Camilla Larsson 25 mars 2025
VD

Vår revisionsberättelse har lämnats det datum som framgår nedan

-----
Ernst & Young AB
Jesper Nilsson 26 mars 2025
Auktoriserad revisor

Definitioner och begrepp

Avkastningsränta

Den avkastning med vilken de försäkrades sparande (pensionskapitalet) ökar.

Direktavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter, minskat med driftskostnader för byggnader och mark, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placerings-tillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyres-intäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m m.

Duration

Löptid.

ERSB (enligt IORP II)

ERSB utgör förkortning för egen risk- och solvensbedömning. Detta utgör ett tjänstepensionsföretags egen analys av dess risker och kapitalbehov för att driva verksamheten.

Försäkrad och Försäkringstagare

Försäkrad är den person som omfattas av försäkringen medan Försäkringstagare är den som har ingått försäkringsavtal med ett försäkrings- och tjänstepensionsföretag. I exempelvis kollektiv-avtalade tjänstepensionsförsäkringar finns en distinktion mellan Försäkrad och Försäkringstagare, då arbetstagaren som omfattas av avtalet utgör den Försäkrade medan arbetsgivaren utgör Försäkringstagaren.

Försäkringstekniska avsättningar

En skuldpost i balansräkningen i livförsäkringsföretagen som avser garanterade åtaganden gentemot försäkringstagarna.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader jämte skaderegleringskostnader, i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placerings-tillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med driftskostnader menas anskaffningskostnader, förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader samt provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring.

IORP II

De regler som gäller för tjänstepensionsföretag, en typ av företag som driver tjänstepensionsverksamhet på försäkringsområdet och som enbart meddelar tjänstepensionsförsäkringar.

Regleringen för tjänstepensionsföretag utgår från andra tjänstepensionsdirektivet (IORP II), och omfattar bland annat regler för tjänstepensionsföretags ekonomiska ställning och styrka (solvens). Utöver de regler som följer av direktivet, kompletteras regleringen i svensk rätt av bland annat en förstärkt solvens-reglering med ett riskkänsligt kapitalkrav (RKK).

Kapitalbas (enligt IORP II)

Kapitalbasen består av eget kapital inklusive obeskattade reserver. I förekommande fall och där tillstånd erhållits från Finansinspektionen, får också öppet redovisade övervärden i placeringstillgångar inkluderas i kapitalbasen.

Avräkning sker från kapitalbasen i det fall att de försäkringstekniska avsättningarna för solvensändamål uppgår till ett högre värde än motsvarande belopp som finns upptaget i företagets finansiella rapporter.

Kollektiv konsolidering

Företagets tillgångar värderade till verkligt värde minskade med aktiekapital, finansiella skulder och företagets totala åtagande (garanterade och icke garanterade).

Kollektiv konsolideringsnivå

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets totala åtagande.

Konsolideringskapital

Konsolideringskapital utgörs av i balansräkningen redovisat eget kapital, obeskattade reserver, uppskjuten skatt samt övervärden och undervärden i placeringstillgångar som inte redovisats i balansräkningen.

Minimikapitalkrav (enligt IORP II)

I tjänstepensionsregleringen finns bestämmelser om kapitalkrav för tjänstepensionsinstitut – den s k solvensmarginalen. Det kapitalkravet är i svensk rätt genomfört i form av ett minimikapitalkrav (ett minsta kapitalkrav gällande utöver det riskkänsliga kapitalkravet).

Minimikapitalkravet beräknas enligt huvudregeln med utgångspunkt i storleken på de försäkringstekniska avsättningarna, s k positiva risksummor och nettodriftskostnaderna. För tilläggsförsäkringar gäller att minimikapitalkravet beräknas med utgångspunkt i premiebasen och ersättningsbasen. Minimikapitalkravet får inte understiga en lagstadgad minsta nivå, det s k garantibeloppet. Enligt lagen ska kapitalbasen (enligt IORP II) aldrig vara mindre än det högsta av minimikapitalkravet eller garantibeloppet.

Riskkänsligt kapitalkrav (enligt IORP II)

Det riskkänsliga kapitalkravet (RKK) utgör den minsta storlek på kapitalbasen som krävs för att tjänstepensionsföretaget med 97 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagarna, de försäkrade och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

RKK-kvot (enligt IORP II)

Med RKK-kvot avses kapitalbas i förhållande till det riskkänsliga kapitalkravet (RKK).

Solvensgrad

Förhållandet mellan tillgångsvärden och företagets garanterade åtagande.

Totalavkastning

Summan av direktavkastning (före avdrag för förvaltningskostnader) samt realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångarna.

Totalavkastning, i procent

Kapitalavkastning, intäkter jämte värdeförändringar och realisationsresultat vid försäljning av placeringstillgångar i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på posterna; placeringstillgångar, placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk samt kassa och bank. Med Kapitalavkastning, intäkter menas hyresintäkter från byggnader och mark, utdelning på aktier och andelar, ränteintäkter m m.

Bolagsbenämningar

Folksam

Folksam omfattar Folksam Liv-koncern och Folksam Sak-koncern. I begreppet koncern ingår konsoliderade och ej konsoliderade företag.

Folksam Liv-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag och gemensamt styrda företag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. Folksam Liv är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar dels helägda dotterföretag som Folksam Tjänstepension AB (Folksam Tjänstepension) och Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam Fondförsäkring), dels delägda företag som företagen inom KPA Pension, som ägs till 60 procent och Folksam LO Tjänstepension AB (publ), som ägs till 51 procent. KPA Pension omfattar KPA AB, KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) (KPA Tjänstepensionsförsäkring) samt KPA Pensionservice AB.

Folksam Sak-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Sak konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag och gemensamt styrda företag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. Folksam Sak är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar det helägda försäkringsdotterföretaget Tre Kronor Försäkring AB samt dotterföretag som bland annat bedriver fastighetsverksamhet.

Folksam Liv-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Liv motsvarar det företag som ingår i Folksam Liv-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Folksam Sak-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Sak motsvarar det företag som ingår i Folksam Sak-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ), org. nr 516401–6544

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för KPA Tjänstepensionsförsäkring AB (publ) för år 2024 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 28–35. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 17–138 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med Lag (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag "(ÅRFL)" och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat för året enligt ÅRFL. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med ÅRFL och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat och för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, ÅRFL. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 28–35. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet *Revisorns ansvar* i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen och koncernredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomfördes för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Värdering av livförsäkringsavsättningar

Upplysningar om livförsäkringsavsättningar återfinns i not 1 Väsentliga redovisningsprinciper, not 2 Upplysningar om risker, not 32 Livförsäkringsavsättning. Av not 32 på sid 113 framgår att moderbolagets redovisningsprinciper avseende livförsäkringsavsättningar överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper.

Beskrivning av området	Hur detta område beaktades i revisionen
<p>Per den 31 december 2024 uppgick försäkringstekniska avsättningar i koncernen och moderbolaget till 137 514 mkr, varav 136 338 mkr avser livförsäkringsavsättning, 664 mkr avser oreglerade skador, 504 mkr avser återbäring och rabatter och 7 mkr avser övriga försäkringstekniska avsättningar. Totalt sett utgör försäkringstekniska avsättningar 84 procent av totala skulder i koncernen och 85 procent av totala skulder i moderbolaget.</p> <p>Livförsäkringsavsättningar ska motsvara nuvärdet av försäkringsbolagets framtida åtaganden gentemot försäkringstagarna med hänsyn tagen till faktorer som garanterad avkastning, omkostnader och dödlighet. Avsättningen för framtida åtaganden beräknas med hjälp av aktuariella metoder. Givet balanspostens storlek i förhållande till totala skulder, samt att det kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden, har värdering av livförsäkringsavsättningar ansetts vara ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.</p>	<p>Vi har skaffat oss förståelse för reservsättningsprocessen och utvärderat nyckelkontroller inklusive godkännande av metod och antaganden och utvärdering av de modellbaserade beräkningarna. Vidare har vi testat att data från underliggande system som används i modellen är fullständiga och riktiga. Vi har även utvärderat lämpligheten i metoder och betydelsefulla antaganden samt genomfört självständiga beräkningar av avsättningar gällande väsentliga försäkringsklasser. I vår revision har vi använt våra interna aktuarier för att bistå oss i de granskningsåtgärder vi utfört.</p> <p>Vi har även granskat lämnade upplysningar i de finansiella rapporterna avseende livförsäkringsavsättningar och företagsledningens bedömningar.</p>

Värdering av placeringstillgångar klassificerade i nivå 3

Detaljerade upplysningar och beskrivning av området lämnas i årsredovisningen och koncernredovisningen. Placeringstillgångar värderade till verkligt värde beskrivs i not 28 med ytterligare information om risker i not 2. För området relevanta redovisningsprinciper för koncernen beskrivs i not 28. Av not 28 framgår att moderbolagets redovisningsprinciper avseende placeringstillgångar klassificerade i nivå 3 överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper.

Beskrivning av området	Hur detta område beaktades i revisionen
<p>Koncernen och moderbolaget innehar placeringstillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen och som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki.</p> <p>Placeringstillgångar i nivå 3 uppgår per den 31 december 2024 till 69 739 (22 541) mkr i koncernen (moderbolaget), vilket motsvarar 19 procent av koncernens totala tillgångar och 6 procent av moderbolagets totala tillgångar.</p> <p>Placeringstillgångarna utgörs av onoterade aktier och andelar, lånefordringar samt förvaltningsfastigheter. Verkligt värde bestäms med hjälp av värderingsmodeller som bedöms vara lämpliga för respektive innehav. Vid modellvärderingen används antaganden och icke observerbara indata för beräkningar av verkligt värde vilket innebär att värderingen av placeringstillgångar som klassificeras i nivå 3 enligt IFRS värderingshierarki innefattar bedömningar av företagsledningen.</p> <p>Då det kräver att ledningen gör bedömningar och antaganden med väsentlig påverkande på redovisade belopp har värderingen av placeringstillgångar klassificerade i nivå 3 varit ett särskilt betydelsefullt område i vår revision.</p>	<p>Vi har tagit del av och utvärderat bedömningen av verkliga värden för placeringstillgångar klassificerade i nivå 3.</p> <p>Vi har skaffat oss förståelse för värderingsprocesserna och utvärderat nyckelkontroller, innefattande företagsledningen fastställande och godkännande av antaganden och metoder som använts i modellbaserade beräkningar, kontroller av kvalitet i data samt utvärdering av värderingar utförda av externa specialister. Vi har bedömt metoderna i modellerna mot praxis och värderingsriktlinjer och testat indata. Vi har jämfört betydelsefulla antaganden med lämpliga referensvärden och priskällor samt kontrollerat de beräkningar som ligger till grund för värderingen. Vidare har vi utvärderat de externa värderarnas kompetens och objektivitet. I vår revision har vi använt våra interna värderingsspecialister för att bistå oss i de granskningsåtgärder vi utfört.</p> <p>Vi har även granskat lämnade upplysningar i de finansiella rapporterna avseende värdering av placeringstillgångar och företagsledningens bedömningar.</p>

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 2–16, 139–141 och 146–169. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat

under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- ▶ identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- ▶ skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- ▶ utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- ▶ drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är

otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.

- ▶ utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- ▶ planerar och utför vi koncernrevisionen för att inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för företag eller affärsenheter inom koncernen som grund för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och genomgång av det revisionsarbete som utförts för koncernrevisionens syfte. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall åtgärder som har vidtagits för att eliminera hoten eller motåtgärder som har vidtagits.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av KPA Tjänstepensionsförsäkring (publ) för år 2024 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- ▶ företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- ▶ på något annat sätt handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 28–35 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 16 *Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplysningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Ernst & Young AB, Hamngatan 26, 111 47 Stockholm, utsågs till KPA Tjänstepensionsförsäkring AB:s revisor av bolagsstämman den 21 maj 2024 och har varit bolagets revisor sedan 29 juni 2016.

Stockholm, det datum som framgår nedan

Ernst & Young AB

Jesper Nilsson 26 Mars 2025

Auktoriserad revisor

Hållbarhetsbilaga för årlig information 2024

Hållbar investering: en investering i ekonomisk verksamhet som bidrar till ett miljömål eller socialt mål, förutsatt att investeringen inte orsakar betydande skada för något annat miljömål eller socialt mål och att investeringsobjekten följer praxis för god styrning.

EU-taxonomin är ett klassificeringssystem som fastställs i förordning (EU) 2020/852, där det fastställs en förteckning över **miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter**. Förordningen innehåller inte någon förteckning över socialt hållbara ekonomiska verksamheter. Hållbara investeringar med ett miljömål kan vara förenliga med kraven i taxonomin eller inte.

Produktnamn: Förmånsbestämd KPA Traditionell försäkring
Identifieringskod för juridiska personer: 5493000FE6UT6IWYYK32

Miljörelaterade och sociala egenskaper

Hade denna finansiella produkt ett mål för hållbar investering?

Ja

Den gjorde **hållbara investeringar med ett miljömål:** ___%

i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

Den gjorde **hållbara investeringar med ett socialt mål:** ___%

Nej

Den **främjade miljörelaterade och sociala egenskaper** och även om den inte hade en hållbar investering som sitt mål, hade den en andel på 29%*hållbara investeringar

med ett miljömål i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

med ett miljömål i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

med ett socialt mål

Den **främjade miljörelaterade och sociala egenskaper, men gjorde inte några hållbara investeringar**

I vilken utsträckning främjades de miljörelaterade och sociala egenskaperna av denna finansiella produkt?

Denna produkt har främjat miljörelaterade och sociala egenskaper under 2024 genom att KPA Tjänstepensionförsäkring (KPA) dels har begränsat produktens investeringar som på olika vis anses bidra negativt inom klimat och miljö samt sociala områden, och dels försökt påverka produktens tillgångar att ta större ansvar för hållbarhetsrelaterade frågor.

KPA har sedan 2001 både uteslutande och påverkande placeringskriterier som styr vår kapitalförvaltning och produktens tillgångar som vi investerar i. KPA utesluter investeringar i bland annat tobak, pornografi, vapen och andra branscher och bolag vars verksamheter strider mot brett förankrade värderingar hos våra kundgrupper. KPAs påverkandekriterier styr i sin tur KPAs arbete med att försöka påverka produktens tillgångar att ta ett större ansvar för klimat och miljö, sociala frågor och mänskliga rättigheter samt antikorrup­tion. Dessa kriterier grundar sig bland annat på FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. KPAs påverkansarbete bedrivs bland annat via bolagsstämmor, investerarsamarbeten och i direkt dialog med produktens innehav, och vi för dessa dialoger både i egen regi och tillsammans med andra investerare i de fall vi har gemensamma frågor som vi vill driva.

Under 2024 har KPA, fortsatt att bedriva ett aktivt ägararbete som syftat till att få produktens investeringar att ta större ansvar för hållbarhetsfrågor och därmed främja de miljörörelaterade och sociala egenskaperna. Här nedan följer ett antal exempel på det arbete som gjorts under året och som inneburit att produkten har främjat miljömässiga och sociala egenskaper.

Klimat och miljö

Folksamgruppen är en av medgrundarna till UN Convened Net Zero Asset Owner Alliance (AOA), vilket innebär ett åtagande om att Folksamgruppens investeringar inom samtliga produkter ska visa nettonoll utsläpp av växthusgaser senast 2050 – det vill säga i linje med målen i Parisavtalet. Detta långsiktiga klimatmål omfattar produktens samtliga tillgångsslag: aktier, räntebärande instrument, direktägda fastigheter samt alternativa investeringar.

Folksamgruppen har under 2024 fattat beslut om nya delmål för klimatarbetet för åren 2025-2030. Under året slutfördes även arbetet inom ramen för delmålen som sträckte sig till årsskiftet 2024/2025. Samtliga delmål uppnåddes, vilket också visar att produkten har främjat miljömässiga och sociala egenskaper.

Produkten har även haft investeringar direkt riktade till klimatomställning. Ett exempel är investeringen i Copenhagen Infrastructure Growth Markets Fund II. Fonden investerar i energiomställningen i form av vindkraftstillgångar på land och till havs, solcellsparkar samt energilagring i mognare tillväxtmarknader och växande medelinkomstländer.

Sociala frågor inklusive mänskliga rättigheter

När det gäller sociala frågor innefattar KPAs arbete som ägare bland annat att vi vill att produktens portföljbolag systematiskt ska arbeta med grundläggande arbetsrättsliga frågor för de anställda, exempelvis rörande barnarbete, tvångsarbete, diskriminering, föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar. Vi vill även att produktens innehav ska bidra till ekonomisk tillväxt i de länder de är verksamma i, för att därmed lämna ett bidrag till mänskliga rättigheter i vid bemärkelse. Vi vill att produktens innehav tar ansvar för samtliga led i deras värdekedjor, och att de har regler och policys på plats för att säkerställa sunda arbetsvillkor både för anställda samt leverantörer och underleverantörer.

Under 2024 har KPA arbetat i flera påverkansprojekt med fokus på sociala frågor, med syfte att främja sociala egenskaperna.

Under året inledde KPA ett samarbete med Danske Bank, med stöd av Unicef, med inriktning på barns och ungas digitala miljö. Bakgrunden är de risker för psykiskt välmående hos barn och unga med koppling till användning av digitala medier. Ytterligare sju svenska investerare valde att gå med och under 2025 kommer fler dialoger att inledas med ett antal svenska bolag inom telekom, spel och sociala medier där produkten har innehav.

KPA har även fortsatt att vara delaktiga i PRI Advance – ett globalt påverkansinitiativ för investerare kopplat till mänskliga rättigheter. Likaså har KPA fortsatt arbetet inom Investors Integrity Forum där vi fokuserar på arbetslivskriminalitet och arbetsvillkor i bygg- och fastighetssektorn.

Under 2024 var KPA även med och lade förslag till årsstämmorna i produktens amerikanska företagsinnehav Amazon och Tesla. Förslagen handlade om fackliga rättigheter.

Anti-korruption och bolagsstyrningsfrågor

I begreppet bolagsstyrningsfrågor inkluderar KPA både rena styrningsfrågor som rör styrelser och dess sammansättning och mångfald, rösträttsprinciper, kapitalstruktur och liknande samt regelefterlevnad och ersättningsfrågor. För att hantera bolagsstyrningsfrågor på ett effektivt sätt förväntar vi oss att produktens företagsinvesteringar har ett väldefinierat system för företagsstyrning som balanserar intressenters olika intressen.

KPA ska vidareaktivt påverka produktens företagsinnehav att systematiskt förebygga alla former av mutor och bestickning i sina affärsrelationer. Vi vill att företagen ska arbeta mot korruption, inklusive utpressning, mutor, penningtvätt och finansiering av terrorism. Vi vill att företagen ska ha en relevant uppförandekod på plats och ett riskhanteringssystem för att förhindra alla former av korruption. Om ett företag har upplevt situationer relaterade till dessa frågor vill vi att företagen ska vara öppna för sina aktieägare och övriga intressenter om hur de kommer att förhindra sådana incidenter i framtiden.

Under 2024 har KPA bland annat deltagit i sex valberedningar i svenska innehav. Där har KPA säkerställt att bolagens styrelser är väl sammansatta utifrån ett kompetens-, mångfalds- och jämställdhetsperspektiv samt att det finns ledamöter med relevant kompetens inom de hållbarhetsfrågor som är viktiga för bolaget.

Under årets stämhosäsong följde KPA upp hur de svenska börsnoterade bolag som produkten har innehav i arbetar mot anti-korruption genom att ställa frågor på det temat till vd och/eller styrelseordförande. KPA deltog fysiskt vid samtliga svenska årsstämmor där produkten har ägande och distansröstade på de utländska innehavens årsstämmor. Genom att vara aktiv vid årsstämmor och rösta aktivt för och emot förslag som rör miljö och sociala frågor har KPA och därmed produkten varit med och främjat miljörelaterade och sociala egenskaper.

KPA lägger stor vikt vid att utvärdera de långsiktiga incitamentsprogram till ledande befattningshavare som styrelsen föreslår i bolagsom utgör tillgångar i produkten, och som aktieägarna röstar om på stämmorna. Detta för att säkerställa att prestationskraven i programmen är i linje med KPAs intressen som ägare. KPA vill att dessa program gärna ska innehålla prestationskrav kopplade till bolagens arbete inom exempelvis klimatomställning, sociala frågor eller andra hållbarhetsrelaterade frågor som är relevanta för bolagets verksamhet. Genom att driva frågan att inkludera hållbarhetsparametrar i innehavens långsiktiga belöningsprogram har produkten främjat miljörelaterade och sociala egenskaper.

Sammantaget bidrog KPAs arbetssätt, med uteslutande placeringskriterier i kombination med ett proaktivt påverkansarbete på produktens investeringar, till att de miljörelaterade och sociala egenskaperna i denna produkt under 2024 främjades i stor utsträckning.

● **Vilket resultat visade hållbarhetsindikatorerna?**

KPA har under 2024 genomfört två formella analyser av investeringarna i produkten. Denna så kallade screening har gjorts utifrån KPAs placeringskriterier, för att säkerställa att produktens tillgångar uppfyller kriterierna.

KPA har även genomfört så kallade normbaserade screeningar under 2024, för att se om några innehav har gjort överträdelse av exempelvis FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för multinationella företag eller några andra ramverk som ett antal av våra placeringskriterier och ägarpolicy lutar sig mot. Resultatet av denna screening har använts för att kartlägga vilka bolag som ska omfattas av påverkansarbete inom klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption.

KPA har primärt använt sig av följande hållbarhetsindikatorer för att mäta hur tillgångarna i produkten har uppfyllt de miljörelaterade och sociala egenskaperna under 2024.

1. Utsläpp av växthusgaser
2. Investeringsobjektens växthusgasintensitet
3. Exponering mot företag verksamma inom fossila sektorn
4. Utvärdering av investeringsobjektens klimatmål
5. Överträdelse av principerna i FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag
6. Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag
7. Ojusterad löneklyfta mellan könen och jämnare könsfördelning mellan styrelserna
8. Uteslutning av investeringar som ger exponering mot kontroversiella vapen
9. Uteslutning av investeringar i bolag som producerar eller distribuerar icke-medicinsk cannabis
10. Uteslutning av investeringar i bolag inom spelindustrin
11. Uteslutning av investeringar i bolag som producerar eller distribuerar tobak
12. Uteslutning av investeringar i bolag som producerar pornografi

Hållbarhetsindikatorer mäter uppnåendet av de miljörelaterade eller sociala egenskaperna som den finansiella produkten främjar.

KPA har för 2024 mätt hållbarhetsindikatorer 1-3 för att säkerställa att produktens tillgångar har ett pågående klimatomställningsarbete och att produktens tillgångar tillsammans med Folksamgruppens övriga tillgångar ligger i fas med Folksamgruppens långsiktiga nettonollmål till 2050. Med hjälp av data från externa leverantörer av hållbarhetsdata samt rapporterad data från företagen, har KPA gjort en analys för referensperioden för att säkerställa att bolagen lever upp till de krav som tagits fram i en specifik process som rör innehav i olje- och gasbolag.

Arbetet mot nettonoll i aktieportföljen har fortsatt med påverkansdialoger och delmålen som satts inom ramen för Nettonollalliansen har nåtts, hållbarhetsindikator 4. Måluppfyllelsen speglar att ett flertal av de stora utsläpparna har satt mål för att minska sina utsläpp och tagit steg på väg framåt i sitt klimatarbete.

KPA deltog i ett antal valberedningar där vi arbetade för att säkerställa att styrelsernas kompetens är ändamålsenlig för respektive bolags framgång. En viktig fråga för valberedningsarbetet var också att styrelsens ledamöter har en mångfald vad gäller kompetens, bakgrund och kön. Under 2024 ökade den sammanlagda jämställdheten, hållbarhetsindikator 7, i de styrelser där KPA deltog i valberedningen.

Vidare har KPA vid två tillfällen kontrollerat om i produktens tillgångar i form av aktier innehåller otillåtna innehav, genom att matcha listan med innehav mot listan med otillåtna bolag. Resultatet av dessa analyser har inte visat några otillåtna innehav. Samtliga investeringar följer de uteslutande placeringskriterierna, som täcks av hållbarhetsindikator 8-12.

Därutöver följer investeringarna även de påverkande kriterierna som rör klimat, miljö, mänskliga rättigheter samt anti-korruption. Kriterierna har efterlevts genom den process som under referensperioden löpande har sökt efter avvikelser, i de fall avvikelser har upptäckts så har en process påbörjats med att avyttra innehaven (de uteslutande kriterierna) eller påbörja ägardialog (de påverkande kriterierna).

Sammantaget visade hållbarhetsindikatorernas resultat att produktens tillgångar har främjat miljörelaterade och sociala egenskaper i stor utsträckning under 2024.

...och jämfört med de föregående perioderna?

Hållbarhetsindikator 1-4

Mätning av koldioxidavtrycket från produktens innehav visar att utsläppen har minskat inom ramen för innehavens direkta och indirekta kontroll och verksamhet. Utsläppen inom det som brukar kallas scope 3, som sker utanför företagets kontroll och verksamhet, har däremot ökat. Detta skulle kunna bero på mer omfattande rapportering från företagen gällande scope 3 till skillnad från tidigare år.

Som framgår ovan går produktens tillgångar i positiv riktning när det gäller att sätta upp mål och investera i klimatomställning för att i slutänden uppnå nettonollmålet.

Hållbarhetsindikator 5-7

Vad gäller FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag så har de så kallade normbaserade screeningarna under 2024 visat en liknande nivå som 2023 sett till överträdelser och/eller avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden. Sett till främjande av hållbarhetsrelaterade egenskaper så är det på samma nivå som tidigare.

Ojusterad löneklyfta mellan könen minskar, men datatäckningen är fortfarande låg, så det är svårt att dra några säkra slutsatser. Sett till normbrott kopplade till jämställdhet så har nivån varit samma som tidigare så slutsatsen är att det inte skett någon förändring åt något håll. Snittandelen kvinnor i styrelserna har minskat något mot föregående år. Däremot så har andelen kvinnor ökat i de styrelser där KPA sitter i valberedningen.

Hållbarhetsindikator 8-12

Kontroll av ovan nämnda indikatorer rörande uteslutande kriterier visade under 2024 att noll (0) direktägda innehav i produktens portfölj har verksamhet inom icke-tillåtna sektorer. Detta är samma resultat som tidigare år.

● **Vilka var målen med de hållbara investeringar som den finansiella produkten delvis gjorde, och hur bidrog den hållbara investeringen till dessa mål?**

Folksamgruppens övergripande nettonollambition innebär att samtliga innehav, i alla tillgångsslag, ska nå nettonoll utsläpp till senast 2050, i linje med målen i Parisavtalet. Målet med produktens hållbara investeringar var att bidra positivt till klimatomställningen.

KPA har ett antal kriterier för hur vi ska bedöma att produktens investeringar bidrar till miljömålet. KPAs bedömning är att produktens investeringar som vid slutet av 2024 uppfyllde våra kriterier för att klassas som en hållbar investering också under året har bidragit till miljömålet.

Här nedan följer en sammanfattning av de kriterier som KPA har ställt upp för respektive tillgångsslag.

Börsnoterade aktier

- För att en aktie ska bidra till miljömålet krävs det att bolaget har antagit ett vetenskapligt förankrat klimatomställningsmål i linje med målen i Parisavtalet (validerat av Science Based Targets Initiative, SBTi, eller liknande). KPA anser att ett SBTi-mål visar att bolaget är seriös i sin omställning genom att basera sina mål på den senaste tillgängliga forskningen, och också få målen validerade av tredje part.

Räntebärande instrument

- *Företagsobligationer:* Samma kriterier som börsnoterade aktier.
- *Gröna obligationer:* KPA anser att Gröna obligationer som efterföljer Green Bond Principles (GBP) bidrar till miljömålet, eftersom emissionslikviden öronmärks till olika klimat- och miljörelaterade projekt.
- *Hållbara emittenter:* KPA har tagit fram ett specifikt ramverk för så kallade hållbara emittenter. En hållbar emittent bedriver en verksamhet som uteslutande fokuserar på miljörelaterade och/eller sociala frågor, dessutom ska emissionslikviden från utgivna instrument uteslutande användas till olika typer av miljörelaterade och/eller sociala projekt. I dagsläget bedömer KPA att Världsbanken och dess dotterorganisationer är hållbara emittenter och därmed bidrar till miljömålet.

Alternativa placeringar

- *Onoterade aktier:* Samma kriterier som börsnoterade aktier och företagsobligationer.
- *Fondinvesteringar:* Beräkning av andel hållbara investeringar inkluderar även den andel hållbara investeringar som fonder rapporterat, i den utsträckning att tillräckliga dataunderlag finns tillgängligt och är förenligt med KPAs kriterier för hållbara investeringar som bidrar till miljömålet.

Direktägda fastigheter

- KPA har gjort bedömningen att produktens miljöcertifierade, direktägda fastigheter bidrar till klimatomställning. Vi miljöcertifierar våra fastigheter enligt BREEAM In Use, LEED och Miljöbyggnad, tre erkända ramverk med högt ställda krav kring bland annat energieffektivisering, inomhusmiljö och material.

Utöver dessa kriterier gäller enligt EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar att miljömässigt hållbara investeringar enligt EU-taxonomin (sk taxonomiförenliga investeringar) också utgör hållbara investeringar.

Nedan räknas upp vilka miljömål enligt EU-taxonomin som produktens hållbara investeringar bidrog till under 2024:

- Begränsning av klimatförändringar
- Anpassning till klimatförändringar
- Hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser
- Övergång till en cirkulär ekonomi

- Förebyggande och kontroll av föroreningar
- Skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem

På vilket sätt orsakade de hållbara investeringar som den finansiella produkten delvis gjorde inte någon betydande skada för något miljömål eller socialt mål med de hållbara investeringarna?

Hur beaktades indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

För att anses vara en hållbar investering räcker det inte att investeringen har bidragit till ett miljömål eller ett socialt mål utan det krävs också att investeringen inte orsakar någon betydande skada på något annat miljömål eller socialt mål. Det är ett krav på skadebegränsning för investeringen. För att bedöma detta ska indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer beaktas.

KPA har under 2024 beaktat indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer och har haft ett särskilt fokus på följande: utsläpp av växthusgaser, växthusgasintensitet, fossila investeringar, överträdelse av internationella bolagsstandarder, ojusterad löneklyfta mellan könen, exponering mot kontroversiella vapen och ojämn könsfördelning i styrelser.

De indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer som har använts och följts upp visar att de hållbara investeringar som produkten delvis gjorde inte orsakade någon betydande skada för något miljömål eller socialt mål.

Mer information om hur KPA beaktade negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer finns under rubriken "Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?"

Var de hållbara investeringarna förenliga med OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter?

Ja, dessa två ramverk är integrerade i KPAs placeringskriterier och ägarpolicy. Under referensperioden har KPA genom att screena produktens investeringar två gånger samt analysera indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer säkerställt att produktens hållbara investeringar faktiskt är förenliga med dessa två ramverk.

I EU-taxonomi fastställs en princip om att inte orsaka betydande skada, enligt vilken taxonomiförenliga investeringar inte får orsaka betydande skada för EU-taxonomins mål, och åtföljs av särskilda unionskriterier.

Principer om att inte orsaka betydande skada är endast tillämplig på de av den finansiella produktens underliggande investeringar som beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter. Den återstående delen av denna finansiella produkt har underliggande investeringar som inte beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.

Inga andra eventuella hållbara investeringar får heller orsaka betydande skada för några miljömål eller sociala mål.

Huvudsakliga negativa konsekvenser är investeringsbesluts mest negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer som rör miljö, sociala frågor och personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter samt frågor rörande bekämpning av korruption och mutor.

Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

KPA beaktade huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer genom att löpande screena produktens investeringar utifrån placeringskriterierna samt genom att analysera datan från våra mätningar av indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Resultatet av dessa analyser har använts för att kunna bedöma vilka bolag som inte längre uppfyller våra placeringskriterier samt vilka bolag som ska omfattas av vårt påverkansarbete som syftar till att produktens tillgångar ska ta större ansvar för klimat och miljö, sociala frågor och mänskliga rättigheter och antikorrruption. Här nedan följer en detaljerad beskrivning av vad KPA särskilt har haft fokus på under 2024 när KPA har beaktat huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer och vilka åtgärder som vidtagits eller planeras som en följd därav.

Indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer	Hur indikatorerna beaktades, vidtagna åtgärder och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod (2025)
<i>Utsläpp av växthusgaser samt koldioxidavtryck</i>	KPA har under 2024 fortsatt arbetet på väg mot att KPAs tillgångar ska nå nettonollutsläpp senast 2050. Detta arbete sker inom ramen för Folksamgruppens åtagande i Net Zero Asset Owner Alliance (AOA), där Folksamgruppen under 2021 satte delmål fram till 2025. Under 2024 beslutade Folksamgruppen om nya klimatdelmål som ska gälla mellan 2025-2030.
<i>Investeringsobjektens växthusgasintensitet</i>	Se ovan under indikator "Utsläpp av växthusgaser samt koldioxidavtryck"
<i>Exponering mot företag som är verksamma inom fossila sektorn</i>	Under 2022 tog KPA fram en ny urvalsprocess för bolag inom energisektorn. Under 2024 har vi fortsatt att följa klimatomställningen i bolag inom energisektorn som vi investerar i och kommer under 2025 att utvärdera urvalsmodellen.
<i>Andel av icke-förnybar energiförbrukning och energiproduktion</i>	KPA har indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och adresserar den i de fall det bedöms vara relevant.
<i>Överträdelser av FN Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag</i>	Se ovan under rubriken "Vilket resultat visade hållbarhetsindikatorerna?"
<i>Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag</i>	Samma hantering som ovan avseende "Överträdelser av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag".
<i>Ojusterad löneklyfta mellan könen och jämnare könsfördelning mellan styrelserna.</i>	KPA har under 2024 adresserat denna fråga på flera olika sätt. Under året hade Folksamgruppen ett antal påverkansdialoger med innehav, där vi i de fall det har varit påkallat har diskuterat denna fråga med det aktuella innehavet. KPA har i de fall det har varit påkallat drivit frågan om jämn könsfördelning i styrelser via de valberedningar som vi är aktiva i under 2024. Under 2025 planerar vi att fortsätta detta arbete.

<i>Uteslutning av investeringar som ger exponering mot kontroversiella vapen</i>	Produkten utesluter kontroversiella vapen vilket har säkerställts löpande samt via screening som sker två gånger per år. Inga åtgärder har behövt vidtas med anledning av resultatet.
<i>Verksamhet som negativt påverkar områden med känslig biologisk mångfald</i>	KPA har skrivit under Finance for Biodiversity Pledge, vilket bland annat innebär att vi har åtagit oss att sätta mål kopplade till biologisk mångfald för vår investeringsverksamhet. Under 2024 sattes ett ettårsmål kopplat till biologisk mångfald som kommer att utvärderas och uppdateras under 2025. Vi var under 2024 även aktiva i Shareactions "Pesticides and Biodiversity"-initiativ, Nature Action 100 och PRI Spring. Övriga initiativ på temat är Sustainable forests and finance och FAIRR Biodiversity and Climate Risk in Aquaculture/Aquafeed. KPA gör vidare investeringar i obligationer med temat biologisk mångfald, tillsammans med andra investerare.
<i>Utsläpp till vatten</i>	KPA har indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och adresserar den i de fall det bedöms vara relevant
<i>Farligt avfall och radioaktivt avfall</i>	KPA har indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och adresserar den i de fall det bedöms vara relevant.
<i>Energiförbrukningsintensitet per sektor med stor klimatpåverkan</i>	KPA har indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och adresserar den i de fall det bedöms vara relevant.

Vilka var den finansiella produktens viktigaste investeringar?

Största investeringarna

Sektor

% tillgångar

Land

Förteckningen innehåller de investeringar som utgör den finansiella produktens **största andel investeringar** under referensperioden, som är följande: 2024, mät punkt 2024-12-31

<i>Heimstaden Bostad AB</i>	<i>Fastighetsverksamhet</i>	4%	SE
<i>Litreb III AB</i>	<i>Fastighetsverksamhet</i>	3%	SE
<i>Säkerställd obligation Stadshypotek</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	2%	SE
<i>Säkerställd obligation Stadshypotek</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	2%	SE
<i>Säkerställd obligation Stadshypotek</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	2%	SE
<i>Säkerställd obligation Stadshypotek</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	2%	SE
<i>Säkerställd obligation Nordea</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	2%	SE
<i>Säkerställd obligation Swedbank</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	2%	SE
<i>Säkerställd obligation SEB</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	2%	SE
<i>Säkerställd obligation Stadshypotek</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	2%	SE
<i>Niam Credit Senior Fund, FCP-SIF – NCS III</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	2%	LU
<i>Säkerställd obligation Länsförsäkringar</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	SE
<i>Säkerställd obligation SEB</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	SE

Statsobligation Bundesobligation

Offentlig förvaltning och försvar;
obligatorisk socialförsäkring

1% DE

Säkerställd obligation Nordea

Finans- och försäkringsverksamhet

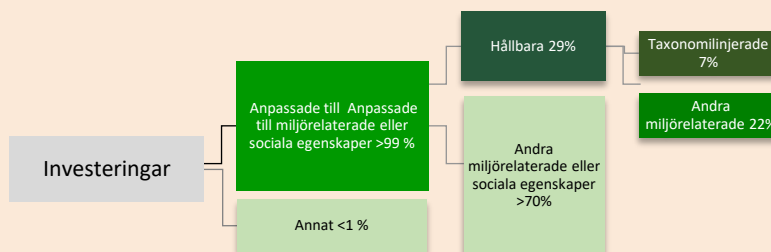
1% SE

Hur stor var andelen hållbarhetsrelaterade investeringar?

Under 2024 har mer än 99 % av produktens investeringar främjat miljörelaterade och sociala egenskaper. Andelen hållbara investeringar i produkten var 29%.

● Vad var tillgångsallokeringen?

Nr1 Anpassade till miljörelaterade eller sociala egenskaper omfattar den finansiella produktens investeringar som används för att uppnå de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av den finansiella produkten.

Nr2 Annat omfattar den finansiella produktens återstående investeringar som varken är anpassade till de miljörelaterade eller sociala egenskaperna eller anses som hållbara investeringar.

(Inkludera anmärkningen nedan om den finansiella produkten gjorde hållbara investeringar)

Kategorin **Nr1 Anpassade till miljörelaterade eller sociala egenskaper** omfattar:

- Underkategorin **Nr1 A Hållbara** omfattar miljömässigt och socialt hållbara investeringar.
- Underkategorin **Nr1 B Andra miljörelaterade eller sociala egenskaper** omfattar investeringar anpassade till de miljörelaterade eller sociala egenskaper som inte anses vara hållbara investeringar.

● I vilka ekonomiska sektorer gjordes investeringarna?

Sektor	% av tillgångarna
Finans- och försäkringsverksamhet	49%
Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	17%
Tillverkning	11%
Fastighetsverksamhet	10%
Informations- och kommunikationsverksamhet	4%
Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.	3%
Försörjning av el, gas, värme och kyla	3%
Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	1%
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	1%
Hotell- och restaurangverksamhet	1%

Tillgångsallokering beskriver andelen investeringar i specifika tillgångar.

För att uppfylla EU-taxonomin omfattar kriterierna för **fossilgas** begränsningar av utsläpp och övergång till helt förnybar energi eller koldioxidsnåla bränslen senast i slutet av 2035. När det gäller **kärnenergi** inkluderar kriterierna omfattande säkerhets/och avfallshanteringsregler.

Miljögörande verksamheter gör de direkt möjligt för andra verksamheter att bidra väsentligt till ett miljömål.

Omställningsverksamheter är verksamheter som de ännu inte finns koldioxidsnåla alternativ tillgängliga för och som bland annat har växthusgasutsläpp på nivåer som motsvarar bästa prestanda.

I hur stor utsträckning var de hållbara investeringarna med ett miljömål förenliga med EU-taxonomin

23% av de hållbara investeringarna med ett miljömål var förenliga med EU-taxonomin. Det motsvarar 7% av produktens totala tillgångar.

De hållbara investeringarna med ett miljömål som var förenliga med EU-taxonomin (taxonomiförenliga investeringar) inkluderar olika typer av innehav såsom fastigheter, aktier, företagsobligationer samt säkerställda obligationer.

Investeringarnas taxonomiförenlighet var inte föremål för godkännande av revisor eller granskning av tredje part.

För att beräkna andelen taxonomiförenliga investeringar har data från tredjepartsleverantör använts som ska vara baserad på rapporterad data. Det finns än så länge begränsad tillgång till rapporterad data om bolags, emittenters och emissioners taxonomiförenlighet.

Nedan återges en uppdelning av andelen taxonomiförenliga investeringar per de miljömål som definieras i EU-taxonomin.

Miljömål	Andel av totala tillgångar
Begränsning av klimatförändringar.	6,35%
Anpassning till klimatförändringar	0,01%
Hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser.	0,00%
Omställning till en cirkulär ekonomi	0,00%
Förebyggande och begränsning av miljöföroreningar.	-
Skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem.	-
<i>Avsaknad av rapporterad data nedbruten per miljömål</i>	0,64%
Total andel taxonomiförenliga investeringar	7%

● **Investerar den finansiella produkter i fossilgas och/eller kärnenergirelaterad verksamhet som uppfyller EU-taxonomin?¹**

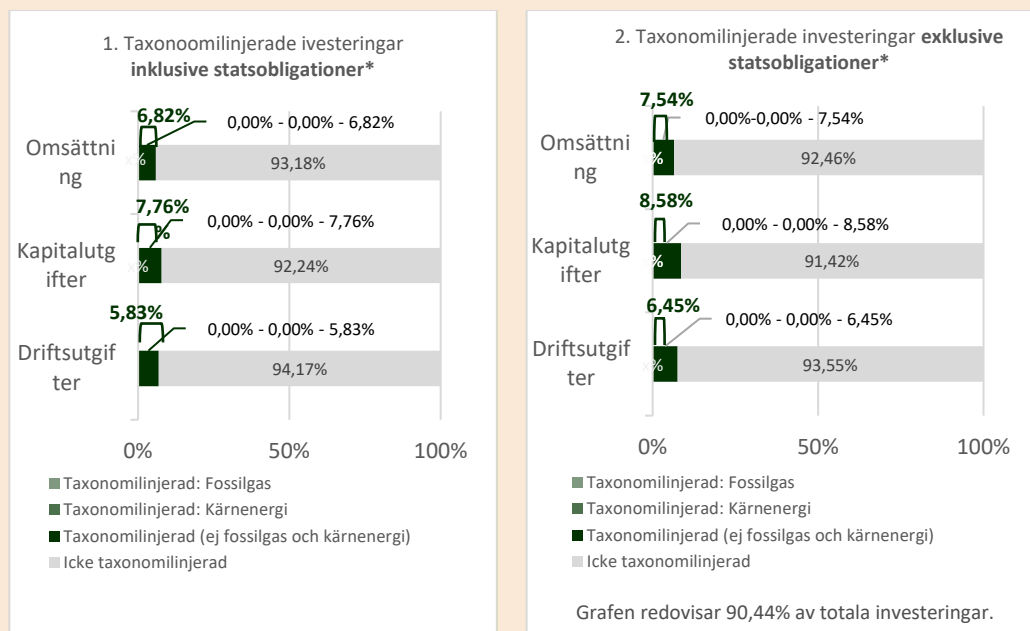
- I Ja: fossilgas I kärnenergi
- Nej

¹Fossilgas och/eller kärnenergirelaterad verksamhet kommer endast att uppfylla EU-taxonomin om den bidrar till att begränsa klimatförändringarna, "begränsning av klimatförändringarna", och inte orsaka betydande skada för något av målen i EU-taxonomin – se förklarande anmärkning i vänstra marginalen. De fullständiga kriterierna för ekonomisk verksamhet för fossilgas och kärnenergi som uppfyller EU-taxonomin fastställs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1214.

Verksamheter som är förenliga med taxonomin uttrycks som en andel av följande:

- **Omsättning**, vilket återspeglar andelen av intäkterna från investeringsobjekten s gröna verksamheter.
- **Kapitalutgifter**, som visar de gröna investeringar som gjorts av investeringsobjekten, t.ex. för en omställning till en grön ekonomi.
- **Driftsutgifter**, som återspeglar investeringsobjektens gröna operativa verksamheter.

Diagrammen nedan visar i grönt procentandelen investeringar som var förenliga med EU-taxonomin. Eftersom det inte finns någon lämplig metodik för att avgöra hur taxonomiförenliga statsobligationer är*, visar det första diagrammet taxonomiförenligheten med avseende på den finansiella produktens alla investeringar, inklusive statsobligationer, medan det andra diagrammet visar taxonomiförenligheten endast med avseende på de investeringar för den finansiella produkten som inte är statsobligationer.

* I dessa diagram avses med "statsobligationer" samtliga exponeringar i statspapper.

● **Vilken var andelen investeringar som gjordes i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter?**

0,03% av produktens totala investeringar var i omställningsverksamheter och 1,97% i möjliggörande verksamheter.

● **Hur stor var procentandelen investeringar som var förenliga med EU-taxonomin jämfört med tidigare referensperioder?**

Vid förra årets referensperiod var procentandelen investeringar som var förenliga med EU-taxonomin 4%.

Vilken var andelen hållbara investeringar med ett miljömål som inte var förenligt med EU-taxonomin?

77% av de hållbara investeringarna med ett miljömål var inte förenliga med EU-taxonomin. Produktens portfölj visar nu en förhållandevis låg nivå av taxonomiförenlighet. Som medgrundare till Nettonollalliansen är vårt mål att KPAs investeringar ska visa nettonollsläpp av växthusgaser senast 2050.

Syftet med alliansen är att åstadkomma en verklig, positiv förändring bland företagen i världsekonomin. Därför ligger KPAs fokus på att försöka påverka befintliga investeringar att ta ett större ansvar i klimatomställningen, snarare än att sälja storutsläppare för att snabbare nå slutmålet för våra investeringar. Klimatomställningen och skiftet mot en nettonollekonomi är ingenting som görs över en natt. KPA förvaltar en bred placeringsportfölj, vilket ger oss exponering mot tillgångar som ännu inte är taxonomilinjerade. Därför är vår inställning att just påverkansarbete är så viktigt. Vår ambition om att åstadkomma positiv förändring i realekonomin gör att investeringarnas taxonomilinjerering just nu är förhållandevis låg. De speglar hur verkligheten ser ut just nu. Rimligen kommer nivån successivt att öka i takt med att vi fortsätter vårt arbete mot nettonollutsläpp till 2050.

Är hållbara investeringar med ett miljömål som **inte beaktar kriterierna** för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter enligt förordning (EU) 2020/852

Vilka investeringar var inkluderade i kategorin "annat", vad var deras syfte och fanns det några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder?

Inom kategorin "annat" ryms handel i olika derivatinstrument. Denna typ av handel bedriver KPA på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt, för att hantera investeringarnas kortsiktiga riskexponering. Handeln utgör en begränsad del och ger KPA ingen direkt exponering mot de underliggande tillgångarna i instrumenten. Detta i kombination med att instrumenten handlas under begränsade tidsperioder har gjort att KPA inte särskilt beaktar några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder för denna typ av handel.

Vilka åtgärder har vidtagits för att uppfylla de miljörelaterade eller sociala egenskaperna under referensperioden?

KPA har under referensperioden arbetat för att uppfylla de miljörelaterade och sociala egenskaperna. Arbetet leds av avdelningen för Ansvarsfullt ägande, vars uppgift är att tillse att produktens tillgångar tar ansvar för klimat och miljö, sociala frågor och mot anti-korruption. För mer information se under rubriken "I vilken utsträckning främjades de miljörelaterade och sociala egenskaperna av denna finansiella produkt?"

Hållbarhetsbilaga för årlig information 2024

Hållbar investering: en investering i ekonomisk verksamhet som bidrar till ett miljömål eller socialt mål, förutsatt att investeringen inte orsakar betydande skada för något annat miljömål eller socialt mål och att investeringsobjekten följer praxis för god styrning.

EU-taxonomin är ett klassificeringssystem som fastställs i förordning (EU) 2020/852, där det fastställs en förteckning över **miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter**. Förordningen innehåller inte någon förteckning över socialt hållbara ekonomiska verksamheter. Hållbara investeringar med ett miljömål kan vara förenliga med kraven i taxonomin eller inte.

Produktnamn: KPA Premiebestämd traditionell försäkring
Identifieringskod för juridiska personer: 5493000FE6UT6IWYYK32

Miljörelaterade och sociala egenskaper

Hade denna finansiella produkt ett mål för hållbar investering?

Ja

Den gjorde **hållbara investeringar med ett miljömål:** ___%

i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

Den gjorde **hållbara investeringar med ett socialt mål:** ___%

Nej

Den **främjade miljörelaterade och sociala egenskaper** och även om den inte hade en hållbar investering som sitt mål, hade den en andel på 32-40% * hållbara investeringar

med ett miljömål i ekonomiska verksamheter som anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

med ett miljömål i ekonomiska verksamheter som inte anses vara miljömässigt hållbara enligt EU-taxonomin

med ett socialt mål

Den **främjade miljörelaterade och sociala egenskaper, men gjorde inte några hållbara investeringar**

*I produkten varierar tillgångsallokeringen över försäkringstiden, vilket även påverkar andelen hållbara investeringar. Den siffra som redovisas är ett spann av lägsta och högsta möjliga andel, beroende på allokeringen

I vilken utsträckning främjades de miljörelaterade och sociala egenskaperna av denna finansiella produkt?

Denna produkt har främjat miljörelaterade och sociala egenskaper under 2024 genom att KPA Tjänstepensionförsäkring (KPA) dels har begränsat produktens investeringar som på olika vis anses bidra negativt inom klimat och miljö samt sociala områden, och dels försökt påverka produktens tillgångar att ta större ansvar för hållbarhetsrelaterade frågor.

KPA har sedan 2001 både uteslutande och påverkande placeringskriterier som styr vår kapitalförvaltning och produktens tillgångar som vi investerar i. KPA utesluter investeringar i bland annat tobak, pornografi, vapen och andra branscher och bolag vars verksamheter strider mot brett förankrade värderingar hos våra kundgrupper. KPAs påverkandekriterier styr i sin tur KPAs arbete med att försöka påverka produktens tillgångar att ta ett större ansvar för klimat och miljö, sociala frågor och mänskliga rättigheter samt antikorruption. Dessa kriterier grundar sig bland annat på FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. KPAs påverkansarbete bedrivs bland annat via bolagsstämmor, investerarsamarbeten och i direkt dialog med

produktens innehav, och vi för dessa dialoger både i egen regi och tillsammans med andra investerare i de fall vi har gemensamma frågor som vi vill driva.

Under 2024 har KPA, fortsatt att bedriva ett aktivt ägararbete som syftar till att få produktens investeringar att ta större ansvar för hållbarhetsfrågor och därmed främja de miljörelaterade och sociala egenskaperna. Här nedan följer ett antal exempel på det arbete som gjorts under året och som inneburit att produkten har främjat miljömässiga och sociala egenskaper.

Klimat och miljö

Folksamgruppen är en av medgrundarna till UN Convened Net Zero Asset Owner Alliance (AOA), vilket innebär ett åtagande om att Folksamgruppens investeringar inom samtliga produkter ska visa netto-noll utsläpp av växthusgaser senast 2050 – det vill säga i linje med målen i Parisavtalet. Detta långsiktiga klimatmål omfattar produktens samtliga tillgångsslag: aktier, räntebärande instrument, direktägda fastigheter samt alternativa investeringar.

Folksamgruppen har under 2024 fattat beslut om nya delmål för klimatarbetet för åren 2025-2030. Under året slutfördes även arbetet inom ramen för delmålen som sträckte sig till årsskiftet 2024/2025. Samtliga delmål uppnåddes, vilket också visar att produkten har främjat miljömässiga och sociala egenskaper.

Produkten har även haft investeringar direkt riktade till klimatomställning. Ett exempel är investeringen i Copenhagen Infrastructure Growth Markets Fund II. Fonden investerar i energiomställningen i form av vindkraftstillgångar på land och till havs, solcellsparkar samt energilagring i mognare tillväxtmarknader och växande medelinkomstländer.

Sociala frågor inklusive mänskliga rättigheter

När det gäller sociala frågor innefattar KPAs arbete som ägare bland annat att vi vill att produktens portföljbolag systematiskt ska arbeta med grundläggande arbetsrättsliga frågor för de anställda, exempelvis rörande barnarbete, tvångsarbete, diskriminering, föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar. Vi vill även att produktens innehav ska bidra till ekonomisk tillväxt i de länder de är verksamma i, för att därmed lämna ett bidrag till mänskliga rättigheter i vid bemärkelse. Vi vill att produktens innehav tar ansvar för samtliga led i deras värdekedjor, och att de har regler och policys på plats för att säkerställa sunda arbetsvillkor både för anställda samt leverantörer och underleverantörer.

Under 2024 har KPA arbetat i flera påverkansprojekt med fokus på sociala frågor, med syfte att främja sociala egenskaperna.

Under året inledde KPA ett samarbete med Danske Bank, med stöd av Unicef, med inriktning på barns och ungas digitala miljö. Bakgrunden är de risker för psykiskt välmående hos barn och unga med koppling till användning av digitala medier. Ytterligare sju svenska investerare valde att gå med och under 2025 kommer fler dialoger att inledas med ett antal svenska bolag inom telekom, spel och sociala medier där produkten har innehav.

KPA har även fortsatt att vara delaktiga i PRI Advance – ett globalt påverkansinitiativ för investerare kopplat till mänskliga rättigheter. Likaså har KPA fortsatt arbetet inom Investors Integrity Forum där vi fokuserar på arbetslivskriminalitet och arbetsvillkor i bygg- och fastighetssektorn.

Under 2024 var KPA även med och lade förslag till årsstämmorna i produktens amerikanska företagsinnehav Amazon och Tesla. Förslagen handlade om fackliga rättigheter.

Anti-korruption och bolagsstyrningsfrågor

I begreppet bolagsstyrningsfrågor inkluderar KPA både rena styrningsfrågor som rör styrelser och dess sammansättning och mångfald, rösträttsprinciper, kapitalstruktur och liknande samt regelefterlevnad och ersättningsfrågor. För att hantera bolagsstyrningsfrågor på ett effektivt sätt förväntar vi oss att produktens företagsinvesteringar har ett väldefinierat system för företagsstyrning som balanserar intressenters olika intressen.

KPA ska vidareaktivt påverka produktens företagsinnehav att systematiskt förebygga alla former av mutor och bestickning i sina affärsrelationer. Vi vill att företagen ska arbeta mot korruption, inklusive utpressning, mutor, penningtvätt och finansiering av terrorism. Vi vill att företagen ska ha en relevant uppförandekod på plats och

ett riskhanteringssystem för att förhindra alla former av korruption. Om ett företag har upplevt situationer relaterade till dessa frågor vill vi att företagen ska vara öppna för sina aktieägare och övriga intressenter om hur de kommer att förhindra sådana incidenter i framtiden.

Under 2024 har KPA bland annat deltagit i sex valberedningar i svenska innehav. Där har KPA säkerställt att bolagens styrelser är väl sammansatta utifrån ett kompetens-, mångfalds- och jämställdhetsperspektiv samt att det finns ledamöter med relevant kompetens inom de hållbarhetsfrågor som är viktiga för bolaget.

Under årets stämhosäsong följde KPA upp hur de svenska börsnoterade bolag som produkten har innehav i arbetar mot anti-korruption genom att ställa frågor på det temat till vd och/eller styrelseordförande. KPA deltog fysiskt vid samtliga svenska årsstämmor där produkten har ägande och distansröstade på de utländska innehavens årsstämmor. Genom att vara aktiv vid årsstämmor och rösta aktivt för och emot förslag som rör miljö och sociala frågor har KPA och därmed produkten varit med och främjat miljörelaterade och sociala egenskaper.

KPA lägger stor vikt vid att utvärdera de långsiktiga incitamentsprogram till ledande befattningshavare som styrelsen föreslår i bolagsom utgör tillgångar i produkten, och som aktieägarna röstar om på stämmorna. Detta för att säkerställa att prestationskraven i programmen är i linje med KPAs intressen som ägare. KPA vill att dessa program gärna ska innehålla prestationskrav kopplade till bolagens arbete inom exempelvis klimatomställning, sociala frågor eller andra hållbarhetsrelaterade frågor som är relevanta för bolagets verksamhet. Genom att driva frågan att inkludera hållbarhetsparametrar i innehavens långsiktiga belöningsprogram har produkten främjat miljörelaterade och sociala egenskaper.

Sammantaget bidrog KPAs arbetssätt, med uteslutande placeringskriterier i kombination med ett proaktivt påverkansarbete på produktens investeringar, till att de miljörelaterade och sociala egenskaperna i denna produkt under 2024 främjades i stor utsträckning.

● **Vilket resultat visade hållbarhetsindikatorerna?**

KPA har under 2024 genomfört två formella analyser av investeringarna i produkten. Denna så kallade screening har gjorts utifrån KPAs placeringskriterier, för att säkerställa att produktens tillgångar uppfyller kriterierna.

KPA har även genomfört så kallade normbaserade screeningar under 2024, för att se om några innehav har gjort överträdelser av exempelvis FN:s Global Compact, OECD:s riktlinjer för multinationella företag eller några andra ramverk som ett antal av våra placeringskriterier och ägarpolicy lutar sig mot. Resultatet av denna screening har använts för att kartlägga vilka bolag som ska omfattas av påverkansarbete inom klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption.

KPA har primärt använt sig av följande hållbarhetsindikatorer för att mäta hur tillgångarna i produkten har uppfyllt de miljörelaterade och sociala egenskaperna under 2024.

1. Utsläpp av växthusgaser
2. Investeringsobjektens växthusgasintensitet
3. Exponering mot företag verksamma inom fossila sektorn
4. Utvärdering av investeringsobjektens klimatmål
5. Överträdelser av principerna i FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag
6. Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag
7. Ojusterad löneklyfta mellan könen och jämnare könsfördelning mellan styrelserna
8. Uteslutning av investeringar som ger exponering mot kontroversiella vapen
9. Uteslutning av investeringar i bolag som producerar eller distribuerar icke-medicinsk cannabis
10. Uteslutning av investeringar i bolag inom spelindustrin

Hållbarhetsindikatorer mäter uppnåendet av de miljörelaterade eller sociala egenskaperna som den finansiella produkten främjar.

11. Uteslutning av investeringar i bolag som producerar eller distribuerar tobak
12. Uteslutning av investeringar i bolag som producerar pornografi

KPA har för 2024 mätt hållbarhetsindikatorer 1-3 för att säkerställa att produktens tillgångar har ett pågående klimatomställningsarbete och att produktens tillgångar tillsammans med Folksamgruppens övriga tillgångar ligger i fas med Folksamgruppens långsiktiga nettonollmål till 2050. Med hjälp av data från externa leverantörer av hållbarhetsdata samt rapporterad data från företagen, har KPA gjort en analys för referensperioden för att säkerställa att bolagen lever upp till de krav som tagits fram i en specifik process som rör innehav i olje- och gasbolag.

Arbetet mot nettonoll i aktieportföljen har fortsatt med påverkansdialoger och delmålen som satts inom ramen för Nettonollalliansen har nåtts, hållbarhetsindikator 4. Måluppfyllelsen speglar att ett flertal av de stora utsläpparna har satt mål för att minska sina utsläpp och tagit steg på väg framåt i sitt klimatarbete.

KPA deltog i ett antal valberedningar där vi arbetade för att säkerställa att styrelsernas kompetens är ändamålsenlig för respektive bolags framgång. En viktig fråga för valberedningsarbetet var också att styrelsens ledamöter har en mångfald vad gäller kompetens, bakgrund och kön. Under 2024 ökade den sammanlagda jämställdheten, hållbarhetsindikator 7, i de styrelser där KPA deltog i valberedningen.

Vidare har KPA vid två tillfällen kontrollerat om i produktens tillgångar i form av aktier innehåller otillåtna innehav, genom att matcha listan med innehav mot listan med otillåtna bolag. Resultatet av dessa analyser har inte visat några otillåtna innehav. Samtliga investeringar följer de uteslutande placeringskriterierna, som täcks av hållbarhetsindikator 8-12.

Därutöver följer investeringarna även de påverkande kriterierna som rör klimat, miljö, mänskliga rättigheter samt anti-korruption. Kriterierna har efterlevts genom den process som under referensperioden löpande har sökt efter avvikelser, i de fall avvikelser har upptäckts så har en process påbörjats med att avyttra innehaven (de uteslutande kriterierna) eller påbörja ägardialog (de påverkande kriterierna).

Sammantaget visade hållbarhetsindikatorernas resultat att produktens tillgångar har främjat miljörelaterade och sociala egenskaper i stor utsträckning under 2024.

● ***...och jämfört med de föregående perioderna?***

Hållbarhetsindikator 1-4

Mätning av koldioxidavtrycket från produktens innehav visar att utsläppen har minskat inom ramen för innehavens direkta och indirekta kontroll och verksamhet. Utsläppen inom det som brukar kallas scope 3, som sker utanför företagets kontroll och verksamhet, har däremot ökat. Detta skulle kunna bero på mer omfattande rapportering från företagen gällande scope 3 till skillnad från tidigare år.

Som framgår ovan går produktens tillgångar i positiv riktning när det gäller att sätta upp mål och investera i klimatomställning för att i slutänden uppnå nettonollmålet.

Hållbarhetsindikator 5-7

Vad gäller FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag så har de så kallade normbaserade screeningarna under 2024 visat en liknande nivå som 2023 sett till överträdelser och/eller avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden. Sett till främjande av hållbarhetsrelaterade egenskaper så är det på samma nivå som tidigare.

Ojusterad löneklyfta mellan könen minskar, men datatäckningen är fortfarande låg, så det är svårt att dra några säkra slutsatser. Sett till normbrott kopplade till jämställdhet så har nivån varit samma som tidigare så slutsatsen är att det inte skett någon förändring åt något håll. Snittandelen kvinnor i styrelserna har minskat något mot föregående år. Däremot så har andelen kvinnor ökat i de styrelser där KPA sitter i valberedningen.

Hållbarhetsindikator 8-12

Kontroll av ovan nämnda indikatorer rörande uteslutande kriterier visade under 2024 att noll (0) direktägda innehav i produktens portfölj har verksamhet inom icke-tillåtna sektorer. Detta är samma resultat som tidigare år.

● **Vilka var målen med de hållbara investeringar som den finansiella produkten delvis gjorde, och hur bidrog den hållbara investeringen till dessa mål?**

Folksamgruppens övergripande nettonollambition innebär att samtliga innehav, i alla tillgångsslag, ska nå nettonoll utsläpp till senast 2050, i linje med målen i Parisavtalet. Målet med produktens hållbara investeringar var att bidra positivt till klimatomställningen.

KPA har ett antal kriterier för hur vi ska bedöma att produktens investeringar bidrar till miljömålet. KPAs bedömning är att produktens investeringar som vid slutet av 2024 uppfyllde våra kriterier för att klassas som en hållbar investering också under året har bidragit till miljömålet.

Här nedan följer en sammanfattning av de kriterier som KPA har ställt upp för respektive tillgångsslag

Börsnoterade aktier

- För att en aktie ska bidra till miljömålet krävs det att bolaget har antagit ett vetenskapligt förankrat klimatomställningsmål i linje med målen i Parisavtalet (validerat av Science Based Targets Initiative, SBTi, eller liknande). KPA anser att ett SBTi-mål visar att bolaget är seriös i sin omställning genom att basera sina mål på den senaste tillgängliga forskningen, och också få målen validerade av tredje part.

Räntebärande instrument

- *Företagsobligationer*: Samma kriterier som börsnoterade aktier.
- *Gröna obligationer*: KPA anser att Gröna obligationer som efterföljer Green Bond Principles (GBP) bidrar till miljömålet, eftersom emissionslikviden öronmärks till olika klimat- och miljörelaterade projekt.
- *Hållbara emittenter*: KPA har tagit fram ett specifikt ramverk för så kallade hållbara emittenter. En hållbar emittent bedriver en verksamhet som uteslutande fokuserar på miljörelaterade och/eller sociala frågor, dessutom ska emissionslikviden från utgivna instrument uteslutande användas till olika typer av miljörelaterade och/eller sociala projekt. I dagsläget bedömer KPA att Världsbanken och dess dotterorganisationer är hållbara emittenter och därmed bidrar till miljömålet.

Alternativa placeringar

- *Onoterade aktier*: Samma kriterier som börsnoterade aktier och företagsobligationer.
- *Fondinvesteringar*: Beräkning av andel hållbara investeringar inkluderar även den andel hållbara investeringar som fonder rapporterat, i den utsträckning att tillräckliga dataunderlag finns tillgängligt och är förenligt med KPAs kriterier för hållbara investeringar som bidrar till miljömålet.

Direktägda fastigheter

- KPA har gjort bedömningen att produktens miljöcertifierade, direktägda fastigheter bidrar till klimatomställning. Vi miljöcertifierar våra fastigheter enligt BREEAM In Use, LEED och Miljöbyggnad, tre erkända ramverk med högt ställda krav kring bland annat energieffektivisering, inomhusmiljö och material.

Utöver dessa kriterier gäller enligt EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar att miljömässigt hållbara investeringar enligt EU-taxonomin (sk taxonomiförenliga investeringar) också utgör hållbara investeringar.

Nedan räknas upp vilka miljömål enligt EU-taxonomin som produktens hållbara investeringar bidrog till under 2024:

- Begränsning av klimatförändringar
- Anpassning till klimatförändringar
- Hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser
- Övergång till en cirkulär ekonomi
- Förebyggande och kontroll av föroreningar
- Skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem

● ***På vilket sätt orsakade de hållbara investeringar som den finansiella produkten delvis gjorde inte någon betydande skada för något miljömål eller socialt mål med de hållbara investeringarna?***

Hur beaktades indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

För att anses vara en hållbar investering räcker det inte att investeringen har bidragit till ett miljömål eller ett socialt mål utan det krävs också att investeringen inte orsakar någon betydande skada på något annat miljömål eller socialt mål. Det är ett krav på skadebegränsning för investeringen. För att bedöma detta ska indikatorerna för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer beaktas.

KPA har under 2024 beaktat indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer och har haft ett särskilt fokus på följande: utsläpp av växthusgaser, växthusgasintensitet, fossila investeringar, överträdelse av internationella bolagsstandarder, ojusterad löneklyfta mellan könen, exponering mot kontroversiella vapen och ojämn könsfördelning i styrelser.

De indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer som har använts och följts upp visar att de hållbara investeringar som produkten delvis gjorde inte orsakade någon betydande skada för något miljömål eller socialt mål.

Mer information om hur KPA beaktade negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer finns under rubriken *"Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?"*

Var de hållbara investeringarna förenliga med OECD:s riktlinjer för multinationella företag och FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter?

Ja, dessa två ramverk är integrerade i KPAs placeringskriterier och ägarpolicy. Under referensperioden har KPA genom att screena produktens investeringar två gånger samt analysera indikatorer för negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer säkerställt att produktens hållbara investeringar faktiskt är förenliga med dessa två ramverk.

I EU-taxonomin fastställs en princip om att inte orsaka betydande skada, enligt vilken taxonomiförenliga investeringar inte får orsaka betydande skada för EU-taxonominns mål, och åtföljs av särskilda unionskriterier.

Principer om att inte orsaka betydande skada är endast tillämplig på de av den finansiella produktens underliggande investeringar som beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter. Den återstående delen av denna finansiella produkt har underliggande investeringar som inte beaktar EU-kriterierna för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.

Inga andra eventuella hållbara investeringar får heller orsaka betydande skada för några miljömål eller sociala mål.

Huvudsakliga negativa konsekvenser är investeringsbesluts mest negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer som rör miljö, sociala frågor och personalfrågor, respekt för mänskliga rättigheter samt frågor rörande bekämpning av korruption och mutor.

Hur beaktades i denna finansiella produkt huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer?

KPA beaktade huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer genom att löpande screena produktens investeringar utifrån placeringskriterierna samt genom att analysera datan från våra mätningar av indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer. Resultatet av dessa analyser har använts för att kunna bedöma vilka bolag som inte längre uppfyller våra placeringskriterier samt vilka bolag som ska omfattas av vårt påverkansarbete som syftar till att produktens tillgångar ska ta större ansvar för klimat och miljö, sociala frågor och mänskliga rättigheter och antikorruption. Här nedan följer en detaljerad beskrivning av vad KPA särskilt har haft fokus på under 2024 när KPA har beaktat huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer och vilka åtgärder som vidtagits eller planeras som en följd därav.

Indikatorer för huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbarhetsfaktorer	Hur indikatorerna beaktades, vidtagna åtgärder och planerade åtgärder och mål för nästa referensperiod (2025)
<i>Utsläpp av växthusgaser samt koldioxidavtryck</i>	KPA har under 2024 fortsatt arbetet på väg mot att KPAs tillgångar ska nå nettonollutsläpp senast 2050. Detta arbete sker inom ramen för Folksamgruppens åtagande i Net Zero Asset Owner Alliance (AOA), där Folksamgruppen under 2021 satte delmål fram till 2025. Under 2024 beslutade Folksamgruppen om nya klimatdelmål som ska gälla mellan 2025-2030.
<i>Investeringsobjektens växthusgasintensitet</i>	Se ovan under indikator "Utsläpp av växthusgaser samt koldioxidavtryck"
<i>Exponering mot företag som är verksamma inom fossila sektorn</i>	Under 2022 tog KPA fram en ny urvalsprocess för bolag inom energisektorn. Under 2024 har vi fortsatt att följa klimatomställningen i bolag inom energisektorn som vi investerar i och kommer under 2025 att utvärdera urvalsmodellen.
<i>Andel av icke-förnybar energiförbrukning och energiproduktion</i>	KPA har indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och adresserar den i de fall det bedöms vara relevant.
<i>Överträdelser av FN Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag</i>	Se ovan under rubriken "Vilket resultat visade hållbarhetsindikatorerna?"
<i>Avsaknad av processer för att övervaka efterlevnaden av FN Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag</i>	Samma hantering som ovan avseende "Överträdelser av FN:s Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag".
<i>Ojusterad löneklyfta mellan könen och jämnare könsfördelning mellan styrelserna.</i>	KPA har under 2024 adresserat denna fråga på flera olika sätt. Under året hade Folksamgruppen ett antal påverkansdialoger med innehav, där vi i de fall det har varit påkallat har diskuterat denna fråga med det aktuella innehavet. KPA har i de fall det har varit påkallat drivit frågan om jämn könsfördelning i styrelser via de valberedningar som vi är aktiva i under 2024. Under 2025 planerar vi att fortsätta detta arbete.

<i>Uteslutning av investeringar som ger exponering mot kontroversiella vapen</i>	Produkten utesluter kontroversiella vapen vilket har säkerställts löpande samt via screening som sker två gånger per år. Inga åtgärder har behövt vidtas med anledning av resultatet.
<i>Verksamhet som negativt påverkar områden med känslig biologisk mångfald</i>	KPA har skrivit under Finance for Biodiversity Pledge, vilket bland annat innebär att vi har åtagit oss att sätta mål kopplade till biologisk mångfald för vår investeringsverksamhet. Under 2024 sattes ett ettårsmål kopplat till biologisk mångfald som kommer att utvärderas och uppdateras under 2025. Vi var under 2024 även aktiva i Shareactions "Pesticides and Biodiversity"-initiativ, Nature Action 100 och PRI Spring. Övriga initiativ på temat är Sustainable forests and finance och FAIRR Biodiversity and Climate Risk in Aquaculture/Aquafeed. KPA gör vidare investeringar i obligationer med temat biologisk mångfald, tillsammans med andra investerare.
<i>Utsläpp till vatten</i>	KPA har indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och adresserar den i de fall det bedöms vara relevant
<i>Farligt avfall och radioaktivt avfall</i>	KPA har indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och adresserar den i de fall det bedöms vara relevant.
<i>Energiförbrukningsintensitet per sektor med stor klimatpåverkan</i>	KPA har indikatorn i åtanke när det bedrivs påverkansarbete, och adresserar den i de fall det bedöms vara relevant.

Vilka var den finansiella produktens viktigaste investeringar?

Största investeringarna	Sektor	% tillgångar	Land
<i>Litreb III AB</i>	<i>Fastighetsverksamhet</i>	8%	SE
<i>Heimstaden Bostad AB</i>	<i>Fastighetsverksamhet</i>	4%	SE
<i>Investor B</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	2%	SE
<i>Apple</i>	<i>Tillverkning</i>	2%	US
<i>Niam Credit Senior Fund, FCP-SIF – NCS III</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	LU
<i>Nvidia</i>	<i>Tillverkning</i>	1%	US
<i>Microsoft</i>	<i>Informations- och kommunikationsverksamhet</i>	1%	US
<i>Atlas Copco A</i>	<i>Tillverkning</i>	1%	SE
<i>Volvo B</i>	<i>Tillverkning</i>	1%	SE
<i>Säkerställd obligation Stadshypotek</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	SE
<i>Säkerställd obligation Stadshypotek</i>	<i>Finans- och försäkringsverksamhet</i>	1%	SE
<i>Assa Abloy</i>	<i>Uthyrning, fastighetservice, resetjänster</i>	1%	SE

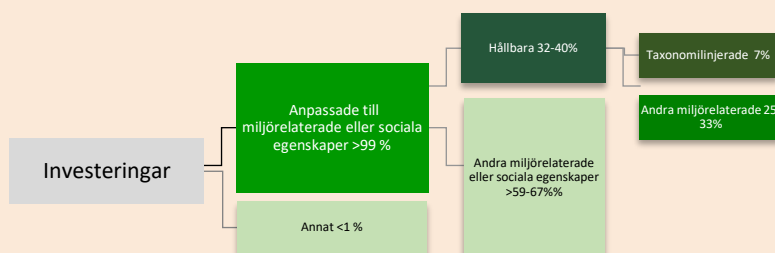
Säkerställd obligation Stadshypotek	Finans- och försäkringsverksamhet	1%	SE
Säkerställd obligation Stadshypotek	Finans- och försäkringsverksamhet	1%	SE
Säkerställd obligation Nordea	Finans- och försäkringsverksamhet	1%	SE

Hur stor var andelen hållbarhetsrelaterade investeringar?

Under 2024 har mer än 99 % av produktens investeringar främjat miljörelaterade och sociala egenskaper. Andelen hållbara investeringar i produkten var 32-40%.

Vad var tillgångsallokeringen?

Nr1 Anpassade till miljörelaterade eller sociala egenskaper omfattar den finansiella produktens investeringar som används för att uppnå de miljörelaterade eller sociala egenskaper som främjas av den finansiella produkten.

Nr2 Annat omfattar den finansiella produktens återstående investeringar som varken är anpassade till de miljörelaterade eller sociala egenskaperna eller anses som hållbara investeringar.

(Inkludera anmärkningen nedan om den finansiella produkten gjorde hållbara investeringar)

Kategorin **Nr1 Anpassade till miljörelaterade eller sociala egenskaper** omfattar:

- Underkategorin **Nr1 A Hållbara** omfattar miljömässigt och socialt hållbara investeringar.
- Underkategorin **Nr1 B Andra miljörelaterade eller sociala egenskaper** omfattar investeringar anpassade till de miljörelaterade eller sociala egenskaper som inte anses vara hållbara investeringar.

I vilka ekonomiska sektorer gjordes investeringarna?

Sektor	% av tillgångarna
Finans- och försäkringsverksamhet	33%
Tillverkning	24%
Fastighetsverksamhet	16%
Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring	8%
Informations- och kommunikationsverksamhet	7%
Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	3%
Försörjning av el, gas, värme och kyla	3%
Uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster	1%
Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d.	1%
Verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	1%

Tillgångsallokering beskriver andelen investeringar i specifika tillgångar.

För att uppfylla EU-taxonomin omfattar kriterierna för fossilgas begränsningar av utsläpp och övergång till helt förnybar energi eller koldioxidsnåla bränslen senast i slutet av 2035. När det gäller kärnenergi inkluderar kriterierna omfattande säkerhets/och avfallshanteringsregler.

Miljögörande verksamheter gör de direkt möjligt för andra verksamheter att bidra väsentligt till ett miljömål.

Omställningsverksamheter är verksamheter som de ännu inte finns koldioxidsnåla alternativ tillgängliga för och som bland annat har växthusgasutsläpp på nivåer som motsvarar bästa prestanda.

I hur stor utsträckning var de hållbara investeringarna med ett miljömål förenliga med EU-taxonomin

17-22% de hållbara investeringarna med ett miljömål var förenliga med EU-taxonomin. Det motsvarar 7% av produktens totala tillgångar.

De hållbara investeringarna med ett miljömål som var förenliga med EU-taxonomin (taxonomiförenliga investeringar) inkluderar olika typer av innehav såsom fastigheter, aktier, företagsobligationer samt säkerställda obligationer.

Investeringarnas taxonomiförenlighet var inte föremål för godkännande av revisor eller granskning av tredje part.

För att beräkna andelen taxonomiförenliga investeringar har data från tredjepartsleverantör använts som ska vara baserad på rapporterad data. Det finns än så länge begränsad tillgång till rapporterad data om bolags, emittenters och emissioners taxonomiförenlighet.

Nedan återges en uppdelning av andelen taxonomiförenliga investeringar per de miljömål som definieras i EU-taxonomin.

Miljömål	Andel av totala tillgångar
Begränsning av klimatförändringar	6,42-6,66%
Anpassning till klimatförändringar	0,01-0,01%
Hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser.	0,00-0,00%
Omställning till en cirkulär ekonomi	0,00-0,00%
Förebyggande och begränsning av miljöföroreningar.	-
Skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem.	-
<i>Avsaknad av rapporterad data nedbruten per miljömål</i>	0,57 – 0,33%
Total andel taxonomiförenliga investeringar	7%

● **Investerar den finansiella produkter i fossilgas och/eller kärnenergirelaterad verksamhet som uppfyller EU-taxonomin?¹**

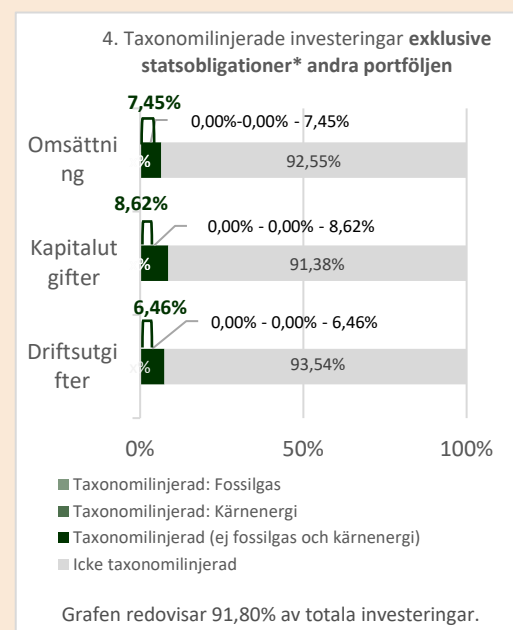
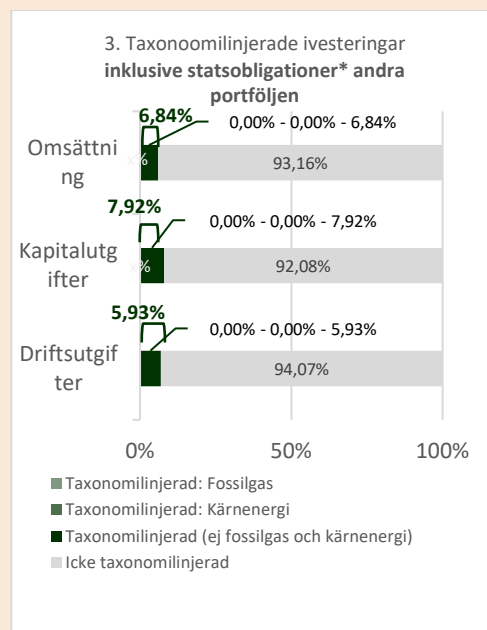
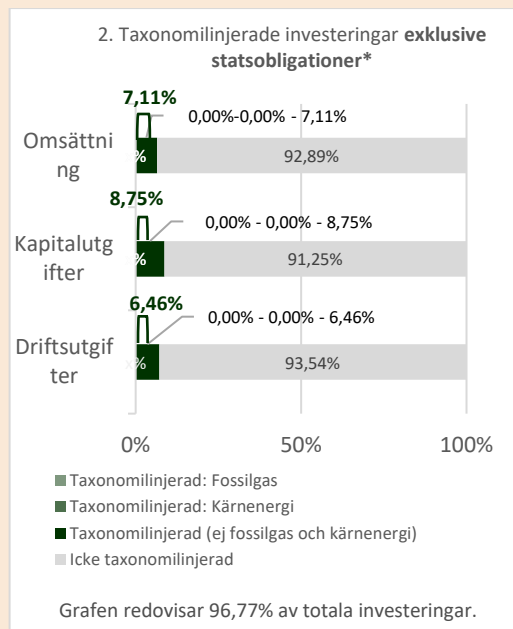
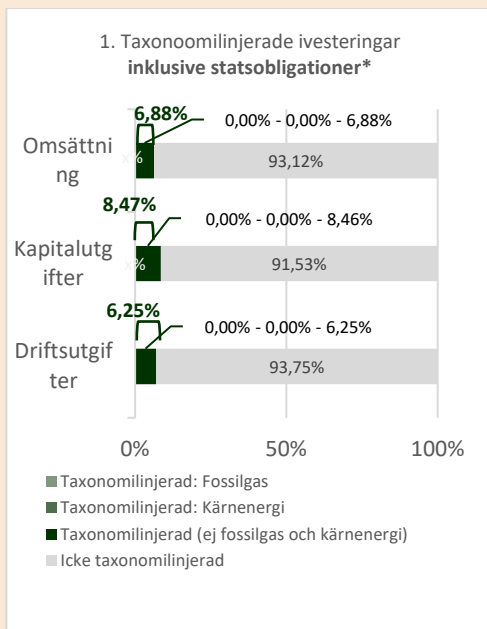
- Ja:
I fossilgas I kärnenergi
- Nej

¹Fossilgas och/eller kärnenergirelaterad verksamhet kommer endast att uppfylla EU-taxonomin om den bidrar till att begränsa klimatförändringarna, "begränsning av klimatförändringarna", och inte orsaka betydande skada för något av målen i EU-taxonomin – se förklarande anmärkning i vänstra marginalen. De fullständiga kriterierna för ekonomisk verksamhet för fossilgas och kärnenergi som uppfyller EU-taxonomin fastställs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/1214.

Verksamheter som är förenliga med taxonomin uttrycks som en andel av följande:

- **Omsättning**, vilket återspeglar andelen av intäkterna från investeringsobjekten s gröna verksamheter.
- **Kapitalutgifter**, som visar de gröna investeringar som gjorts av investeringsobjekten, t.ex. för en omställning till en grön ekonomi.
- **Driftsutgifter**, som återspeglar investeringsobjektens gröna operativa verksamheter.

Diagrammen nedan visar i grönt procentandelen investeringar som var förenliga med EU-taxonomin. Eftersom det inte finns någon lämplig metodik för att avgöra hur taxonomiförenliga statsobligationer är*, visar det första diagrammet taxonomiförenligheten med avseende på den finansiella produktens alla investeringar, inklusive statsobligationer, medan det andra diagrammet visar taxonomiförenligheten endast med avseende på de investeringar för den finansiella produkten som inte är statsobligationer.

* I dessa diagram avses med "statsobligationer" samtliga exponeringar i statspapper.

● **Vilken var andelen investeringar som gjordes i omställningsverksamheter och möjliggörande verksamheter?**

0,04-0,07% av produktens totala investeringar var i omställningsverksamheter och 1,98-2,03% i möjliggörande verksamheter.

● **Hur stor var procentandelen investeringar som var förenliga med EU-taxonomin jämfört med tidigare referensperioder?**

Vid förra årets referensperiod var procentandelen investeringar som var förenliga med EU-taxonomin 4%.

Vilken var andelen hållbara investeringar med ett miljömål som inte var förenligt med EU-taxonomin?

78-83% av de hållbara investeringarna med ett miljömål var inte förenliga med EU-taxonomin. Produktens portfölj visar nu en förhållandevis låg nivå av taxonomiförenlighet. Som medgrundare till Nettonollalliansen är vårt mål att KPAs investeringar ska visa nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2050.

Syftet med alliansen är att åstadkomma en verklig, positiv förändring bland företagen i världsekonomin. Därför ligger KPAs fokus på att försöka påverka befintliga investeringar att ta ett större ansvar i klimatomställningen, snarare än att sälja storutsläppare för att snabbare nå slutmålet för våra investeringar. Klimatomställningen och skiftet mot en nettonollekonomi är ingenting som görs över en natt. KPA förvaltar en bred placeringsportfölj, vilket ger oss exponering mot tillgångar som ännu inte är taxonomilinjerade. Därför är vår inställning att just påverkansarbete är så viktigt. Vår ambition om att åstadkomma positiv förändring i realekonomin gör att investeringarnas taxonomilinjerering just nu är förhållandevis låg. De speglar hur verkligheten ser ut just nu. Rimligen kommer nivån successivt att öka i takt med att vi fortsätter vårt arbete mot nettonollutsläpp till 2050.

Vilka investeringar var inkluderade i kategorin "annat", vad var deras syfte och fanns det några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder?

Inom kategorin "annat" ryms handel i olika derivatinstrument. Denna typ av handel bedriver KPA på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt, för att hantera investeringarnas kortsiktiga riskexponering. Handeln utgör en begränsad del och ger KPA ingen direkt exponering mot de underliggande tillgångarna i instrumenten. Detta i kombination med att instrumenten handlas under begränsade tidsperioder har gjort att KPA inte särskilt beaktar några miljörelaterade eller sociala minimiskyddsåtgärder för denna typ av handel.

Vilka åtgärder har vidtagits för att uppfylla de miljörelaterade eller sociala egenskaperna under referensperioden?

KPA har under referensperioden arbetat för att uppfylla de miljörelaterade och sociala egenskaperna. Arbetet leds av avdelningen för Ansvarsfullt ägande, vars uppgift är att tillse att produktens tillgångar tar ansvar för klimat och miljö, sociala frågor och mot anti-korruption. För mer information se under rubriken "I vilken utsträckning främjades de miljörelaterade och sociala egenskaperna av denna finansiella produkt?"

